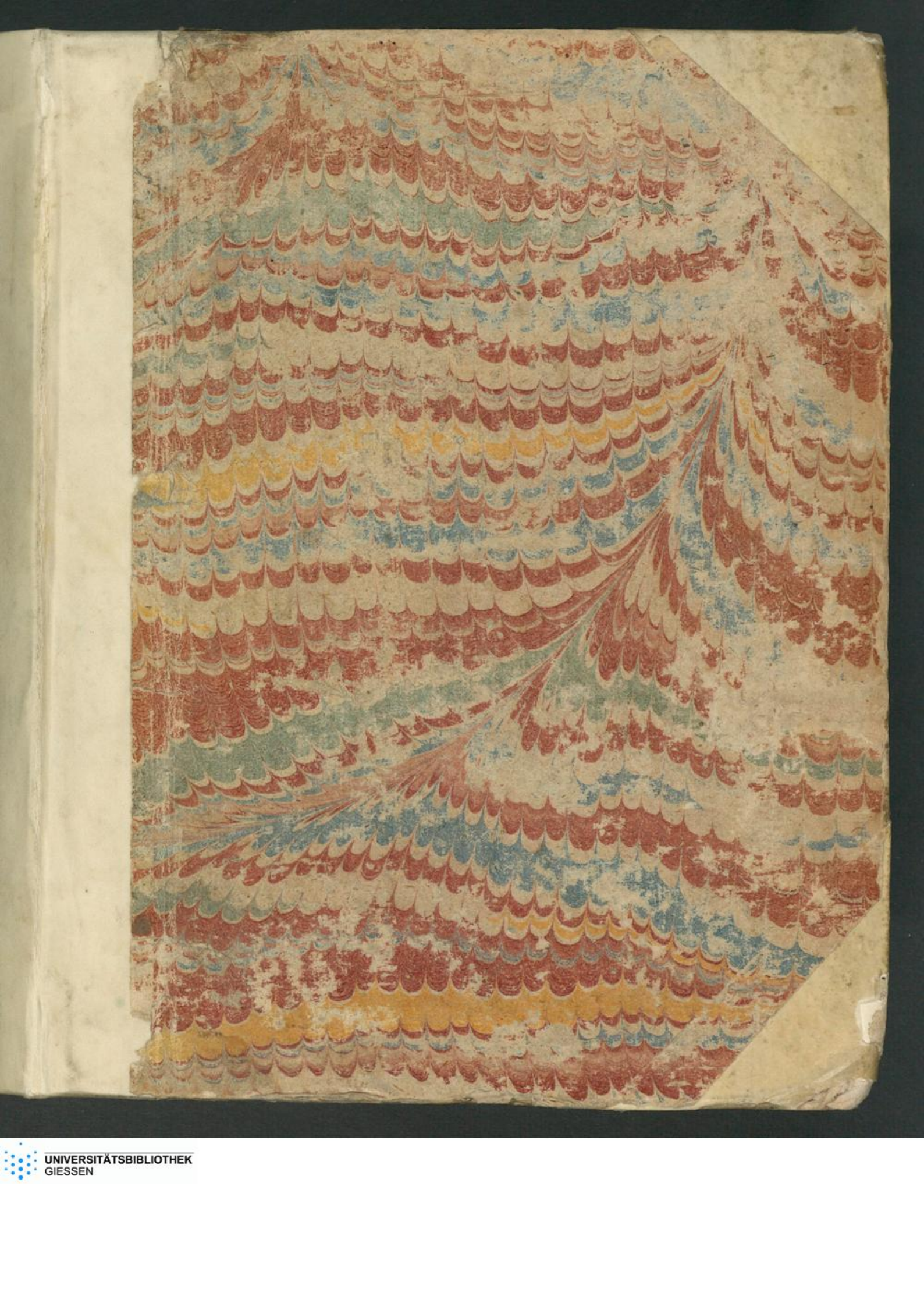
UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

Liber Bibliothecae Academicae
publicae Senkenbergianae.
Rep. No.

Bibl. Senck
Hs. 121 F. 51.

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

I

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

Forstnerorum ac aliorum Illustrium Virorum epistolæ

ad

JOHANN. HENRICUM BOECLERUM.

ex autographis desumptæ

Epist: 1.

Illustris Patrone

Haud facile Tibi verbis expressero, quam tenero gaudii sensu, Te veteris clientuli, etiam inter gravissimi momenti negocia, constanter memorem extitisse, ex humanissi-

mi

mis Tuis literis intellexerim.
Gratias tibi ago maximas,
Domine pro habito hoc mihi
honore Tuig in me amoris
ac benevolentiæ indubio argu-
mento. Ego, si nulla alia re
potuero, saltem grata recor-
datione custodiam officia tua,
et merites, inter cordatos
laudibg prædicabo. Ideo, a-
ge, animo post alios, in apud
clarissimum Collegam Rectitu
nostrum, quem mihi & virtus
et mores et multiplex eru-
ditio, statim ab adventu meo
mihi conciliaverunt amicum

Tuig

saepius de Te mentionem faceis,
quam Ille hilari vultu excipit,
et Nominis Tui celebritatem
debita mecum reverentia colit.
Processissem ego ulterius et da-
tis ad Te litteris aperuissem
libenter, quam nullo tempore ex-
ciderit memoria, quicquid in
Te tanto viro suscipi debet,
si continuo peregrinationes,
quas jussu Serenissimi Wirten-
bergiae Ducis, obivi, integram
et sine cura ac sollicitudine,
muneris ex fide implendi, li-
bertatem reliquissent, imo, quam
hoc impedimentum potentius
fuit si commissa industrio

Tuo

Tuo Eminentissimorum Prin-
cipum negocia, privata com-
pellatione postinuissem morari.
Et ne nunc quidem occupatio-
nibus Tuis, seu privatis seu pu-
blicis importuna, scriptione
intercederem, nisi silentium pro
ingratitudine esset, postquam
adeo benigne polliceri mihi of-
cia Tua, gratularig dignatus
es ministerium, quod ex con-
scientia tenuitatis meae, et
imparium huic oneri virium,
multoties et serio deprecatus,
tandem cunctanter, et tam
Principis desiderio, quam hor-
tatu

tatu quorundam exprobantium
vitæ privatæ inertiam, fati-
gato properodum passus sum
imponi. adeo vos arrogantiæ,
non affectationi, non malis
artibus hoc iter ingressus sum.
Hinc divinam vocationem, et
ex ea fiduciam auxiliatricis
providentiæ concepi, reditum
aliquando, ad volente Deo, ad
illius vitæ professionem, quæ
nec pervigilibus curis occupata,
nec improbis aularum artibus
infesta, vacuum ab istis ani-
mum, Deo & sibi felicius im-
pendit. Nec obstiterint con-
silio, ut memini obloquentium

vos

non neminem, Reipublicæ desti-
nandi labores. Nihil opera
mea cessante, capiet detrimenti.
Immo in ocio privato virtute
professus, efficacius prodero
in publicum, Exemplo. Vale
dabam Durlaci 6. Martij 1667.
Tibi Illustris Patrone

Cum vera observantia
perpetuum addict:
W. Forstner.

Epistola 2.

Illustris Patrone.

Destinaverat in Argentora-
tum Amplis. Collega Rectig
noster, quo professionem pro
fra-

trahente distuli et ego provi-
sentis tuis litteris respondere
ac humanitati tuae gratias age-
re, qua priorem e serfolam
meam gratam fuisse significa-
cas, et si quid mihi procuran-
dum apud vos, iterum officia
tua serio polliceris. Ego, Do-
mine, qua ingenuitate te ista
prescribere certissime scio, ea
etiam audebo in posterum fa-
miliam tuam ad operam mi-
hi navandam sollicitare, qua,
ne hactenus usus sim uxoris
meae diligentia effecit, quae

prot.

proteritis proxime nundinis
Francofurti per Accessitudi-
nes suas comparari & adverso
Rheno huc comportari cura-
vit, quo deinceps Argentora-
to commodius poterunt ac-
iri.

Ad Keckium nostrum ut rede-
am, sunt equidem animad-
vertere hactenus potui, il-
lum gratia Principis exci-
disse, qui hominem officio fun-
gi passus, nihil etiam, quod
sciam, inclementer in eum diri-
se constat. Illud, sine dubio
Keckium male habet, quod pau-

culos

culos ante annos, Principis
domi foris q individuus Comes,
secretorum eum conscius &
minister, jam non obscure
contemptui sit, illius erudi-
tionem solertia maligna ja-
ctantibq scholo quam publicis
usibq aptiorem, quo locum ipsi-
us occuparent fallaces & im-
pares. Ego vero istis diebus
non sum veritq apud Principē
contra disserere: adeo non
inutiles reipubl. Keckii litte-
ras, ut si usus et negocia
accedant, plurimum momen-
ti & decoris sint allaturas.
Huic opera mea qualicung,

an

an obtrectatorum contuma-
cia sit provalitura, Deus
viderit. Ipse sane Keckius
diffitere videtur, et mallet utiq
abeundo cedere malevolis, si
te magno Proxeneta et Com-
mendatore Precio servire
contingeret. Mihi certe
grave esset amittere talem
amicum sed jacturam istam
melioris Keckii fortuna sola-
tio, aequo animo ferrem. Va-
le dab. Durlaci. 21. April.
1607.

Tui Illustris Patronae
reverentissimus

W Forstner

Sp.

Epist: 3.

Uxor mea per civem Francofurtensem cui Argentorati nomen accepti optimi feriam Argentorati comparari, et secundo Rheno in proximam vicinam huc deveki, curabit. Et ne impune mihi familio Tuo operam in talibg promiseris, duxi sum Wesselium jubere precium accepti à te accipere, instantibg nundinis vestris per mercatorem aliquem nostratem restituendum. Quod si petitione hac tibi molestg sum, Domine, non mihi ma-

gis

gis, quam Tua humanitati, quo istud flagitandi fiduciam fecit irascere. Vale Durl. 2 Jun. 1687.

Tui, Illustris Patrone reverentissimus

W. Worstn:

Epistola 4.

Illustris Patrone.

Occupatissimo tempore, uno verbo significabo, recte mihi traditum esse dolium aceti, et me gratias Tibi Domine, agere maximas, quod utilem mihi operam et in hoc prostitisti, et deinceps in similibus navaturum

turum benevolenter polliceris,
Erit & mihi curæ, ne officia
Tua apud ingratum perdideris,
ubicunq Tui inserviendi occasio
se dederit. Deus Te, Domine
servet cum ornatissima conjuge
& liberis. Durlaci ante D. 9.
Cal. Jul. CIↃ. IↃ. CLXVII.

Tui, Illustris Patrone
reverentissimus
M. Torsner.

P. S.
Mercator qui has litteras red-
det, simul pecuniam quam pro
aceto erogasti, restituet.

Epistola 5.

Ill. Patrone.
Non est quod sollicitus sis de
aceto

aceto, cujus advehendi curam aliis relinquens, à Te tantum modo precii solvendi operam ausus sum petere, et commodū hac ipso hora se obtulit hic auriga, cui Nesselius doliū illud tuto commiserit pecuniam proxima hebdomade per mercatorem nostratem fidum, bona fide, et cum debita gratiarum actione restituam. Vale, Domine & me amare perge. Durc. ante d. 16. Kal. Julij CIↃ. IↃ. CLXVII.

Tui Illustris Patronę
reverentissimus
W. Forst.

Epistola 6.

Monsieur

Si vous écrivez demain à Mons: Boecklet, je vous prie, après l'avoir assuré de la continuation de mes très humbles services, de lui dire, qu'assurement, je me serois déjà mis en chemin pour aller à Strasbourg, si ce tems fâcheux ne me faisoit douter, de pouvoir passer les eaux et marescages avec un Carosse, du côté de Strasbourg et de Schwartzach. C'est ce qui me fait differer le voyage cette semaine; au reste, ma resolution

ss

est fixe, de l'entreprendre, de tem
que je le pourray, sans danger cien
Au pis aller, ma femme ——— stit
demeurera ici et j'y irai à pro
cheval; Monsieur Spindler y libg
va en deux ou trois jours; quor tar
qu'il soit de mes amis, je ne dee
luy ay rien dit de mon desseincur
Jésus Monsieur Vostre treſh et giſs
Le 1. d'Oct. 1667. treſaffectionné Serv Cpſe
W. Forstman

Epistola 7.

Illustris Patrone.

Venit ex nec opinato uxori con
meo desiderium videndi ar ci
gentoratum, et quamvis ann
temp

tempus minus jam itineri faciendo commodum dicerem; institit tamen illa, opus sibi esse presenti hyeme, nescio quibus pelibus, nullibi quam eo loci prestantioribus. Nolui igitur ne deesse mulieri seu solicitae seu curiosae, imo, petita a Serenissimo meo Principe venia, ipsa eo comitari illam, Deo juvante constitui, intermissum aliquandiu literarum commercium, prolixiori colloquio compensaturus. Vale Dorlaci ante d. 3. Kal. Febr. CIↃIↃCLXVII.

Tui Illustris Patronae
reverentissimus
W. Forstner.

Epistola 8.

Illustrissime Patrone.

Valde doleo, me per quatuor abitum Dn: Gregorij, incertum ideus iter, non licuisse satisfacere Tuæ petitioni; spero tamen me vel Stutgardiæ vel Ratisbonæ, propediem aliquid de ipsius vestigiis doctum iri. Interea litteras inclusas, retromittere volui, ut si, dum ab amicis responsum expecto, forte ex re cuperato de illo comperias, statim & sine ambagibus negotium conficiat. Audeo protere

Te,

te, Domine, rogore ne offendaris libertate quorendi, quid sentias de discursibg, ut vocat autor, Joh. Andr. Burgoldensis, ad Instr: Sacris. Primum non constat mihi de nomine, vero an ficto. Opus deinde ipsum, quantum per occupationes officii licuit, opera festinante vidi hinc inde. Non soleo, imperitg publici juris, temerarius censor, judicium mihi sumere de istis scriptoribg. Et habet tamen hic Burgoldensis, in quibus etiam mei similis lector, im

bec.

becillitatem judicii deprehen
dat. Exequit operose minu-
tias et ut majus fastidium
fiat, ab instituto argumento
plus quam alienas. Cui enim
persuaserit, ad tabulas pacis
pronaster: pertinere, quos-
nam e sacro Baptismat. fon-
te susceptores habuerit Le-
renissimus Palatinus Electo
quo illi, & quam invidiosa
munera attulerint. An
putat curare Imperii Statu
quod Concionator aulicus
in Frisia orientali, singuli
mensibus sacra Domini coe-
na

no fructus, et si aliter fiat,
mutationem Regiminis me-
tuit! et quo hujus schemati;
plura occurrunt. Homines
deinde ad varios lectionis o=
stentationem producit quosdā,
nec nominis ejus, nec meriti,
ut in materia quam suscepit
tractandam, pure laudari pos-
sint. Omitto quodam in Wir-
tenbergii descriptione mani-
festo falsa. Redeo ad id quod
dicere occupavi, me in ne-
minis scripta injurium tamen
extra culpam, spero, futurum
si quo legentem soluere mo-
rari innoxia professione,

ad

ad magnorum virorum judi-
cium detulero.

Francofurti, proter phar-
macopolam ad aureum caput
et ipsius uxorem hactenus ne-
minem peste extinctum, no-
vissimis meorum literis rela-
tum est. Domus ipsa statim
clausa, et officino ministri
in hortum extra urbem rece-
dere jussi.

Captum gravissimis de causis
consilium abeundi, non mu-
to sed neo precipitanter & co
cum suspicione levitatis ex
qui volo. Ubicung autem

quero

fuero, me Tuo favori, arden-
ter commendatum desiderabo
vale dab. Durl. ante d. 5. Cal.
Dec. CIↃ. IↃ. CLXVII.
Tui, Illustr. Patrone rever.
W. Forstner.

Epistola 9.

Illustr. Patrone.

Avide & cum magna volu-
ptate literas perlegi, quibus
que genium operis Burgoldensis
plene edocuisti, et gratias qua-
debeo, agendo pro hac opera,
& caterum de debito talibq; offi-
ciis silentio et fide, securum
te esse jubeo. Amplissimq;
Keck.

Keckius noster et Pastor Ge[illegible]
gorij; ad se invicem scribendi Un[illegible]
literas, rationem inierunt ver[illegible]
Tuas igit, si ita videbit, vbi t[illegible]
ad Gregorium illum perferopc[illegible]
curet, Keckio committere pote dipp[illegible]
ris Vale. Dab. inter occupamen[illegible]
tiones tumultuarias, prid. Petit[illegible]
Dec. CIↃ.IↃ.CLXVII. bitr[illegible]

Tui, Illustrissimo Patrone[illegible]
ne, reverentißimq
W. Fortner. Roc[illegible]

com[illegible]

Epistola 10.

Illme Patrone. fere[illegible]

Fu ipse, credo, facile conjecetut[illegible]
ris, quanto molis negocium ipse[illegible]
sit, difficilimis istis temporibuc[illegible]
Jun[illegible]

Gre ſum a debitoribg conſegui.
ndi unde agre ſane fero, quod toli
nt venerando Collegio Romano,
ut & tibi ſpecialiter, exigua adeo,
ſpe operam utilem navandi, ſpes
ote dilpareat. Et ne veſtram ta-
uſpamen de me fiduciam plane de-
. petituam, faciam quod eſt ar-
bitrii & virium mearum ac Le-
Patrenissimo Principi negocium
ne. hoc cum ſeria aquitatis ſua
commendatione fideliter re-
feram. Interea non abs re
ſpe futurum crediderim, ſi & vos
ium ipſi hac de cauſa Principi
orib meo ſupplicaveritis, ſuis dein
cepr

ceps Provincia Ordinibus so-
lutionem, quantum per attri-
tas ipsorum fortunas possibile
erit, injuncturo. Vale & or
patissima tua matrona à co
juge mea salutem prolixissi
mam nuncia. Durlaci die
25 Dec. 1667.

Tui Illustrissimæ Patronæ in
reverentissimo W. Forst-

Epistola II.

Illme Patrone

Non fefellit te conjectura
me ex charissimi fratris ob-
tu acerbissime iri afflictum
Laidni enim moerentem pr
sterneret cogitatio, quantâm
in

in homine fecerim jacturam,
qui natura germanus frater,
à puero inde, me longa amoris
serie plus quam paternis bene-
ficiis prosequutus, tenerrimi
amoris constantiam, ad ultimum
usq vitæ halitum produxit, et
in ipso expirandi articulo, pra-
sentium filiorum fidei ulti-
mum mihi vale dicendum com-
misit. Non barbaro adeo fum
pectore, ut talia sine lachry-
mis audire pustineam, et fa-
vior, crede mihi, est luctus
meus, quam ut verba, pro
ægritudine sua expedire vale-

at

at, quantumvis suppeditaret facundia. Unum mihi solatium porrigit, beatissimus meus Christophorus in Coelis, et superest in animis amicorum memoria, quae tandemum firma & illustris perpetrabit, si eam eloquentia Beckeri dignata fuerit consecrare aeternitati, quod officium, tametsi statim à morte nuncianda, tacitis votis desiderarem petere tamen non sum ausus. Nunc vero, Illustrissime Patrone cum ipse pro bonitate tua illig spem facias,

patero

patere Te, quoso ad veteris ac
fidissimi amici parentationē
invitari exorari. Succede-
mus ego & Nepotes mei in obli-
gationem defuncti, et quem
ille Nomini ac meritis suis
honorem detulit, nos pari ve-
neratione, et solicita obsequio-
rum nostrorum demonstratio-
ne continuabimus. Vale Dum.
15. Jan. 1688.

Tui, Illustrissime Patrone
Reverentiss. J. W. Forstner.

Epistola 12.

Illustrissime Patrone.

Tua, petitionibus meis annu-
endi facilitas, Te iterum
rogandi

rogandi audaciam fecit, ut
literas istas ad Nepotem me-
um Henricum perferri, bene-
volenter curet, quibus ille mo-
neretur exculere, Scripta pater-
Si ipse forte defuncto, cursum
suo vitae & seriem complexus,
dubiam propinquorum narra-
tionem, in iis presertim quae e
vel ante nos nati, contigerunt
vel pueris nobis, et vix confu-
recordantibus referebat, subleva-
re voluerit. Si nihil ejus mod
repertum fuerit, congeremur
quae certa adhuc memoria cu
Stoding, Tibig, Illustrissimo
Patrono

Patrone, cum repetitis precibus mittendi, ut Tua potissimum penna, pietatis erga Torsperum Tuum officio fungatur, mihi, crede, in luctu mei acerbitate solatio erit, si inde quoque orbi erudito constiterit, inter amicos selectos Boecklerii, quem etiam Christophorum Torsperum. Vale Durlaci. 4. Cal. Febr. 1684.

Tui, Illustrissime Patrone
reverentissimus W. Torsperus.

Epistola 13.

Illustrissime Patrone.

Nihil amplius per dispersas
Deo

hinc inde schedulas, quas ne vir
pos Henricg cum cura col. def
legit. de vita serie desideratj ista
simi mei fratris haberi potui neg
mg, quam quo, & ipsa per sulcent
ma tantum capita, celeriter giu
in chartam congesta, Pastor qui
post funebrem orationem re citc
citanda filii tradiderunt. quer
Ex iis pueritiam, adolescent colu
am & suprema vito nascen
tibi exhibeo. Media per seruu
patent, ex quo, eruditorum ipsu
rore et testimonijs bonorum
nomen aliquod est adepturi
Nihil igit addendum occurrit
rit, nisi quod inter claros do
vir

virorum nomina, a quibus
defunctum profecisse, scripsit
ista Germanica, Mathias Ber-
neggerus non meret ingrato si-
lentio proteriri. Nec contin-
gius sua laude fraudandus,
qui hominis nunquam visi ami-
citiam solicite ambivit, & fre-
quentibus deinde literis studiose
coluit. Inter magnates qui
Christophorum meum amave-
runt, post Serenissimum Ludol-
phum Augustum Brunsvicen-
sem, loco Principe nominandus
stupenit Illustrissimus Trautman-
dorffii Comes, Aulae Ferdinan-
do Caesari, fratrem meum in
Com-

Consilium Imperatoris studi
cum adiscendi. Illud credo,
ad Specimen pietatis pertinet
quod ab annis jam 68 sepositu
quantum per officii necessitate
licebat, studiorum civilium cur
S. Patrum lectioni animum pot
simum intendit. Potiscimum
inquam, nam & notas suas poste
riores in Tacitum, et Episto.
las aliquot de pace Ironaste.
rienfi, ut scis, per hoc tempus
sed ita conscripsit, ut ista oc
cupatio præcipuis, id est, sa.
ctioribus meditationibus nihil
demeret. Sicut & Tacitum
omnium, etiam novissimarum
pere

peregrinationum comitem p-
petuum habuit, devotionis tame
animo sanctorum, quos sinus
circumferebat, Bibliorum &
& sacrarum precum volumina
evolvebat. Si quid ex pauci
istij commendationem meret
ad posteros, tua tantum de-
lectrissime Patrone, penna,
ab oblivione & interitu, cum
gloria vindicabit. Vale. Durl.
4. Martij. 1668.

Tui Illustrissime Patronae
reverentiss. W. Forsner.

Epistola: 14.

Illustre Patrone.

Probasse te, spero, excusatio-
nem

nem, quam datis ad te Durla
co literis, allegavit repos. me
us Henricus, quod ad tuas
quas secum attulerat, statim
respondere requiverim, sanu
equidem, per Dei gratiam, &
ad quicquid vel corpore, vel
animo, pro meo captu obeun
dum satis habili. Sola legen
di scribendive occupatio, san
di proterea in pedibus vel mi
nima mora, ciere capitis ve
tiginem videbat. Molestissi
mum hunc morbum, quamvis
durationis exigue, redeuntem
tamen interdum, proxima a
state, ac duli Veinacensibus

oppugnare, et, Deo benedicente, fugare constitui. Quod cum ante decennium, cum, bona ipsa infirmitate laborarem, feliciter successerit, et per annos octo, quibus integerrima floruit ab hoc loco, eadem denuo arma, cum bono Deo, in illum exspectem.

Supra memoratus nepos meus, hinc Francofurtum versus discessit, die Junii ~~[illegible]~~ mensis 17. laudatis, ut debuit, pluribus officiis, quibus Argentorati hominem excepisti, quo nomine et ego gratias tibi ago, H. l. [illegible]

Illustrissime Domine, quod humanitatem & officia Tua, etiam post fata Christophori nostri, in fratrem, filios & superstites durare voluisti, pollentendemus & nos omni vitae rium exercitio, ut Tuo isto in nos animo, non indigni videamur.

Nunc redeundum mihi ad litterarum Tuarum argumentum. De genere nostro hoc habeto: Patroni & Konertii majoribus nostris progenitoris, e quibus avum meum Christophorum, Bidweis in Bohemia, Judicis ordinarii officio functum accepi. Primum

tamen Pater meus Paulus, ab
Archiducali Regimine, quod
est Lincij ad Danubium in lite
rijs, in Edictis, ut Nobilis, com-
stipellatus, et pari cum Nobili-
vitate cetera conditione habitq
icto est. quod ex vero referre malui
quam stultissima vanitate
imaginum longam seriem men-
titri.

Frater meus, Montbelgardi
cto: per triennium fuit Pro-Can-
rocellarius, tempus omnes reli-
quum ut Cancellarig exegit.
eis Legationes & pro Republ. cu-
nauit, nisi quas ipse in epistolis
Prin configuabit, mihi tum temporis
tame

per

per plures Europæ provin-
cias vago, summa tantum ju-
parte cognita sunt.

Illud, sine dubio, memorabile
fidei exemplum, quod, cum
Rex Gallio, totam Nombelgar
di ditionem habere arderet, &
difficultatem hujus consilii, im-
menso pretio superare statue-
ret, etiam fratrem in parte
regiæ solicitatum, constante,
neglexisse Cardinalis illecebras
monetis meminisse: quod si
lior haberet, quibus hac ratione
divitias dignitatesq habere, in
proclivi foret. Sed talia e
vulgari, nescio an placeret
Christ

Christianissimo Regi.
Vaticinium Campanellæ, cum
ad meminii injuriam vel offen-
sam pertinere posset, censeo
non omittendum.
Hemini, dum hoc scribo, vidi-
se ante annos 20. apud patrem
meum literas Thomæ Lansii,
ad celebrem Medicum N. Per-
sium anno hujus seculi 13. scri-
ptas, in quibus tale de fratre
meo augurium legi: Ver-
recommendirten jüngern
Forstner, lasse ich mir bestens
sein. Ich bin sonst eigen-
sinnig, ersehe mich ab ganz

Gatter

Flatterland Zu° rosorum fabru
spind.
Hoc per summam pertinacio
nem, et inter occupationes
alias districto recordari li-
cuit, si quid amplius deinde
memoria subsederit, proxim
profecturo tabellario trada
Vale & salve cum omnibus
Tuis et me ama. dab. Durlac
25 Martij 1668.

Tui Illustrissime Patroni quo
reverentiss. W. Forstner Du

Epistola 15.

Illustrissime Patrone.
Luctor ne succesear, sapius
& sine verecundia, litteras
meas

mearum procurationem commendanti. Scio, Domini, bono publico occupatissimi opa quantumvis oblata, parce & reverenter utendum, quod & deincepi solicite observabo; Unas has literas magni momenti, ad nepotem meum Friderici cum perferri, quagrope Te, Illustre Dne rogo, ne tronquolestum sit curasse. Vale Durlaci 4 Cal. Aprib. 1666.

Tui. Illustrissime Patrone
reverentiss. W Forstner.

Epistola 16.

Illustre Patrone.

Non

Non ero literarum prolixitate molestus. Inclusas, per domesticorum aliquem eorum tradi cures, vehementer rogo. Deus te servet incolumem cum omnibus tuis. Dabam Durlaci 13 May. 1656.

Tui Illmae Patr. reverentiss.

J. W. Forstner.

Epistola 17.

Illustr. Patrone.

Quanquam te recte valere omnino sperem, quia tamen nec literis tuis, nec nuncio alio, Deceor incolumitatem

quam

quam tibi ex animo precor,
quoso, ne grave sit, una tantum
vel altera linea, mihi hanc
solicitudinem exemisse. Es
proterea quod Te, Illustrissime
Domine, magnopere rogem, ut
sartorem quendam vestratem
Joh: Georg Zutere, per cuorum
aliquem velis percunctari an
sarcinulam quandam meam, Pari-
sijs Argentoratum advectam
& illius curae commissam ac-
ceperit? Ego binis jam literis
nullo sequente responso, nomine
compellam. Significatum es
mihi

mihi Lutetia solvendos centum pro vectura solidos Regios 40, qui moneta nostratis efficient unum florenum, hunc vel plus etiam, si postulatum fuerit, tantisper precor, eroges, donec instantibus nundinis reprisalias cum debita gratiarum actione restituam.

Uxor mea, que te, Domine, cum ornatissima matrona tua prolixe salutat, proteto die Sabbathi filiam peperit partu, quamvis per Dei gratiam maturo, tamen ita subito ut, Deo juvante, & sine obstetrice

trice & sine Doloribg ferme,
quert cniya; hac demum no-
che acutissimos sentire coepit.
Vale Domine cum omnibg Tuis,
& importunitati meæ ignosce.
Durlaci 4to id. Jun: 1668.
Tui, Illme Patrone reverentiss.
W. Forstner.

Epistola 18.

Illme Domine, Magne Patrone.
Novissimo Nepotis mei Lu-
dovici litere, quas heri accepi,
bona fide te sant, nihil ejus
inter chartas paternas esse
repertum quod Complerus nup
apud vos jactavit; contineri
ejus

equidem scripto singulari semin
riem laborissimi simul & pericu
riculosi illius negotii, quo, de e, f
functo nostro interveniente am
invito, inter dissidentes Princi
cipes fratres concordia stabili
lita fuit; sed rei odiosae quaerb
lemeung memoriam renovare
Georgio Principi ingratissim
futurum; ex ingenio illig Ra Fle
vare suspicamur. Plures quo
quidem adhuc fratris epistolar
os habeo nullas, quibg vitae et i
suo historiam exposuerit, no spi
si quas jam submitto, in quib ips
tamen parce & obiter sui qu
qui

minist. Volvam etiam fasci-
culum literarum gallico idioma-
te, scriptarum, quod per angusti-
am temporis jam non licet, quid
illeo contineant, proxime per-
scribam. Vale Dab. Dorlavi 27.
quartbr. 1688.
Tui. Illme Dñi. reverentiss.
Jo. Fortner.

Epistola 19.

Illme Dñe Patrone,
Postquam ex Teinaco ab acidu-
larum potatione redii sanus
et incolumis, correptus ex rec
it, respirato, febrili an alio quo paro-
quixismo, compluribus diebus oger
quel salutis fere incertus decubui.
Tent

Tentaverat Medicus inedia age
curare acutos nec intermitte rat
ter capitis dolores, quod ubi ad ec
manifestam virium ipso morb am
jam plus satis imminutarum cor
fectionem facere didicisset, co ri i
cesso, diverso à priori consilio am
largiori cibo, visus sum mihi, sat
uno die convalvisse, et rever stin
redeuntis valetudinis incre tudo
ta sentire, cum per circum sor
rara hortorum spatia comi ere
bus uxore ac liberis cisio v ctus, me aëri liberiori per b
mitterem. Mox Serenissi rob
ma Princeps Onolzbacensis ingr
vidua, quo me adhuc Tetrastici
ageu

diligentem literis ad se evocave.
litterat, novis cursoribus urgere pro.
bi adventionem, et adventum meum
norbam serio expetere, ut auderem
um corpus adhuc debile et longio.
, con ri itineri conficiundo impar,
filiu amen ad ejusmodi jactationis
ihi patientiam adigere, & sive pri.
ver stina peregrinationum confue.
crem tudo, sive ipse patientium cam.
cum sporum genio id fuit, certo vix
omi tertio aut quarto lapide aberâ
io u prob urbe, cum recens subinde
robur languentibus membris
ensi infundi, apertissimo Dei bene.
lina ficio, experirer. Oroldobachii
ayei aderant

aderant Serenissimorum Principum Leg
cipum tutorum, Electoris Brandeb. Ducis Wartenb. & Landgr. super Principum pupillorum Educatione, et curanda pub Republica deliberaturi Legati reperiebant, in illig consultationis serie, exculiendo procum Principe viduo, quorum de invitales & alia, in quibg opera mea quolicung uti, diu ante constituit. Ad more Comitiorum Imperialium aut in ter prandendum Electoris Brandeb: Legato Ratisbona veniem ansus qui dicere per jocum: Ju longum duravere negotia, non

Leg

Legatorum, integris diebus ex
pediundis illis occupatorum,
negligentia, sed quod ipsa rerum
tractandarum moles et natura
multum temporis requirerent.
Ego post 6. hebdomadas domum
redux, literas tuas novissimas
cum Ephemer. polit. fratris mei
inveni. Cur ita tarde respon-
deam, ex superiori narratione
intelligis, et pro aequitate tua
ignoscis. Irridendis Ephemer.
per omnia tecum sentio, inte-
gra & acuti scripta sunt, esse
publicanda. Unus tantum &
alter loci, vehementer me habent
suspens.

Suspensum, quibus aulae Viennen
sis procerei, auro Hispanico
corrupta mancipia vocant, &
Caesar Leopoldus, religionem, ju
jurandum, pacta p. convellere, nih
pensi habere asserit. Autho
quidem supra omne Romanum
fastigium et potentiam degit fe
cerus. at quis Status Imperii
Romani, talia in Imperio Ro
mano et apud se vulgari patie
quis Typographus capitalis a
tacia periculum subibit? Co
tavi aliquando in Gallia librum
excudi curare, sed memini, no
nitiora de Galeorum consiliis
et

& rebus alicubi in hoc opere
& tradi. a Genuensi impressio-
ne revocavit me typorum & char-
ae immunditiei. Una fortasse
Hollandia, metum omnem asper-
nari capax, negotium conficiet.
Evae Cumplerus de vita fra-
tris mei praesertim publicas, in
nescio qua charta uberius expo-
sita, apud vos asseruit, à nepo-
te meo Ludovico, qui solus ex
fratribus restitit Montbelgardi,
datis ad eum literis, scire
desidero. Moneo, excutiat ite-
rum & sine tedio evolvat omnes
chartas. Si quid fuerit reper-
tum

tum, id secum devehet Argen
toratum cum circa finem Oct
eo proficiscet. Tu interim
Illme Dne, quid sartori vest
ti Zuttelio, pro sarcinulo, d
quo super mentionem feci, i
ovea cappa pileorum vecturae
erogaveris significa, ut cum scri
debita gratiarum actione reconf
dam, et prolixitatem literar tim
tuar in publicum utiles occupner
tiones interpellantium, excuscig
Vale cum omnibq Tuis, & me in
amare perge. Durlaci 9. Sept
1662 Tui, Illme Patr. reverent
W. Forstner

Epist

Epistola 20.

Illme Dne & magne Patrone.
Ex quo binas Epistolas ante
4 circiter menses ad Te exara-
vi, nec ab eo tempore Tibi re-
sponsum; veritus interpella-
re occupationes Tuas, ulteriori
scriptioni supersedere hucusq;
reconsultum, et Tua referre exi-
stimavi. Sed humanitatis et
meritorum Tuorum in me tena-
cissimi memini, quam ut silentium
meum longius possim protrahere.
Utut igit gravioribus intentum
Te litera istae reperierint quae
so, ne brevissimos, ne brevissi-
mos Codicillos constanter Illmi

Nam.

Nominis Tui veneratione[m] te
meam testantes, et Tibi fub.
initium hujus & sequentium
annorum prosperrima omnia
sincero affectu precantes, gra
sit perlegisse. Vale. Dure.
13 Jan. 1669.
Tui, Illme Doe reverentiss.
W. Forstner.

Epistola 21.

Illme Doe, Domine Patrone.
Dix credas, quantum novi
quis Tuis literis referaris exer
diuturniori silentio inquiet
& anxium. Debebat equidem la
fateor, omnem exemisse scrup
lum, animus Tuus à juventu
te

te tot beneficiis, tam prolixa humanitate eggridy mihi & probatus; Sed ut nunquam est sine solicitudine verus amor vereber etiam invitg, ne quid imprudens offendissem, veb vapulatem malevolorum sufurris, quamvis hanc ultimam suspicionem statim diluit conscientia mea, et animi Tui abominantis calumniam magnitudo. Gratias vero ago Tibi maximas, Illme Doe, quod humanissimo epistola, quicquid nebularum animo incubuerat, dispellere digratg es. Ego certe te nomi-

nij.

Co.

nis nominis tam magni Pa-
tronum, nunquam cessabo se-
ria veneratione suspicere &
officiis quibuscung gratitudi-
nem testari. De discessu meo
jam pridem coepi cogitare, sed
die demum 10 hujus mensis ab
eundi licentiam petii & impe-
travi, rogatus adhuc premerecipi
consilium, ne Serenissimi Principis
ceps importuni Candidatoriobte
officii mei precibus obruatur, cipe
quod promptius promisi, cum res
nec commodum mihi foret, anno
te proximum ver, profectionis
nem moliri, et vacuam Stuga-
gar

Pa-
gardio domum habitare, quam,
ut necessarius instruam, post
& festum Purificationis volente
Deo, paucis diebus commoraturus
eo contendam. Causarum abun-
de est quod me hinc abigunt.
Nihil tamen jam quæstus, dum
bona cum pace Serenissimi Prin.
recipii migrare desidero, solam
Principi familiaris procurationem
obtendi. Certum est, nec Prin-
cipem ipsum, nec alios complu-
res loto animo accepisse hinc
ancium, illo plus, qui inter
tissimam fortunam & summam
nihil medium habet, male di-
simul.

simulavit gaudium discedere
quem supra se cerneret.

De pace Lotharingica, secu
adhuc spero Deo, nec dum per
culosius aliquid Patria timeo
dum Carolo utero suis viribus
& conatibus relinquunt. Si
unus aut alter, quod Deus pro
hibeat, consiliis et armis, par
tibus apertis accesserit, quid al
id quam funestum tota Ger
nia bellum exarserit? Gallo
Regis vasta ambitioni fraen
sine dubio injecit Anglo-Holl
dici foederis constantia, cui
iciendi occasionem Regem i
sulp

nupera invasione Belgii dedi-
le persuasum habeo, haud dubi-
um, plus sibi, improvida expe-
ditione amicorum amissum,
quam terrarum quaesitum. De
Bavaria ex abdito proventibus
turbis, mira ad nos Ratisbo-
na perscripta sunt, quia tamen
in Comitiis Provincialibus Juo-
nachii 2 Januarii coeptis, ita
fuere quieta, non dubito illam
narrationem, in vulgaribus
mendaciis fama numerare.
Memoriam fratris mei, quem
sine recrudescenti luctu, cogi-
tare nos possum avidissime expe-
cto

Ad cum commodum tibi eve
Vale. Illme Dne cum omnibus
Tuis. Durc. 20 Jan. 1669.
Tui, Illme Dno, & Patr. revere
JV. Fortner

Epistola 22.

Illme Dne, & Patrone.

Imprudentis fuerit, accusata g
beneficii moram, et quod nudiqua
favoris est ad debiti rationem tib
exigere. Satis cito advenit Illme
sideratissimi fratris memoriae ter
Scriptoris celebritate, recen 1669
semper, ad posteros durabu
Eam avide, quamvis non sine
recrudescenti dolore acerbissim
casus Illm

ericasses, statim pelegi, et ad e-
dendum, Mombelgardam trans-
misi. Quod autem in hoc ope
me quoq honorificentissime com-
pellaveris, tuum erga me ani-
mum Domine, etsi diu ante
probatum amplius & cum debi-
ta gratiarum actione agnosco,
udiquas & nepotes mei, proxime
tibi habebunt. Vale, & ut faci-
t dome perpetuo amore ample-
ctere. Durlaci prid. Kal. Martij
89. Tibi, Illme Domine & Patrone

Cum reverentia & obsequio
addictg W Forsner

Epistola 23.

Illustrissime Domine, & Patrone.

Litteras

66.

Litteras quibus nuper comme[nda]
dare mihi dignatus es Illu[stris]
strissimum Comitem de Lenoe[r] ejus
abiturum Sereniss[imi] mei D[omi]ni
pis nomine Stutgardiam de[sti]
prehenderunt in procinctu vi[ae]
Partitq itaq curas quibus inteq[ue]
injunctum iter et tuam com[men]
mendationem distrahebar, nih[il] ped
tamen officii spero omissum, quo
quo Illustrissimi Comitis colen[dis]
tur in aula. Debui mandici
tiæ tuæ hoc studium, debuago
& meritis hujus Comitis, quo chi
nunc demum tuo beneficiis
propius cognovisse licuit. Ut[inam]

quam

mme quamvis jam ante biennium,
Illustrissimi Wirtenber-
noergio Ducis, sed alter alteri igno-
ei Fratres accubuerimus uterq. Ego,
de si quid etiam deinceps jusse-
tu vri, Illme Dne, fideli obse-
integrio exequar.
com Stutgardiam, Deo juvante, pro-
, nihpediem & eo libentius redibo
am, quo, ut modestissime dicam,
colen[illegible]plura Principalis favoris in-
anddicia iterum habui. Deo gratias
ebuago, quod apud Ducem & Mar-
quochionem, multis hinc & occul-
ficiis suspicionibq infensos, eam
t. integritatis fidem invenerim,
quam

quam, absit jactantia, etiam Fr
aliis laudarint, & adhuc di cur
sputationibg suis interesse de spri
derent. Sed privato, & meri
arbitrii, licebit ingratissimam
opera abstinere, et famam pro
vitatis securius retinnero inten
otio, cujus jam nunc ratione beat
Tibi reddam. Plurimum ters. J
poris studiis literarum impe
dam. Aliquando cum Serenis
mo Duce, venationum volup
ti indulsero; mox in Aula, Illu
etiam Gynaeco versatg, redib Re
ad Suavissimam cum uxore & lite
liberis conversationem, quib una
cum modo Argentoratum, pub

Fran

Francofurtum, et Ulmam ex-
curram. Sed per hoc omnia,
princeps ut semper fuit, cura
erit salutis aeternae, et proximo
mense Junio auspicaturus quin-
quagesimum annum aetatis, in-
tentius utig meditabor mortis
beato momentum. Vale. Durl.
5. Maij. 1609.

Tibi, Illme Dne & Patrone
cum reverentia & obsequio addict
W. Forstner.

Epistola 24.

Illustre Domine & Patrone.
Redditae mihi sunt binae tuae
litterae argumenti ejusdem. Itaq
una, eaq colligendis parcimi
occup.

occupatus, brevi responsione num
ambabus satisfecero. Vegqua
tes mei sat scio, reverentiam me
de Te sentiunt, quam ut credat
dant ullam operam vel offici vest
um Tuum donis compensare v
vel posse vel debere, nec ullis rib
nexu Te sibi obstringere vol quo
runt, sed potius sibi scipsos ven
munusculo absque ceu chyro con
grapho obligatos profiteri, qu to
Elogium patris scribendo, du voc
tis etiam in mortuum affect
specimen insigne ediderit. Ego pro
etiam Ille Vir, cum Vegetem
bus meis Te semper ut patrem
mum

num suspiciar, nihil libentius
quam officia quibuscum potuero
tuique omnia tibi debere fidem
que facturus. Quo amicus ille
vester de decreto mihi mune-
re narravit, à plebeculo ramo-
rib⁹ habere, eo facilius credo,
quod paulo ante quam Durlaci
venirem, similia jactabant,
constanter & falso. Mihi sa-
ne propositum in vita priva-
to manere, donec me Deus e-
vocaverit ad aeternam. Vale
et ornatissimo Patrono Tuo,
prolixam ab uxore mea salu-
tem nuncia. Durlaci 2 Junii
1669 Tibi, Alme Pater cum observan-
& obsequio addict⁹ W. Forstner.

P.S.

P. S.

Durlaco Ratim post festum aver
SS. Trinitatis abibo, Deo juva
te.

Epistola 25.

Illme Dne & Patrone.

Die hujus mensis duodecima
incolumem me per Dei gratia
cum familia, Stutgardia rec
pit. Tempus quod huc usq
Sequutum est, tum domui inst
enda, tum salutantium tur
impensum absumptumve, am
plissimum deinde otium faci
amicos Patronosq literis co
pellandi frequentius, & suav
simo epistolarum commerc
condiendi vitam privatam

numero, Illme Dne non plus,
quam per occupationes Tuas,
id est, bonum publicum, licebit,
fatigavero codicillis. Tempe-
stive Tu saltem & libere mones,
seu increpes importunius acce-
dentem ad nobilissimum Tuum
Museum. Meminero ego pra-
clare, literarum mearum lectio-
nem cum coeteris Tuis laboribus
non nisi indignissima compara-
tione aestimari, quod ipsum
apud me cogitans, jam finem
scribendi faciebam, cum Aplis-
simus noster Keckius occurrit,
cujus gratia audebo Te, Dne
uno adhuc tenere momento, ex-

pli

plicavit hic mihi novissim
quod nobis Durlaci intercess
sit colloquio, rerum suarum
conditionem, quas sane eo loco
esse jam pridem mihi constit
ut melius sine dubio, eo cum
ret, si & ipse aliquo secede
ubi eruditionis & bonarum ar
mi dotium usus est, Tibi, Al
gne, Vienna & in aula Su
dica potentes amici sunt. In
de spes emergit, Tua comme
dationes futurum, ut intel
ligant Kockium suo merito a
numerari viris egregiis, qu
rum non inutiliter in Repub
opera esset. Nulla cum am

vitio impelleit, proximioribg
regonijsis Principibg, Cesarum
Regumve ministeria ambiendi.
o Cogrecessitas huc adigit haud fru-
stra metuientem Durlacensia
statuta, quo abeuntibg distra-
hendarum possessionum facultа-
em in angustissimum tempus,
conjiciunt, unde improba emptio-
rum & cauta cunctatio, cum
certa pernicie venditorum, nisi
ex pactigii alicujus reverentia,
aliquid de illarum legum duritie
remittat. Ipsum amplissimum
Senatum nostrum jam antehac
aliquis ad Te literarum de ipso
negotio

negotio dedisse arbitror; sed ute
seu tabellionum negligentia, ea
seu maligna aliorum curiosit
te intercideriint, seu tibi re
spondere vacuum non fuerit
veritus est ea de re amplius
te compellare. Injuriam hum
nitati tuae intulero, si enixi
virum commendo, tot annor
ipsu cognitum tibi probatum
inde pronam illig juvandi vo
luntatem non conjicimy. Sed
tum habemy. quo si bene succ
serit, post tot vetera etiam n
cens hoc beneficium & virgen
nemini libentius quam tibi
tanto nostro Patrono debebi

uterg. Vale. dab. Stutgard. die
23 Jun: 1609
Tibi, Idemq. Dñe & Patrone
cum rever. & obseq. addicty
R. Forstner.

Epistola Eb.

Jhalutem mox ab initio, fratri
Christophori elogium, alibi quam
Jhombelgardi excudi, certo, &
elegantius & comptius vel ar-
gentorati vel Francofurti fui-
le proditurum; Sed intercessit
voto praematura Nepotum meo.
rum Typographo facta promi-
so, qua ille ad vitiosam editio-
nem abusus, egre ferre non debet,
si, quod ipse in edendo opere
percav.

peccavit, Tu Author, etiam pro tuo honore tuendo, emendanda suscepteris; quo curadeo non displicet mihi, ut pro ea gratias etiam summagam.

De literis ad Lersnerum datis & gladio, res ita se habet. Significaverat mihi Dux Ulricus, se famulum esse missurum Argentoratum accersitum Doct: Kreffterum. Illi ego epistolam cum gladio tradidi, quem reddidit mihi, literis literis Kreffero, quem Dulgo habuit, relictis; alia igitur & ut spero proxima occasione

gladium

gladium transmittam.
De vita mea hoc habeto. Postea-
quam Durlaco Stutgardiam redi-
issem, Dysenteria, correptis
periculoso contagio diversa ota-
tis mortalibg, maximam tamen
in innoxios annos stragem edi-
dit; hinc liberos meos quantu
humana sedulitate fieri posset,
in tantum assortare & Patris
& Christiani putavi, ac huic
secessui Kentlingam elegi, ubi
& domum habebam, & potiora
ad victum. Ibi donec desovi-
ret Stutgardia malum, paulo
minus mense restiti, & quamvis
inter opifices plerosq, tamen

non

non ignavos civitatis Romanorum
quam mutuis etiam convivii vole
exercuimus, satis jucunde egi. Alle
aliquando a vulgaribus istorum vela
colloquiis, ascendebam altig, & rog
in proximis Tubingæ vicinis ver
Lauterbachij sermones audiebam
bam cum fructu & voluptate rec
Inde huc cum familia redu
modo cum mortuis conversa
Sæpe cum Duce Ulrico veh
Principe Sophia ex spaciab
venatum. Serenissimum
hardum quamvis absentem, tam
veteris clientuli memorem
pertus sum, paucos ante die
primos magnitudinis cervo,

dono mihi misso: Cras Deo
volente & ille redibit. Si tibi,
gi. Illme Dne Rarum nugarum
torum relatio molesta est, vehementer
sig, & rogo, ne me eo nomine corripe
bis verearis. Magnum benefici-
um erit & hic & alibi errantem
rectiora doceri. Vale & ornatis-
sime Tue Patrone ubi & Lect.
nero nostro prolixissimam ab
uxore mea salutem nuncia.
dat: per Annuam festivationem
Lutg. 1. Oct: 09.

Tui, Illme Dn. & Patr: re-
verentissimus W. Forstner.

Epistola 27.

Illme Patr. & Dne.

Litteras Tuas novissimas

occup.

occupatissimus accepi, et vix
otium suppeditat, ut hoc ipsum
significem. Compellor enim
subinde, non minister, non Co
siliarius, ad expediendа negotia
in quibus malem abesse quam co
gi sine, nisi me verecundia ve
taret operam recusare Princi
pi, tot nominibus sum in me
favorem & gratiam professo.
Cisit me superioribus diebus
ad Marchionem Badensem &
Durlacensem perswadendа sen
tentia, quam Ulmae in Circuli
Svevici Comitiis dicerent. Hab
per Dei gratiam successum satis
felicem hoc iter, cujus rationem
fusiori narratione scribere
gestum

ipsens; defunctum me ipso labore putabam; cum ecce Durlacenſis, Sereniſſimi Ducis colloquium expetit in vicino aliquo prope Forzheimium loco, & me interprete, hoc votum ad Ducem perferri deſiderat. Ita nunquam bona fide quietus, et ipſa libertas actionum aliis ad mei uſum occaſio ſunt.

De filio quo perſcripſiſti, quantum ſtudio & diligentia mea effici poterit, curabo, ſcis, temporis & occaſionis maximum in talibus momentum. De fide & ſolicitudine mea, quo ne dubites. Cætera Deo commendanda. Vale cum tuis.

Ipſi

Scripsi per Lemmam festinatis
nem Stutgard. in festo Sim. &
Jud. tibi Illme Pat. & Dne. cum d
fero. & obsequio add. W. Forste

Epistola 28.

Illme Dne, & Patrone.

Affinis Lerfnerus, jam ante
quam Durlaco Badag rediisset
Francofurtum repetit; reni
to igit ut juber literas ad ips
destinatas; Spero te interea
meas accepisse, in quibg Filio
honesto alicui & commoda
Ratioui procurandae, operam
meam utinam felicem, pollici
tus sum. adsit Deus nostris
consiliis. Vale cum tuis.

raptim

raptim Stutgardiæ . 5 . Non. 1599.

Tui D. D. & D. reverentissimus

W Fortunes.

Epistola 29.

Illme Dñe & Patrone .

Hoc mane abierunt Serenissimi Hospites nostri Durlacenses & tres Palatini, ac otium mihi fecere, veb tandem respondendi literis Tuis, cum per eorum presentiam, nec minimum temporis vacuum habuerim . Vocatus enim ad defleta prædem ministeria aulica; etiam ad aliquorum notium pervigilium, hominis sæquisecularis vires durare potuerunt . Si quid talibus officiis patiar occupari, mirabis; ver-

dicam

vo dicam: me Serenissimo Duce
volde libenter obedire per omn
quia expediendo apud Provin-
cio Status pecunio meo, poten
tem illum adeog felicem experio
Pro progrediendum ad literari
Tuarum argumentum. De Con
ventu Electorum, neminem, Se
ipso, rectig censurum, quamvi
mihi persvasum sit, audebo
tamen vel Deo sententiam pro-
nere, ut doceas errantem. Con
ventum illum, tam Caesari, quam
ipsius Moguntini Collegii di-
plicere, nuncius quibusdam
habemus. Credo nec aliis pru
dentibg consilia ista probar
quid

Quid enim boni augurerii,
ubi, persistentibg in Comitiis
omnibg Imperii Statibg, sece-
dunt a corpore membra, mino-
ra quodam, & à communibus
diversa Comitia habent, in
conventiculis deliberant quod
patria tota cum augustissimo
Capite suo & Proceribg, in so-
lenni consilio Ratisbonæ arbi-
trari debebat? Annon scissam
discordiis Reipubl. indeq patet-
tem iudiciis & injuriis exte-
rorum, apertius semper, hoc
argumentis produntq? Suspicant
aliqui, reformidare Progenti-
num consultationem Ratisbonen-

Lem

sem, de conscribendo exercitu cog
pro tuenda Germania ut in tri
quicam potentia, quam facter ab
exercuit Archi Cancellarius qui
Collegarum Decanus, cui stabi
liendo porro firmandoq in stat
to de quo loquimur conventu. Ne
rationem inire voluerit. Ætiu
Gallia vix credo presens pericu
culum imminere. Nondum dem
ibi cum vicinis adeo compositu
ta res sunt, ut tantum Imperi gra
Principem, aperta vi aggredi qui
vadere, qui nec ipse sine consili
lio & Socii in partes descenturi
re, nec, quantumvis Potentia
Senior Rex, si parem futurum spe
cogitat

cogitabit fortissimarum gentium
triplici foedere, de quo iterum
ab ipsa Lutetia, vero non absi-
quibus alata sunt. Pecunia ab
Hispano Suecis nondum soluta,
Hollandos expromissores factos.
Nec, dum potentia Galli tot ho-
stium prostravit ut nulli ampli-
us timendi supersint. Nos qui-
dem discidii nostri divisi non
profrangemus ferociam Galli, pere-
grinorum beneficium id erit,
qui feliciori accessu animis vi-
conjunctis, sistere fini-
timorum armorum impetum,
etiam pro securitatis interesse
sulabunt; et prohibebit, credo,

Deus

Deus noster, ne miserorum in
nocentium cedes & devastatio
terrarum ad effrenem cujusli
bet bellandi libidinem eveniat.
Sed ista civili prudentio do-
ctoribg exequenda relinquo, et
ad alius argumenti literas tu
ad amplissimum Keckium, ac
Do; quibg Tuam famam, renova
ta veteri & jam obsoleta fabula
vexari in aula Durlacensi, cu
dolore indignaris. Di, quid ego
sentiam, scire desideras, dicam
paucissimis, & sine adulatione
à qua turpitudine animus
pertinacissime semper abhor
ruit. Nolem te ad ejusmodi

rumores, & procacem unius ac alterius lingvam, magnopere moveri. Agnosce nomen & meritum Tuum, altiori loco posita, quam ut mendacium & calumnias ~~&~~ eo pertingant, certe horreant. Satisfecisti Tibi, edito pridem apologetico Scripto. Noli, aperte nimis irascendo, cedere victoriam inimicis, quam Tibi relinquent, si magnanimiter asservaveris imbelles eorum latratus: Sine, veritatem mora valescere, & ruere cum ipso tempore falsa. Interim tamen non deerimus Tuae

causae.

causa, quotquot ubig sumus bo-
ni & innocentia faventes.
audebimus ne dubita, incre-
pare mendacium & reprimere
ubicung presentibg nobis im-
me os solvere non erubescet
Hoc officium ut Optimus qui
ipsi virtuti debet, ita libente
& operose prosabit. vale da
Stutg. 18 Nov. 1669.

Tibi, M.D.D. Omni cultu dev
W. Forstne

Epistola 30.

Plene Domine & Patrone.
Citius exquisivissem cum ven
Tuum de Principis Auersperg
gici casu judicium nisi quo
pone

pore nunciabat, absenti nihil
magis quam ad scribendum tempus
definisset. De causa, cur omnia
adeo incerta vienna laborant
putant non fabi, qui à Gallico
literarum commercio hoc proci-
pitium arcessunt. Vidi proxim.
diebus in manibus Serenis. Duois
virtemb. exemplum literarum au-
spicii ad Cajorem Aptorum, qui-
bus concisa nec eo minus ubere
facundia Ministerii annos, fi-
dem illibatam, et eluctatura
per artes malevolorum innocen-
tiae spem, inter officiosa demis-
sionis & verba nihil infracto

tamen

tamen ab hac tempestate animo recensebo.

Ad illud quo novissimis tuis literis censebas fabius esse unique operam addicere quam ab omnibus vel pluribus fatigari absalario, oblitus sum in priori epistola mea repetere quod jam dicere occupaveram, non videre esse hominis semisecularis post abdicata & tantum non emerita officia publica iterum in negotiorum fluctibus misceri vel abripi. Laviter in otio transigam si quid vito superest. Interim si quid laboris obvenit et exhibendum modicum id erit,

et

et pro exercitio magis in obre-
pentem inertiam, quam longa
occupationis molestia habendum
Vale cum omnibus Tuis. Stutgar.
24 t Xbris 1609.
Tui, Illme Dne reverent.
W. Forstner.

Sequens lit: exempl. hoc ipso
momento nactus sum.

Sacra Cesarea Maestà
Dopo haver servito trentà
è più anni al Padre e fratel-
lo di gloriosissim. memoria di
V. M. quanto à Lei stessa —
humilmente mi prosterno à
suoi piedi, pigliandone con ogni
ticenza ossequio la ligenza. Le
in

in questo tempo hò prestato se che
vitù di qualche profitò, è stà vol
opera di Dio, pero sempre men do
di quello, que sempre hò brama inn
to & che richiedesse il mio de sol
bito. S.r hò servito male, è sù sci
cessò per inhabiltà, pero mai sto
per infedelta. Questo scrivo sto
avanti il giusto Dio, che invo ne
co alla verità ò falsità di cu
in questo ò nel altro mondo ra
rimunerari, ò gastighi. S.r cue
piaccinta V. M. sin hora, qu sel
che solo Iddio è Lei, non ve hu
ghi à saper la causa del mio
presente stato. Io poi sper Lit
che tra

che Dio si compiacerà una
volta che V. Ch. & tutt' il mon-
do venga à riconoscer la mia
innocenza la quale per hora
solo à Iddio ed à me è cono-
sciuta. Nel resto offerisco que-
sto presente mio stato in olocau-
sto à Dio per la conservatio-
ne della Maestà Vestra Adel'
augustissima sua casa. augu-
rando à V. Ch. di tuttol' buon
cuore ogni maggior prosperità
felice e lungo Imperio, che
humilmente m' inchino

P. S.
Litteris hic jam jam conscribu-
tradendis novissimo Tuo Lyc.
veh.

venerunt quibus proxime nescio qu
debo. Obrechtio ne occasione cu
officiis meis desim summo stu
dio allaborabo.

Epistola. 31.

Illme Dne & Patrone.

Suggessi in secreto, Serenissim
Duci, quo nuperrime ad me ut
scripsisti; sed ingressi conclu
ve, quos non cupiebam partici
pes nostri arcani, colloquium tu
barunt. Vocatq quidem pau
post ad prandium, nec tum co
ultum putavi loqui, quo in
tanta ministrantium turba
vel unus aliquis exciperet, e
quibu

publicaret. Cum proterea ac-
cumbente Amul Bidenbachio
Legato nostro Ratisbonensi, omni
sermo de comitiorum negotiis
haberet ~. Proxime itaq occa-
sioni intentq, quid sperandum
quantocig aperiam. Interim
Deum O. ch. ex toto animo precor,
ut hunc quem per ipsius gratiã
nox auspicabimur annum Ti
bi Tuisq omnibq felicissimum
velit, Jubeat. Vale Hulgard.
anni 1606 die ultimo.

Tibi Fl. D & P. cum obsers. addictiss.

W. Forstner.

Epistola 32.

Illme Dne magne Patrone.
Commendavi ut desiderabat
abr.

Obrechtium Serenissimo Duci po
qui talem virum ad Tubingen dot
Academio famam provehere qu
in lucro reputaturum profes lar
sus est, si quod ibi munus docen lio
di vacuum esset; quale quid & s
si deinceps contingat, tum demi fa
generendi obrechtii occasionem ti
datum iri. Spes, ut vides, ref
longinqua & fera. Ideo quan doc
vis te ipsum, Nombelgardi tam
ad Nepotem Ludovicum lite Con
ras dedi; exploraret per oc fin
casionem: An in Illustri Gymn
legio, cui Georgius Princeps qua
Professores quærit locus dari lum
profect fin

posset eximio viro qui suar
dotium splendore lucem non exi-
guam novo Athenaeo esset il-
laturus. Idem ab amico Tezze-
lio Patricio Norimbergense
& Senatore petii, ut, si Altorf-
fa pristinam suum decus tan-
ti viri meritis cuperet revi-
rescere, rescriberet sine mora.
Hoc ego bono animo tentavi eo
tamen vestri arbitrij sunt.
Comitum & Ducum Wirtember-
sium vitam & res gestas expo-
nere prudem jussus ~~est~~ fuit
Magnus Hekenthaler, sed il-
lum cum Professoris munere
simul operam ipsam deserere fa
ba

ta voluerunt .. Litero autem
Tuo Serenissimo Duci ingens
iterum desiderium redeundi
consilii huius moverunt, si tu,
Domine, ad officium hoc posses
exorari, nec enim alteri cuiqu
suo Domus historiam publi-
candam feliciori successu cred
turum se Dux affirmavit.
Dum hoc scribo redditae mihi
sunt Literae Tuae novissimae
Testem posse producere plur
me jam diu desiderasse, ut pr
salute & longaevitate Caesaris
publico per omnem Germaniam
et sero ad Deum preces fu
der.

derent. quis enim adeo ſti-
pes, ut non harioletur cum
horrore animi, omni calamita-
te deforme Patris cadaver, ſi
Deus Roi caput auferat. quod
ille clementer avertat, & vix.
a prioribus malis reſpirantium
miſereatur. Vale Dab. Stutg.
14. Jan: 1670.

Tibi, I.D. cū obſerv. & obſeq. addict.
JV. Forſtner.

P.S.
Jam litera iſta curſoribus erant
tradenda, cum funeſto nuncio
perculſus ſum: Diem obiiſſe fi-
liam meam natu minimam,
Ego hactenus talia no experti,
cum

cum summo animi moerore sentio; quid sit, liberos amittere. Unam consolationem porrigit Dei voluntas, sancta, justa, bona, quamvis aspera Rotundini & dura.

Epistola 33.

Illme Dne, magne Patrone

Tardiuscule novissimis Tuis literis respondeo domestici negotii distractu, quo ne nunc quidem meditato sermoni tempus concedunt. rarus praeterea superioribus diebus in Aula, Principe Sophia interprete accepi gratissimum fuisse Serenissimi Ducis

Duci, oblatum sibi a Te stu-
dium condendi domesticos anna-
les; superesse jam ut intelliga-
mus ex Te, quonam hinc ipsi-
tuto subsidia habeas & monu-
menta, et quonam hinc peten-
da tibi sint & transmittenda.
Quod Elector Brandeburgicus
cum Principibus Brunsvicens.
Triplici illi foederi accedere
recusant, Deo sive ratione
fieri existimo, quia sine cura
& solicitudine amplexandi
remedium contra turbas. in-
vitus certe & cum magno moe-
rore cogitationes meas eloquor,
nihil

nihil aliud, quam funesta o-
mnia suggerentes! Viderint,
quid Deo responsuri sint, quo-
rum ministerio Rempublicam
stare voluit. ego, quod unum
privatq; potes & debet seriae
ad Deum preces pro salute pu-
blica & tot nilla innocentes
mittam. Crediderim sane non
firmiq; fundamentum labanti
patriae substratum iri, quam
electionem Regis Romanorum
si sperari possent comitia si-
ne vi, ambitu & pecunia. nec
ipse proterea Caesar consensu-
rus videtur proli sperate-
propipi fastigium, quod ex
plu-

plurium soulorum possessio-
ne domui suo debitum videtj
Ego spem omnem in una mise-
ricordia Dei habeo, quam me-
cum boni omnes pie aspirij
solicitabunt. Interim, quod
horreo cogitare, si Cæsar fatis
concederet, promptissimum
tutissimumq publicis malis ob-
staculum putarem: Ducem
Bavariæ non cunctanter re-
nunciari Imperatorem, non
defuturis huic capiti studijs
& amicis. ceteras hujus opinio-
nis rationes recensere jam no
vacat.
Dum hoc scribi iterum a Te,
Clariss.

clarissimo Obrechto & Lersne
ro nostro litero mihi reddun-
tur, quibg proxime respondeb
jam enim Reutlingam abeo in-
tra triduum rediturus. Lui
Norinberga responsi accepe
ex adjuncti Nobilissimi Te
zelii literis Obrechtus intelli
get. Lersneri consilium a
huc Rodie, si possum Seren
simo Duci aperiam. De Lucq
su bene Spero, cum maxime Le
neri duobg hinc seculis, certe
ultra Sesquiseculum, apud
Hassio Principes, muneribus
& honoribus habiti fuerint
inter nobilium primos. Vale
Stut.

Stutgardiæ 4 febr. 1620.

Tui, Ill. Dñe. reverentiss.

JO Forstnes.

P. S.

De valetudine Caſarii iterum trepida litera Francofurt. ſignificarunt; & de diſſidio inter Regem Galliæ & fratrem Lutetia huc aliquid allatum.

Epistola 34.

Illme Dñe & Patrone.

Pudet me Tibi referre quòd nihil pro Lerſnero noſtro obtinui! vetuſtiſſimus noſter Academiæ Tubing: religioſe in hunc usq diem ſervatus nulla diſpenſatione labefactandus jactabat. Ego, quamvis Lippe-

dit

ditaret aberde quod exciperem
tamen contieui indignationi
plenus: Dominum vereri, ne
quid faceret quod servis displi
ceret. Una rabio promovend
consilii nostri superesse videti
si Lerpnerus Tubingo in Illyr
Collegio disputare satis haberet
quamvis & ita recessum foret
illum uno ad minimum mense
in Collegio morari. Lerpne
rus quid sibi faciendum exi
stimat secum, & si tempus pa
titur, cum Nobil. patre delibe
ret, ego me vobis proxeneta
forte non infelicem ubig prof
leor

teor. Nepos meus Henricus salutem à Te probatissimam nunciavit, et plura exemplaria Elogii fraterni, in quo honorificentissime iterum me compellasti, una cum notitia Imp. Rom. dono attulit. Ego pro recentibus subinde testimoniis constantissimi affectus et amicitiæ summas quas debeo gratias ago. Vale Stutgard. 18 Febr. 1670.

Tibi Illme Dne reverentiæ & obsequii addict. N. Forstner.

Epistola 35.

Illme Dne

Nova mihi sunt & mira quæ Illustrissimi Schutzii fortuna scribis, et mihi tale litera vi-

ennenser quarum inspiciendar ler
ego quidem copiam habeo, me us
minerunt. Juniori fateor Auteri
pore magnorum virorum cas De
accipio, quo crebriora Rumdn me
rum vicissitudinum exempla an vol
mo obversant, et nimis felici Pr
ter inter nos ageremus mortale An
si tantummodo nocentes corripe que
rent ejusmodi turbinibg, per- ha
cellit & innoxios & bonos tem Ex
pestas, adversus quam fortissi ter
me pugnaveris conscientia & tur
fiducia in Deum, qui suo tempu cep
re opera cujusq protrahet in tem
lucem. Superioribg Diebus in
viennam literas dedi ad Ejus
dem

lerum, ut cum cura casus ipsi-
us causas exploret & de me p-
scribat.
De Hesenthalero, sero intelligo,
me ambigue loquutum: fata
voluisse illum deferere una cū
Professorio munere scribendox
Annalium opam. Modeste in-
quere volebam: illum incestus-
Rspectum, & per Commissarios
Principis, quamvis extrajudicia-
ter, de hoc crimine interroga-
tum, ipsum quisse opere in-
cepto abstinere, et reddere ex-
templo, quorcung vel libros vel
instrumenta historio scribendo
a Serenissimo Duce habebat,
flagitum

flagitium constanter negando,
id assequatur ~~qs~~, ut quamvis mul-
ti innocentem haud credant,
pari tamen cum cæteris jure
libere vivat; nisi quod de gene-
ro illig iterum ~~a~~scitante inve-
lutum utcunq; silentio rumorem
nescio quid nuper acciperim. Ego
Ego probum voveo, & ex pra-
cepto Christiano spero. Cæterum
arcana pectorum scire, solius
Dei esse meminit. quicquid
nec invidere ulli debebit ne
iraci, si, quod nunquam per-
mittet ut faciat, faciendum
id alii ~~per~~mittat. De virtu-
tegio historia loquor, qua
de Serenissimum Ducem, ut

quum ad nos redierit interpel-
labo.
Nobilissimus Petzelius ad no-
vissimas meas literas nondum
respondit.
Lauterbachium super Lessneri
nostri consilio denuo tentavi,
& sententiam exspecto. Sed ne
quid dissimulem, illum mutatis
argentibus indiciis mihi videor
deprehendisse quod — — — —
aegre fero, innocentis conscien-
tia tranquilla, cum adeo virum
suo merito aestimatissimum no-
loserim, ut omnia potius vero
amicitiae officia exequutum me
sciam. Vale Stutg. 11. Martii 1670.
Tui Illme D. reverend. JW. Forsterus.

P. S.

P. S.

Lauterbachius respondet per ambages. Vò: loco disputationis inauguralis; sine permissu Cancellarij Universitatis, titulo addi non posse. Ego vero si degenere vixandi animo essem talia amico gratificari aspernarier vana effugia esse dicens & sæpe in majoribus contra Universitatis Tubingensis statuta dispensatum fuisse, admodum recenti projudicio ostenderem.

Epistola 36.

Illme Dne & Patrone.

En iterum à Tetelio literas. Sed nihil adhuc certi ferentes. Occasionibus intenti expectabimus

à

à Deo felicem consiliis nostris successum, cui, si quid mea & amicorum opera poterit ministrare, faxo ne vel fides mea vel cura desideretur.

Serpseri Patris cogitationibus & ego accedo, conducibilius imo & honestius reputans, contemptu ulcisci injuriam rusticam, et eo se vertere ubi aliqua eorum qui viri sunt reverentia speret.

Hinderero cras literas expecto quarum argumentum deinceps ad te proscribam. Interim virtuti victrici ex animo gratulor.

Ubi subniseris configrationem illarum rerum Historiographum Wirtenbergy

vergica necessariarum, de re ipsa
juxta sententiam Tuam, Sereniss
Imum Eberhardum denno interro
gabo; facta est aliqua hujus ne
gotii mentio cum nuper ad duo
decimum circiter ab urbe lapi
dem rusticaret, Opt. Princeps
nec enim in his remissionibus
ria minus temporis & studii
bi vendicant, sed solet plerum
tale otium, etiam eruditis cō
loquiis occupari. Vale cum om
by Tui. dab. Stutg. 28. Martij 16
Illustrissimo nomini & merito Tuo
Ot Studio addictiss. W. Forste

Epistola 37.

Illustriss. Due & P.
Non crediderim futurum ē re

Domini Obrechtij, munus quo
de litero Tekelii loquuntur.
Propter religionis diversitatem
& enascentem inde difficultatem
certum vitæ genus stabiliendi,
hominem quoq; Principij impú-
beris regimini intentum, pere-
gre deinceps euntem, morantem,
redeuntem, senium fortasse oc-
cuparet, jam nunc maturum
capacemq; officii, quod post nescio
quot annos reduci promittit.
Quod si tamen huic oneri subeun-
do parem aliquem volentemq;
noveris, eum ut nominet mihi
valde rogo.
De Illustrissimo Schützio quid
rescripserit scindem ex ipsis
Ld.

literis cognosces et vale.
Stutg. 8. April. 1570.
Tibi Deum cum observ. & obsequiis addictiss.
W. Forstner

Epistola 38.

Gene Doe & F.
Ante mensem & quod excurrit novissimas & ad te literas dedi Stu
punctis unis quas ad me Spinterus, & binis quas Sezelius ad
exaraverat. Ego interea nullas
à Te accepi; valetudo an oc
cupationes, an aliud quid fue
rit in causa, si Tibi non vac
quoso, ne per interpretem do
re solicitum differas. Deus
Sospetet cum oibus Tuis Stutg. 6 Ma
1570. Tui T. D & P. reverentiss.
W. Forstner

Epistola 39.

Ilene Fid & Patrone.

Reddidit h Comitiis paucos ante diem Seremiss. Wirtemb. Ducis Legatus Biedenbachig, haetenus domesticis potissimum occupationibg, aliquot mensibus Stutgardiae detentus. Ille interprete accepi: Caesarem, datis ad Elector. Brand. & alios solvendorum Comitiorum consultores literis, magnopere illos rogasse, ne velint authores opprobrio fieri, quod Imper: Romanum toto orbe, sine dubio, irrisu & salibg acerbis differretur post tot annos, post tantam pecuniam & labores sine fructu,

Disc.

discederent velut tepes, conclamatum de de Imperii salute.
Ego etsi comitia durent, nisi de
vs corda ad bonum publ. inflecta
à Statibus vix aliquid pro Repli
expecto, ob omnibus, divisis &
Cæsarem, libet, pro Cæsare Rober
tibus. Quanto, quæso, cum pud
re, nuper adnotata, quamvis
non tunc primum innotuit: Im
peratorem nostrum cum tot fui
& tam seriis mandatis, frustr
fuisse apud Electorem Palati
num et Lotharingiæ Ducem,
cum ad primas peregrini Prin
cipii minas contremisceret &
ponerent arma, non ignari qu
to efficacius ille velit, jubea
sed desino plura.

Epistolas fratris mei in Germania edi vix consultum videtur, sine dubio typographo periculosum. Delere autem aliqua & mutare, ad iniuriam authoris & decipiendum lectorem pertinerent. Consilium dedi nepotibus meis, ut libris in Hollandia ita imprimi curent, ut Typographus dicat sparsas, & amicorum opera collegisse & vulgasse.

Cupiverim nostrum, meo & uxoris nomine prolixe salutatum cupio. Gratissimus huc veniet, & in aedibus nostris expectabimus, saltem quietius quam in diversorio hospitaturum. Vale Stutg. 20 May. 1672.

Illmo Nomini & merito Tuo, reverent. add.

W Forstner.

Epistola 40.

Ilme Dñe & P.

Utinam dissentirem a literarū
tuorum argumento! ita enim
minus agritudo conficeret, mi-
nus keu! vera credentem quæ scri-
bis. Mihi privato, nihil nisi pro-
ces & suspiria superstant, quæ
opt. Deum pro salute misero-
rum interpello, et respecturum
misericors Numen lachrymas
piorum & genitus, unicum
mihi in tristi cogitatione so-
lium est. Proteri istam pro
Reipubl. solicitudinem, alia quæ
me angit privatim. Sci. qua
vito conditionem. instituera
redux Durlaco, in ea haesi-

ne

me hactenus agebam, unius med
domus negotiis & recta educa-
tioni liberorum intento. Fre-
quens nihilominus, et, ne jactan-
tia dico, gratiosus in aula, rei
Sustinui Principum. quorundam
novis invitationibus avelli ab
hac felicitate. Succedit tandem
ipse Serus Dux Wirtemb. et
pos reverenter & recusandam
oppositas exceptiones, officium
committit, quo nullum aliud esse
potes invidio & inimicitiis
magis obnoxium! proficit me
orario & rei pa oeconomica
universa, hominem talium im-
peritum, qua nec discere, nec

docere

doceri unquam per somnium
cogitavi, nec omisi ingenue pro-
fiteri: nullum fore mei in hoc
munere usum, sed tenuit pro-
positum Principi, quem contum-
cius respiendo irritare, non cri
consultum meis fortunis. Cite
nimis & cum gaudio intellexi-
sent Provincio Status, nullum
deinceps ab irato mihi Duce
imminere periculo quod agnos-
se, serio & efficaci exactionis
periculum. Hoc mihi potissi-
ma novam Spartam amplexan
causa, cui altera fere similis,
Dignitas aliqua & reverentia ad
officio, quo petulantiam quori
dam coërceat, et libidinem lace
lem

sendi. Multum hactenus per-
pessus ab homine ingenii impo-
tentis ambitiosi qui me Reutlingo,
Aesculingo in percipiendis decimis non sine voluptate sua turbaverat, cum proximis retro diebus domi meae supplicem & praeteritorum veniam efflagitantem habui. Haec & similia oneris mei & laboris praemium erunt. De caetero omnia Deo commendo.
Illustrissimi Schutzii apologiam nondum vidi, nec spes mihi illius habendae per absentiam Celsissimi Ducis petam eam ab amicis quos plures & praecipuos dignationis habeo in aula Onoldina
Cum Carolo Patino, hic amicitiam
contraxi

contraxi, bene facit, quod in
iis industriam ostendit, in quib
ingenium ipsius dominat, in re
dicis enim artibus parum eum
intelligere, nostri, cum figulus
figulum oderit, calumnient, an
vere asserant, ego non capio.
Quo facinore implacabilem Regi
sui iram conciverit, sine dubio
novisti. Liuvonus reconcilia
tum Regem uxori illius priden
affirmavit. Verum Latinus
hactenus securus existimavit
exilium apud exteros, quam
fluxam suorum popularium
fidem. Credo etiam, imprud
enter suscepta itinera Vien-
nense & Venetum (: quorum
le

se minus suspectum esset) si unquam redire in Galliam suam cogitat, sed de his ipse viderit! Largiatur nobis Deus publicam salutem, in ea deinceps, quisq inveniet facilius & tuebit! Vale & fave mihi perge. Rutgard. 10 Jun: 1570. Tui, Illme Dne reverentissimi

W. Forstner.

Epistola 41.

Illme Dne & Patrone.

Gratias tibi ago maximas pro tuo in me affectu quo mihi gratulari voluisti novum officium, cujus molestiæ fortiori animo tolerandis, & multum poterunt piorum amicorum vota precationesq, ac mea ad Deum suspiria ut per

mum.

muneris mei curas nunquam no
oculis abberset, reverentia Nu
minis & bona conscientia reti nen
da perpetua solicitudo. Ego so
ne, qua primum vice Serenissim
Princeps me per Walthervm in
vitavit ad hoc ong, cordate pro
fessus sum: nunquam assensurum
me augendi erarij artibg injust
& sordidis, parsimoniam esse ve
rissimas apes, profligato pesti
lentissimo luxu, qui pleraeg Ger
manie aulas affligit & altius in
fecit quam ut remedium possit
sperari, plura in hanc rem di
caturus eram, sed ecce litera
tua novissime, hoc ipso momen
to redditæ, & Cæsarie adversam
val

valetudinem nunciantes, ita
mihi horrorem fecerunt vt fere
calamo exciderit. Statim, in-
termissa hac scriptione, Sereniss.
mum Ducem adii, et quid accepe-
rim aperienti quidem exposui, sed
non sine magno meo solatio, negan-
ti, Agentis sui Viennensis quam-
vis prolixas literas tale quicquam
meminisse. Sed nec Legatum
sum nunciasse aliquid Ratisbo-
na, de imminente è vicinia perí-
culo. Credi equidem constanter,
ajebat, Rauisse infelicem Cosa-
rem tanti exilii venenum. In
Polonia Regem indigenam quiete
regnaturum nunquam credidi.
Ipsa insolentia: eligendi è posse-

Cabrilly

taribq Principis emulationem, invidiam, fastidium parendi habebit, & sceptri Ex-Candidatis fortasse rursum audendi occasionem ministrabit. Carus, imo vix ullus sine periculis, sine turbis novus & insolitus Principatus, qui longo tempore, nec nisi per insidias plures tandem aliquando ad securitatem emersit. Sed stulte apud Te disserui quod rectiq & solidius a Te fuero edoctus, Ideoq hanc meam audaciam, non tam temeritatem judicandi, quam consilium interrogandi prudentiam Tuam, quoso, interpretare. Vale cum omnibus Tuis & constanter mihi fa-

ve

ve. Stutgardiæ d. 1 Julij 1670.

Illmo Nomini & merito Tuo, devoty

P. S. W Forstnes.

Secreti Consiliarii nec nomen
nec officium habeo. ogre, nec
nisi Principis authoritate ada-
cti Collegii ibius assessores (ma-
xime duo quos inter Mylerus)
cernunt occupare Cameram Ma-
gistrum, quam ipsi hactenus oc-
cupaverant, qualiby amicis et
Patronis usurus sim, liquet.
Principis hereditarij titulum
alium nunquam vidi, quam com-
munem ex hac domo omnibus.
Dem durchleüchtigsten Fürsten
und Herrn Herrn Wilhelm Ludwig,
Hertzog zu Wirtenberg und Erb,

Grafen

Brafen zu Nimpelgard Herren
zu Hagenau. Meinem gnädigs
ten Grafen und Herren.

Non putarem tamen peccarii, s
post nomen Wilhelm Ludwig,
adderet Erbprinz und Herzog
zu Wirtenberg.

Epistola 42.

Illme Dne & Patrone.

Quod ne grave duxeris, è Dno
Langio Notario vestrati quo
per aliquem ex familia Tua:
an Schwartzium quendam Du
tui apud Archigrammateum
Rorentem, scribam sibi habere
voluerit? Mater illig Schwart
honestissima foemina vidua
mihi

mihig & uxori intime amica,
quia veret, ne filius Durlaco
abeundi consilio ista finxerit,
magnopere me rogavit, ne quid
ejus sit, percontari differrem.
Bonitas Tua, Domine, facit ut
& operam Tuam ad hoc audeam
requirere & audacia hujus ve-
niam sperare.

De republica nihil mihi con-
stat tanquam sub alio sole
viverem et extra hominum com-
mercium, bona fide omnia
ignoro, solis Serenissimorum
Eberhardi & Ulrici, sed jam
absentium, colloquiis, & lite-
rarum Tuarum beneficio, edoce-
or interdum Germaniae fortu-
nas

nam, nisi quod & secreti Consilii scribo supplices libi indeg
gratiosos scire subinde aliqua
patiant, de publicis fatis. Ego
vero constare mihi tanti, curio
sitatem nolo, & digna existim
à publica fama expectare re
rum momenta, quam foeda de
missione petere communicaden
à mediastino. Una me solici
tudo diuexat perpetua: an, &
quid Proceres nostri super le
curitate Imperii deliberent,
& quod Deus avertat! Cosaren
eximi rebg Romanis contingere
An seria illis cura providendi
& masculo consilio eluctandi
per

per incubitaras temporibq illiꝰ
calamitateꝰ? an vero ſecuri
& otioſi expectent, ut Deus de
coelo deſcendat, ordinaturus Rem-
pubꝯ? Sed hoc imperite & irreue-
renter effutientem merito aueꝛſa-
beris, & ipſe non ignoro: eſſe q-
dem ſana conſilia, ſed eſſe etiã
quo-neſcio quo fato obſtant. Sa-
luberrime paſcerat in noviſſimiꝰ
Comitiꝭ Suevis. Si ſereniſſimuꝰ
meuꝰ Princepꝰ, adeo nullius com-
modi cauſa priuati, ut contra
magno illi conſtituturuꝰ ordi-
num aſſenſus; ſed iſti veram
tranquillitatiꝭ publicæ curam
terriculamenta, et nomen
ac officium Profecti Piſculoꝝ,

med.

meditamenta servitutis interpretatis pro variis suspicionibus, verorum periculorum inexplorate irrita à Comitiis discesserunt. Utinam in Coetu Circuli felicius succederent, publica securitate consilio, libertatis obtentu impedita & intercluſa! Ita suffocati ipſas deliberationum tricas, ſalubrium cogitationum conatibus, quid aliud quam fatalem reipublicæ mutationem moerens conjicio, niſi aliquid in miſericordia Dei precibus piorum provocandæ providentiæ ſuperſit, cui patriam & cum ea nos omnes ardentibus ſuſpiriis commendo.

Vale

Vale. Stutgardiæ Idib. Julij 1570
Illm. Nominis & meriti Tui, devotiss.
W Forstner.

Epistola 43.

Illme Dne & Pater.
Has literas, Deo volente, paucis diebus ipse sequar, & quod dilata ad nuperas Tuas literas responsione neglectum, coram expediam. Vale cum omnibus Tuis, & necessario per occupationes festinationi ignosce. Stutgard. 29 Julij 1570.
Tibi, Illme Dne & Patrone
cum observ. & obseq. addictus.
W. Forstner.

Epistola 44.

Illustrissime Dne & Patrone.
Tibi

Mihi quoq grave fuit, a nup[ter]
meo ex Gallia reditu huc usq[ue] tu
silentium servasse, sed inveteratas labo
bores, omnes hominis inexercitati cogitationes sibi subiicientes, tam strenue exercue
re tironem, ut necessario disciplina
ferenda fuerit actio gratiarum plu
quam tibi praeter alia plurima etiam pro recentibus tui favoris testimoniis debeo. Ita enim, ut alios semper, ita me perprime excepisti me argentarii, nihil tale meritum, ut vel ideo me tibi omnia debere, si non opere ipso testari, at literis saltem sine mora profiteri

teri, Romini non ingrato Rone-
sum querit & decorum. Nec
sane defuturg eram officio isto,
nisi occupata ne dicam obruta
tholesis negotiis, progens me-
vita professio, tempus omne
ita propriperet, ut nullum am-
plius cogitandi de aliis rebus
superfit. Quid Tu, Due, me de
republ. percontaris? Rectius,
& ad statum conditionemve me-
am conveniens quod viveres:
ex quibus fodinis dulo luxum
extruere latagam, quo & quan-
ta per totam Provinciam, in
ipsa urbe, immo in aula & ocu-
lis Principum latrocinia. quo-

ortes

artes detegendis frandibg et le
quo everrendis in posterum, pa
scopo! Ita curo, Domine, et pr
alio huius generis sexcento, pr
tanta mole cogitationibg incubai sit
ut per nocturnam fere quiet cis
& omnium animo obversetur pr
pij mali providendi solicitud per
Nec tamen deo hoc scribo, ut pr
interdictum interpretaris co Gu
mercium literarum, quod secum vi
mihi intercedit, id enim ma, si
quo jactura loco merito habe le
rem, nunquam me muneritor
mei negotia, ita totum tene-ce
bunt, quin aliquod tibinde m Pa
mentum tanti viri amicitia co po
lend

lenda seponere valeam. De-
pace quid sentiam difficulter
pronuncio, cum hoc exercito
prudentio virum quopio, capax
sit justis laboribus occupare. San-
ciscimis tamen quid mihi videat
promere non verebor. Aperta vi Gallia nihil timeo,
profitet Deus Rex reverentiam
Imperii Romani, suis opibus, suis
viribus, suis curis & laboribus re-
stitutam illi tranquillitatem, nol-
le novis motibus solicitari, Lega-
torum ubig voce & literis, publi-
ce privatim, in comitiis, et
pacem exclamat & inculcat.
Quod hoc, Regiam fidem fallere,
quam

quam periculosi sui rebg faci
noris sit, nec Regem nec illius
ministros ignorare, ipsorum
prudentia mihi persuadet, &
& versa nuper in Belgium ar
ma, triplici foederi occasionem
dedisse, cognitum abunde videt
nisi itaq Rex verecundiam om
exuere in animo habeat, non la
befactabit barbaro impetu & ar
mis irreligiosi promissorum fa
rum fidem, nec pro Rege Ch
stianissimo terrarum omnium
prodonem, cum infamia sua
orbi ostendet. Hinc etiam Le
gationem Cosaream efficacem
quadantenq futuram, ideo non
de

desspero, quod nondum eo superbiæ excreviisse Gallici felicitatem existimo, ut augustam Cæsaris & Imperii legationem, superciliose contemnere, & plane irritam dimittere, convocibile ho fortunæ, crédere ausit. Deniq; si libitum fuisset Regi, armis infesto Germaniam intrare, quis quæso, summovisset irruentem? quæ vires nobis? qui apparatus? quæ propugnacula in finibus Imperii & arcendis hostibus arces? & eo scilicet, quæ Ipse Gallus ab Imperio habet, fortiores munivit & potentibus præsidiis inhabitat. Nihil ergo

timen-

timendum ab eo reor, qui cum
omnem turbandi occasionem &
media habeat, pacatam tamen
Germaniam relinquit. Una
me Caesaris orbitas, et, quod
Deus prohibeat, inopinus, si
contingeret, abitus magnopere
anxium habet, tunc enim Ger-
mani, nullam sperare salutem
eo rerum articulo suprema
Germanio fata incubitura, so-
pe tristissima cogitatione con-
fidero. Rex Galliae cum Carolo
Seniore Lotharingio nec pacem
se, nec foedera firma posse hab
statim ab initio motuum novi-
rorum professus est, nec ab
magis de causa ditione exutu

quam ut novandi potestatem
adimeret inquieto. Non ambi-
tionem, nec impotentem pro-
ferendi Imperii fines libidinem,
seo ipsum Lacis & cum vicinis
Principibus studium quietis, Regi
indulsse hoc arma, argumento
esse quod paratus sit Carolo juni-
ori, vel alii ex hac domo Principi,
bona fide restituere agrum Lo-
thoringicum, seo supplicibus, &
beneficio Regis agroscentibus.
Qua de re Legatus Cæsareus,
in ipso itinere seo cum Carolo
utroq, Imperatrice item Electo-
re, deliberandi mandatum habere
dicit. Ipsa Lotharingia in-

tercea

terea, in Provincia formam
redacta videt, submisso Duc
Crequio, Proside, & regio, quo
alio, Cuostore.
Nuncial, jam dim ex Gallia re
vi militis conscriptio, et stre
nua veterum copiarum sup-
plementa; reo desunt tamen
qui credunt, Rol ad terrorem
magis fingi, quam revera bel-
lum parari, cum & Regis aus
ritia, & Lionnoi ac Colbert
pace quam bello majorum, con
silia à turbis abhorreant.
Secundo vi bellum in pace
gerere, et ad Gallica reveren-
tiam gentes adigere, visus est
hoc

hactenus non infelici successu, coniuge Hollandi, sella tempestate, si erumpat, irritum, vix dubiū, magnum quidem exercitum pene sub signis habere dicunt, sed totum fere ex patribus familias, et nihil minus quam castrorum disciplinam & officia militij edoctum, haud magno usui futurum.

Epistolas fratris mei tandem decrevimus cum Ophem. polit. proelo subjicere, sed extra Germaniam, et ut Typographus profitetur: si amicorum opa collegisse posthumas chartas.

et

& Divisse. Vale Cum omnibus
Tuis. Stutgard. 2. Dec. 1670.
Tui Illmi Dni, reverentissimi
M. Forstner.

Epistola 45.

Illustrissime Dne & Patrone.
Tu ipse, credo, conjicis, ad ul
timas Tuas literas respondeo
di officio, injectam fuisse ab
occupationibus moram, & co
quine veniam in antecessum
rare audeo, antequam petam.
Post vero ab Electore Bavari
periculum immissse accep
verum, augustissimum Impe
ratorem nostrum, Scriptis ad
Electorem literis, dissipasse-

Rom

hanc tempestatem. Lotharin-
gio fatum, Legati Imperialis
in aula Gallica fortuna ex-
plicabit. Magna interim co-
piarum Gallicarum vis in Lo-
tharingiam nunciata effundi.
Ad hoc, quid nos Germani? si
suspectum profitemur exerci-
tum Germanis adeo vicinum
& aperte indignari audemus,
jam bellum habebimus, impara-
tissimi ad bellum. Sin otiosi
spectamus has turbas, nec
proximas ardens vicinia
nos movet, prodemus dege-
neri patientia imbecillitatem
Imperii, & Roper velut mone-

bimus

bimus Latius imperare. Hoc
& similia tametsi non sine gra-
metu succurrant penitq rem
cogitanti, magna tamen a tri-
plici foedere spes, cui a sacra
tissimo Caesare ut Archi Duce
Austriæ insigne decus & robur
robur accessit, animum erigit
tum generosa Helvetiorum &
joribq sui digna audacia qua
Sparica in Comitatu Burgundiæ
munimenta, suo gentis praesidio
deserteri dicunt, vix sint dubi
tare, cogitaturum pro sua pru
dentia Galliæ Regem, si ad po-
tentiam Triplicis foederis, no
va Helvetiorum, & facile in

bellum

bellum eruptura indignatio, ac tantillo insuper Imperii vires coeant, plus hostium fore, quam quibus debellandis parem se credat. Ipsa denig Regia repetita toties professio: se neminem innocentem armis oppressurum, fidiciam facit, non permissurum gloriosissimum & pijssimum Principem, ut quisquam se populus deceptum sub Regia sollicitationis larva, cum Regis infamia querat. Serenissim. Brandeburgii Marchio, paucis antiquam hinc discederet diebus, consilium itineris sui pluries mutavit;

Primo

Primo fixum illi erat Lutet
am contendere, & jam nepotem
meum Henricum comitem eò a
verat, superveniere dein ratione
quibus omittere hanc excursionem
persuasus est. Mox argentoratu
petiturus videbat, sed constitit
denig literis Francofurto huc
perscriptis Principem illac do-
mum perrecturum, transisse.
De magistro lingvæ gallicæ m
hil hactenus, nisi ex tuis lite
vis intellexi, Li Fibi, Domine
ita videt, ipsum proximis
diebus huc remeaturum March
nem sponsum, quid ejus sit, pe
contab

contabor, &, quid ex eo receive-
ro ad Te perscribam. Vale in-
terim, & novum annum, Deo opt.
max. Tibi Tuisq omnibq, largitas
& Clementes benedicente, auspica-
re & favere mihi perge. Stutg.
30 Dec. 1620.

Tibi, J. J. Reverent: W. Forstes.

Epistola 46.

Illre Duci & Patrono.

Gallus noster Serenissimum
Herum suum reverenter salutavit
& ab eo quicquid à Clementissi-
mo Principe expectari potè
intellexit, sed in ministrorū
fastu ac incuria multum de-
liderat. Significaverant mihi
Com

Cancellarius Acinius & Prof. in
Publius, professorum glossodi- sci
dascalum istum cum primo, qu aus
hinc domum rediret, carpento 14.
nox, illud plus justo oneratum
constanter hominem sui incertu
deposituerunt. Ad Principem
ipsum, ante prandium vix un- Ille
quam surgentem vel se vestien- qu
tem, Serenissimae dein conjugi qu
aut Principum aliorum consor- pu
tio immixtum, hoc, ut volebam hi
deferre hactenus non potui, ca tro
vabo tamen ut Neapolis mei tem
Henrici, raro nisi nocte concu sio
bia recedentis ab aula, dilige rab
ti opera, nisero & sine pecunia die
in

in diversorio Lorenti satisfiat,
scio, à Te commendatos omni
auxilio dignos esse, vale dab. Stutg.
14. Febr. 1671.

Tibi, Illme D. cū obser. & obseq. addict.
W. Forstner.

Epistola 47.

Illme Dne & P.

Multum me Tibi debere fateor,
quod tantarum dotium & indoli
juvenes Tua commendatione mi-
hi amicos conciliaveris & Pa-
tronos. Doleo tantum, quod eo
tempore advenerint, quo Confes-
sionibus & Coenae Dominicae ope-
rabar, ac sequentibus huc usq;
diebus, a Serenissimo Principe

pro

procuranda sine mora negotia
habuerim. Inde enim factum
est, ut eo minus profens Paro-
niby nostris officia mea tespari
potuerim. Succesere tamen
qui vicariam operam prosta-
rent & ipsa Marschallus &
alii praterea nobiles in aula
amici; quos peregrinis nostris
abunde satisfecisse confido.
Adiit me statim à reditu
suo Glossodidascalus & à Te red-
dit. Satis ibi esse debere dixi,
quod innocens pronunciatus;
vel habita in ancillam suspicio
delicti recidiset; hanc a se di-
mitteret, nec novis rumoribus
ansam

ansam probeat. Hodie iterum
comite uxore colloquium quoris
meum, nescio quo fine, nec enim
aliud ipsi consulere possum, quam
quod jam consului, ut missam fa-
ciat servam, & iter suum quo per-
gendum habet, pergat; ad quod
si pecunia deficit, à me mutuo
sumat. pridem ibi officium hoc
promisi, non ignarus, quantis
molestiis implicentur, qui ista
necessario ad omnia subsidia
carent. Vale cum ôrby Tuis &
me amare perge. Stutg. 14 Martij
1621. Tui, Illme Dne reverentiss.

N. Forstnes.

Epistola 48.

Illme Dne & Patrone. Uter

160.

Uter noſtrûm ab aliquot hinc
menſibꝫ ſcribere ad alterum pri-
or ceſſaverit, non equidem bene
recordor, ſed ne mutuis inter
nos contentionibꝫ hoc quaſi ag
tet, à me coepiſſe diuturnum
ſilentium, eo facilius conceſſero
quod proter negotiorum meorum
molestiam, etiam pigritiam mi,
quandam, ſemptum ſæpe ſcribe
di conſilium intervertiſſe, mi
hi ipſi verisimile videt. Tu
tamen amicorum Principi, in
ter occupationes ipſas deſtin
tum a me aliquod vacui tem
poris momentum, proclare
meminì, non quod eo nomine
aliꝫ

aliquid mihi à Te deberi, aut
Tua referre, superbus litera-
rum mearum æstimator in-
tendam; sed ut, raro quam-
vis, tamen interdum, brevis-
sima scriptione Nominis &
meriti Tui gloriam à me
constantissima memoria tene-
ri, significem. Hic, inquam,
si quas aliquando Tibi, codicil-
lorum meorum finis. Iam de
republ. disserere, nec vacuum
esse homini alii, corradendo
stipi &c. & prodigendo pecunio cui
destinato, nec tenui judicio de
gravissimis rebus sententiam
promere decorum. Te vero,

Vir

vix maxime, gestirem, de ar-
morum Gallicorum rumoribz
de agrippinatij cum urbe fra
discidij componendorum tenta
mentij, de Brunsvicensium re
bus & fortuna, sentientem au
dire. Mihi sane de justitia
causae non constat. Elicuit ta
men apud non neminem mi
sericordiam narratio, paucis
ante obsessum Brunsvicum die
bus, serenissimo illij Domin
Principem unum, in ipsa urbe
magnifice cultum habitumq pa
veris nitrati copio tormentis
Monasterienſis Episcopi in m
ducias commissa obtendentem,

Gen-

Gentilium suorum animum benevolum, amplissimis verbis ac interposita fide jactantem, mox castra metiri visum, prodam agere & in populationibus agrorum fovire, quibus paulo ante pacata omnia proniserat. Id vero nec gentium juri, multominus legibus Christianis consentire videbatur. Minimum est quod Agrippinatibus eadem fortuna incubitura videt, edoctis jam tristi experimento Imperii Stabilibus à nemine succurri. Atrior & acerbior cura tangit cogitantem, hoc despecto majestatis specimina in Augustissimi

Cos.

Cæsaris oculis ~~vidi~~ edi, hoc, caput Imperii videre in Impio & pati adactum! Arma, scilicet inconsulto summo Principe, immo invito & prohibente, expedire, infesto exercitu sibi ipsi jus dicere, & cum Gallis antiquum statuere, jus in armis & omnia fortium virorum esse, hoc vide licet est Statuum libertas, sed ea, credo, quo (: mentiar :) libertatem aliquando pessundabit. Gallum in Belgio nihil hostile tentasse, sed municipii potissimum urbibus usum exercitu, quam vix mirandum, tamen argumento est, ostentare cum malle, quã habere

habere bellum nam quod equitem ad proximos Germaniæ fluvios dispositi, pabulationis commodo factum putat, & eo. acta in mediomatricibus magno numero tormenta, ad famam belli, quam ad bellum pertinere crediderim. Certis enim & secretis comperimus literis, rediturum brevi in Galliam suam, Regem inde visurum Lupellam & maribus committendis opera ac labores. Mox Chamborinum concessurum, & in amœniſsimo illo ad Ligerim secessu tempus aliquod remissionibus daturum; fruat sane potenlis.

tissimus Princeps Regijs delicijs et voluptate, dummodo moderet felicitatem, nec cum coeteri orbis injuria luxuriare patiatur. Vale Stutg. d. 7. Julij ibij

Tibi Illme D&c. P. cū obs. & obseq. ad

W. Forsnes.

P. S.

Ad Stalburgerum proxime scribam, Salutabis interim a me prolixissime.

Epistola 49.

Illme. D. & P.

Cum dies hodiernus proter literas pluribus scribendas, etiam menstruarum apud nos precū solennibus dicatus & benedicente Deo, heri post meridiem

filij

filius, non vacat mihi esse prolixiori. Verbo igit ad novissimas Tuas literas respondebo: Tui, Domine, & Filii deliderio cura habiturum; quamvis dicendum quod res est; magnum hic tam indigenarum quam exterorum officii Candidatorum numerum, nequicquam hactenus expectasse votorum horum compotem fieri. Nos tamen Deum rogabimus ut consiliis nostris & curis, prospero tandem successu clementer benedicat. Diligentia certe mea vobis non deerit. Molitiones Gallicas vehementius exhorrescerem, nisi meminissem

nissem: posse Deum, quod & sapissime fecit, humanarum v
rium superbiam ex abdito sterere, et rebg creperis, aliqua
do, unde minime sperabat sup
venisse auxilium. Hoc spes
& in Deum fiducia mihi ali-
quod solatium porrigit in re-
publica desperata. Vale Stut
ai Julij 1671.

Tui, Ille D. & P. reverentissimg

JV Forstner.

Epistola 50.

Illustrissime Dne & Patrone.
Ego diversorum ex Gallia nun
ciorum sententia illi accedere
quo opinat de pace. confir.

manut

mont etiam D litere inde ad
nos, Cripto: Omnem illum ap-
paratum, unum, validis presi-
dijs, et Regni munimenta, et
occupatam nupero bello Belgii
partem, tutandi, finem habuisse,
paulatim innotescere incipian-
ter, quod velando dedecori ex
ostento nec inferendo fine diseri-
mine bello speciose factari credi-
derim; ex quo intelligit, esse ad-
huc qui sua defendere audeant,
hactenus certe inducto in Ro-
sticum copio, Rosem non habue-
re, nunquam, quod meminerim,
in morte Cardinalis ultimi,
collatis

collatis signis pugnatum est, multo minus cosi profligative exercitu, ut, quid post cladem acceptam animi, quid consilii & roboris superesset, constare posset. Itt nunc serio arma parari, & inimicas ex adverso acies consistere, non contemnet supercilio belli incerta cogitaturus. Non cha potentissimi; cujus proteca, si omnino infesta Germano & Cæsari ambitio esset, egregiam ordiendo rixæ occasionem porrigebat, illata super Ciervo equiti Gremonvillio à Principe Lobcowitzio injuria, huic re quamvis Aula interdici Rex

stulaverat, patiet tamen, ut no-
vissimis literis nunciatum est, mi-
tius super eo negotio transigi. Sed
si magnus ille Turc, de consilijs
Italicis hariolari vix posse me-
diocrem Politicum scribit, mul-
to decentius ego homunculus or-
neum & lingvam compressero.
De filio serio cogitare pergo, am-
plissima navato operæ mercé,
erit, quod Deus faxit, voti no-
stri respondebit eventus.
Appulit nuper Argentoratum
uxoris meæ è sorore nepos, He-
ctor Guilielmus Imlin, Te Domi-
re, si quod ab occupationibus oti-
um, Tibi superabit super studiorū

cont

continuationem, cum bona venia Tua, reverenter interroga turus: quor profectus Giessa attulerit, aut quid omnino ex eo spe vehementer: Te Domine interprete, scire desiderem; ut, nisi hinc aliquid promittat, ad aliam vitæ professionem mature transeat. Ignosce quoso, importunis precibus Te fatiganti, et cum tibi tuis vale Stuty. 11. aug. 1671

Tibi pp addict. Jo. Forstner

Epistola 81.

Illme Dne & P.

Non sunt semper meliora quæ plures sentiunt. Inclinum

qd

quicquid tandem opinentur, qui
procipites, non dico jam quo suc-
cessu? ad studia juris ferantur,
omnino tecum puto, oportere
exercitio stili & bonorum autho-
rum sedulo lectioni incumbere.
Et si, Te Duce, insistere hanc se-
mitam contingere illi potest, habe-
bit non modo Amicum, sed me
precipue, maximi beneficii de-
bitorem. Monebit vero ille
ut parce & reverenter opera
tua utatur, nec nisi vacuo à gra-
vioribus occupationibus tempore
de cetero, vel solum Boecleri
nomen stimulos habere debet.

Quid

quid Ulmo actum sit, nondum
reversi quor. eo. Serenis. meus
Princeps miserat intelligere ha
ctenus non potui. Gallio Legi
unum esse consilium, urbes &
munimenta milite implere, u
validas inde, si bello petat, copi
as educere possit, constanter Lu
tetiæ ad nos perscribit; Nec
Germaniam turbaturum, qui ta
to nisi, illi procuraverit qui
tem. Regem palam & seriò pr
siteri maligna Moguntini in
sectatione tradiori Regem inno
centiam, quasi vastis cogitatu
nibus Germaniam complecta
qui palam defectionem in anim
hab.

habeat. Qua fide ipsa jactent
utring, Deus noverit Agrippi-
patem, & sine jactura existi-
mationis possit, reconciliari
Colonia sua, ferunt Specie re-
cusantis flagrantissime cupe,
è Gallia certe nihil auxilii fo-
re. Regem inter & Batavos pa-
cem denuo tentari, indicio esse
quod Grotius Legatus, quamvis
abiturum infecta re, non dubi-
tabat amplius, moras tamen Lu-
tetiæ trahere non ingratas Re-
gi, & repetere cum Lyonneo
colloquia, dicat. Deus, pro
sua misericordia, omnia di-
rigat.

rigat ad pacem. Vale Stutgar
raptim. 25 Aug. 1671.
Illmo nomini Tuo devotissimus
N. Forstner.

Epistola 52.

Illme Dne Dr P.

Operosius excusarem dilatam ad
literas Tuas novissimas respon
sionem & molestos officii labores, un
de in caetera fastidium, ambitio
sius obtenderem, nisi solam bo-
nitatem Tuam mihi ad veniam
confiderem Suffecturam. De Re
publ. nihil habeo quod scribam con
sentiamve, omnibus, etiam in pro
ximo vicinia, imo apud nos ipsos
gestis & deliberatis, & quo adeo
edoceri non curo, ut potius in tu
ero habendum existimem, nescire,

quo nisi cum aegritudine animi
& moerore non intelligabat. Li-
bentiq; itaq; ab istis ad privata de-
vertam ubi primum, quid ulti-
mus litera Lutetiano significa-
rint, retulero. nunciant illo-
stupendum Belli apparatum
CXX millia peditum XXX equi-
tum esse partim sub signis, par-
tim quod numero huic deest
proxime futurum. Nemini
contare quosnam mortalium
hoc fulmine percelli, oporteat.
Ego tamen vix dubito, hoc gal-
licâ jactantiâ vulgari, nec
facile mihi poterit persuaderi
Regem oeconomum, & tenacissi-
mum,

rum Colbertum in tantam pe-
cunio profusionem consensuro,
quantam tot capitum exercitus
requiret.

Pro Clarissimo Obrechtio quem
prolixe cupio salutatum, Lodie fa
ad Serenissimum Ducem Durlacen sc
sem scripsi. Proter Essenium
qui meo suffragio officium Con
siliorii adeptus est, etiam De-
cherus quidam, Rutgardimus
nescio quo progeneta, in collegi
um Consilii adeptus est; ita vi
numero expleto vix spei aliqu
hoc quidem tempore superest ali
expectabo tamen responsum, an
saltem promiserus aliquid sit
in futurum.

De

De procuranda filio Tuo, cui plurimam quoq; salutem dico, Statione aliqua donec, solicitudinem non deponо, sed in tanta Candidatorum copia, ubi fautoris potentia nitit, opus est patientia longiori. Nec vos credo, mora poenitebit, si vel tandem, Deo benedicente, studium meum & commendatio, aliquid pro vobis effecerit. Vale Stutg. 15. Febr. 1671.

Tibi. S. D. & R. ex cultu addictissimus

N. Forstner.

Epistola 53.

Illustrissime Dne & Patrone.

Maestissimus accepi literarum Tuarum argumentum, dolorem meum eo ipso augentium, quod

quod animum succurrendi, non ant
possim profectissima ope pro- nos
bore quo ipse suggesseris Edu- for
lo curabo. Scribo hodie ad af- Gon
finem meum Lersserum Con- Sa
salem enim seniorem vix novi la
cum preciby & adhortationib hu
aggredios ut latronum, quod ex in
tibi negotium est; ad equitate con
inflectat, quam omnes viri quo
boni Christiani maxime, de aux
qui proximo, quem nefas in cre
nocentem opprimere. Sunt per
Proceres quidam vienne, qu La
bus olim in Italia usus sum f
familiaritas; sed cor pridem ad
fastigium sum, ita finxit ut Po
aut Pr

ante annos aliquot Ratisbonæ non obscure dedignarent consortium meum. Unus Jonas Jonas Schrimpfius, Elector. Sax. & Ducis Wirtemb. in aulâ Cæsarea negotia curans, adhuc mihi amicus est, cum proxima Mercurij die, literis compellabo, & apud potentes quos habet Patronos, ut Tibi auxilio sit, orabo. De cætero crediderim in porrigendo Imperatori Libello Tuo Supplici, Lambecium aliquid posse. Quid si Electorem Moguntinum ad opem ferendam solicites? Non recusabit spero optimus Princeps, hoc ministro suo

&

& Consiliario necessario tempo-
re officium; & literas salten
commendatitias daret ad Fran
cofurtenses, confiderem certe,
effecturum aliquid, reverenti
am Principis vicini & potenti
Hoc Tibi maturius cogitanda
relinquo; & Te cum domo Tua
Dei opt. max. custodiæ Sanctæ
Spiritui commendo. Stutgard. Se
Stimantes in Fest. Michael. 1671.
Tibi, J. D. & P. ex studio addictiss.
JG. Forsner.

Epistola 54.

Illme Dne & Patrone
Luid animi & Consilii mihi
in adversa Tua fortuna, ex
prioribus meis literis intel
lex.

lexisti credo. Scripsi franco-
furtum ad affinem meum Leer-
nerum, & viennam ad Jonam
Schrimpffium, plures in aula
Caesarea & potentes habentem a-
micos patronosve. faxit Deus,
ut vel illorum, vel aliorum opa
salutare tibi & in tempore au-
xilium ferat. Ego à Serenis-
simo meo Principe Grendenta-
dium quitos, discordium inter
se operarum, in effodiendo me-
tallo sententiis examinandis,
non minus is diebus, molesto
occupationi impensurus, quod
ideo te quonendum duxi, ne
miseris, si per hos tempus
nullas à me literas accipies.

Vale

184.

Vale Patam Stutgard. 8. Oct:
1671.
Tibi. J. D. & R. ō studio addict.
Jo. Forstnes.

Illme Dñe Epistola 55.

Patrone Summe.

Vix credo, te majus ex Illmi Hocheri literis gaudium percepisse quam me, qui probitati & innocentiæ Tuæ gratulatus sum inveniri semper, & ex Dei providentia in Aulis summorum Principum prodire Angelum aliquem, qui opponat se malitiæ improborum. Quod si Portenerus importunus esse pergat, ipsi stendum erit patrocinio

Hoch.

Hocheri. Ego inter molestissimas occupationes per octiduum adhuc horebo hic, montium & silvarum Spectator; si filius non dedignatur hominem ferum videre in alpium suarum claustris latentem, erit mihi remedio ne dediscam plane humanitatem. Vale dab. per scripturationem Summam Frendenstadii 25. Febr: 1671.

Tui. S. D. reverentissimus

W. Forstner.

Epistola 56.

Illme Dne & Patrone.

Quod Te valetudo mea solicitum habet, gratias ago maximas illas, Dei beneficio utor

prof

prosperrima; et ipsam quam
ex bimestri meo carcere fren
Deo Sadiensi retuli corporis me
ciem; inter causas habeo sani
tabi: proxime plura. Mortu
enim Duce Ulrico; statim à
reditu meo, excepernt me ali
quantumvis ab officio meo pl
ne diversi labores. Futur jam
cum ullo Profecto curare so
lenner futuri funeris cerem
nias & pompam, ignosce igitu
brevitati & vale cum Orby tu
Stutg. 8 Dec. 1671.

Tibi Illme Dnē cū obs. & obseq. adh.

W. Forstner.

P. S.

Elector Trevir pro sua ditio
ni

pis securitate, clam solicita-
vit Reginam Hispaniæ per Le-
gatum, & illam quamvis dissuaden-
tibus Proceribus; arcano fœdere
promissæ Electoris protectio-
nem, ex ipsa aula suadit, ab
homine magnæ dignationis ad
Serenissimum meum Principem pe-
scriptum est. Sed putas ne sati
consultum Reipi, Galliæ vicino,
petere & habere ab Hispania
in Belgio? ex ipsa enim Hispa-
nia aliquid sperare absurdum?
viribus, auxilium in Gallos?

Epistola. 57.

Illme Dne & Patrone.

Per integrum fere mensem do-

mi

mi detineor, non morbi alicuius, sed exigui in pede tumoris impedimento, nec ideo negotiorum ꝑ me, invisit me, plus quam vellem diligenter, Collega, Secretarii, alii, aut rogantes sententiam, aut aliud quid mecum agenter. Ipse Serenissimus Princeps quantumvis absens negotium fovet inde aliquod expediendum committit. Omnes denique incurrunt audacius, quia domi forentem credunt otiosum. De reditu grato Gallos inter & Suecos foedere, magnifica scribunt Lutetia, quo tamen diversis ex Hollandia literis refellunt

nec

nec id obliuisse Pomponium
affirmanter, ut Suedi saltem
quieti assicerent Gallicam Ren.
expeditionem. Agrippinatem
palam descendisse in Gallia par-
tes ferunt; Et Episcopus Mona-
steriensis, Gallico nulite & pecu-
nia instructus, non segnius
pro veteri in Belgas foederator.
odio, per illorum Provincias
arma circumlaturus putat. Nec
desunt tamen qui Regem post bel-
lum quodammodo jam coeptum,
à pacis consiliis non simpliciter alienum asserere audeant.
Actum recens Hagae Comitis ps
foedus Hispano Hollandicum
gallo calliora consilia sapisse
pt.

potes, cum nec difficant literæ Parisienses: non sine acerbis doloribus ano & indigestione acceptum fuisse foederis hujus nuntium. Ita nulla usquam potentia in tantum excrescit, ut nullo amplius ex alia aliqua metu laboret. Vale Stutgard. 26. Jan. 1672.

Tibi. J. D. cum rever. & obseq. addict.

W. Forsner

Epistola 58.

Illme Dne & Pater.

Duo medicus noster Primâs, in oculis meis de Obrechtio nostro nuntiavit, ita animum perculerunt, ut non potuerim à Te quid ejus sit? percontari nec

neo curiosam quæstionem appellaveris, anxiam pro hominis solicitudinem. Deum precor, ut vanus & temere sparsus rumor sit: Obrechtium in carcerem conjectum, occulti cum Gallo consilii reum. Tu, Due, si potes solicitudinem deme, & lætiori nuntio avidum pectus imple. Vale Rutg. 9 Febr. 1672.

Tibi D.D. addictissimus & studiosus
N. Tornæus.

Epistola 59.

Illme Due & Patrone.

Tuo consilio litteras tuas priores 5. hujus mensis ad me scripta

pto, Elsnero primum & quidem
Durlaco absenti commendato
fuerint, post tantum temporis
ad Te redierint, qui eas inde
Fechtio Durlacum reuisisti
à quo heri demum accepi, equi-
dem non intelligo; nisi veriti
C: nam & Obrechtius una scri-
pserat) ne vepres ad exteros
literas suspiciosa inimicis in
tercipierent, si notis characte
ribus & sigillis cursoribus ordi-
nariis traderentur, maluisti
illas circuitione ad me per
venire. Peruenere quidem,
sed sero heu! & 15. minimū
diebus

diebq postquam sumptum jam
de obrecto Senioe supplicium ex recensioribq Vris literis cum stupore intellexi.
Oportuit nempe calamitati
vestrae, etiam hoc infortunii
accedere, ut per vestrarum
literarum errores, tempus per-
iret, intra quod impetrare
poteram commendatitiam à
Serenissimo meo Rege epi-
stolam ad vestrum Senatum
Quid dicam mi Dne, aut quid
scribam, omnino nescio. Nã
jubere vos forti animo esse
et ferre quae mutari non pos-
sunt, cpue est, qui non intelli-
gat

gat magnitudinem vestri mali, & quantum miseriarum complectatur funesti casus atrocitas ego vero vos justissimo dolore perculsos agnosco, & luctui vestro meam miserationem adjungo, sicut ad Deum ardentibus precibus, ille vobis det animum ferendæ calamitati parem. Quod si solatium aliquod admittere potest tanta clades illud primum in innocentia superstitum ponendum, deinde in bonorum omnium judicio & sententia. Quis enim bonus & sapiens, non dicam aversabitur, sed, minus osti-

estimaverit, dilexerit ve, inson-
ter amicos, ob alienum crimen?
immo absoluti apud rectè sentì-
entes, etiam patrocinium in-
venient, quo digni credunt
& indigi. Imperitum cum ju-
dicio sao corrupto vulgus, con-
temptui habendum, & posset
tamen, si mereret, ostendi illi,
cosi carnificis manu Reges &
Principes, ac pauca per ob or-
bem familia, quo nunquam
viderint vel legerint unum
aliquem gentilem sum dege-
rem. Hoc pauca per sum-
quam pefinationem ad scri-
bere

bere succurrit, Obrechtio pro
xime respondebo. Deus inte-
rim eligat vos ut voleat is.
Vale. 23. febr. 1672.
Tibi. 9.9. et studio addict. semp
Jo. Forstner.

P. S.
Inde ab initio hujus anni ob
pedum tumorem domi attineor,
quotidie tamen consilium Ca-
merale habet in aedibus meis.

Epistola 60.

Illme Domine & Patrone.
Quod aliquandiu ad te scri-
bere omisi, nolleni tibi dare
occasionem suspicandi: me
amicos solicitiose negligere
in

in adversis. Jam inde ab initio hujus anni, ejus valetudine non satis prospera, etiam quae ex muneris necessitate incumbebant, sepe differre, aut expedire segnius coacty fui. De cætero, idem mihi erga amicos in utraq fortuna animus, & inserviendi voluntas, cujus reapse tesseram gratia, avide arripui occasionem à Te datam, petendi à Serenissimo meo Principe commendatitias ad Illustrissimum Comitem de Leiningen, quas non difficulter obtinui statim, et ipsi sine mora jungendas putavi

con-

consultum. Si alius quog ad
Principem Palatinum Christia
num literis fuerit opus, & il-
las me ~~tm~~ ab Opt. meo Prin-
cipe impetraturum confido.
Sed antequam tentemus Pala-
tinum, credo expectandum e
le præsentis propositi nostri
eventus, quem Deus felicem
& votis nostris parem velit
In inscriptione literarum ad
Comitem, relictum est spacium
à vobis addendo pronomini
quod hic ignoravimus. plu
ra hac vice scribere prohi-
bent capitis dolores. vale cu
Alby Tiro. Rutg. 12. April. 1672.
Tui. J. D. cū obsero. & ō Stud. addictiss
N Forst

S. S.

Cum hoc ipso momento Sere-
nissimo meo Principi, Litera-
ad Comitem, afferrem ad sub-
scribendum, & rescirem ulter
quisnam ex Comitibus de Lei-
ningen Dachsburg, quorum plu-
res sunt, esset compellandus,
Camera Imperialis Praeses,
an vice Praeses, an alig, & pro
officii diversitate etiam titulo
variet; expectandum fuit, do-
nec distinctius designes, illum
ad quem commendationem
pro Filio Tuo deside-
ras. Ingratissima mihi hac
mora, sed quam primum ex Te re-
scivero quod ignoro, litera-
sequent.

Ep.

200.

Epistola 61.

Illme Dne & Patrone.

Opportune mihi sunt reddita literae Tuae, quo si horis saltem tribus aut 4. tardius advenissent, non superarat tempus, Commendatitias ad Comitem, Serenissimo Principi absenti subscribendas transmittendi, et inde rursum expectandi, Rodiernis cursoribus tradendas. Exemplum literarum ad Comitem sic habe. Deus consilium fortunet! Serenis. Principi proxima die Lunae Hohenzwielam profici. Sed inde excursionem no- Schu-

Rusiam tantum, sed Figurum
& Bern: etiam in animo habet.
Serenis. Durlacensis in Helve-
tiis erit obvig, et accessurum
quoppiam ad colloquium, Epi-
scopum Constantiensem ferunt:
asciti huic itineri Hantenffel
& Biedenbach facile fidem fe-
cerint, non tam remissionibus,
quam magni momenti negotiis
dari speciem exspaciandi. Deg
Te, Vir maxime, cum Orbe Tui
Salutet Servetg. Stutg. 19. Aprs.
1672.

Tui. Dee. D. & P. reverentissimg.

W. Forstner.

P. S.

Cum omnia diligenter crederem
curasse

curauisse, factum est Secretarii unig aut alterius incuria, ut perperam ab illis nec ex usu composito litera ad Comitem, describenda iterum, non potuerint ante octiduum, à Principe qui denuo rus exiverat expediri. Hinc mora, quo; quam vis sine culpa, magno tamen dolore meo, huic rei interjecta est. Rutg. 26. April. 1642.

Epistola 62.

Illme Dne & Patrone

Cum ab eo tempore, quo desideratas à Te literas commendatitias ad Comitem de Leiningen misi, nihil responsi acce-

pim

perim, duplici solicitudine anxius tam scilicet de valetudine Tua, quam literis illis an redditis Tibi fuerint. Quamobrem Te rogo facias me de utroq certiorem & me credas. Dat: 10 May 1672.

Tibi, D. D. & P. ad omnia devotus.

W. Forsnerus

Epistola 63.

Illme Dne & Patrone.

Non sine magno animi motu & indignatione ex prioribus Tuis literis intellexi, tam parvo authoritatis fuisse Serenissimi mei Principis nomen, ut unius privati, nec nominis nec meriti ullius, invidio & nequitiæ plus tribueret. Solatio

reobij

vobis esse debet, providentia divina, quo de meliori fortuna tandem prospiciet.

Gravello facile est arrogante, & insense in Comitiis loqui, plus satis quam vobis proximus. Expectamus proxime Legatum è Gallia Fenquierium, inter quos dum Germanici Principes, etiam Wirtenbergic. adire jussus. Is mandatis ut antea Lutetia significatum est, habet, animum Regis benevolum & pacatum exponere, & ob id ipsum rogare ut liceat Regi, per Imperii Status, bellum gerere cum Hollandis, ver velint sibi foedere ullo. vel

aux

auxilio contrahere periculum.
Saxonia nihilominus Electorem
Domum Brunsvicensem totam
& Hasso Casselleanam, amplecti Hol-
landia causam etiam Lutetia vul-
gatum est à quibusdam. Ulmae
propediem Comitia Circularia
habebuntur. Quid Serenss. meg
Principi, Marchio Durlacens.
& Episcopus Constantiensis cum
Helvetiis peregerint, nondum
scio. Nihil in summa effectum
esse aut conclusum, inde cre-
diderim, quod non soleat gen.
illas de negotiis magni momen-
ti extra Comitia sua Badae
in Ergovia statuere.

Die

Die hujus mensis 28 vel 29 De
volente cum uxore & filio na
tu minimo in acidulas Schwal-
bacenses proficiscar, coteros m
os liberos Tubingam transporta
vi, ubi affinis meus Prospectus
Besigheimensis superior, illos
per absentiam meam curabit.
Illud de quo novissimis tuis li
teris quæsivisti, valde arduum
est, nec nisi ab exquisito pru-
dentiæ ingenio expediendum
nunquam de talibus ego judicium
tulerim, quem multo leviora pl
satis fatigarent. Istud inter
dicere audebo. Garantiam de

qua

qua scribis, vix posse sperari.
Quis enim idonee caverit, quâ
qui illarum sit virium, ut tur-
bantes coërcere possit? talem
vero quem mihi nominaveris,
credendum igit erit soli regiæ
sponsioni. Major etiam reve-
rentia Majestati exhibebit, si
illi simplicitas fides habeatur,
quam si importunis postula-
tionibus interpellet de guaran-
tia, qua nobis scilicet cavea-
mus tanquam ab impostore.
Ego denig ita scribo: fidem
habitam, fidem sancire, & in-

deore

decore contrectari quod non
obtineas. Vale cum Tuis oibus
Rutg. 24. May 1672.
Tibi. J. D. cū obser. & obseq. addict.
W. Forstner.

Epistola 64

Illme Dñe & Patrone.
Citius redijssem ad commercium
literarum, nisi speraßem Imli-
num Tibi narraturum: quam
ex necopinato accidulis Schwa
bacensibus evocatus justus fuerim
in Hollandiam ad Regia Castra
Profici. quid viderim, quid
audiverim, itidem ex Imlino
intellexeris; mihi enim hoc
persequi vacuum non est inde
à

à reditu meo tot & tam diver-
sis negotiorum, quamvis ab offi-
cio meo alienorum, plane, mole-
stiis implicato, ut vix cibo so-
mnoq; tempus quietum superfit.
Unum compendii loco referam.
Cum in urbe Wesel à militibus
Gallis utpote peregrino & arma-
tus, ad Prosectum Comitem
d'Estrade, deducerem, Ille co-
mitem acceptum, etiam ad co-
nam retinuit & interrogavit
quid per Germaniam superio-
rem diceret, de tam subita tot
munitissimarum urbium occu-
patione, cum Ego mirari omnes
& stupere ad inauditam antea
celer-

210.

celeritatem, qua plures Rex
Urbes ceperit, quam Dies suo
expeditionis numeravit, respo-
dissem. Ego vero, inquit veram
huius rei causam tibi edam:
Rex nobis fuit cum civibus, plu-
ris constitisset sua Regi felici-
tas, si militer meniisset. proxi-
me plura. Vale cum tuis Tuis
Rutg. 16. Aug. 1672.

Tibi Illustrissime Domine
Cum observ. & obsequio addictg.

W. Forstner.

Epistola 95.

S. P. D.

Statueram equidem, amplissime vir, unico domus meæ præsidio, carissimâ uxore amissâ, nullis posthac convictoribus uti. Postquam autem solitudine alienda mœstitiam ipse sentio, neq; ut tibi quicquam, quod modo in mea potestate sit, denegem, in animum meum inducere possum: non tuorem modo, sed omnes qui tuam commendationem modestia & eruditione merebuntur, gratissimi mihi hospites erunt. Pro amore

Tuo,

212. tuo, & tot humanitatis officiis filio meo nuper ex Suecia redeunti exhibitis, ingentes tibi gratias ago. Is mihi affirmavit, teneri te desiderio videndi epistolam, quam de Serenissima Regina Christina abdicatione ad amicum scripseram: & teipsum id me paulo ante rogasse meminit; Sed cum rem opinione & existimatione tua inferiorem judicarem, non ausus sum mittere. Mittam tamen, postquam ita vis, proxima occasione. Vale quambeligarde. Ex Junij 1655.

Tuus ex studio & cultu

B. Forsner.

Epistola. 66.

Salve vir Nobilissime &
Amplissime.

O beatum diem, & albo signandum
calculo quo nuper in Dambergia-
no meo videre te & complecti,
mihi contigit. Nunquam puri-
or sol, nunquam liquidior aër,
quam illo die mihi visus. Redire
parabam postridie in oppidum,
ut tuo aspectu, tuoq alloquio diu-
tius fruerer. Sed Dum curru
parato, Dum equi jungunt, Basi-
leam te discessisse nunciatum fuit.
Princeps meus ægre tuum abitum
tulit, tuig videndi singulare de-
siderium mihi tepatus est. Ac-

cepi

cepi post abitum tuum à Ven-tia
neris nostro Henrici Meibomii
opuscula historica, & Conringii
Machiavellum: pro quo munere
magnas tibi ago gratias. Cepit
animus legere Conringii anim-
adversiones: sed negocia me ha-
ctenus ipsa voluptate prohibue-
runt. Duas tibi promisi ve-
netorum Legatorum ad Senatū
manuss: Relationes, nitidam, qua
do inseris. Malem tamen Tho.
ma Contarei de Germania, & non
Alexii Valerii de Imperio Tur-
cico Commentarios per filium
meum Paulum ex Italico Latine
versi. Uterq; singulari prouden-
tia

tia scriptus, nostrorum tem-
porum Dominum consilia mi-
nificè instruere juvareq; potes,
si vero versionem expectare tibi
grave est, statim mittam. Vale
Vir summe & me ama. Thombel.
13 Aug. 1661.

Tuus ob studio & observantiâ
C. Forsner.

Epistola 67.

Vir Nobilissime & Amplissime.
Ex illo tempore, quo te Dambe-
rovii amplexus sui, semel ad me
scripsisti. Ego non respondi tan-
tum, sed & in literis meis plura
tetigeram ad quæ responsum ~~a~~ à
te, quanquam frustra hacte-
nus

216.

-nus expectavi. Promiserā me
de Imperiū, Germanico & Dur
cico commentarios, quales veneti
oratores ex legatione domum re
euntes secum reportare solent,
ad te missurum. Sed illos tibi
cordi non fuisse, silentium tum
arguit. Spero illos à Genuen.
sibi typis excusum iri: quod cum
factum erit, eorum exemplaria
à me certo habebis. Interea
mitto notarum mearum in tres
postremos Annalium Taciti li.
bros exemplum, quanquam nos si
ne multis mendis nuper Pran
cofurti excusos sint: non quod
illos legi à te mereant, sed ut
in

in angulo bibliothecæ aliquo tuæ, mei erga te amoris & observantiæ testimonium reponant. Responsum tuum cupidissime expecto. Vale Vir Nobilis & me ama Promberigardi VII Cal. Jan CIↃ IↃC LXII.

Tuus ob observantiam & amorem

C. Forstner.

Epistola 68.

Vir Nobiliss. & Amplissime.

Cum certus sim, ut qui certissimus, te bonis ac malis meis haud secus ac tuis affici; non possum te celare velim, quod Dei manu mihi inflixit, gravissimum, profundum & in ipsos vitalia penetrans, decessu mei Pauli Christophori

phori. De mortalitatem heri exiit
post tridui morbum, qui pleuri-
tis erat. Non utar ambitu tri-
stissimi casus. Ipse hominem no-
veras, ut ego. Judicia nostro-
rum hominum, hactenus ignora-
ta, post mortem experior. Omni-
um ordinum, principii, aulico-
rum, Senatu, LX virorum civitati
nostra, heri curiensium, Bla-
montensium delegati dolorem con-
tepati sunt, non tralatitio more
sed ex animo: certe nemo sine
lacrymis. Pluribus uti verbis il-
lig esset, qui non vere doleret.
Ingens dolor in suo silentio lo-
quet. Vale amicissime Vne non. Jan. 66.

Tuus toty.

C. Forsner.

Ep.

Epistola 99.

Salve vir Nobilis: & amplis:
Quod ad suavissimas tuas litteras, quibus dolorem meum ex filii morte conceptum solari voluisti nunc demum respondeo, ejus rei veniam mihi potiùs à te petendam, quam excusationem allegandam censeo. Fateor enim me casum illum non eâ, qua decebat firmitudine tulisse. Igitur pro officio isto aliq elegia, quâ mortem Pauli mei facundissime defleti & cui posea politissimorũ ingeniorum, Kerscheri ac Prosehii carmina subnexisti, ingenter tibi ago gratias. Velim & illis meo

220.

nomine agas. Pro reditu tamen-
to mitto tibi illustrissimi &
fortissimi Heroïs, Nicolai Co-
mitis Serinij, quem profecto
plus quam ipsum Cæsarem hodie
Turca pallet, effigiem, è prototy-
po expressam, quam affinis meus
nuper Fauerinô mihi dono mi-
sit. Musæum tuum, an perpetuæ
Musei cauitiæ tenebit, nun-
quamne lucem aspiciet. Vale
Nombel. X Calend. Aprilis CIↃ IↃCLXIII.

Tuus ob amorem & obseruantiam

C. Forstnes.

Effigiem supra memoratam
Bernerii fratri hodie tradi-
qui prima occasione Argento-
ratum mittet. Ep.

Epistola 70.

Nobilissime & amplissime Vir.
Non possum non vehementer succensere, vel ut affectui meo convenientius dicam, irasci, turpissimo oblivioni qua nuper, cum ob carmina in obitum Pauli mei à Kerchero & Praschio scripta tibi, & per te illis gratias agerem, debitam gratitudinem erga Clarissimum Schulzium, eodem functum officio, omisi. Ejus itaq; oblivionis à se & illo veniam peto summopere; rogo, nunc saltem viro profantissimo meo nomine ingentes gratias agas. Accepi nuper reliquas Jussi tui paginas. Earum erit pro

pro libro gratias agam, nisi me
ob mei proconium perpetuò
tibi obstrictum confitear.
Spero te nuper à Duoby civibus no-
stratibus Comitis Lerinii effigiem
accepisse. Dederam Beurnerio
ad fratrem argentoratum tran-
mittendam. At postquam non
satisfactum desiderio meo intelle-
xi, repetitam Duoby ipsi tradidi.
Gratum erit intelligere, Heroëm
ipsum salvum se & incolumem
munus tuo sistisse. Nobiliarch.
v. Id. Maj. CIↃ DCLXIII.

Tuus ob amore & observantia

Forstner.

Epistola 71.

Vir nobilis. & amplis. Mihi

Mihi vero modestia isthoc tua,
nec in amicitiæ leges peccat non
probat. Cum enim amicorum
non prospera minus quam adver-
sa communia esse debeant, profecto
non oportuit rem, quæ tuum meritū,
& Cæsaris judicium ac commen-
dabat, amico clam habere. Placui-
se Imperatori ingenium, eruditionē,
& erga Germanicum nomen studium
tuum, non minus ad illius, quam ad
tuam gloriam pertinet: neq; levioris
laudem habet, contulisse promium,
quam me ruisse. Et sane licue-
rit tuam tibi famam negligere; Cæ-
saris tamen beneficium silentio no
licuit. Verum quo pacto Impe-
ratori

ratori silentium excuses, ipse vi
deris: ego de privata injuria
conqueror: cujus non aliam satis-
factionem admitto, quam ut Cæsa-
rei diplomatis, honorum Tibi col-
latorum exemplar sui verbis de-
scriptum mihi transmittas. Acce-
pi literas tuas cum adjunctis Sto
kolmia & Upsalia scriptis: quas
quotidiani nostris tradidi. Fac
tet me profectò, meis precibus
tuas commendationes factum, ut
optimo viro Jn. Snezgero mole-
stissimi negotii procuratio acces-
serit. Credo plus quam satis ab
illo opera prostitum: & illorum

esse

esse, alias posthac via, quam a-
micorum nostrorum incommodo
rebus suis providere. De republ.
consulto ~~eo~~ mihi tibig parco. Vi-
dent omnium oculi, cogitationes, cu-
pa in bellum Turcicum defixa.
Erumpunt tamen undig conjecturæ,
alias acrioribus stimulis in secreto exa-
gitari rerum dominos. Hinc Hispa-
nius Rex, recurrentibus subinde mor-
bis fato propinquus princeps, fi-
lius ambigua famitate, cognitus,
filia Infans & per illig matrimo-
nium Leopoldus Imperator tot re-
gnorum & immensa potentia here-
des æmulor suspicionibus, metu, odi-
is urunt: inde Cæsar morbillo-
rum, uti vocant ægritudine, so-

Josephus frater pulmonum tabe
infecte, defuncto nuper Ferdinan-
dus Archidux, et tanta uni Si-
gismundo Caroloque, Archiduce, et tanta uni Si-
gismundo spei innixa, iisdem, Ca-
ri quaxime minuenda invisa po-
tentia, quantog reipubl. fiduci-
am, afferunt. Fiet quod Deo de-
cretum est. Vale, Monbelg. III. Id.
Julij. anno Chr. CIↃ. IↃ. C. LXIII.

Tuus omni studio & observantia

C. Fordner.

Epistola 72.

Amplissime & Nobilissime Dne.
Rara inter nos literæ commeant.
Tibi silentii rationem constare
non dubito: me mei reddere oqui
qd. De republ. omnes cum amicis
com-

commercium dudum à me interruptum nos ignoras: Privata mea morbos, ætatem, domestica mala mihi sola nota esse plusquam satis est. Nam prospera nunciare ambitiosæ, adversa male-querulæ importunitate non caret. Porro verecundia Numini ejus, quod forte & demens meo conto aly reminis amicorum fores inverecunde pulsare cogor. Quam mihi veniam libertatemq indulgeo, eandem amicis tribuere soleo. Scribant, sileantve, amicus, amicos habeo: neg. officia ista fralatitia præter ipsorum commodum exigo. Unum ejus ampliſsime Boeckhere

228

lere, quod a Te meo jure requi
rere posse existimo, librorum à
Te publicatorum communicationem
Cur enim, quo publico das mihi
cui omnia tua gemmis pretiosi
ora sunt, invideas nullam ratio
nem video. Vindicias contra
Blondellum, notarum in Grotium
post primum Specimen, quod pe
nes me est reliquis, Conductore
Carolino cur me cavere vis? Su
ministra quoso, quibus negociorū
tricis & tedia horis subsecivis foler
Vale Vir amicissime. Properabā
propriū. Calend. Jann: CIↃ.IↃ.CCXIV.

Tuus ex studio & observantia

C. Forstner.

Ep.

Epistola 73.

Nobilissime & amicissime Due.
Expostulaveram cum modestia tua,
quam probare non poteram, literis
III Id. Julij ad te scriptis: neq tamen
ad illas responsum extundere potui.
Ipsitio nunc filium meum Ludovi-
cum illig exactorem. Ut enim ore
alieno obstrictos indulgenter, ita
tralatitiu quamvis officii negligenter
levere habere soleo: Vale,
vir amplissime, & quod me a-
mare non desinas, responso tuo
testare. Monbeligardi. VII Kal.
Sept. ann. CIↃ.ⅠↃC.LXIII.

Tuus omni Cultu & amore

C. Forstner.

Ep. 74

Epistola 74.

Nobilissime & amplissime Vir.

Lectulo, cui me morbus tres hebdomadas integras affixerat, digressio prima cura fuit ad Tuas, quibus Piquillardi nostratis studia mihi commendaveras, respondere. Est Boeclere, genus hominum, qui pro confectis plerumque habent, de quibus superficiario sermone semel aut bis actum fuit; haud reputantes, plurium consilia calide initio coepta mox tepescere. Denig in plenariis omissionis frigus desinere. Vereor ne tale sit, quod de Collegio apud nos instituendo frisch

mannus & Kumplerus ad te
retulerunt; haud satis morum
nostrorum gnari, qui acriter
plerag sed non diu volung. Con-
silium istud Frischmanno &
Kumplero praecipue suggesto-
ribus Principi insinuatum fuit,
quod ego quog vehementer pro-
babam: sed prius de hominib
bus illi instituto idoneis, tum
de certis reditibg, ex quibg sa-
laria illis praesentg, cogitan-
dum esse ajebam; expositis si-
mul difficultatibg, quas in utrog
providebam. Rem tamen ex
ve pigio in rem; sarta tecta

sect.

veteris collegii decreta: sumpty
à Principe probiti. Inde de-
ferbuit paulatim ardor, quo re
decoram optabamus magis quam
promovebamus. Porro accidit
cis paucos dies, quod novam no
vo consilio remoram injecit.
Castri-Roderici Marchio, ille qu
Belgio nuper ab Hispania Reg
Gubernator datus est, cum vesti
nis vicinis nostris in hunc mo
dum transegit, ut Civitas pro
Imperatore & Imperio Ger-
manico in posterum Hispania
regem Dominum habeat: Civitati
leges, magistratus, immunitates
que cudendo moneta inviolata
man

manent: à sententiis Senatus urbici, quæ intra ducentarum libellarum summam erunt, nulla, ab iis, quæ illam summam excedent, ad viros ex ipsis ei-dem lectos judices ultima provocatio ejus. Præter hos centum circum-muranei, ex regiis pagi jurisdictioni civitatis attributi. Postremò publici studii, seu Universitatis condendæ facultas permissa: & sumptus in eam rem ex Regis ærario liberalitèr promissi. Senatus Dolanus, vestitorum fastigium suam injuriam interpretatus tumultuat quidem; at inani factione rumo-

rumore. Ita novam in limine
Academiam habebimus, quae, si cete-
ra respondebunt, amoenitate ur-
bis, aedificiorum splendore, civium
ad elegantiam morum ad ingenuam
sentorum humanitate & Germa-
nicam & gallicam juventutem, cal-
lem Romani sacris decretam (no-
stri enim apud Hyperionizantes nul-
lus locus erit) allicit. Video gi-
praclarissime Boecklere, in ir
ritum cadere quae de Roquillard an
cogitabamus, quae idcirco in alia
occasionem differenda sunt. Ig
Ser Nobilissime vir si tibi gra
to morabor videor. Multa
me & publica & privata incom
moda amicis & difficilem fa-
cim

ciunt, inter alia Baronis Boe-
neburgii casus plane inopinatus.
Quanquam enim omnes eiusmo-
di mutationibus non mi-
nus ac mare naufragiis infa-
mes vulgo sint: attamen neq in
sapientissimo & iustissimo Prin-
cipe iniquam in amore inconstantiam, neq in tanto integri-
tatis ministro culpam vel co-
gitare audeo. Neq profecto
anxius mihi sufficio inquirere,
quod istud & ex quibus talibus
generatum fulmen sit, quo uni-
cum prope, certo summum
Germanicae nobilitatis decus
afflatum sit. Paulo antequam
Ratisbonam iuisset, & post ex ipsius
comi-

Comitis epistolarum mearum
Editionem acriter solicitaverat
Et selegeram earum satis ma-
gnum numerum, quem ad illum
perferendum destinaveram, non
ut publicarent, sed ut illi pri-
vatim obsequerer. Nunc illo de
veteres calebras repetiere. Da
eo, qui Boeclere Annotationum
suarum in Grotium de I. B. & P.
primum volumen. Rem mihi
valde gratam facies, si reliquum
quoq; miseris: quorum lectio-
ne proficiam simus, ac cura-
rum mearum taedia fallam.
Multum mihi de te & per ho-
norificas superioris diebus
Sermo

sermo fuit cum Serenissimo Friderico, Ernesti F. Saxonid Duce, qui me, domi meæ ægrotum inviserat: quem ad vos salvum & incolumem redisse opto Sperog. Vale, & me, ut soles ama. Frombelig. propria Cal. Novembr. CIↃ.IↃCLXIV.

Tui observantissimus

C. Forstner.

Obsignaturo epistolam redditus mihi ps à Zehrnerio nostro Secundus volumen Annotationum tuarum in Grotium, pro quo summas Tibi ago gratias.

Epistola 75.

Nobilissime & amplissime Vir.

Rumplerus postquam ad nos

redit

rediit, bis omnino me vidit. De eo, quod Pegnillardi causa dictum scripsisse te ais, non dubito quin cum Serenissimo Principe egerit. Ego literas tuas cum illi monstrassem, non aliud responsum tuli, quam nobis illig commodis intercedere Deog bona cum sua gratia ei licere acceptare conditionem à Serenissimo Saxoniæ Duce Ernesto oblatam. Non dubito quin Rumplerus eadem ad te scripserit. Mitto tibi eorum quæ Vesontione nuper gesta sunt, cum Castri-Laderici Marchio illig Civitatis possessionem Dni Sponsi regii nomine apprehen-

der
quo
fac
no
cell
Jue
pro
Nob
Pri
far
no
qui
cit
co
pa
ru

deret, narrationem, cujus aliquot exemplaria à Julio, Joh. Jacobi F. Chifletio, Abbate Balerne, Ordinis Aureo-vellerii Cancellario habui. Vale amicissime Due, à Tui observantissimi
Bruxellis 26 Xbr. 1664 Forstnero

Epistola 76.

Nobilissime & amplissime Due.
Primus commoda valetudinis tuæ fama à Zomplero primum ad nos perlata, dein ab aliis quoq; nunciata incredibili me, pro amicitia nostra, dolore, & pro publico cura affecit. Subsecuta haut paulo atrocior, nescio quo autore rumor Jesuitas magnitinar veneno

veneno veneno tibi propinato
lentum, & in longum duraturum
morbum infudisse. Quis rei ali
percellere potuit ea me curâ ab
solvit. Nam ut non improbabi-
lis sit sceleris in isto hominum ge
nere suspicio, tamen tantum tibi
cum illis necessitudinis & fami
liaritatis intercessisse, ut scelesti
consilii exequendi occasionem habu
rint, credere non potui. Quic
quid ejus rei sit, de statu tamen
& valetudine tua certig aliquid
cognoscere summopere desidero
Scribe quoso, & hunc mihi mo
lestum scrupulum exime. Ego
quotidiani experimenti me se-

neu

nem esse Doctor. & otatem non
amplius devexâ, sed plane pro-
cipiti ire videt. Nihil ultrà
in medicis aut medicina opis.
succurri defiscenti navigio no
potest. Procipua igit mihi
cura est, cum Deo Opt. Max.
transigere, multiplicium ante
acta vitæ criminum veniam
orare, à negotiorum tumultu,
quantum licet, me subducere &
terra levatum coelo animū in-
tendere. Quam rationem, tam-
etsi & ætas & valetudo silenti-
um meum & literarum rarita-
tem satis excusent, apud te ma-
xime valituram spero: rogag

ut

ut de meo erga te amore & observantia nihil dubites. Vale, magne amice, & me vicissim ama re perge. Monbeligardi prid. Cal. novembr. ann. CIↃ. IↃCLXV.

Tuus perpetuo cultu & observantia

C. Forstnes.

Epistola 77.

Nobilissime & amplissime Dne.

Ipse tibi propositum, Friderici, qui vulgo tertij vocatus, Imperatoris vitam describere Rumpleri⁹ mihi nuper retulit, ignaro, te jam manum operi admovisse. Si temporiꝰ ejus rei certior factus fuissem, non expectassem, ut me rogoras, quod

quod sponte obtulisem. Extat
in bibliotheca mea anonymi au-
toris, illarum temporum bonorum
volumen latis grande, antiquo cha-
ractere Germanico exaratum, tam-
etsi locis quibusdam mutilum,
quo proter alia, quaecunq diuti-
no Friderici imperio pace &
bello contigerunt cum cura ex-
ponunt; Nisi tardum nimis es
pro opus tuum jam ut intelligo,
prolo subjectum, confestim mitta
vale, vir nobilissime, amicorū
integerrime & certissime. Nom-
belligardi vr. Jan. CIↃIↃCLXVI.

Tuus omni amore & observ.

C. Forsner.

Epistola 78.

Nobil.

Nobilissime & amplissime Dne.
Bono publico operatum haetenus literis meis interpellare, mihi religio fuit. Neq nunc à Domino nuper reverso gestorum narrationem exigo. Satis erit, sanitatem & reliqua prosperi tui status ex literis tuis intelligere. Vale Nobilissime Dne. & me amare. Monbelig. VII. Cal. Mart. 1667.

Tuus ex observantia & amore

C. Forstnes.

Epistola 79.

Nobilissime & amplis. Dne.
Cum duo filii mei nuper patrem Burlaei visendo iter argentoratum versus instituissent,

Se

Te quoq; invisere, & meo quoq;
nomine reverenter salutare jus
serom. Alle-qui fratrem ante-
gressus, prior rediit, bis Te in a-
dibq; tuis, sed frustra quæsivisse,
mihi retulit. Ergo, quod per
illos mihi tecum non licuit, nunc
ipse hoc Epistolio facio; anti-
quam erga Te observantiam
mihi perpetuo constare: neq;
quicquam mihi gratiq; nunciari
posse, quam bonam Tuam va-
letudinem, & cætera domq; Tuæ
prospera: quibq; tametsi nun-
quam nisi ad publicam utilita-
tem te uti, plane compertum
habeo; tamen valde consilium
tum

tuum probo, quod ex literis tuis
nuper ad Cumplerum scriptis
didici, Te aulicis & negotiorum
tricis relictis, studiis posthac
ex ipse vacaturum. Utinam
amicissime Dne, prostares,
quod postremis Tuis dicebas, Te
ad nos excursionem parare.
Nobilissimus Bernhold. à
pluribus mensibus eandem mihi
spem facit. Exequimini, quod
vos, minas vestras, & comitem
adscisite optimum Bernegge-
rum, in oppido nostro, vel in
apricatione Dambenoiana dies
aliquot confabulationibus conte-
remus, jucundius simul & uti-
libus

libg. vale, vir summe, & me
ama. Frombelig. VI. Id. Junij ann.
CIↃ. DC. LXVII.
Tuus omni observantia
O. Forstner.

Epistola 80.

Nobilissime & amplissime vir.
David Thevenotg, Principi meo
à secretis mihi significavit,
filium se Argentorati habere,
studijs haud segniter operantem,
etiam tuâ admissione alloquio
beatum: rogavitg, ut eum tibi
literis meis commendatiorem
redderem. Non sum equidem
ignarus, quanta promptitudi-
ne Tua sponte currentibg stu-
diosis adolescentibg calcar addere,
viamq;

viang ad veram, & publico utilem eruditionem monstrare soleas: nolui tamen id officii rogati amico negare, cuj occasione responsum. ex quo rerum tuarum presentem statum cognoscam elicere. Vale vir summe, & me ama. XV. Cal. Oct. ann. CIↃ. IↃCLXVII.

Tuus omni cultu & observa

Forsner.

Epistola. 81

Nobilissime & ampliss. vir. Caroly Du-Vernoy, verbi Divini in oppido Hericuria Minister filium suum argentorati

Studij

studijs operantem tibi occasio-
ne collegij quod in ædibus tuis
habet innotuisse mihi dixit, ro-
gavitq ut quia me in tuorum
amicorum numero habes, eum
tibi commendem. Quod non
illubentes facio, cum amori
quo omnes elegantiorum lite-
rarum studiosos prosequor
satisfaciens, tum patri quoq
gratificaturus, viro perdocto
& rarae modestiæ Rhetori;
postremo ista quoq occasione
usus eliciendi responsum ad
meas quas prid. Cal. Jan. ad
te dedi vale Mombel. viii Id. Febr.
Tuus ex amore & observ.
Christ. Forstner

Epistola 82

Magnifice & amplissime Dne.

Si mihi minq fiducia in humanitate Tua, quam reverentia ex illo fastigio, cui Te virtus ac meritum admovit, superesset, abrogantia nimia forte Te venerari mihi non liceret. Verum cum illud bonum, quod toti Germanie ex Tuo ad nos reditu contigit, tam late se extendat, ut omnes sibi de Te tanquam postliminio reverso, veb ut reliqui audacij loquuti sunt, ex Tecorum plagis recepto, gratulentur, nemini non talium, me quoq Tuo adventu ag

ci nirum videbit. Nam prote-
quam, quod reliquor meriti Tui
amplitudo ad Te colendum in-
vitet ac ducat; me ipsum prae-
ter officium, illa benevolentia, q
dum in familia Tua vixi, in-
numeris beneficiis Tibi totum
obstrinxit. Hinc cum Tibi tam
firmo ac indissolubili vinculo
jam olim querim devinctus,
spero, Te impositurum humilita-
tem Clientis non aspernaturum,
quamvis ego patrocinii Tui ho-
norem nunquam digne demereri
possim. Ad tantam spem si acce-
dere mihi fas, & vota si non

frustra

frustra erunt, jactura, quam te abeunte olim feci; compensabit ac novi favoris aura revigescet. Vale Patrone Summe, ac me ama. Nombelg. 15 Julij 1652.

Nominis Tui meritis devotissimum cultorem. Paul. Christ. Fortne

Epistola 83.

Amplissime Dne.

Quod vix semel auspicium, iterum tendo, & quod antea officii ac debiti ratio mihi extorserat, nunc tibi serendi studium, idem mihi injungit. Utinam tantum votis Tuis sufficere, ac illam spem quam mihi proclare de me Tu Scepsti, implere possem! Sin quam

quam ad illud maturitatis culmen, cui immerentem me destinaveris, eniti possem, nulli certe plus quam Tibi deberem. Nam quanta cura studia mea olim adjuveris, quanta benignitate me privatim semper admiseris, nunc non dicam, cum rubore suffundar inter eos debitores esse, qui pro conscientiam debiti, nihil habent quod creditoribus opponant. Exulto tamen mihi oblatam a Te occasionem, Tuis praeceptis, cum omnis alia Tibi placendi ratio mihi nunc desit, parendi. In literis enim suavissimis quas nuper ad me dedisti Gallica nova Tibi com-

communicare, me jusseris. Facile obediam, sub hac tamen lege, si quo forte eventu propria non comprobant, re aliena fidei rens fiam. Iuppe in tanti Gallia Turbis, non minus privati quam magnates partibus Dent, & quod si mann consili audent, ibi remini noxia gude Sed sopius mendacissima libertat tuent, ac peregrinis imponu Nos quamvis vicini, idem fatu experimur, & licet per quing dierum intervalla, semper re centes litera Parisiis advolent in iis sopius fidem desideramus fide tamq dignissima, & quo à plu

pluribus diversa etiam factio-
nis nobis scribent, significa-
bo. Hac vice ita comperi. Au-
relianensi, Valesii Ducis filii
unici obitum intempestive
luget; Rex ad patruum suum
Ducem Donvillensem ablegavit,
qui in filii morte eum soletur.
Eadem legatione Rex instituit
apud Aurelianenses, ne Cardina-
lis bona amplius sub hasta veneat,
iste ad Parlamentum negotium
rejecit, quod Statim Regis postu-
lata non admisit. Regii inte-
rim cum ministris armamen-
tarii Parisiensis, clandestinum
consilium de loco illo eis prodendo,

unde

unde ad Bastillam extractis por-
tis facilis aditu erat, invere-
verum inita fuit ista molitio,
nam deprehensi autores in vin-
cula missi sunt, præcipuus ta-
men quem Clapissonum vocant
ad Regem fugit, ac periculum, cu
fratrem substitutit evitavit. Ca
Diraby ferio de secessu cogitat,
ac Principum furori cedere, cog
tur. Ast consilia quæ Gallian
vix tranquillam reddent, innitu
Ei propositum est Parisios qu
den, at non Gallian relinquere
Nam cum Episcopis Gredensi de
Suo Episcopatu his conditionib
transegit. Quadraginta mille
libra

librarum Turonensium ex redi-
tibus salinarum Lotharingicarum
quotannis ei à Cardinale pendanti;
Abbateja Orcanensis, cujus redit⁹
lx millia tb. Turonensium exce-
dunt ei donetur ac Marchionatus
vernevlensis in Ducatum mu-
tetur. His conditionibus consen-
tiente Rege conventum. Romani
Pontificis confirmatio adhuc ex-
spectatur; hanc totis viribus au-
relianensis impedire nititur, ac
Romam hac de causa Legatum
misit, ut ibi Cardinalis voti
intercedat. Hoc consilium
ipse Cardinalis, cum aliud ja-
ret, nondum pro confecto habet.

Nam

Nam Neptis suæ Montachinæ
cum Bullionensis Ducis pri-
mogenito nuptias cogitat. Hui
in dotem Rex Pedanum largietur
ubi Cardinalis sub umbra in
Neptem amoris, speciosum exi-
lium patietur. Verum Principis
ambitio ac odium illud implaca-
bile, quo Galli in Cardinalem fe-
runtur, hoc non admittet. Tu in-
terim vale, & ignosce literis qui
Tibi placendi studio in tumen-
tum excreverunt. Monb. 17 aug. 1652.

Tui meriti studiosus observan-
tissimus. Paul. Christoph. Forstn.

Epistola. 84.

Magnifice & amplissime Dne.

Non

non expectassem Tuas, si ob-
servantiae quam Tuo nomini
debeo, mihi silentium non im-
posuisset. Nam cum materia
nulla se obtulerit, qua litera-
rum fastidium aliquo mo-
do levare potuerim, malui si-
re, quam meriti Tui non ser-
vans videri. Attamen honori-
fica illa Tua invitatione, ac
demptis coteris literarum obsta-
culis, animum resumo, & quo-
dam jussisti, iterum exequor;
imprimis autem cum Tuo Comi-
tis ac Bavarorum bella, quae no-
bis Gallicarum literarum commer-
cium

cium Ademerant, non amplius
nocebant. Omnia ibi adhuc ad
turbas & Coder. prona, & nihil
in tranquillo. Cardinalis Rudesi
captivitas, Nobilitatis, populi ac
præcipue Cleri animos adhuc deti
net qui omnes postquam pro epi
libertate preces frustra impen-
derunt; vindictam nunc meditan
Hujus causa nuper prope nemu
vincentense incendium. Parsum
est, ut inter hominum accursu
& tumultu, inde eam abduceatur
Verum Regis consilium facile fu
olvit, qui statim locum illum va-
lida Statione firmarunt. Car-
dinalis Barberinus à Pontifice
nunc

quuntur, Parisios appulit, qui
Radesii libertatem urget, ac eum
Romam ducere nitit. Incredibi-
le est quantum Dius suspiciosus
hac Radesii detentione in se au-
geat, licet hujus facti invidiam
omni modo declinare conetur. Scri-
psit nuper ad Cardinalem ipsum
ac archiepiscopum Parisiensem
huic sanguine junctum, ubi eos
solat, ac contra ejus mentem
illum detineri asseverat. Addidit
alias ad Reginam, ubi laudando
ejus merita ac in Regem fidem
extollendo, ejus libertatem flagi-
tat. Verum qui sciunt hujus ipsi
Radesii potentiam, plebis favo-
rem

rem ac Aurelianensis amici-
tiam suspectam, hoc specioso ver-
bis, re inania aut subdola esse
agnoscunt, praecipue cum Chazor-
nus nullo apophtegmate gestus in-
claruerit, quam illo quo palam as-
rit, se verborum ac fidei non
esse mancipium. Interim Hi-
spanus discidium Gallorum poten-
tiae Dubokerkam, Grevelingam re-
ceptam Bajonae obsidionem co-
gitat, cui tolerandae Dramontium
Campi magister à Rege destina-
Condoi auspicium Vervinum a
Deditionem pervenit, ubi Septi-
gentor praesidiarios reliquit. Re-
gii ad illud oppidum recuperand
exer-

exercitum ducunt. Lutetiæ, Regii inter adversa etiam leves choreas saltationes ac scenas in adventum magarini apparant. Eodem adventante Neptium ejus nuptiæ magna pompa instruentur quarum singulæ dos est 600 millia ℔. tb. Turonensium, & ut Regina nullam colendi Cardinalis occasionem intermittat, singulis 300 millia ℔ tb quog donat. Una Gandalia Duci, altera Armamentarii Præfecto nubit. Andegavensi, Regis frater fortuito casu incendio fere periisset nisi domesticorum fides cum periculo subduxisset. Thomas ex Salandia Duabus,

qui

qui absente Mazarino consilii Regis praeses est, obtinuit, ut Sabaudiae Principes in legationibus eundem locum quem exteri Reges, occupent, ex antiquo illo jure, quod sibi in Cypri Regnum competere, ambitiose jactant. Hujus exemplo Lotharingiae Duces cum naturalibus Regum filiis, in legationibus eundem locum sibi vindicant, quorum illi Hierosolymorum, hi Navarrae Regnum sibi adjudicant. Nec hic stetit ridiculosa res. Veneti Sabaudo se opposuerunt, quoniam Regni hoc, quod Serenissimae Reipub

g. a Turcis ereptum nulli alii
competat, quam illis penes quos
erat possessio. Verum Gallicos
questus non admiserunt, unde pro-
pediem Lutetia Venetorum Le-
gatus discedet. In Germania
nostra similiter omnia mutant,
nec pacem diuturnam fore
prudentiores existimant. Comi-
tia enim propediem dissolvent,
cum Austriacis sufficerit, Electo-
res eo adegisse, ut ex domo regna-
trice diadema non auferat.
Verum cum non pauci ordines
procacem istam Electionem
damnent, Ratisbonæ Imperatoris
filius

filius, Romanorum Rex non proclamabit. Augusta renovato servitutis Germanico fœdere erit, ubi Electores, qui cum vindices libertatis esse deberent, sunt instrumenta servitutis, Cæsarem officii specie comitabunt, ac ibi Germanis Regem obtrudent, Non dubito quin injurias illas, quas immerito Sveci in his Comitiis affecti, eor ad vindictam impulsura sit; Et revera ab Illustrissimo dignationis Principe hæc scripta est, eos cum inferioris Saxoniæ Ducibus ac Reipubl. Hanseaticis jam fœdera pangere, ad quorum

Rom

Principum indulgentiâ amissam libertatem recuperandam. Vale cum Tuis ac me ama. Kalendis 1. Febr. 1653.

Tibi ob observantiam addictus
Paul. Christoph. Forstner.

Epistola 85.

Amplissime Dne.

Literis Tuis XIV. Febr. datis, mihi peropportunis redditis fuisti, nimium frequentibus literis meritò supersedisses. Nam cum occupationes Tuæ, quas pridem bono publico addixisti, me non lateant, ut levibus de causis intercedere religio mihi esse debebat. Tamen cum iterum scribere me

me jusserit, ac dubitanti mi-
hi calcaria addiderit, studium
tibi parendi, crimen si quod in
currum, facile ut spero, expia-
bit. Cardinalis Mazarinus,
Lutetiam non sine composito ap-
paratu, intravit. Nam prodi-
gus nobilitatis pars, corpentis
inter eas & Regis apparebat, ob
viam illi ivit. Quamprimum
in conspectum Regis venit Car-
dinalis, rheda egressus est, ac pe-
dum Ministrum, secum eadem
carruca in urbem duxit. Hic
longe alia facies, nam quamvis
procipuos urbis vicos, cum Re-
ge circumiverit populi gratu-
lantis

lantium ei voces non audito,
nulla lætitiæ signa edita, sed
dejecti omnium animi, ac cum
[illegible] reliquorum linguas, metus pi-
culi retinuisset, pueri, qui in nul-
lum unquam probra & convicia
evibraverant, in Prodonem non
minus quam Proditorem Patriæ
convitia subito dicerunt. Se-
quenti die ejus propter cum sequu-
ta sunt, quarum nuptiæ Latine,
ut superioribus significavi cele-
brandæ erant. Verum optimi-
or conditio, ab hoc Consilio Cor-
dinalem retinuit. Major enim
ratu, Sabaudiæ Duci, cum spe
auxilii contra Hispanos destri-

nabat

rabat verum hujus ministri matrimonium impedierunt, cum indignum Sabaudico fastigio, ignobili loco natam, Sabaudiæ principem dare. Superfunt duæ alii proci, qui has nuptias ambiunt. Hujus, cujus adhuc duæ conjuges superstites, ac hac de causa repulsus; alter Marcurtius, qui pro filio adhuc impubere, has nuptias frustra quæ flagitavit. Barberinæ à Pontifice muntij, his frustra ad Cardinalem admitti postulavit, tertia vice jam discedens revocatus, honorificis verbis. Nazari, culpam

culpam deprecatg ꝙs. Dic nul-
lg momenti acta, tantum adi-
tum ad Regem ope Mazarini
poposcit, cujus & repulsam fert
quam primum se abiturum, mi-
natg ꝙs. Rex haud ignorans La-
defii libertatem Pontifici cordi
esse, omnes moras nectit, ve-
rum Legati animi territg, pro-
pediem aditum obtinebit. Rex
enim Pontificem offendere veret
siquidem ꝙs cum aliquibg Italiæ
Regulis, militem scribat, cui
ufui incertum. Causam hujus
bellici apparatg Legatus Gallo-
cus super Regis nomine que-
rit; à Pontifice responsum
tulit,

tulit ; hinc exercitum colligi ad
securitatem ecclesiæ tuendam, &
terrorem eorum ; ninia moli-
untur . Cardinalis Mazarinus
iter in Galliam quam Thraciam
agit . Nam ad proximum ve-
quinquaginta millia peditum, cum
xx. millibus equitum ad bellum se
invitaturum affirmat . In pro-
vinciis adhuc omnia turbida, &
omnia ad bella spectare. Burdi-
galenses ex Conti consilia suspecta
sunt, & ex insita vulgo levitate,
mutant . Si non sponte ad ob-
sequium redeunt vi cogentur, cum
obsidio jam sit. Statuta . Gerlia
est illa, qua Bellogardia in
Burg.

Burgundiæ, imminet. nam Di-
vionij & Pervorij omnia ad ob-
sidium necessaria, magno studio
apparat. Horcurtij Lutetiam
Baronem misit: Legatum mi-
sit, verum minus grata Duci
obtinuit? Profectura enim
Briacensis nondum illi confir-
mata est, in cujus vicem Aquita-
nica ei oblata est. Non dubito
quin hoc ægre ferat, & si vires
adsint hanc injuriam ultum
iret: verum cum mihi bene
cum Carolino cui militer pro-
fidei addicti, ei conveniat,
fides illi si non utilis tamen
necessaria erit. In hoc aula

apparatu

apparatu, minime condonas
deserit qui ambitione procep
dominandi cupidine coecus, Cor
sinalis Dei impotens. Hispani
nimium fidit, ac Regis iram me
rito in se derivat. Tenacem
procipuam rebellionis arcem
munit, ac omni apparatu belli
co illicit prospicit. Amicos
quos multos Lutetia habet, mo
nuit, ut ex prediis ac arcibus
quas circa urbem habent, opes fa
cultates in secura loca trans
vehant; sibi enim propositum
omnia usq ad urbis moenia &
cupressibus igne ac ferro vasta
re, urere, diripere. Hoc ex
Gallorum sera, vereor ne ge
ma.

manus nostra propediem haud
mitig fatum sit rursus subeun-
dum. In Comitijs enim nihil
praeter sacra, convivia, compota-
tiones & genii ac gula instrumen-
ta excogitant. Interea tem-
perantior Cæsar solus sobrius, Bava-
ricam domum, nimiis beneficijs
auctam, ac fere super Cæsaris fa-
stigium elatam, Palatina favore
ac gratia palam deprimit; Fir-
mata in domo sua, Imperatoria
dignitate, cæteris Ordinum com-
moda negligit, ac ut tempus im-
utilites effluat, procedentis ri-
xas, quas facile, si animo esset
sua auctoritate cohibere pos-
set, sponte recipit ac permittit.

Ser

Per quatuor menses principium comitiis nondum factum, quis non indignatus? Excusat quidem hanc moram Caesar, inferiores Saxoniae Duces nondum convenisse, Suevos pacis legibus non satisfecisse, & nihilominus ad Comitia admitti velle. Verum quis nescit contra Caesaris auctoritatem esse, expectare vasallos, qui eo ipso secundum Imperii jura, quod ipsi non convenerunt, jure suffragiorum cadunt. Suevos autem domui Austriacae invisos esse, qui alteri faveri potest? Nam tantis viribus formidolosi, ac vel solo nomi-

nomines omnes docentes Austria-
cam domum non esse insepara-
bilem, omnino eorum potentia
suspectam habet. Pacem intra
limites sacros sacramentum illud
monasterii dictum, continuit, quod
quamvis haereticis datum, tamen
servari debuit necessitas. Ser.
opportune igitur Brandeburgi-
cus advenit, qui Pragae de
Saxonum iniquitate querens,
auxilia ad recuperandas di-
tiones à Bero detentas a Ca-
sare & Saxone postulavit. Ad-
huc visi sunt, & Caesar cur
occasionem hanc tanquam coelo
delapsam non arripiat? Multi
nihilominus querelis Brande-
burg.

burgicorum jam satisfecisse Suecos, asserunt. Verum conventus qui à Caesareis, Brandeburgicis ac Saxonicis nuper admodum Pragae ejus institutus, ac apparatus ille Pontificii, vix aliquid toti portendunt. Proterea Gallarem hoc incendium tam cito extingui permissurum non arbitror, cum Catholicis nulla exoptatior occasio occurrere possit, quam Protestantium potentiam suis coeptis adversantem, & pene semper victoria totum ita mutuis armis inter se collidere. Quid Hispani ad Serenissimam Reginam vestram Legatus, nuper voluerit, nobis

non liquet. Multi existimant illum Leoor in societatem veli Angligani, contra Belgas, inducere cupivisse. vale & scripti calamo ignosce. Frombel. IX. Febr. CIↃ. IↃCC. III.

Tui meriti observantissimus
P. C. Forstner.

Epistola 86.

Amplissime Due.

Suavissimae Tuae literae heri mihi redditae sunt, quarum auctoritas & prudentia in rebus nobis pergrave ignotis, ac obscuris mihi sufficientes satis erit. Unum tamen me vellicat, quod in iis certiorem me-

reddis.

280.

reddit de Austriacorum consiliis, quibus Polonis in Livoniam ingressis intempestiva ambitione suaserunt. Verum quamvis alium de hoc quoq; innotuerit, Polonorum tamen civilibus discordiis occupatorum, ac forsitan Caesarianis ac Scytharum Europaeorum bello attritorum, vix ad hoc consilium descensuros arbitror. Ad hoc superiorum eladium ~~ad~~ ac Sueciae illatarum adhuc memores, vix aliquid hostile contra Sueciam, multo nunc potentiorem, tentabunt. Ita Gallia nuper vulgatum est, Polonia Regem fato functum, cui à Pro

ceribus

ceriby Regni Gondour. succes-
sor destinat, sed rumor iste va-
na sive sine dubio percrebuit, &
Galli quos ambitiosi hujus Princi-
pis tædet, irrita spe ac inanibus
votis eum Polonis Regem obtru-
dunt. Parisiis omnia, tanquam
in alta pace, ad choreas & ludi-
cra spectant. Nuper enim saltato-
tiones rex instituit, quibus illustri-
um matronarum animos, non le-
viter a se abalienavit. Nam cū
procijsuorum Principum conjuges
cum Rege saltandi honorem sibi
poscerent, inconsulto Cardinali
favore Rex cum hujus Neptē cho-
ream duxit, quod, ut sunt gallicæ
fœminæ non minus quam viri,
decoris

decoris sint observantissimi, non parum eas offendit. alter aulicorum cura est. Cardinalis bona sub hasta distracta, disqui rere ac evincere. Verum frustra laborant, cum principes Mazarini facultates in Poloniam aut Sveciam devectae sint. Cardinalis interim pollicitationibus, blanditiis ac muneribus, multos à Condoi partibus ad suas allicit, verum cum multis imponat, pendes nisi statim exsolvat, ei non habet. Stabiliendae ac firmandae dominationis ac potentiae multas sibi cognatas ex Italia & Sicilia adscivit. Unam ex

ex illis Harcurtii primogenito
despondebit; si Burjacensi pra-
fectura in gratiam Candalii
ducis, recepit suo sponsi, renun-
tiet. Harcurtio Burgundio-
profectura, Sperronio, qui
nunc ei praef, Aquitania desti-
nat. Verum hoc Harcurtium
pessime habet, qui super palam
de Cardinale, quod sui beneficii
dignam gratiam non referat, ac
in se peccatum originis (ejus
verba sunt, stirpis Lotharin-
gica) Deum deplorantis: I rigide
nimium puniat, conquestus est.
Multi ejus hortatu Lotharin-
gos, ac cum iis plures Hispa-
nos adventare, asserunt. Quic-
quid

quid fit, certe cum posseni co-
nite, cujus arcem & totam di-
tionem militibus cinxerat, parum
honorificis conditionibus transeg
verent, multi ne Hugenotarum
factio in Gallia Narbonensi po
longum intervallum rursus crum
pat. Pontem Pestulanum jam à
Rege defecisse fama vulgat. In
Aula, aurelianensem jam in gra
tiam cum Rege rediisse, fingit
veram palam es, aurelianensi
instinctu in Lingvadico ejus-
modi factiones fovere, quo Re-
gem vehementer exercebunt: Hi
Spanus, his Gallorum turbis me
rito totaret, nisi Lusitanio

Regis

Regis impulsu, qui nimio Hi-
spaniarum processu angit, quan-
ri armarent, ac in Hispanias
excursiones pararent. Radesio
Cardinali nuper libertati resti-
tuto, si coadjutoris Parisien-
sis dignitati renunciat. In hu-
jus officii vicem Episcopatu Lugdu-
nensis (cujus Episcopus nuper
obiit) offertur, sub conditione tamè
spontanei exilii in Italiam. Ve-
rum respondit, cum captivi nul-
la voluntas sit, se sine pristina
libertate, de re tanti momenti
agere non posse. In Comitiis
nostris, omnia adhuc pro no-
ve claudicant, in ipsa nescio
quis

qui hoc carmine lusit, quod nisi grave leges. Vale Patrone sume ac semp ama.

Nomini Tuo addictissimus

Festinantes XXX Martij CIↃIↃCLIII. L. C. Forstn

L. S.

Cusensis Comes Brisacum a Lotharingicis militibus, corona cinctum iri, vulgavit. Profecti Brisgovia, genero suo, qui hic degit, literis significavit, sibi a Cesare mandatum Brisacensibus omne commeatum denegare. Parens plurimum salvere te jubet, ac tuis responsionem proxime promittit.

Epistola 87.

Vir Summe.

Quamvis statueram omne literarum officium differre cum propediem coram te venerari

Spera

sperem, ne videar tamen affectui Tuo in me sufficienter respondere, brevitas de rebus Gallicis angustiam te movere. Condei porter omnino mutant, ac omnes factiones ejus, si Burdigalensem excipias, evanescunt. Belgardia commeatu inops, praesidiorum destituta ab Epernonio Burgundia profecto obsidet, ultra bimestre, obsidium non sustentura. Hieron: Bignonij Grotii amicitia ac propriis dotibus clarus, coram Rege, vehementi oratione Cardinali tot clarissimorum virorum exilia impune exprobravit. Aurelianensis cum Rege in gratiam redit, Lutetiam pro-

gredien

pediem rediturus. Burdigalen-
ses cum Anglis foedus meditaba-
tur, Sed Mazarini artibus à foede-
re detenti Angli, qui Regis Gallia
amicitiam, invalida urbis foeder
antehabuere. Belfortium cum
cetera ditione Leucterrensi Car
pi magistro, olim Lotharingis
profecto, donatum est, ac mili-
tes ad loci obsidionem promisi.
Verenur ne Suessis comes in
Senio Consilio, ac populationib
sibi ipsi exitium accersat. Nam
milites Regios huc transeuntes
saevissime infestat, quam injuriam
regio ultum ibunt. Vale Patrone
Summe ac amare perge

Clarissimo nomini Tuo addictissimus
4 Id. 1653. P. C. Forstner.

Epistola 88.

Vir amplissime.

In itinere omnia mihi ex voti successissent, si modo Tuas absentias cum argentorato transissem, de integra felicitate non parum detraxisset. Sperabam enim me sine Tuis ad amicos literis non discessurum. Verum quamvis ea spe, pectore meo fato excidierim, confido tamen cum in procinctu itineris Svevici erimus, Tuas subsequuturas, quas mihi ad magnos Orbis Heros aditum parabunt. Interim rogo, ut Nos quam primum ad Parentem curas, ac ignoscas mihi

mihi qui hanc curam audet [illegible]
bi imponere. Vale Patrone Dum
me ac me ama. Hamburg 1x Junij
1653. Amplissimo Excellentiæ Tuæ
addictissimus P. C. Forstner.

Illustris Rosenhanius salutem tibi dicit.

Epistola 89.

Amplissime Dne.

Cum contra spem nuper accidis
set, ut subito à vobis mihi di
scedendum, factum est ut te insalu
tato huc mihi properandum fue
rit. Hinc faveritq; jam ne illa
actione officii mei partibus defuisse
videar. Verum subitò de occasio
ne illa, cum quia huc devens à
mercatore nostrate monitus, non
potui

polui Te summo meo dolore con-
venire. Spero, Pue, Te hanc no
spontaneam inhumanitatem haud
damnaturum, cum mihi plane
nihil de observantia, quam meritis imo
Tuis vovi, decesserit. Quin ite-
rum novis vinculis nuper obstri-
ctus, ubig laborabo ut me digni
Tuo favore prosequem. Expectamq
hic quotidie Dominum Torerum,
cui parens nuper scripsit, ac Tua
commendatione in convictum ad-
misit. Si ab illo epistolam acce-
pisti fac nos certiores an in pro-
posito persistat aty perduret.
De Gallicis rebg si pauca adde-
re licet, Condaus x milia equi-
tum ac 10 milia peditum, quos
pro

propriis sumptibus conscripsit, nuper ex Hybernia eduxit, qui Regios male habet, siquidem de tantis hostium copiis securi erant Regius exercitus à Turrenio nuper in Castra ducti est, ubi istius numerus non respondet, nam ultra XII. millia peditum non invenit. Equitatu Condonus propollet. Fox cum anglico tyranno adhuc in ambiguo est, quem ex multis locis jam sit omnino certo. Hispano Legato Gallorum votis interfuit, dum optimos conditiones offert. Incredibile est quanto desiderio ubique scopus armorum Suecicorum expectetur. Vale cum lectissima con-

conjuge, & si quid de hac certi habes,
fac ut sciamus, ac favere perge
Excellentissimi Nominis Tui
devotissimo Cultori
Paulo C. Forstnero

Frombel. XIV. Junij
CIↃIↃCLV.

Gaudeo Te salutat, qui proxime ad
Te dabit literas.

Epistola 90.

Amplissime Dñe.

Quamvis occupationes Tuas, quibus rei literariæ bono assidue vacas probe noverim, ac ob eas à frequenti nimium scriptione deterreri deberem, non adduci tamen possum, ut observantiæ in Te meæ ratio infrequentiæ Tibi condonet. Spero hunc conatum à Te non improbatum iri, siquidem priden

jam

294 jam dicerem Tibi proter reliqua
Doter comitatem vel maxime fa-
miliarem esse, cujus fiducia cum
peco, ejusdem beneficio me cri-
go ac consolor. Hoc spe factum
ut nunc non erubescam rei nobis
ignoto cognitionem à te flagitare,
quem unum in his oris certa de
his habere auguror. Fama est
Polonos, postquam arma à Sueci
illis illata, à Rege suo defecisse, ad
Carolum Gustavum ad Sceptrum ad-
scivisse; quæ si vera sunt, quamvis
nihil verisimile videam, ad Sue-
cum jactum non possum satis obs-
pescere. Jugenter enim exer-
city ab illis lectos in summa
nummorum penuria; Polono ar-
ma

arma feliciter quamvis certe non
admodum juste illata, jam succum-
benti Moschis, ac pacem iniquis-
simis conditionibus empturo, nec
adhuc fiduciis finitis, quis est qui
non impensius miret? Nec hoc
supore minus dignum erit, si di-
versa religionis homines, & prae-
cipue Catholici Regem acatholicum
& horeticum tolerare voluerunt.
Tu Excellentissime Domine, si de
his quid certi habes haec sciamus.
In Gallia Ticini obsidio à Galli
& Modenensibus, certo ut sperant
successu, suscepta est. Ex Neapo-
litano regno subsidium urbi spe-
ratur; verum si fides quibuidam

impes

nuper Galliae ad nos redeuntib
habenda, jam ad deditionis pa-
cta urbs devenit. Veneti Tur-
carum factionibus recte usi, Te-
neton Insulam expugnarunt, ac
Classem Candiam properantem
penitus fuderunt. Anglica Clas-
sis quo argento Indico inhia-
bat divisa, bis ab Hispanis vi-
cta dicit. Gallia Rex ipse in Ha
driam excursionem fecit, satis
prospera, nisi quodam cohorte
quatuor fuisse constat, a Con-
daiani deleta essent. Trans
vany, Moldaviae Despotam in pr
vinciam irruentem cum magna
Dacorum clade repulit, ipsum
tyr

tyrannum captum effossis oculis abscissisq auribus cruci supplicio affecit. Vale Amplissime Due ac me amare perge. Amplitudini Tuæ addictiss

Frombel. XXIII. Aug. C. C. Forstner.

CIↃIↃCLV.

Parens meus plurima salute Te impertit.

Epistola 91.

Amplissime Due.

Si ad illas, quibus me non ita pridem exhilarasti, serius respondeo, non alia causa factum est, quam quod nulla materia cognitione Tua digna mihi occurrit. Ne tamen offi-

cium

cium meum in scribendo pos-
sit desiderare, vel suspensum
requirere, tandem omnes mo-
ras sustuli, quas me pacem
à literis detinuerunt. Chri-
stinam suam nuper Francofur
tum in Hispanorum consortis
devenisse scimus; Hoc vero ign
rant, num illi, ut fama tulit
ibi adsueris. Freinshemium
Vormatiâ ad illam se contulis
nobis compertum est. Literæ
de Regina sujus ibi dictis ac
factis ad te perscriberem, ni
si aliunde ad te jam omnia
pervenisse crederem. Senio
marckium, Mareschalli primo
gen

genitum cum cohorte sua à
Polonis interfectum, à Lune-
burgensi Duce, qui in Gallia
nunc degit, nobis significatum
est. Nescio num hoc nuncium
quid ex vero trahat. Num
Guyetti Terentij tua cura ap.
vos excudatur, ut & Lauroy opu-
scula, quod Portneri literæ tua
unt, scire aveo. Si ex Tuis
lucubrationibus quid in publicum
prodiit, nosmeum à vobis discessum
scio, hac scianq. Juveo ad
te Epistolam de abitione Chri-
stino ab Impio, quam priden
Lorenz Tibi promiserat. Si
gratum Tibi hoc officium, seivero
mittam

quittam aliam, qua Idem Senten
tiam dicit, quid Brandeburgico
in bello Secorum cum Polonis
conducat. Vale Amplissime Do
mine ac me ama.

Amplitudini Tuæ addictissimus
Thomb. ipsis Kalendis
Novemb. CIↃIↃCLV.

Patron. & Fautor. officia sua
quam paratissima tibi spondet

Epistola 92.

Amplissime Vir.

Propensus ille in me favor tu
us effecit, ut mercatoribus nostr
ad nundinas vestras tendentib
has traderem, quo observantiæ
meæ erga Te imprimis indic
essent. Præterea spero Te ong
quo

quod Dog Fridius mea causa
sibi imponet, non detrectatu-
rum, immo audacia mea, qua
se summis negotiis vacantem
levibus hic rugis avocare sustu-
mit, minime succensurum. Quid
de Christina mea post mutata
sua sententia, rem gratissimam
mihi feceris, si significaveris.
Profecto illam nunquam tanta
levitatis ac inconstantiae capa-
cem existimassem. Verum Pi-
mentelli Hispanorum fraudi-
bus ac dolis deceptam facile col-
ligo ex eo quod nuper ad me
ex Suecia scriptum est. Dolli-
cam rem Lerion meus ad

Te

Te perscripsisse, nisi alium omnia ad Te confluere, augurarer. Vale cum Orby Tuis ac me amare perge vs Ioannis Montpelg. XXIII Dec. CIↃIↃCLV.

Amplitudinis Tuæ, & cultu observo. addictiss. D.C. Forstn

Quis nuper ad Te Parentis Christ Stolam de Christine abitione ab imperio. Nescio num ab Hectore Tibi redditæ fuerit. Parens ac Soror plurimam Salutem Tibi nuncupare me jusserunt.

Epistola 93

Amplissime Vir.

Non dubito, quin per fratrem a me literas, quibus officio me erga Te defunctu fuu, accepe

fidem alias subjunxissem nisi occupationum tuarum moles à scribendo me deterruisset. Ita ut novum obsequii mei erga te monumentum exlabant. Multo audiendus ad illas, quas ad te antè Kalendas Januar. scripsit, multum responsum vidit. Incuria tabellariorum te jacturam tuarum ut & Manilii Scaligeriani a te editi fecisse putat. Nunc in versione Ptolomæi de signis cœlestibus, quod opusculum Pacteng. ineditum est, totus est. Addet Editioni illi Geometriam suam, quam typis proxime destinat. Henrici Valesii

Ægebii

Eusebii Historiam notis eru-
ditissimis illustratam Cori
Gallici portatu in lucem itidem
propediem exspectet. Ex Biblio-
theca Guyotiana antiquissi-
mo Codice usus est, qui tamen
Constantini vitam non continet
Hunc defectum alii Codices ex
Bibliotheca Regia supplevi-
runt. Joh. Capellani virgo
Aureliana hic rigidissimos
Censores nacta est. Quamvis
enim Nicolay Heinsius hunc
omnis poëseos peritissimum
publico scripto deprodicave-
rit, Critici tamen in illig opis
contextu multa contra Poëseos
genium

genium irrepsisse illi exprobrant. Utinam tuum quoq; judicium de illo poemate audire mihi daret. Aegidius Menagius in conquirendis Linguæ Gallicæ originibus adhuc sudat, verum in illo labore multa ei deesse, quo scopum illis remorantur, mihi omnia fallunt existimo. Linguæ germanicæ prorsus ignarus, ubi & itidem ope Gallorum, qui non admodum nostræ linguæ periti sunt. In illo conatu Scaliger lapsus quoq; illi accidit, verum nec ille idoneus ad hoc, cum omnia sua, quæ Lapidis sine vanissima conjectura sunt

&c.

tanquam ex Tripode illi vendi-
taverit. In Bibliotheca Lute-
na Lexicon MS Latino Alle-
mannicum Caroli M. temporib⁹
conscriptum reservat, quod no-
parum illi inservire potuisset,
si Idiomate nostro non destitue-
ret. Utinam Gompleriu⁹ noste
aut quispiam ex Societate Jesu
fera Lexicon illud intro spicere
obiter & vidi, ac multa obsoleta
verba in illo deprehendi. Pra
damitarum Autor Bruxellis
in carcere degit; si Condoi Prin
cipis auctoritas illi non suc-
curriset, novum commentum
capite luisset. Babou⁹ in An-
glia

glia nuper Mathematicum opp
evulgavit, verum infelicissima,
si Bulialdo talium peritissimo
credas. Miltonio de Anglico
Tyranno nunc vera sentit, ac
eundem quem tanto laudibus ce-
lebravit, nunc tyrannidis, pro-
ditionis, ac Regicidii palam ac-
cusat. Causa hujus inconstan-
tiae sunt denegata stipendia.
Mericus Casaubonus in Bri-
tannia miseram vitam Crom-
velli avaritia agit, qui bona
Ecclesiastica, quorum nonnulla
liberalitate Regum ad patrem
Ioachum pervenerant, sibi re-
vocavit. In publicis, Gallias
inse-

infelici Valentiniani obsessio
nis successu attonita valde
marcet. In Italia eg res ma
le succedunt. Nam proter-
storgii Comitis ac Galaticin
nem necem, nuper tria milli
hominum, quo in supplimentu
Guntino Duci adventabant à
Galeazzio Trottio ob Ticinu
Stremæ superiori otate defensu
famoso Duce, ad internecionem
cesa sunt. Hic nova copia
conscribunt, ac undiq confluunt
Soty enim exercity Regius con-
tinuis Valentiensium eruptio-
nibq debilitatq, Hispanorum
virtute ab obsidio cum proci

eorum Ducum captura vel
morte, militum clade, & jactura
tormentorum depulsus est. Nully
ordo regni, quod forte mirabe-
ris est qui ita ut mala loquat
Senatu, Clero, Plebe, Mazarini
factum ac pacis odium infelici
consiliorum successu mitigari pos-
set. Fuisset nuper Galliarum
Rex in Hispania: Leonorum, qui
non ita pridem Roma Legati
munus obibat. Verum, Rex His-
paniarum noluit illum progredi,
cum non eo quo par est natali-
um splendore fulgeat, siquidem
non ita pridem Mazarino ab
epistolis fuit. Christina Rio

expec

expectat, quam Cardinalis Gr ut pr
qualem Gratiliis, Lugdunj Ba vant
sim excipiet. vale Amplissime quam
Dne cum oibz Tuis ac me ama fido
Parisiis $\frac{xx}{xxx}$ Julij cIↃ IↃCLVI. bene
Amplissimi Nominis Tui de prop
votissimus Cultorem quam
J. C. Forstnes. lis c
Illustrissimo Gateano Bullialdo occu
ac Sodaliger Te Salutant. Torey re
obsequia sua Tibi vovet. occa
au
Epistola 94. den
qui
Amplissime Dne. mea
Quar hic à Clarissimo viro rom
Ignaële Bullialdo fidei meæ Lup
commissas literas exhibeo non
potui sine meis ad Te mittere
ut

ut post longum silentium observantiæ nominis Tui quale cunq; monumentum extarent. Confido enim plane Te eadem me benevolentia, qua mihi semper propensissimus Christi, prosequi quamvis per aliquot annos multis codicillis eam mihi servare occupationum Tuarum religione inductus, allaboraverim. Occasione itaq; fasciculi hujus auctus sum obsequia mea tibi denuo dicare, teq; rogare si quid ad Ballialdum paras, mea opera si libuerit in curandis epistolis libere uti. Quippe nihil mihi antiquius

ee

312.

esse quam meritis in me tuis aliquo modo respondere, reipsa comperies. Vale vir summe ac me ama.

Amplissimi Nominis Tui
Cultorem inter primos
Frombel. VII. Id. Sept. P. C. Forsterum.
CIↃ IↃCCLIX.

Si tardius quam postulas Bullialdi litere ad te veniunt, scabetti medici vestri frater in cāa qui cum Lutetia abfuit, codicillos non potuit curare. Impositum multo citius curabunt. Parem obsequia sua quam paratissima tibi vovet.

Epistola 95.

Amplissime Vir.

Cum propediem iter gallicum

suscepturus sim, inter officii mei partes duxi, de illo proposito Te certiorem reddere. Si quicquam illi in ori. Tibi praestare possum, fac sciam, reipsa deprehendes nullum me exactionem mandatorum Tuorum rationem habiturum, nullumq nominis Tui studiosiorem. Si ad Cl. Bullialdum vel alias commendatitias miseris mihi, vincula quibus Tibi multis nominibus devinciar, in immensum augebis. Vale & ubicumq degas, semper mihi favere perge.

Amplissimi nominis Tui devotissimo cultori P.C. Forsterus

Frombell. 18 Martij.

P.S.

Salmasii operis editione, quid spe
randum sit sciamus. Eorum of
ciorum promptitudinem Tibi ve
veto.

Epistola 96.

Amplissime Dae.

Tuas, quas Nombelicardum mihi
destinaverat, itinere meo prove
ni, hinc contigit, ut serius Tibi
respondeam. In illis ante omnia
gratissimum mihi fuit, quod tam
sincere de Tua benevolentia me
erudierint. Perge mi Domine
in illo favoris opus, ac hactenus
solito Tibi affectu me complecte
re. Omnibus viribus, ut me illo stu
dio dignum prosequi, enitar, nihilq
ungu

unquam mihi occurret, quod me
à Tui cultu & obsequio avellet.
Si quicquam hac in urbe Tibi —
prodesse vel in libris conquiren-
dis, vel in Manuscriptis posse
mone; reipsa videbis, me nihil
magis exoptare, quam jussis tuis
morem gerere. Interim dum nihil
aliud possum, non omittam ubig
merita Tua prodicare, quae quam-
vis commendatione tam vili non
egeant, indulgebis tamen ut sal-
tem ipsi satisfaciam. Insanae
praedamitarum commentum ab
Eusebio Romano (quod nomen nihil
fictum videtur) impugnatum est,
ac

316.

ac hic nuper typis excusum. Summam eruditionem cum orientalium linguarum peritia ad censuram illig libri contulit Prospectum & prodibit Hadriani Valesii pars secunda Historiæ Francicæ. Nescio, num prior pars in Germaniam devecta sit. Non puto ullum accuratig judicium ad Historiæ Francicæ lucem illo contulisse. Launoij libellum de fabula Brunonis parens prudens accepit. Scaliger te salutat ac responsum ad literas accepit quas ad te ac D. Berneg

reggerum pridem scripsit, expe-
ctat. Vale cum oiby Tuis, Ber-
reggero, Koenigsmanno ac amare per-
ge Amplitudinis Tuae devotissimū
cultorem Carl Christoph. Forsterū
Lutetiae Parisiorū $\frac{16}{26}$ Maj.
Forerus officiorum promptitu-
dinem Tibi offert. Si quicquam
huc destinas, fratribus dari pote,
qui optime ac citissime omnia
curabunt.

Epistola 97.

Montpel. 13 Jan: 1668.

Magnifice Nobilissime Due.

Optimi Parentis obitum Te ex
alijs prius quam ex filijs Di
esse veris indignum foret Li
bon & recenti dolore luctu
& ex moerore solatia & animu
quem totum dolor habitabat,
calamum sapius apprehenden
ti manibg excussissent. Non
equidem ignotum erat, Vir M
gnifice, non hoc precipuum
amicorum munus esse prosequ
defunctum ignavo questu, sed
quo voluerit meminisse, qu
mandaverit exequi: Satis i
Sup

super meditata adversus im-
minentia ratio, parentis denig
exemplum & quotidiana animi
ad fortitudinem referendi pra-
cepta, tantum in me nunquam
potuere, quin & victo luctu ani-
mus & impar dolori constantia
lachrymis nec imitamentis sed
vero planctu dolorem testari, con-
junctissimi cujusq pietatem crede-
rent. Accedebat insuper ex
tenuitate mea formido, nec sum-
mis nèby invigilantem rauca &
barbara voce interpellare satis
excusabile videbat. Sed su-
premorum charissimi Parentis
mandatorum memor, coterii

posthabiti, audacia an temeritati notam subituri nescio. Postremum quod amicis valedixit, ne interpreta accipe. Sic agit igitur Vir magnifica 29 Xbris intra 8 & 9 noctis horam diem, mortalitatem explevisse Christophorus Forstnerus, mihi Patrem tibi vero amicum optimum maximum gerrimum; Cujus sane, si quo vivo fuere virtutes, proclara finis & quem inter egregia ejus merito numerabit posteritas, multum auctoratum, multum illustrato sunt. Etiam inter solatia numerandum erit, vitae peractae parem exitum, nec

vivendi

vivendi cupidine, quo etiam
sapientiby novissima exuit
imminutam claritatem, aut
mortis metu, qui plerumq; ma-
gnos animos infringit, quicquam
defuisse ad mortis constantiam,
& sic quod unum jam pulcherri-
mum tamen supererat, imaginem
sua vita reliquisse, quam tene-
re & exprimere non per alienam
materiam & artem, sed tuis ipse
moribus posset. Cum autem non
cum corpore extinguant ma-
gna animo, maneatq; in ani-
mis hominum quicquid ex ma-
gnis viris amavimus, te quoq;
magn. Due quo florentem digna-

ty

tuq er amore, honore memoriæ
ejus & defuncitum in pignoribus
eadem benevolentia non prosequi
virtus tua no patitur. Amittar
ego ut hujus beneficii, nunquam
te poeniteat, & ne indignum
tuo patrocinio & favore di-
gnaty videaris. Vale interim
vir maxime, locoli decus, & tor
neri manes adhuc tibi in hono
re esse in posteris in meq pote
simus ostende

Magnificentiæ Tuæ
perpetuo cultu devotissimus
Henrico Forstne

Epistola 98.

Magnifice Nobilissime Dne.

A

Ad Tuas humanitatis & bene-
volentiæ Tuæ in me indices ci-
tius responderem, nisi à Sereniss.
Principe meo in Burgun-
diam ad Galliarum Regem missus,
redux demum, quod officii mei
erat in hoc vix temporis differre
absentiam coegisset. Quis status
Burgundiæ? qui Provinciæ
habitus? quæ mens Populorum?
quid validum, quid ægrum sit
scire cupis? pauca pro captu
meo & quantum introspicere
properanti licuit transcribam.
Burgundi, postquam Pax & Con-
cordia speciosis & irritis dic-
toriis jactabant, imagine
sacri & specie amicitiæ decep-

ti

pi se passi, viso Regis in pro-
vinciam cum exercitu ingressu
& tanto belli apparatu, variorum
animorum moly, non modo in
urbe primaria ubi Senaty, sed
& apud nobilitates, civesq; popu-
lum concivisse certum est. Da-
tur excusare noxiam & crimini
proximam crudelitatem; Regis
Cordoij Principis fidem desi-
derare, incuriq, negligentiæ, cu-
ram Pacis & amorem Reipb.
obtendere; Conscriptum milli-
tem provincialium delectum sub
signis non retentum imperiti, cu
summa imprudentia esset, par
simoniam vocare; nobilitatis
hos lop

hoc sopissime inculcantis, eu-
ram ambitum, potentiæ cupi-
dinem falsis nominibus fictare.
Nobilitas omnem à se culpam
in Dolanos patres derivare.
Latis pos habitum 8bris mense
provincialium delectum à Pro-
vincia præside Jano Marchione
aliisq nobilibus factum, ut sub si-
gnis retineret, exercitq, urbes
munimenta, milite, commeatu
instruerent, arma portibq ho-
stia, etiam ignavis tutissima:
Hungaro Gallia regem, hoc pro-
pertim adverso magnis conatibus
tempore, ausurum aggredi provin-
ciam militibq firmatam, omni-
busq quibq bellum fortiter repelli
post

posit instructam. Satis sibi ferocium quisse ad avertendos primos Gallorum impetus, si in tempore adquiescent; sed quo plus virium & roboris fiduciae tantitatem inesse. Invitatum gallum non suarum virium fiducia, sed ipsorum sopore & inertia, posse Satis instructum nec milite, nec peconiis rerum gerendarum bel lig nervo, instructor, nihil contra vim valituros. Populus integer & Austriaco domui semper annexus, longos sacramento tributis, nec unquam ad destituendos Hyspanos suo ingenio traducendos, posquam seculi vaga imagine deceptum se sensit impotentes

pero

ferocire immolationem, scelus pg
alia prosens mety expressera
ctiam perfidiam objectare, Nec
deerant sermones vim & arma
posentium. Nos eosdem Gallos
qui tentata jam olim infelici-
ter Dola, ne nunc quidem cle-
mentiori fortuna usuri sint,
dummodo pro libertate aliquid
audeant. Ubi nunc tot jam
seculis celebrata Burgundionum
virtus? An sub alio nunc coelo
alios mores alium genium didi-
cerint? Nerij servitutij postre
crimen cum hactenus usurpata sub
dominis libertate conferre, &
Gallicum quod contra immisebat cer-
vicibus jugum & servitutij mala

loqui-

loqui. Ed mira subito rerum
conversio, alia facies. Vix Con
dous cum exercitu provinciam
ingressus, vix Vejentini in-me
Capitolio sita appropinquaverat,
cum ecce, qui nil nisi bellum
quebant, nec Veios ipsumq;
archiepisc. à belli munia im
munem voluerant, pacem spe
ctare, belli mala, cades, incen
dia, fortunarum jacturam, ae
fari, delegatos in castra, urbem
cum civium fortunis deserere,
mittere: ab quo virium peri
culum facere urbem invalidam
hostis Principis accendere
non conduceret, an emulation
&

& invidia ne ab aliis anteirent
Sig. gratiam vires q apud novu
Dominum parorent. Dola, to-
brata jam olim fortitor obsidio.
ne clara, eodem tempore a Lege
cincta, fortig & constantig vim
vi repulsora credebat, cum vix
redux & reliquarum fortunam
sequutam cam nobis nunciatum
est. Trajum unicum adhuc pus.
gnacis munimentum, majores
animos, plus contumacia osten.
surum, nemo credit; nec satis am-
pla Constantis merces, cum nulla
auxiliorum spes affulgeat. Sig
totos bellicosa pacteq & ferocio
laude celebrata gens, intra pau.

carum

corum Septimanarum Spatium
sub alterum dominium sine cade
& sanguine transibit, & alterius
ditionem augebit, quo toti Circa
lo nomen dederat, contrahente
nemine Burgundia. Hæc sunt
vir Magnifice, quæ haetenus p
si innotuere; Si plura de digna
dicero, eadem fide, si modo
curas tuas negotiis meis onerare
sustineam, transcribam. Vale
Patrone & perpetua benevolentia
prosequere.

Magnificentiæ Tuæ nominis cultor
observantissimus

Montisb. 10 Febr. 1666. H. Forstnerus

Epistola 99.

Magnifice Nobilissime Dne

Volui

Volui post tanta benevolentiæ
amoris tui in me argumenta,
quibus immerentem quamvis & in-
dignum affecisti, vel diem hic sub-
sistere, quin, cum aliud non possim,
grates ex animo tibi dicerem. Ma-
net, manebit dum vixero alte
mente repostus beneficium, nec
peribit unquam benignitatis,
humanitatis tuæ memoria.
Patruus, quem tui in me favo-
ris prodigalitas multa lætitia
affecit, tibi, vir maxime, salu-
tem plurimam dicit. Propedi-
em, cum negotia & capitis ver-
tigo respirandi aliquantulum
temporis dederint, rescripturus.
Quæ inter Galloꝝ Hispanoꝝq; per-

Torrent

corruit, & redit cruenti belli
piety. Quid de Germania nostra
fata decreverint, docebit tempus
rerum omnium magister. Tu in
terim vir summe amorem in me
tuum & tranquillitatem extende &
absentem ut profectum eadem be-
nevolentia completere
magnifici nominis tui
deboliissimus cultor.

Dorlaci 14
Martij 1566. H. Fortuerus

Epistola 100.

Vir illustris.
Absente Serenissimo tuae be
gi Profecto, mirata Brauri
um qui Principi à negotiis
vienna, ne sententia quidem me
minisse. Si certi quid acciperi

et, magno nos, mactabis bene-
ficio, ubi favorem amicorum
quos Vienna habet nobis con-
ciliaveris. Mittendum quidā
vix negotii pretium, videbit.
attamen officiosus Ipse animus
tuus emolumento erit filio,
de quo Serenis. sopius loquor.
Ubi Vasa ~~Lotharingiam~~ redie-
rit, Lotharingiam invisere de-
crevit, ejusq gubernatorem Du.
de Crequi. Honorio Duci ali-
quot pagorum bona à Gallis
militibus ablata sunt. Picturij
opera non desidero, sed catalo-
gum saltem eorum, ut hinc
discam annon interpretatio
ver-

res proter paradamitam. ad
sc. totum Codicem scripserit
paradoxas, vel hyperna quoddam
theolog. hypothesi superstru-
ctum, cujus ni labor sub finem
meminit Damsaelij uti pra-
ed: vale & favere perge

Excellentissimi Nominis Tui
cultori observantiss.

d. 11. July. 1671.

Epistola 102.

Magnifice Nobilissime Domine
Patrone maxime devenerande.
Hyppinum nostrum tibi no-
tum esse, vir Magnifice, &
quod insuper est, imprudenti am
tu curas tuas onerare, nescio
quo

quo cum horrore ex literis
tuis didici. Rogaverat qui-
dem idem Styffrius (a Zegnero
vehrate admonito, Elogium Zorf-
ferj procul iterum subjici, ut
literas ibi ad se darem com-
mendatitias, quibus, ut illum ad
nundinas Francofurtenses reji-
ceret, intercederem, sed eum
non ignorarem, summas & gra-
ves se, Magnifice Dne, ad
id caus impellere, vana hac
vox ipsum se deluxi, nunc va-
lanum ringere, irrisi; immo ri-
vas jocere, attonito similis per-
cepi; nec intermisissem vaj.

ilem

ideum absque, si non absens
litera. Tuae multae jam noctes
heri mihi à Romulero traditae
fuissent. Me quod attinet, cui
omne in patrio consilium, quid
adhuc electurus sim nescio.
Retinent me hic dulces penates
& patria, cujus amore cuncta
cura levior est, caritas. Prin-
cipis mei, si non velata, favor
popularium votum, rerum
major hic et exactior quam ab-
si notitia, grande, reipubl. ca-
ptivo solatium: Sed obvolvi
alienae Principis orbitae; me
rei operti & consuetudine facti
velare odium fallaciis bonditis

abdi

abditis sensus, quos exquirere ib
licitum & anceps, nec Deo adequa-
re: subitis offensis aula intem-
pestivis blanditiis mutabilis a-
nimi, & Legum, magistratuum
omnium quamvis in se trahendi
libido & cuncta apud vos si ex-
tra invidiam tamen extra glori-
am. Sed fata viam invenient,
plura propediem certis rag de
rerum mearum statu nuncia-
turus. Vale & constanti amore
in posterum prosequere.

Magnifice Domine.

Tui observantissimus

Mont. 6. Febr. H. Forstnerus

Epistola 102.

Habich.

338.

Nobilissime atq Excellentiss. Vis
pri Dne.

An Illustris Legatj Dng Gravel
è Gallia Burrhum spectantes
literas acceperit nihil certi ad-
huc dum comperi. Doctor Schra
derus Poliates, mihi olim dixit
Dum Gravelium Consuli Vez-
stein Basiliensi dixisse, se à
Card.e Mazarino accepisse lite
ras, quibus Burrhum significat
esse Sycophantam, C'est un
fourfan. Quid de eo compe-
ro scribam, postquam Dn: Gra
vel Secretarium convenero
Ceterum Tuas literarum causa
de turbis noli esse solicitus.
vale a T.

Gff.

Epistola 103.

S. P. A.

Nobilissime atq; Excellentissime Vir.

Heri deputati in curia convenere, correxereq; ad Regem Suecie literas, quas ad Te transcripseram proterita die Labbathi. Nitet & has correctas & tanto melig de Studijs Progenitorum eorum auctorum, atq; Deputatorum correctorum judicare possit. Cæterum nihil novi novi. Nullum; reddit iz adeo Illustrissimi Legati, an vero in gratiam dubito, etsi die Dominica inter eundum visus Ignem Veileri vestri Illustris.

Heri

340-44. Heri quei sororij artificialem,
quem extra urbem accenderat,
audiverim à Legato Mullerum
amice ac sat familiariter col-
lebatum. Caeterum quid hic agat
qui rumores sparguntur ex adjun-
cto, quod à Gustavo scriptum
Germanico idiomate percipies.
Di Dñe te me amare nos desi-
vere. Vale
Tua Excellentiæ
observantissimus
Francof. ad Moenum
2 Aug. 1659.

Epistola 104

Johanni Ernesto Duci Saxonico. H. Boecklero suo. S.

Benevolentia tua, qua me numquam prosequuntur es nos literas ad te dare hortata, duo gratias tibi agerem pro multiplici labore mei causa suscepto, simulque te mei erga te affectus certiorem redderem, demde rogarem, ut literas hic additas ad cognatos meos Principes Palatinos cum amica salutatione deferre velis. Responsum si forte dari visum fuerit, ad Dn. Parentes mei legatum Gulielmum Schröterum J. U. D. Francofurti nunc agente

agentem commodissime mitte
Vale. Scribebam Spiræ Calen
Septembr. A. S. CIↃIↃC-V.

Epistola 105

Von gotter gnade Johans Fridrich
zu Sachsen Julich, Cleve u: Berg

Hochgelahrter, Lieber [illegible]
Vnsere. Ihre haben vns
Schreiben dato 18 Novemb
vns erhalten, und aus demselben
ren, wie auch der Hr. Gesandte
ihre anbefohlene relation fur
bracht, dass ihnen allein auf
beschehene ansuchen, sie mit
vnserem geliebten Sohn einem
Autorem Politicum zu tractir
sich nicht entgegen, sondern

sonderen auch Ihro Ihnen durch
schon Gutwill und Herrn con-
versation, zu den Studiis und
andern Wissenschaften im Er-
giebig und fähigk Ingenium,
sondern auch zu guter Judici-
um, angetroffen habt, Zumahl, ob
die schon in der Jugend sicher,
Vorgehen, aber nachmahls durch
andere Zufälle etwas herrau,
brecht Begierde, und Zur Viel
vielfältiger guter Hinrichtung, die
anitzo durch Gottes gnade wieder
funden habe, um so viel mehr
respectirt. Thue Ihr mir
die von Euch hierunter gebrauch,
te Fürsorge in gnaden
aufgenommen. Also mach
Ihr mir Euer Gutbefinden,
Ihm

thun sich aus obbergen Ihr
durch gegh erscheinen, nach dem
breit gütig gemacht, anfang
und der aus der gerichts Stab
durch den von Gerichtsein dabey
einmerk applicatio, dab ganze
Gericht sich dergestalt angeben
lich zu lassen, dass der Com
tur unserm geliebten Sohn, dem
jungen Gericht nach belehnen nicht
uns gelosste, sondern dabeun,
dass aus Schiff. Lautsch für
Gericht Hand, auch erlangt der
den angeb:

Dab Collen Ihre gn sich dann
dorf wiederum und Hand zu
mit gnad dasb beygethan. Da
tum Heidelberg am 8 Dec. a
1664.

Hans Hzhaus.

Epistola 106.

Monsieur.

La reputation que vôtre merite vous a acquise pour la beauté de vôtre savoir, & sur tout pour la connoissance de l'Histoire ayant passé jusques au Roy. Sa Majesté qui ne fait rien plus volontiers que d'honorer de ses faveurs la vertu en ceux ou elle se rencontre, pour vous donner une marque de l'estime qu'elle fait de la vôtre m'a commandé de vous envoyer la lettre de change qui accompagne ce mot, & de vous asseurer de sa royale protection aux-

occurencer ou Elle vous Sera
necessaire. Je m'acquitte du
commandement qu'il Lui à plu
de m'en faire & j'en souhait
des semblables à l'avenir, par
ou vous puissiez connoitre la
volonté que j'ay d'être toujou

Monsieur

Votre tres humble et
tres affectionné serviteur
Paris le 21. Juin
1663. Colbert

Epistola 107.

Monsieur

Le Roi dans le calme dont
il plaît à Dieu de benir son
Regne, s'appliquant à faire
fleu-

fleurir les belles lettres que
les nuages des derniers temps
avoient comme obscurcies, Sa
Majesté s'attache particulierement
à honorer de ses bonnes graces,
ceux de ses sujets qui se distinguent
par leur savoir & à porter en
même tems la liberalité jusques
aux Etrangers qui excellent dans
leur profession, et comme elle
est bien informée que nous
possedons dans la notre
avec un applaudissement
universel, elle a jugé qu'
elle ne pouvoit donner aucune
marque qui fit mieux connoitre
la bonté de son jugement,
qu'en nous continuant la
même gratification, qu'elle
nous

vous fit l'année derniere.
Vous recevrez donc de la part
la lettre de change cy jointe,
vous priant en mon particulie
de me croire

Monsieurs

Votre tres humble &
tres affectionné servit

à Fontainebleau
le 23 Juillet 1664.

Colbert.

Epistola 104.

Monsieur.

Sur le commandement que j'
ay reçû du Roi, de vous envoy
une gratification pareille à cell
dont il a honoré votre merite
les deux dernieres années. Je
joins à ce mot une lettre de
change, qui vous marquera,

l'estime que sa Majesté continüe
à faire de vôtre Scavoir. Et
pour vous confirmer dans la
passion que vous avez deja tant
temoignée de la rendre utile au
public, à quoi Elle prendra
plaisir de vous voir de plus en
plus contribuer, par vos ouvrages,
C'est de quoi vous peut asseurer

Monsieur

Votre tres humble &
à Paris le 24e Aout très obeissant Serviteur
1665. Colbert.

Epistola 109.

Monsieur.

Sur les asseurances qu'a eües
le Roi que de ceux qu'il honore
de ses bienfaits en qualité d'
hommes

d'hommes de lettres. Vous avez
une particuliere application pour
leur avancement & y reussissez
avantageusement. S. Majesté s'y
est facilement resolue à vous
favoriser d'une nouvelle
gratification dans l'esperance
que vous ne vous relacherez
point en un si louable exercice
& que le monde profitera de tems
à tems des fruits de vos etudes.
C'est à cette intention seule et
par l'ordre de Sa Majté que je
vous envoye cette lettre de change
que vous recevrez avec votre
gratitude ordinaire laquelle
vous ne luy saurez mieux
montrer

montrer qu'en vous conformant
à ce qu'Elle desire de vos veilles,
moyennant quoy vous m'esprouverez
toujours.

Monsieur

Votre tres humble Serv.

a St Germain le 10. Colbert.
Janvier 1667.

Epistola. 110.

Monsieur.

Le Roy qui n'a pas ignoré
que vous alliez toujours croissant
en reputation par la continuation
de vos travaux dans les lettres,
n'a pas voulu discontinuer
les faveurs pour vous. Et m'
ayant ordonné de vous les faire

tenir

tenir cette année à l'accoutumée
Je le fait avec contentement
& vous envoye une lettre de
change de la gratification Royale
que vous recevrez sans doute
avec le respect & le ressentiment
qu'elle merite, Je suis.

Monsieur

Votre tres humble et
tres affect serviteur
Colbert.

à Paris le 22 mai
1664

Epistola III.

Monsieur. L'application
que vous continuez de donner
aux belles lettres et les avantages
que le public recevra de vos
veilles conviant le Roi de vous
continuer

~~connoissant le Roi~~ continues les
graces, Sa Majesté m'a ordonné
de vous faire tenir la gratification
qu'elle a accoutumé de vous
donner tous les ans, C'est de
quoy je m'acquite, vous asseurant
que je suis toujours

Monsieur

Votre bien humble &
tres affne serviteur
Colbert.

à Paris le 20 febr
1671.

Epistola 112.

Monsieur.

Le Roi qui vous a temoigné
plus d'une fois en quelle consideration
il avoit les gens de Lettres qui
vous ressemblent a bien voulu

vous

vous continuës ses graces cette
année et m'a commandé de
vous envoyer cette Lettre de
Change pour vous faire
connoître combien il desire
que vous continuiez dans l'
amour des Sciences et dans le
travail qui les peut rendre utiles
au public. C'est l'unique motif
qui porte Sa Majesté à vous
honorer encore de ses liberalités
& j'ay d'autant plus de joye
de l'ordre qu'elle m'en a donné
que je suis plus persuadé de
votre merite, & dans cette persuasion
plus veritablement.

Monsieur Votre tresh. & tr. aff.
à Paris le 13 Servit. Colbert
Janvier 1669.

Epistola 113.

Monsieur

Outre un si grand nombre de
Savans ouvrages qui sont sortis
de vôtre plume pour l'avantage
du Public. Le Roy ayant appris
que vous étés prêt a mettre
au jour la Notice de l'Empire,
& que vous ne cessiés jamais de
departir de vos lumieres à
ceux qui sont nés pour le beau
& solide savoir, a voulu encore
cette année vous honorer de ses
graces, pour vous confirmer
dans ce louable exercice, Et
m'a ordonné de vous envoyer
la Lettre de Change qui —
accompagnera. J'ay eu bien

chere

chere cette occasion de servir une vertu comme la votre et de vous temoigner que je la connois, & que je fais.

Monsieur.

Votre tres humbl. & tres affectionné serviteur

Colbert.

Epistola 114.

Monsieur.

Je vous envoye par lettre de chan la gratification du Roy de neuf cens livres, dont Sa Majesté à vou recompenser votre merite pendan l'année derniere 1666 avec le modele de la quittance que je vous supplie de me renvoyer au

au plustot : Je me tiens bien-
heureux que la fonction de ma
charge me donne lieu de vous
rendre ce petit service, & de
vous asurer, que je suis avec toute
l'estime possible

Monsieur

Votre tres humble &
tres obeissant serviteur
De la Blanche
Tresorier general des
bâtimens de S. Majesté.

à Paris ce 11me
fevrier 1667.

Epistola 115.

Monsieur.

Après une longue Eclipse me
voici encore une fois de retour
dans la fonction de ma charge
& dans la plus belle partie

juin[illegible]

puisque je suis assés heureux
qu'elle me procure l'honneur
de vous presenter de la part
du Roy suivant les ordres
que j'ay reçû de Monseigneur
Colbert une gratification ou
plûtot une marque de l'estime
que Sa Majesté fait de votre
merite. Le Sr. Thomas
Cou: Banquier qui vous rendra
la presente vous doit remettre
en même temps entre les mains
la Somme de neuf. cens livres
Je vous supplie Monsieur
avoir pour agreable de me
signer le parchemain que je

vous envoye qui m'est —
necessaire pour faire connoitre
que j'ay satisfait aux ordres
qui m'ont été donnés je les
observerai toûjours a l'avenir
avec autant de ponctualité que
de joie ne pouvant avoir au
monde une plus grande satisfactio
que de voir la vertu honorée
par un si grand Roi en un
si digne sujet que votre
personne soyez en fil vous
plaist fortement persuadé &
que je suis avec beaucoups d'
estime.

Monsieur

Votre tresh. & tres
à Paris ce 22 obeiss. serviteur
Mars 1668. D'Menestrel

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

Epistola 116.

Monsieur

Vous connoitrés par celle de Monseigneur Colbert et la lettre de change de neuf cens livres qui l'accompagne la continuation des marques de l'Estime que le Roi fait de votre rare merite et celles de sa bienveillance. Trouvés bon, Monsieur, qu'en ce favorable rencontre je me joigne à Mr. Perrault & à Mr. Chapelain pour vous temoigner la part que j'y prens & que je vous asseure que de toutes les magnifiq

&

& somptueuses Depenses que
j'ai l'honneur de faire pour
le service de Sa Majesté, il
n'y en a point qui me soit
ni plus glorieuse ni plus agrea-
ble que celles de cette qualité
puisqu'elles font connoitre à
toute la terre son inclination
naturelle à honorer de ses graces
la vertû, le merite & les sciences
dans tous les plus nobles et plus
dignes Sujets ou se font paroitre
agréer s'il vous plaît, Monsieur,
de m'en donner une preuve
de vôtre main me signant
le Blanc y joint à l'ordinaire
que je vous prie me vouloir

renvoyer

renvoyer lorsque vous en aurez
reçû la valeur & d'être persuadé
que j'aurai une joye tres. —
parfaite dans votre souvenir
étant au point que je suis.

Monsieur

Votre tres h. & tres
obeiss. & serviteur
Le Menestrel

ce 26 fevr. 1671.

Epistola 117.

Monsieur.

Je n'ay jamais eu d'ordre qui
m'étoit plus agreable que celui
que je viens de recevoir de
Monseigneur Colbert, de vous
envoyer la lettre de change ci
jointe

jointe pour la gratification
qu'il plaît au Roi de vous
continuer, dont j'ai grande joye
vous assurant qu'il ne se peut
rien adjouter a l'estime particuliere
que je fais de votre merite c'est
pourquoy je m'estimeray toujours
tres heureux lorsque je trouveray
lieu de vous rendre service
& de vous proteger que je
suis.

Monsieur

Votre tres humble &
tres obeissant servt.
Lebergue thresorier gnale
des bâtimens du Roi

à Paris ce 22 Janvier
1669.

Espinola

Epistola 118.

Nobilis, Clarissime ac Doctissime Domine.

Quar 30a elapsi Mensis Martii Ad me Dedisti literas recte accepi, animi voluptate affectus qui, quod ex iis non modo eximiam illam, qua dotaty es solertiam ingenitae ac gravitate sermonis Tui luculentiy pernoscere, verum in percipiendo sensi, quam sincera devotione & affectu studia laubrationesq; tuas Sacro Caesareae Majti rei publicae impendere persistas. Unde & mihi non mediocriter lota

lator, tam meritissimo Viro
clementissimam suæ Majestatis
respondere benignitatem ut
ejusdem huc adjacente Symbolo
dignaty fueris. Nec erit
literatissime Vir, quod dubites,
quin Si, ubi laudabiliter coepi-
sti, perexeris, augmento suæ Ma-
jestati per carum: nec minus
Romano Orbi summo semper
eris incremento. Interea
pergratum accidet, si coeptos
labores Tuos, prout illos
successive elucubrare poteris,
particulatim huc transmittere,
ac de me Tibi polliceri velis,
me semper plurimi factum

fore

fore quicquid in rem comm.
dumq; tum obvenerit. Hisce
vale rei literariæ decus, & tu
Sarn favoribq; felicissime fruer
Vienn 7. Maij 1665.

Ad officia paratissimus
J. M. Comes de Lamberg

Epistola 119.

Excellentissime Vir.

Scio Dñe memoriæ tuæ q̃
& benefaciendi tenacissima
preces meas inhorere.
Literis itaq; ad illustr. patrē
tem exarandis iter nostrum
vel gallicum vel Italicum ex
torq;

torquear oro quoq; in Acade-
mia ñ hac conferescere e re
vostra esse non credo; Valeat
cum rei in illustri Collegio
magij ad famam quam ad usum
composita sint, nec quicquam
excepto Laudis nomini jamjam
merito, in studijs humanioribus
excellens. hoc loco reperiatq;
Tua prudentia vir amplissime
faluten vostram committo, in
te spei omnis sita est. Valeas
vale, Clarissime vir, & bo-
nesto ut spero desiderio fave
Tui studiosissimi
Conradi Christophori
à Königsmarck.

Tubingæ d. 11. Martij
ao 1613 dabam ve-
lente calamo

Epist.

Epistola 120

Magnifice atq; Excellentiss Dne.

Excellentiam Tuam amplius latere vix potest, Serenissimum Principem Ferdinandum Marchionem Bad. &c. Dominum Ren. quo ipsam meum clementissimum Patronum tanta accidentia vulneris, quod ex bombarda explosione acceperat, Lipsiam, Lubecam & Copenhagium & consequenter sibi letalia expertum esse, paulo post septimanam matutinam hoc Ego vero propositi sui constitutionis & Provinciae, quam in & cont

continuanda S. M. M. Historiã
Excellentia Tua in se suscepit,
meum, officii Duxi mei, & Se-
renissimi Principibg. Leopoldo
& Hermanno, qui opportuno
adunduꝫ adeo modo, quoren-
di, quid ipsi de hoc laudabili
instituto videat, quidve ut fi-
at vel non, porro mandatu
velint. Illi literarum & li-
teratorum ag ac Serenissimi
Principis Ferdinandi g. m.
amantissimi, nec minori in
gentem suam affectu, institutũ
hoc uno ore laudantes con-
tinuationem omnino urgent,
& provida salutatione Excell.

Tua

Tua studia serio recommendatam cupiunt. Excellª vero Tua Mecenatem habituram se hoc, si ibi certo perfugium habeat. Si responsione me dignari voluerit, illam nullam aliquantisper dilatam. Nam futurâ Martij Deo propitio Campidonium Postam eundum mihi est, antequam abitum ego reversurus Deum Excell. Tuam diu profelicem incolumem, Te vero favere perge

Excellentiæ Tuæ

Badenæ 3 8bris 1669.

Observantissimus
Weipertus de Gemming

Epistola 121.

Audeo

Audeo iterum Musas Tuas
interrumpere, Clarissime Vir,
optima spe, si quid in eo pec-
catum fuerit Te amori ve-
hementissimo affectui concessu-
rum. Accedit Bulialdi Viri
Summi & nobis amici petitum,
ut inseratur Tibi transmitterem,
cui sane Deesse nefas duxi. Hac
in primis occasione ubi de Tua
re agitur, Vir Summe, cui
observantia & pietate placere
cupissime contendo. Facebo
imposterum ni pergere juste
pie, silentium Tuum in pro-
hibitionem capturum. Nunc
tempore exclusus aliud nos ad-

dam

dam, quam ut valere te
cum florentissima familia
jubeam, meq amare porro
jubeas rogem. Tui nun-
quam non aty ubiq me proba-
bo vis Summe
Nominis tui clarissimi
& Eruditionis incompara-
bilis cultorem & admira-
tore devotum
Lutetiæ Parisiorum Nicolaü à Peiresc
à d. 30. Januar.
1634.

P. S.

Literas Bullialdi ita, ut vides,
apertas, credo utilitati quæ meæ
consultum cui Tuas legendas
dederat, author tradidit.

Epistola 122.

Clarissi

Clarissimo Amplissimoq
Viro D. Henrico Boerle-
vo Nicolaus à Gerdorff
S. D.

Tandem ex Provincia Lute-
tiam redux quod Tibi profare
officia facturus aut no potui
aut neglexi, nunc demo offero,
felixq ac foustum anni auspi-
cium precor. Salvor alq inco-
lumes tum Tui imprimis memo-
res. Putaramus Bullialdum summos
viros invenire, Pignorium & Gas-
sendum nondum videre contigit.
Hic vitas Tychonis de Brahe &
Copernici in lucem ante aliquot
septimanas edidit, altior publi-
cis Regni curis dispertus libris
scribendis

Scribendi nullam dare operam
potest. Congessisse enim quidam
quæ ad illustrandam Anglo-Saxo-
num Historiam faciunt, ex aliis
percepi, sed ex eo ipso quam-
primum addendi ejus mihi dabi-
copia disces rei veritatem spec-
tandi usque in libros quos Regn-
omnia ac Respublicas Europæ,
persidæ quos Regnum, ac cujus
regni, tum progressus periodi
ibi continebant, de Anglicis liter-
ultimis tumultibus & Germanicis
bellis appendices adderat Auth-
Cujus nomen cum expressum
esset ex Styli elegantia & tra-
standi methodo, &c. Clarissimi
vir, ejusdem libelli gemmatore

credidi. Si me animo fefellit, condonabis. Spero propenso affectui, quo te, rerq. tuar. prosequor, & hanc mihi gratiam, non dubito, faciet, ut quid ejus rei sit brevibus avidum edoceas. Quid agas, qua valetudine ac fortunis utaris, quae spes de edenda historia belli Suevo-Danici sit avidissime scire desidero. Bullialdo, absenti quas fidei meae literas commiseras recte tradi curavi, & nunc, ut opera mea porro utaris, cum hyemem in hac urbe transigere constituerim, etiam atq etiam te rogare non dubitavi. Deus mihi semper quam quo magnos viros qui Leu-

um

tum ornant & amo & veneror,
ac honori vel maxime duco
à Boeclero amari, qui solus
fere ex Germanis in Gallia ad-
miratores magni nominis ac
eruditionis viros invenit. Vale
Dabam Lutetiæ Parisiorum a. d. 8
Jan. 1658.

P.S. Si quid literarum responsi
mis loco transmittere placet, eâ
dem qua olim viâ usus es, ne
cte ad me pervenient. Nam
oblitum te nominis Henry van
Kessel (a la rüe St. Denis) haud
esse credo. Scias protecta ne
longe acerbissimo nunc vulnere
affici, quod mori charissimus
patris non ita longe ante infe
xit. Patre multis annis ante de
functo.

Epistola 123.

Literis proximis meis officia
tibi obtuli, Amplissime Clotisi.
Vir nunc prosperare aliqua
ex parte me posse haud multum
gaudeo. Debeo hoc nomine plurimum
Dno Bullialdo amico communi,
qui quod observantissimum tui
me novit, mihi quam illi mor-
talium potius curam literarum
suarum committere solet. Ego
quidem justis tanti Viri munùs
deero, & quod hac occasione tibi,
quem inter seculi proceres ornamenta referre consuevi, fidem
meam probare licet, nulli unquam
opere parcam. Accipe modo,
Summe Vir, in devoti animi

Vigny

signum hoc qualecung studium
& perge quoso, in affectu quo im-
merenter hactenus prosecutus
es. Proclarum ejus Tgsem
Nobilissimum Rigianum non
adeo multo ante in hac urbe am-
pleti contigit, qui certe quod
Te unice admiratus, mihi quog in
paucis charus es. Multus nobis
de Te ubig sermo, et eò magis
grata recordatio quòd sum Tu-
is politioribus, hactenus quasi ob-
literatus decus per Te redin-
videamur. De Tysenate quod
politico in lucem edendo dem
mihi retulit, quo sane non mi-
nus gloriae Tuae quam utilitati pu-
blicae consules; non ignarus abs
pi

pi in devia juventutem, unde
vix secure pedem expedire concediti
Optarem ut unquam tua eruditione
uti potuisse aut adhuc etiam
temporum ratio tanti boni inopi-
nabile fructum mihi non invi-
deret, accurrerem certe ac pro-
fecti tecum cupidum me esse de
auspice ac Doctore proficere,
Hoc ab eo tempore mihi anim
fuit velle discere. Sed qui
profundam Politica Philosophia
doctrinam ejusq rationem pra-
cticam monstraret, neminem
inveni Progressus quos in
lingua latina cognitione sub Buch-
nero nostro fecera ita quidem
impediti ab aliquot annis fuerunt
ut ruder literas meas ad te mit-
tere

tere nunc imprimis erubesca
cum stylo neq; lating ex usu quo
tidiano nescio quam cum gallica
lingua societate contraxerit.
Condonabit spero pro innata an
mi magnitudine, qua fisus ne
desinam imposterum, quid rem
hic agat tibi exponere, & si pla
cet, quid ejus rei nobis patere
in gallia port, cujus mentionem
ad Richmannum feci uberio
ri quadam explicatione tradere
Vidi magnos illos Bignonios,
Puteanos, Bulialdos, Gassendos,
Petreios, ac sicut sua cuig lau
jure debet, ita Germania ea
parte gloria privari hodie no
debet, qua olim profles eruditorum

torum famam caput super alia
omnia Regna extulit
Non sumo mihi judicium de Rei-
publicæ administrandæ ratione, id
tantum dico vix paucas esse aut
nullas alias, quæ quid in Gallia Re-
gno ac Aula agat, ad imitandū
sibi tuto proponere possint. Unius
arbitrio bellum geritur alius pax fit
quando is ex usu ejus proprio vi-
debit quietem populo dare.
Ærarium uno die pecunia repletū
altero exhaustum videbis, idq; ut
vicis ita institui ut ne decima
quidem ejus pars in Regis ac pu-
blicum cedat. Hinc murmur
quod per Provincias ad incitas
redactas nasci sæpius videmus,
ubi misera plebs sola oneri

tanto

tando subjecta nec quid det, in
venit, nec recusare tamen in
quisitus quod ob militiæ profe
tum audet. Reliqua alii cori
reservabo, cum hæc ipsa plura
scribere impediar, & Tabellarij
ordinarius eâdem proficisci
debeat. Vale & ama

Nobilissimæ Amplissimæ
Virtutum suarum
ac Dotium incomparabilis
Cultorem devotum
Nicolaum à Gerdorp

Responsi loco si quid transmi
tere cupis ad aulæa nominatu
Henricum van Esseb à la rue
St. Denis, dirigi potest
Lut: Paris. 6 Febr. 1655.

Ep. 124

Epistola 124.

Si vetera quodam sopitum, ut spondeo mea litera, ad te dare neglexissem, Boecbere Summe, Patrone honoratissime, de prigritia mea, atq ingenio boni qui. buevis indigno conqueri tibi & facile & justum esset. Nunc cum neq ego tui memoriam deposuerim hactenus, aut quicquam decedere de observantia, quam argentorato discedens tibi promisi posse. fuerim; Te quoq eodem in me quo tum animo atq affectu perdidisse, nihil ex quod dubitare cogat. Quare silentii mei veniam hoc facilius mihi pollicear, quo justiorem ejus

ejus more causas Tibi proba-
vero. Non itaq ignorare debes
primi accessus mei in Hollandi-
am meum morbo impeditos
fuisse, atq ex eo quo paulum
cum valetudine in gratiam re-
ipsem, Boxhornioq literas tuas
tradidissem, per eundem, quo
mihi officio tuo defungerer
licitisse, Dicebat namq suas Le-
adituram quas Tibi mitterem,
& cum aliquot septimanas pra-
terlapsas essent, alia aliaq impe-
dimenta causebatq, neq velle se
tamen ut meas sine ejus
responsoriis acciperes affirma-
bat. Gesti morem ejus volun-
tati

tati ; qui nihil quod ad me or-
nandum pertineret Tui causa
omisit . Cæterum cum hoc age-
rem , quodam itinera suscipienda
erant , & tempus redire nescien-
elabebat tacitè , donec per Bra-
bantiam in celebre hoc mundi
Theatrum , Parisior. dico , agitaty
ante periculosa alio morbo , qui
me Bruxellis occupaverat , salvo
aty incolumi venerim . Hic ta-
cere diutius nefas duxi , & cum
propter recentem adventu digna
relatu non haberem , hac quodo
litera , constantiæ fidei mea-
aty observantiæ in Te tuæ
perpetuo custodiendæ interpre-
ter mittendas tibi decrevi . Ci

grata

gratiæ fuerunt non omittam alio tempore pluribus Tibi, qui nemo hic Italo aut Eruditorum labor exponere. Patavii Bibliothecario Regio, S. Bignione Procuratore generali experiar, paucam hic obtinere videt, inter eos qui singularis eruditionis fama celebres sunt. In adibus ejus publicis fol. quotidie convenit summorum virorum agit Cui interesse per Salmasii ad Patavinum commendatitias nobis integrum est. Mortem Salmasii dum ejus mentione facio, non possum non iterum iterumque dolere apud Te vel maxime quem idem merum facere non dubito.

Franc.

manuscripta ejus omnia uxor post
mortem Gratii cremavit, ipsa
ut credit Authoris. Ung Hultu-
nii sapiens, & duo alii inter
quos est, quem contra Vorstium
de Sacharo scripsit. Hoc mi-
hi amici Leydæ scripserunt, qui
de fato quod Boxhornii, dolenda
recenseo, addiderunt. Placide
obiit, & successore Gronovium
nacturum credit. Hoc Bata-
vorum lumina sic subito extincta
obscuritatem quandam aut omni-
no tenebras. Magis illis minant
quos ex omni orbis parte, ea
paulo ante migraverant. Facit
tamen Grafwinckelii ejus Hagæ
Comitis

Comitum familiarites usus sum
quem ideo multum amavi, quo
Te atq Buchnerum nostrum mu
ti fane faceret / fama, atq Dii
in Vulcani Amilij nota Eruditi
ut aliqui splendor pristino di-
gnitati superesse hic viri spe-
rari debeat. Adde Blondellum
quem Amstelodamum tenet, co-
piosa lectionis atq stupenda me-
moriæ virum, alioq qui hinc in-
de in Hollandia sparsi interine li-
teras non sinent. Idem Blon-
dellus contra Chifletium duo ma
gna volumina excudi fecit, quæ
lucem brevi videbunt. Alter
Hispanicas partes & austriacæ do
mus dignitatem tuetur, hic Gallici
juris

juris assertorem agit; cum utroq; mihi familiaritas intercesserit, altero etiam Medico Bruxellæ non adeo longe ante usus sum. Antiquitatis mihi peritissimi videntur, & sicut causam meliorem Blondellum, ita nec Chifletium argumenti despicui credo autem controversiam sibi ex ante editis libris notam esse curiosa hujus veterum Codicum ac monumentorum conquisitio conservatio; ut credam facit. Bibliotheca sane utit instructissima & infinitis MSt. Græcis Latinis; ac Germanis quoq; veteribus refertissima. Abrumpere cogor, quod hora expediendis literis destinata fere

Vber

præter spem. Veniam propter
rogo, & si quid usui tibi esse
in hac urbe (ubi per hyemem
commorabor) potero, ut opera
mea utaris fidem tuam obtestor.
Addo, si grave non est, unicum
hoc, ut de statu tuo, me respon-
sorijs tuis moneas, & si abuti
benevolentia tua licet, consili-
um aliquod iisdem adjiciat, quo-
nam scilicet modo Gallici re-
gni Historia, & status politici
observatio à peregrino conjun-
gi succincte atq commode ad-
disci possint. Habes enim
Authores cognitos, qui servire
studio possunt, & methodum in-
signis rerum politicarum cognitio-
tua

Tua atq; per orbem nota fru-
dentia peculiarem quoq; nec
vulgarem promittunt. Ignosce
libertati meæ, audacter enim
hoc rogo, quia candorem Tuum
novi, eoq; animo ut facultas
mihi detur gloriandi, Poetarum
hoc est, incomparabilem Virum
Præceptorem habuisse. Vale
Vir Summe & me quod facis,
ama.

Clarissimi Amplissimiq; Nominis Tui admiratorem
cultorem devotum
Nicolay à Gerdorff.

Paris: 29 Nov. 1653.

P. S. Hospes meus si forte
rescribere haud grave esset, de
signari in inscriptione poterit.
chez Mr. de GALLAS, a la place
de la

de la Sorbonne.
Hodie mihi literæ ex Hollandia redditæ sunt, quibus significarunt periti, spem certam esse ut Hollandiæ cæteræque Provinciæ brevi de Pace cum Anglis conveniat.
Putabam aliis subinde tui egregie meminerunt, & Bibliopolis ipsa cunt, quod nihil ex Germania advehant.
An Historia sua Danici Pelli publici juris futura sit audire de Naudæi morte credo te accepisse.

Epistola 125.

Nobilissimæ Clarissimæque Viris, Duæ Amicæ multum honorandæ

Gratiss.

Gratissimæ sicut literæ Tuæ
mihi fuerunt, ita diversos ani-
mi motus apud me excitavere.
Nam quod grata nostri memo-
ria apud Virum cujus incompa-
rabilem dotem à multo tempore
sum admiratus etiamnum perdu-
raret, non potest dubitare, quin
summo inde gaudio fuerim affe-
ctus. Quod autem ea occasio-
ne id resciverim, qua non potui
non tecum malignitati tempo-
rum, quæ Te quoq; nobilissimum
Germaniæ decus afflixerat, succen-
sere, dolor inde mihi ex. Tem-
perandus itaq; animus fuit,
atq; ita componendus ut & gau-
dio tuo maneret locus, & ex

meo

meo dolore illud ego decer-
perem quod tunc aliquo modo
tenire valeret. Scil. Statim
in id incubui & sedulo quidem
egi quo statum totius rei ple-
ne intelligerem; facturus post
modum quod tunc usibus aptis-
sima crederem, quod in potesta-
te meo sita forent. Et fate-
fane me scriptum quod subla-
vieni Baroni nomine prodisse
perscripseras. Quam ita publi-
cis & quidem cumulatis negoc-
tiis distinemur, ut lectioni ta-
lium vix tempus det, prorsus
vidisse. Communicavit vero
Dns Baro Henricus de Frie-
sen eodem fere momento,

quo

quo iter aliquorum Dierum ne-
cessario aggrediendum erat,
unde pauci abhinc horis re-
versi sum. Inde factum
est ut legere nondum contigerit,
id tamen ex Duo de Friesen
intellexi Schurtzfleischium, qui
de Caratmasiani publice
correptus de temerario ausu
poenitere serio coepit, produ-
ctorem Caroni partus non
esse, imo eundem tanquam
purulentum factum horrere
& aversari; Idem Dus de
Friesen hoc quoq addidit, se
Tibi Epistolam ipsius Schurtz
fleischii qua liberare se hac
culpa

culpa instituit, transmisisse.
Nescio quale consilium jam ca-
pere tibi animy erit Author
incerto; Et cum de materia
judicare, libello perfecto, haud
integrum sit, expectabo ipsum
tuos in posterum. Hoc quidem
facile credo injurias libello pu-
blicis Tabernis ut scribis venal
comprehensas & merito te vin-
dicaturum. Si quid autem
à Serenissimo Electore ac Ma
gistratu publico hac in parte
fieri cupis, non quidem so-
lennem Processus formulam,
cujus mentionem fecisti, in-
stituere necesse erit; Suppli
cem tamen Libellum exhibere
illata

illatasq; indicare injurias, atq;
implorare Justitiæ officium, omni-
no oportebit. Nam & de
corpore, quod Icti vocant, de-
licti constare judici debet, Et
si non accusatio, denunciatio ta-
men ad formandum inquisitio-
nis Processum contra quem quia
famosus, defensio quamvis ex
officio procedat Legibq; permissa
erit est) requirit. Supplet
quidem aliquo modo partes Lu-
as Amplissimus Senatus Argen-
toratensis, cujus literas Se-
renissimus Elector Provin-
ciali Curiæ, ubi hoc genus
negotii agitari ordinarie
solet tradi, simulq; quid a-

gendum

gendum in medium consul-
posit. Vosos nihilomin-
forem, ipse parter. modo qui
indicari apud Serenissimu
Electorem agere, ut solidi
ri fundamento causa nite-
ret. Quid placebit ubi
intelliger, nos nostri offic
ut convenit rationem sedul
habuisse, atq tum pro singu-
lari in te affectu, tum pro
justitiae debito id fideliter
egi, quod ad tuendum
honorem tuum pertinere
posit, vel ipsemet judica
verit. Vale & me ama.

Clarissimi nominis Tui
perpetuum fidum
cultorem
Nic. de Gerisdorff.
Dresda d. 3. Aug. 1669.

Epistola 126.

Clarissime atq Amplissime
Dne.
Quod serius quam pro ex-
pectatione forte Tua nunc
respondeo literis Tuis men-
te superiore ad me huma-
nissime exaratis, quibz ad-
versus Auctorem libelli non
sine nominis Tui aliorum
egregiorum Virorum mal-
lign.

ligna infectatione typis nu
vulgati, jus reddi amice a
modum contendis, noli, ama
bo, Boeclere Clarissime, offi
cii quodam neglectu insciti
inhumaniusq à me factum
putare, vel eam in parte
interpretari deniq, quasi
jurisconsulti querimoniis tui
segnis videar commoveri
Nec enim me protexit,
quid virtus tua, quid eru
ditio multis magnisq
parta meritis, quid ipsa pa
strenuè humanitatis ratio
ac fas publicum hoc loco
ex

expostulet ; cujus Sanctimoniam in Tua injuriâ à temerario atq improbo censore indigniss violatam modis, fani omnes ac rerum intelligentes una mecum consentiunt ; imò cum specimen audaciæ ac petulantiæ minime ferendæ & ad temporum infamiam pertinentis palam fremunt & indignantur. At enim, ultrò me absolves, fat scio, vel inhumanitatis vel ofcitantiæ cujuscunq, ubi cognoveris, quo tempore Tua mihi redderentur, iter nec opinanti incidisse

incidisse ad Thermas Topli-
censes, quo tunc forte Sere-
nissimo Hero evocante relicta
rebq erat properandum; unde
hand multo post expedity, sta-
tim ut in hanc urbem redii, ex-
ceptus sum repente iis occupa-
tionibq, & varie circumactus,
qua mihi in hoc munere ex-
antlando equidem sunt quoti-
die; tunc vero per absenti-
am meam aucto majori mo-
mole incubuerunt, ut ad
scribendum vacui temporis vix
quidquam ab iis impetrare
adhuc quiverim. Verum
enim defensionem hanc adeo
acc

accuratam & operosam omitto,
qua quo minus utendum mihi
putem in presens, facit eximia
humanitatis Tuæ fiducia, cui
hoc uno me fore purgatum
satis, certum habeo, si Tibi
persuasero, ne sis quidem me
desiderio interim ei, quod fla-
gitabat epistola Tua, officio
commisso, minimum, confestim,
pro Ecclesiastico Senatum,
cujus ad curam provisionem
res ipsa spectat, Academiis
profuturo negotio, daturum opam,
ut libellum; Judicia de no-
vissimis prudentia civili
scriptoribus e suppresserat
penitus

penitq; caveretur, & sedulò ne
ullum illig exemplar, sive
quod alius ejus commatis
lucem posthac aspicere venum
propori finat. Quanquam
autem revera is tu es, Doctissime
doctissime, cag nomini tuo re-
verentia meritò constat apud
omnes, quibq verè eruditionis
& sapientiæ abiqui gustus, ut
plagiariorum id genq vel inepti
judicium vel impudentibq fau-
vis haud multum movere sorta
le debeat, Reipublicæ tamen
interest, refrenari tandem &
in ordinem cogi satyricam i-
stam ingeniorum, quæ passim
nunc

nunc pervasit cum ludibrio
aliena existimationis promi-
scue grassandi sive luxuriam
sive ferociam. Quod si quis
posthac tanti putaverit ad i-
stum modum insanire, ex-
periet, it. forte suo malo, nec
in animadvertendis virorum
magnorum atq innocentium
injuriis, tantos nos fore, nec
secure aut segniter laturos
dispretam authoritatem pu-
blicam. Recte Tu interim,
me judice, quamvis sapien-
ter ég dignitate Tua feceris
imprimis, si semel induxe-
ris animum, totam ipsam
prae-

prarigino forum ingeniorũ intemperiem generoso contentu ulciſci, nec unius oſſi mare aſsir: ſunt enim profecto infra indignationem tuam furfuracei hi antagonißæ, quos ſedendo debellare quæs. feliciꝰ, quam acerbe vindicando. Ho vero nunquam pigebit in iis nomen meum profiteri perpetuò, qui te ob tot illas ac tantas quibꝰ inter ſoculi noſtri illuſtres & primarioꝰ viroꝰ examinesꝰ, animi ingeniiꝫ dotes meritaꝫ in rem omnem literariam ſempiterna laude di-

dignissima, non faciunt tantum, sicut par est, maximi, sed & unice colunt, seriò exoptant, ut quod facis adhuc assiduè, facere ne unquam desinas, hoc est, eruditissimis atq cultissimis Musis Tuis, ingenuæ Germaniæ natalis, seculi gloriam, quantum potest, augere pergas. Quod ut Tibi posse florentissime facere possis, ex animo voveo.

Dab. Dresdæ 31. d. Maji 1669.

Nominis Tui claritati atq magnitudini perpetuus deditus

Henricus ZB à Friesen.

Epistola 177.

Clarissime atq amplissime
Dñe.

Bauco septimana sunt ex
accepi & alteras tuas, pari
ac priores humanitate atq
elegantia proprijs tibi dotibus
conspicuas, quarum initio
statim sic diligentes, ac me-
ditate, imo pene, quo tua gr
urbanitas, ambitiose mihi
grates molirijs, pro navata
super paulula opera, non se-
cus ac si rem haud temere
aliàs impetrabilem aut qua
tivijs pretijs thesaurum mi-
hi acceptum referres. At
enim

enim vero, Vir Ornatissime, longe minoris ipsa arbitror, quae Tu proxita tibi a nobis velis tam magnifica, quam ut in numerum beneficiorum venire mereantur, quippe ad opem nostram magnâ ipse confugienti, si quantam debui ac potui, pro hac qualicunq publici muneris mei facultate, vel auxilii vel officii mei copiam tibi in de caussis studiose libenterq detulisse visus sum, quae negligere nec fas equidem neq jura patiebantur, quid ego tandem hac in re promeream tantopere,

non

non hercule reperio: neq
enim eorum probo ingeniu
qui si quid forte per eos be
ne fit boni, illud continuo
gratis sibi laudis apponi p
stulant. Quod si tamen in
nuda & ingenua bene merend
voluntate et aliquid predica
tione tua haud usquequaq
indignum, cujus utig gloria
invidiam adeo non depreco
ut nec recusem profecto vehe
menter, quominus me hoc in
censu vel primum ponas.
Caeterum ad literas tuas cum
paulo anxius animus adver
nescio

nescio sane, magisne gaudere
debeam pulchre adeo mihi
genes &c. constitisse tam vul-
garis & exilis officii rationem
an dolere vicem tuam cui per
larvas & ludibria hominum
neq; tum licitum est quiete
ac secure cum innocentissi-
mis tuis otatem degere. Ity ego quidem Paro-
nasiano licentio fabulam op-
positam, totam illam fabulam
penitus explosam profligatam
putabam: postquam ma-
lo suo experiar esset actor
istius Dramatis, quam sit perí-
culosum censuram exercere sine

propri

populi suffragio; partim quidem privatis libellis ab honoris sui propugnatoribus quibusdam acceptus pessime, quin & publice ab Academico Magistratu non leviter castigatus, quod genus supplicii forte sufficere poterat animo probo sibi conscio & recti fiducia subnixo, modo calumniatorem stetisset. Nunc vero alterum quendam Sycophantam in scenam prorupisse ipsomet Saturnalio longe sobriorem, qui sub titulo Xavierii Satyram multo eruditissimam in te vulgavit.

vulgaverit, ex literis Tuis
primum didici, quem Tu qui-
dem ipsissimus Sarcmasius
sub alia persona latentem no-
tare Tibi visus es. Quam
recte, meum non quidem
non est decernere. Utig tamen
ipsum Germanum Sarcmasium,
i.e. hominem hoc uno nomine
mihi notum, cetera ignotissi-
mum: ecce! Tibi indicem
dabo, quanta molitione au-
ctoritatem Scripti tam Scur-
rilis defugiant Scripta in
id usque, hortatu credo, am-
plissimi Riegleri Viri Sane
doctissimi & integerrimi,

ad

ad me epistola, qua & inno-
centiam hac in parte suam
probare mihi unice studet,
& proteritos temeritatis cul-
pas elevare utcunq; propio
tamen deprecanti, anxie
operoseq; laborat. Quan-
quam autem hic litibq; pri-
vatim quemet interponere,
rotim, cum me, mei loci, &
aliarum curarum hoc sit:
minime tamen alienum du-
xi epistolae Caremasiano
apographum, huic oculis Tu
(ipsio autore) subjicere, (neq;
enim ad alios facili injuria
mei

quei notitiam dimanare ve-
lim: ipse interea nequaquam
omisurus, per eundem Ze-
glerum, incusso etiam gravio-
rum metu, simulare homi-
nem, ut si se, fortunarg sua
in tuto locare velit, publico
aliquo scripto demere injus-
riam Romini suo illatam
ac temerarij commissi invi-
diam sepinata poenitentia
cujus jam manifestum ostén-
dunt ha litera, quam primū
expiare meditet. Sorro
quem Deo Xaverii istius
Darani atrox ac savus
proclivg

prorsus in famibus probris
scatens libello, ut inquisitione
juris ordine instituta, tam
in ipsum auctorem, quam di-
ribitorem scripti bibliopolam
utig si scient deliquit, legibus
vindicetur; quarum auxilio
uti per invidiam loci, ad-
versus gliscentem in dies ma-
lorum impotentiam nunquam
non ipso esse debent, ita de
Serenissimo Electore, Princi-
pient clementia nulli secun-
do, sic ubi severitatem rei
poscit, sepositio cujuscunq; re-
vato rei sensu, juris ser-
van-

vantissime, omnia certe qua
juri, qua equitati, consen-
taneo tibi polliceri nihil dubi-
to: paratq; quin etiam, mei
pene muneris quæ sunt, huc
conferre pro viribus ac sedulo,
ut & existimationis tuæ &
famæ pro te intercedentis
dignam ubig rationem esse habi-
tam, intelligi possit. Deni
interim abunde tibi, & mi fal-
lor, qui te inter hoc indigna
& iniqua magno animo erí-
gas ac sustendas; vita in
laudatissimis disciplinis ex
honesti proscripto acta

con-

conscientia magnis in erudi-
tum hoc seculum mentis con-
junctæ. Hic profectus superá-
bis facile fatalem illam ac
eminentium virtutum pesten
detractationem & invidiam.
Opto vero tam quam serio,
ita tibi porro ex sententia
succedant, quæ agis, omnia,
ut quam minime sæpe nece
se habeas à virtute alty con
stantiæ tuæ adversus ingru-
entia subsidium accersere; tu
ne quid ab improborum ma-
lignitate oriatur, in posterum
quod studiorum tuorum

juxta

juxta animi, hic publice
privatim semper intenti
quietem sollicitare vel le-
viter saltem queat. Dab. Dresdae
a. d. XXX. Aprilis CIↃIↃCCLXIX.

Tuae humanitati omni
officio studios addictissimus
Henr. L. B. a Friesen.

P. S.

Dis generosis ac undiq.
nobilissimis Dnis à Gersdorff,
amantissima per me salute
te impertiri, studium erga
se suum haud vulgare una
declarari petit à me valde
diligentes; ipse hoc officio
functus per literas, nisi
sanctica

foulica interveniſſet cauſa propter quam peregrè hac ſa die proficiſci coacty ſp.

Epiſtola 128.

Vir Excellentiſsime.

Non erant tanti, quæ Augſpâ ad te dederam literæ, ut aliquid reſponſionis mererentur; ſed potiq̃ honoq̃ quo me dignari voluiſti, ſingulari tuæ humanitati acceptum fero, eamq̃ tanto maiore ſtudio prædicare debeo, quanto me ea indigniorem

sentio. Venetiis nos jam-
cor tantummodo diem commo-
rator esse, puto. Te ex literis
Consanguinei mei jam tum in-
tellexisse. Rarum certe ibi
reperimus, quo adveniens diu
detineri meritò queat. Ex-
spectant quidem plerique Bacha-
nalium ludos; iis autem quod
impensuri essemus temporis, nos
existimavimus satis bene collo-
caturos. Romam igitur re-
ctà perreximus. Hic vero
nihil nobis tantopere curæ
fuit, quam ut Divum Hol-
steinium adeundi, quam pri-
mum

quum copia esset : Obti
nuerunt non solum hanc Concre
mendatitiam sua, sed & magnifi
gnum ipsum Virum ; supra qui re
pro nostra tenuitate exspe
ctare poteramus, facilem re
diderunt ; ita ut suam apud
ipsum autoritatem plurimum
valere, haud obscure appare
id quod & ipse multis pro
verbis confirmavit, & ut
nunciarem Lerio voluit, a
dito promisso, se quampri
mum per valetudinem posset
Ipse enim adhuc ob morbum
cto affixus : sedulò qua
ditio

sitionem suam Polybii fa-
re cocere putaret, conquisituram,
quibus Aradituram. Vor,
ut recte tibi perferant omni
studio curaturos noli dubita-
re. Habitum nobis cum ipso,
hoc primo aditu ad suas fe-
re horas sic satis familia-
re colloquium, in quo aliquo-
ties ad querelas de nostrorum
Doctorum nimis partium stu-
dio prolabebatur; id quod
quis aliquin Viris impo-
nisse, inter alia exemplo
controversiae de Johanna Pa-
pissa à Dño Calixto tr: de
Conjugio

Conjugio Cler: decisa oppen
dere annitebat; prolato q
vetustissimo ex Bibliotheca
Palatina Mspto: Cod: Mar
ci Scoti, atq eo cum edit
ne Basileensi, qua Drg Bali
ensi, collato, ex discrepantia
lique faleor maxima erat:
scio quid non arguere volebe
Lutii hic alias rerum statu
quid novi agat, his pauci
bus nondum satis accurate pe
indagare, & fortasse jam
nimius patientiæ tuæ fui
abusus, quod incomta adeo
scriptione à sanctorijs tu
occup

occupationiby tam-diu te detinuerim. Te ignoscat Apollo, & accipiat benevolam fronte observantiam quam illi tepari voluit

Excell. Tuæ

devinctissimus Cultor
Petrus à Trumpanis

Romæ d. 27. Aprilis
1659.

Epistola 429.

Amplissime Dne.

Amice honorande. Literis quibus virum quendam doctissimum mihi commendare voluisti, ab illo ipso mihi ritè

trad.

traditis fuerunt. Et quem
admodum l. ea. de causa, qui
gratiosissimis fuerunt, qu
veterem de mei memoriam
non plane deposuisse, cogn
verim; Ita sane si il
mihi monstraret, in quo e
commodum promovere potu
sem, & ipsum quoq cum alii
tesem haberem, neminem qu
cedere adscitu & cultu in
virum, mi eruditor Sem
nostri primarium. Id quo
et literarii officii genere
tsatum neddidissem. Sapiu
nisi satis duxissem profec

ri occasionem, qua id melius
ac anani verborum commer-
cio explicarem. Multum
fore fortunae meae accede-
re putabo, si id per ipsa
tua impetravero, quibus in-
posterum ut me sospitem di-
gneris etiam atq etiam ro-
go. Vale & porro fave
Amplitudini Tuae
addictissimo
Vienna 4. Jun. Joh. Helvig Schutz
1681.

Epistola 130.

Amplissime Dne.

Spero

Spero, quas nuper ad Tuas dedi, rite Tibi traditas fu
Le. Atq id, ne officio meo
defuisse me putare possim. Et
nim vix aliquid est, quo non
lubentius excidere velim ac
favore, quo coniq me digna
es. Et facit hic, ut sub ho
novi anni initia, Tibi pos
mem cultum deferam, devo
veamq, quicquid in Tui, Tu
rumq commodum aut decus
à me fieri poterit. Gra
utig hactenq mihi fuit, nih
rependere posse pro tot be
neficiis mihi olim exhibitis

Neo
quo
di a
posi
Deu
gubi
produ
tem
1662

Veo

Nec parum tibi debebo, si,
quo tandem modo aliquod gra-
ti animi documentum edere
possim, me commoneueris.
Deum interea rogo, ut te in
publico priuatoq rei com-
modum porro hospitem floren-
tem seruet. Vienn 2. Jan.
1562. Amplitud. Tua

ad ora humanitatis bene-
ficia paratissimus

Joh Schutz

Epistola 131.

Amplissime
Domine & amice colende.
Literas 12 Maji nuperi ad
me

ne Datas accepi. Inexpe
statas illas quidem, sive a
gumentum illarum perpen
rim, sive temporis momento
quo mihi exhibitæ. Vix
nim horula elapsa, cum Ve
neggem: vesper mihi abitu
sum nunciabat, nescio quo
decreto fretus. Atq ut ill
Tibi valde amicum non pœtis
eram non habere, tum ob beatum
neficia quibus patriam qu
tidie demereris, tum int
gritatem, quam ille tum
professus studio, ita ut de
silentio tuo ad meas te

xpe speret, cum rogaveram. Quod
ve a si ille in Te alio animo, es-
pend pori quo facile ignoscer, cum
ment nec ille quicquam quid, nisi Gela-
vix re non me saltem, sed de
Ve alior. de Te sensisse referre
bitu goleret. Et sane major hino
quo animus subit admiratio, quo
t ill facto inducty querit, ut poten-
pōtias aliorum suo nomini peri-
ob bulum parari posse, alijs per-
qu suadere voluerit. Ego
int quidem nullum conjicere quo.
Lmo Suos etenim ille sibi ad-
t d versarios objectat, ijs a Te
Te nihil expectandum nihil, nisi
eret opera Consilii Imperialis au-
lici

lici interceſserit. Nec vel
hoc unquam alias eſse poteri
quam ut indemnitati utriu
partis proſpicere jubeat
gipraly veſtes. Ut de coeter
cum Nemanno de eo con
feram, e re tua eſse non
puto: Erunt alii qui re
ctiy me erudient, qua re
cum fide agat. Nec legi
ero in illo reſcribendo. N
id per alia negotia, aty ex
gunm quod interceſsit tempo
ris ſpacium mihi integrum
non fuit. Optio vero ut
in alio, qua tibi Prigy no

relationes, ne ipsa declarare
valeam, quanto studio semp
viverim, sing victurg
Amplitud. Tuae
Studiosissimg
HH Smit

Vienna d. 4.
Aug. 1682.

Epistola 132.

Amplissime Vir
Domine & amice honoran-
de. Acceptissimae fuere
literae, de 18. Sept: ab scri-
ptum proprium in adjunctum
quo vindicare voluisti praje-
statem Imperii à maligno
nos ning ac inepto labore,
cujus.

cujusdam Galli. Merui
ipsud legi à Legatis atq
Ministris Aulæ. Ut te, ne
nec aliquem, Authorem nomi
narem, mihi haud integrum
existimavi, tum quod ne
simile quid imperas, tum
quod nihil præter famam
quam splendidam in omnium
animis obtinuisti jamdudum
tibi ex eo accrescere posse
videbam. Sic enim procul
dubio ipse Status, Aulam, ne
fi vellet, favoris in te sui
ex eo argumentum capere,
aut vero publicare posse. Q

ferum ne dubites, si quod
cultg Tui in domum Augustam
documentum aliquod in publi-
cum dare, è re Tua arbitra-
ri posses, fore, qui Impera-
tori Optimi gratiam tibi
conciliare audeant, Utut
alias rebus profundam a-
quam judicium non semper
dimittat. Magnum sane
omnibg literatis in Principe
Auersbergio profidium, nempe
quod & ipse literatissimus,
pro summa, qua pollet pru-
dentia non potes non dijudi-
care, quantum faciat & ad
glori

gloriam & ad salutem im
peratoris posse egregior
Reipubl. viror. Ambit
mus Bibliothecarii mum
Lambecij, qui Origines Ham
burgenses scripsit, ac relict
fide nostra nuper Rom
Pontifici se devovit, & u
pulo voti compos erit.
Quod reliquum est, de Rh
dariorum conatu nihil po
tes ad, quod nuper indica
vi rescire data. Facit in
ut nec ipse aliter nunc sen
tire queam, ac quod in
Referente plus potuerit a
fecty

Jeety quam causa studium.
Vale vir amplissime ac
porro inter amicos habe me,
qui semper ero

Amplitud. Tuæ

omni studio ac fide
addictus.

Viennæ d. [illegible] C. Schurz
28 Oct: 1662.

Epistola 133.

Amplissime Dne

Gaviser sum summopere jen-
nitate adjecty, quam literis
Tuis primâ hujus ad me
perscriptis nec uno argu-
mento mihi confirmasti.

D.

Et vero timebam non pa
rum, uti amor solicitus
esse solet, ne quod ex hoc
loco interpretes mihi ido
neo ex Te quis scisitari
presumpsit suspicandi tibi
causam praberet, ac si, vel
quod non nisi Te scente
fieri debebat, temere pub
casse, vel in promovendo
Tui commodo, ac existima
tione alius me segniorem
gererem. Sanci sane
dies praterierant, ex qu
certior factus fui, Vice Ca
cellar

cellarium nostrum esse, qui
in explorando authore stu-
dium usurparet. Circumid
equidem non habui, aut
dignum de quo te com-
monefacerem, qui ex illa ipsa
agendi ratione facile con-
jicerem, quid illi aut tibi
deberet. Annicata in-
terea per amicos Ratisbon-
nenses, quam in vindican-
dis juribus Imperii pro-
stiterim operam, & quod ab
Aula nostra hominibus qui-
bundam spes egregia plane

tibi

Tibi fiat. Ego utut scri-
ptum Tibi acceptum ferri
posse non negarem, nolui
tamen probare, quod Te
confitente haberem, pro-
sertim, quod digni Te nu-
meris fiduciam procuper
mihi non daret, nec dete-
minisse possem quibus ani-
accipi soleant beneficia Ca-
saris pene diver vestros.
Nunc cum per Tuas de u-
troq securus sim, quod
nec Te autorem nomina-
se, nec Casari Te commen
datum haberi inique fero

dabo

dabo sane operam, ut reipsa
intelligas, nihil à me un-
quam neglectum iri, quod
in Te juvando præstare potero.
Gratum autem Tibi debue-
ro. Teq obtestor, ut me,
nisi grave prima quaq die
& diserte nonnihil doceas
quod potissimum à Cæsare
beneficium, Tibi Tuisq pro-
ficiscatur petas. De quo cer-
tior factus agam cum illis,
qui vere sensus Cæsaris
dissensam & ut reor, nec
mora gravis pertimescen-
da, nec aliorum jactantia
coarg.

locus erit. Italio quam
in Universitate vestra num
tener, id quod eruditioni ac
prudentiae Tuae debet, di
ficile haud reddet. Atq; Du
in hacce ipsa Tua expecta
Deum precor, ut cum le.
ctissima familia, quem am
plicamur animum, felicis
me transigas. Vienna d.
24 Dec. 1682

Amplis. Dom. Tuae

addictissimus

[illegible] Schutz

Epistola 134.

Amplissime Vir
Domine & amice colende

Tua Cæsarea gratia ar-
gumenta mihi suppeditat, ob-
tineri posse confido. Illud
vero ne graveris rogo, ut pau-
carum linearum Memoriale
ad Cæsarem mihi mittas, in
quo tua Majestati cultum tu-
um deferas rogesq; Te una cum
literis eo ordine quem designas
in numerum Comitum Palatii
cum prærogativis, quas hac
dignitas secum fert adoptari.
Dabo operam, ne id tibi
frustri fit Sed quem tua
virtutes merentq, motum
proprium Majestatis Tuæ
diplo

Diploma referat. Apud
tamen nobis simul erit
opera Domini Johannis à
Waldenrode Baronis in Kruf
riz Consiliarii Imperialis Au
lici, & Secretarii Statu
Uti enim conjicio Tibi optim
consultum fore, si Diploma
idiomate latino perficiat;
ita id abrg favore hujus co
mode & ut è re Tuorum ju
tem, non impetrabimus.
Et literas & libellum Sup
cet, ad me mittas, et utrum
que debita curabo diligentia
sumpty qui faciendi in Can
cellaria, nos leves, & quos
nec

rei si Cæsar ipsserit, remit-
tunt. Hactenus enim ita
nobiscum agit, ut in illam
Moguntinus Elector solus
sibi arbitrium habeat. Scri-
psit ad me nuperrime Secken-
dorffius noster, se clementer
valde ab hoc Leipe ex pri-
mo ejus Ministro D. a Boi-
nebuig habitum fuisse. Si
gratiam quam petit à Cæ-
sare obtinuing Boineburgig
& illam quoad sumptg non
quidem omnes, remissionem
sibi conciliare poterit; Quod
si ejus fiducia sibi nulla,
nihil

non tentabo, ut in hoc quoq
Cæsaris gratiam experiar.
Qui nec de cætero dubito,
quin Sa Majest: Sua Tua
officia aliquando probandi
occasio nobis dabit. Vale
& mihi porro fave. Vien.
næ 24. Jan. 1663.

Amplis. Dtionis Tuæ
Omni studio & cultu
addictus.
H. C. Schütz.

Epistola 135.

Amplissime Dne.

Literas Tuas rite accep
consignavi illicò Tuo nato

prodio quor ad ipsum dedisti
justa ac Libellum ad Cesa-
rem. Ille operam meam pro-
live pollicitus, jamq me cer-
tiorem fecit Te competen
fore desideriorum Tuorum.
Illic etenim favere quoq
primarium Ministrum Prin-
cipem à Portia, atq id
tantum restare, ut quo hic
utimur solenni ordine, Ca-
sari proponat Libelly, ac-
cepq ejus expectetur jussus.
Ipse quoq Tibi respondebit
explicabitq, quæ in favo-
rem Tui acta, imprimis
quod

quod Consiliariorum in numerum à Majestate sua adoptatq forsan & Historiographi nunq. sibi contigisse fa id expetüsse. Tuto & in proterea non consequi posse ut sumptus nulli sibi faciendi sint. Quanquam humanitati Domini Boiseburgii solummodo tribuendum sit, quod circa illos de nea opera spem aliquam sibi fecerit. Nullas quippe ideas fore, si authoritate aut imperio agendum ipse probe novit

Abtuli

Obtulit mihi legenda Zebedæi, quæ commentatus
es super quæstionibus tibi
à te propositis. Accura-
ta doctaq esse, nemo bene
negaverit. Cæterum quan-
quam Duci non potuerint
non summe grata quæ esse,
attamen ut illius gratiam, cir-
ca ea quæ à Cæsare petiisti
aut etiamnum petiturus es,
exhauriamq opus nos es.
Et rectiq in alia re illam
tentabis. Quamvis ne-
id te latere velim, me
conjicere non posse quid

tibi

Tibi à Sebastelio ista pro-
mittere valeas. Nec enim
ille, quantum ego scio, Du-
ci meret, & hactenus ambiti
agentis Veneti munus, va-
no licet studio. Hæc in
antecessum, Amplissime Do-
te monere volui, Alterum
ut intelligeres, me in offi-
cio esse, nec quicquam pro-
termittere, quod Tibi tuq
utile ac honorificum esse
posse; Et spero Tibi pro-
xime me referre posse, q
petisti non affecta Salta
Sed ad ultimam manum
per.

perducta. Vale Scribebam
Vienna 15. Mart: 1663.
Amplitud. Tuæ
Omni Studio addictus
H. Schut

Epistola 136.

Amplissime Dne.
Literas Tuas de 26. Mart
ac dissertationem contra
Blondellum de Dignitate Im-
perii accepi. Dolui Rupis
quaternionem primam dese-
cisse. Quamquam elegantia
ejus inductus, ne sic quidem
temperare mihi potui quin
reliquæ

reliquas paginas Amicis communicares. Dui Studium, quod in hoc argumento ostendis, non saltem Imperatoris, sed totius Imperii favore dignum deprædicant, & utig tandem illi summum stabit pretium, dum Cæsar honores, quos amici Tui pro te petierunt prore de quo supra, decrevit, ipsicity ut Diplomata Tibi Tuisq filiis confirmarent. Nescio autem, qui acciderit, ut Libellus Tuus ad Suam Majestatem in

Sana

Cancellaria deperdity fue-
rit. Hinc factum, ut duo
etiamnum desiderarent, pri-
mum ut merita quodam, to-
quor cum Curia, specificarent
deinde nomina filiorum tuorū
exponerent, denuò. Quoad
primum essei, ne eò onera-
ret, modestia tua, & quan-
doquidem erudito tua in-
comparabili, scripta egregia
illa proprinia, quæ nunc pro
Imperio evulgas, orbi nota,
ut illa condignis elogiis ex-
primerentur. Hoc vero ipse
met

met haud gravatim curabis
quo scilicet nomina quam
primum consequar. Illud
enim solum ad perficiendum
Diplima restat. De Gebsa-
delio scripsi, quod te non
latere debere tua interesse
putavi. Plurima reticui
quod illa ad cautionem ne-
cessariam sufficerent. Fre-
quens illi cum Berneggero
literarum commercium.
Non existimo Allatium Rom-
ae artes esse, quibus rebus
tuis incommodare possit, ut
nam

nam prodesse? Quisnam de-
cebero hisce diebus liber, cujus
inscriptionem hic videas? Im-
mus pene volumen implet
perlegere nondum datum fuit.
Video, quod ceteroquin Lalo-
rum pro Rege suo ~~Asturien-~~
tium victimus, attamen jam-
dum in eo notavi. Illud
quoq; ut rescribas rogo, num
Gratiano Regio Imperialiq;
si modo aliquid vobiscum
degit si pro literis quas ad me
perscribis aut à me accipis,
quid tibi solvendum fuerit.

Quod

Quod mihi intolerandum
cum literis mei ordinis per
Imperium ab antiquo oneri
huic non subjaceant, sed ex
empto. Vale & porro fave
Amplitud. Tuae
Or. Studio & fide addictus
Dresdae 12 Aprilis
1663

Optimus foret Libelli Supplicatus ad Caesarem transmittere.

De
Epistola 137.

Amplissime Dne.
Praedunt, mihi alias Tuae gratiis.

gratissimo de 23 Martij
quod illis respondeam vix habeo.
Etenim te nuper admodum
certiorem feci, quo contra
Philippelium, tuenda dignitatis
Imperii ergo commentatus
es, et placuisse illis, qui de
hoc studii genere recte sentiu-
unt, quorum favor tibi im-
tilis non erit, & illud a te
nunc potissimum desiderari
ut iterum nominei filios
in quos transire debeat Pala-
tinatus. Et vero tantum abest
ut studium tuum in vindi-
candis juribus Caesareis in
Ital-

Italiam, atq ipsam Romam pio
remittendum Tibi sit, ut in
illo vel maxime si in quo
alio, omnium gratiam atq
applausum Tibi promittere
possis. Neq enim ubi de
potestate Imperatoria vel
Jurisdictione quæpio, nimi
nobis Zelus, ac alius, idem
omnium etiam Pontificiorum
in eo sensus, quado convi-
tia, cen quidem omne, quic
quid illorum fidei objicitur
in eum censum referri vult,
absint. Magno sane desid
rio

pio teneor videndi quam-
primum commentationes tu-
as in librum primum Gro-
tii, et dabo operam ne nu-
mus, quod non poterit non
egregium esse, ingrato contu-
lisse antumare queas. Vale
& porro fave

Amplitud. Tuae
Dicatiss.mo
Vienn. 24 Apr. 1663. Htt Schutz

Epistola 138.

Amplissimo Dñe.

Gratias nullas meneor. Quan-
tillum

illum etenim est, quod pro
te haetenus prestare licuit
Docent inclusa, quid anim
D. Walderodis in remitten
dis juribus, quæ protendere
poterat? à reliquis id non
obtinebimus. Ipse jam te
cum Statuer, num à Cæsare
gratiam, quam ille indigitat
petamus, an vero utaris
liberalitate Dn. Baronis à
Boineburg de qua nuper scri
pseisti. Hactenus sane tem
poris atq; diligentiæ in illa
impetranda nobis necessari
um foret, quod difficillimo
in

in erogandis ejusmodi sumptibus se probeant, quibus cura Aerarii committa. De cætero gratissimum fuit mihi, quod demùm Domus Romani Imperii elogium. Vale & fave

Amplitud. Tuæ

Studiosissimo

H. Schutz

Vienna. 19. Maj. 1663

Epistola 139.

Amplissime Dne.

Amice Colende. Literas Tuas ut & numera quo-

tum

tum eis adjunxeras, tum
Reuchlino commiseras ad
me perferenda, ritè accepi.
Summas pro ipsis habeo gra-
tias. Daboq operam, ne in-
grati ordinis notam incurram
De commentatione in Grotii
libros de Jure Belli & Pacis
cur meum judicium requiras
conjicere haud licet. Lu-
cium enim minus in hoc ac coe-
teris tuis studiis tibi ap-
plaudens Seculi promittere
queas. Augebunt procul
dubio illig pretium quæ
porro in sequentes libros com-
ment

mentalg, cum in hisce de-
cisiones particulares, quæ
magis ab usu commendant,
sed tamen plures casus omis-
si, qui inter belligerantes
in disceptationem venêre, &
etiamnum venire possunt, quo-
rum recte ac pro liber-
tate illa, qua gruerit, & la-
udata per acta veterum re-
centiorumq; temporum doctri-
na solvere poterit. Tu de-
finendis hoc Sapientiæ juris
multa egregia dicti posse, ne-
mo non videt. Audio

Grevin

Nevium Actum officii, ſed
petitig clarum, noliri opg
ingeni de Jure Sentium,
at qua methodo in illig ve
ſet quidg ſub ſchemate ill
nobig traditurus, nondum
quivi perdiſcere. Scii,
quam diverſa rerum idem
argumentum tractantium co
gitata, niſi infra aliena
ſubſidant. Capitulationes
Maximiliani 1. quam petig
in foriniis noſtig reperi
re no data, quod jure qu
rabeig, & forſan Kominum
noſtr.

nostrorum locordis attribu-
er. Illi tamen à multo
tempore, quotiens hoc aliay
monumenta frustra quæri
deprehensum, obtendunt tem-
pestates, quæ Classem Caroli
V. in expeditione Africana
excepit, ac si tum omnia
fere, quæ sub Friderico,
Maximiliano & ipso Carolo
literis consignata aly illu-
locorum transportata perie-
rint. quicquid proterea
ex illis superfuerit captâ
Praga, in Saxonum potestá
be-

tem pervenerit, qui non
minori cura ac caeteram
supellectilem regiam, omne
d, quod ad politiam re-
rum publicarum pertinet,
secum abduxerint. Vale
hinc est ut dubitem, an
Lambecius in hoc studiorū
genere profitiendo, quod ali
ignoraverint, se quidem alio
profidio destituat, quo tam
hic forsan exigua. Graeca
sane manuscripta Graeca in
Bibliotheca Caesarea haberi,
ipse juxta alios testat, ag
ne

negotio quo pro emendanda
sive ornanda Historia Byz.
Zonariana à se curatum iri
spondet; qua fide, tempus
dabit. Certe non tam ei
frequens in ore hominum, ac
super fuit. Rem alioquin
dignum, quod de literario
commercio Berneggeri & Gebh.
fidelii memoraui. Illa
quidem non fert consuetu-
do, ut cujusq; famæ derogem,
sed & illud non minus apud
amicum veritati me debere
puto, ne vanissimo jactan-
tio-

tis locum dem. Quid
porro Diploma dignationis
tibi filiisq; à Cæsare colla-
to moretz, nuper scripsi.
Anticipatam ipsis numera-
tionem ejus quod solven-
dum restat, nisi veritus fu-
issem, ne forsan te in gra-
tum habere, offendi autem om-
no Boinenburgium, qui jam
opem suam tibi obtulerat,
& de cujus promptitudine
in perficiendo omni illo du-
bitare nefas. Faberum ex
Dan. velim, omnia nea
tib
in

in potestate Tua fore, qui
sum
Amplitud. Tuae
addictissimus
Dienb. 4. Jun: 1663. H. Schut

Epistola 140.

Amplissime
Domine ac Amice co-
lende. Ego potius Doleo,
opem meam Raetenus nul-
lam fuisse in promovendis
Tuis Desideriis. Tantum
abest, ut de venia roganda
Tibi cogitandum fuerit.
Cum

Cum quo hominum genere
nobis res fit, jamdum figni
ficavi. Et ille quoq; quem
Illustriss. Veinsburgius jus
serat solvere centum flore
nos, nescio quas difficultates
causatus. Ergo dum mig ij
alia mandata subvnitat, ja
etenim ipsum de hoc omni
informavi, cum Mercato
re, cui ejus rei curam
commisisti, egi, ut 50. flo
renos Cancellario solveret
jamq; hoc in eo erat, ut diplo
mate tota ss. Nec dubi
to,

ter, quin brevi Deo ad ma-
nus perventurum sit, una
cum justa ratione expensorum.
Panegyricum Limburgianum
quod attinet, siquibi ejus
causa à commendati Abs-
lescentis Illustrissima Fra-
tre, vel à Te ipso quic-
quam mihi imperatum fue-
rit, officio meo non deero,
qui sum
Amplis. Dom. Tuae
addictissimus.
Viennae 16 Julii 1663 H. C. Schutz

Epistola 141

Ampl.

476

Amplissime ac Nobil
Domine, amice Colende.
Regis Christianissimi studium
in te haud minore sum. Quo
is sibi aliisq fata parat, illud
omnino exposcebant. Casu
fore brevi, ut Cæsarem non
quin benignum experiaris.
Ambivit Francofurti eo tem
pore, de quo nunc scribis,
Firmanus ejus stipendium
Sed repulsam tulit vel ab
ipsam illam maledicentiam,
qua nunc in omnia, quidem
Imperatorium aut Austriacum

nomen secum ferunt, deba-
chaz. Diploma penes me
habeo. Illud posta commode
transmitti non potest. Fecit
mihi spem Legatarij, se
cogitare velle de alia occasio-
ne. Quamprimum illa ad
manus erit, id promptissime
quitlam. Nunc Lucinum
ad dies aliquot familia il-
luc ducenda causa proficiscor,
mox rediturus ad aulam, sicubi
illa Dinlig hic morata fue-
rit. Dum etenim Italy
in quitlandis exilijs cunctan-
ri no

in
ri vos desint, verendum ne
ars nova, quatuordecim se-
re dieby nunc oppugnata ve-
niat in potestatem hostis, ig-
hinc animum capiat, etiam i
tegyo vos invadendi, tamen
& vostrûm & Imperii dijcri-
mine. Quod ut provenia-
mus libertas prosperg gu-
runcung rerum cum Imper
commercium, amittendum n
tamg. Difficultes procede
negotium Secretarii vestri,
& illorum favore porro id
conficere tentaverit, à quib
& sibi & vobis illgum jam-
dum

dum consaret, nisi cum
aulo periculo, undiq; immi-
nentia avocarent. Quan-
quam & illor. iterum prompti-
simor fore in concedendis,
quascung expetierit, literis, du-
bium nullum, si de illis tu-
endis, aut in effectum dedu-
cendis questio. Nosti anli-
corum aures, presertim, ubi
illis pretium. Quod si por-
ro me literis Tuis, gratis-
simis sane, beare constituis,
ut illor. hac formula Linz
odr. Wien, insignias rogo.
Interea de rebus Cosa-
reis

rei. denio Tibi animitq
gratulor i. preiorq ut Tur-
nà cum Tuis illi felicissi-
me fruaris, Vale & fave
Nobilis. Amplit. Tua
addictissimo
Vienæ 27 Aug. 1663. HC Schutz.

Epistola 142.

Nobilissime atq Amplissime
Fautor & Amice colende.
Dum hic præter opinionem
diemum aliquot moram tra-
ho, tum ob negotium quod
hîi expedire à Cæsare jussus
tum

tum ut quod Majestas Sua
de transferenda Sede Im-
perii statuerit, certis nostram,
atq ex eo porro quæ familiæ
rei componam, traduntz
mihi plurima exemplaria
panegyrici Limburgiani, quem
super Cæsari porrigendum
mihi commendaras, sed
absq literis vel Dni. Vara-
vis aut Dnæ Matris, de
quibus tamen Tu ipse mentio-
nem feceras, & Tabellarius
quos refert, quod adsi debue-
rint. Licquid sit, nisi

aliud

aliud brevi nuncietis, fi-
delites exequar quod justiss,
quanquam de coelero puta-
rem, ad egregii laboris pre-
tium facere posse, si illustis-
simus adolescens, praterea li-
teris manu exaratis, Cesari
obsequium, Principibus vero
Portiano & Auersbergio cul-
tum detulisset, hosq; roga-
set, quo benigne ipsius co-
natum interpretari, appro-
bareq; vellent Cesari. Et
vero cum res Turcica omne
nunc occupatissimos teneant,

sic

Sic quoq necessarium reor,
differre nonnihil exhibitio-
nem veg dum animorum mo-
tus resederint, quos fisca
diebg irruptio Tartarorum
in Moraviam maxime ex-
citavit. Ego intra paucis-
simos dies, Deo volente, cum
aula, ubicung illa fuerit, ero,
& poterit sita videbit, i
mandare tua, seu literas de-
stinare ad loca, quæ nuper
indigitavi. Illis sane nihil
mihi acceptius erit, & primo
semper studio eò annitar,
ut illigor me semp vivere

Nobil. ampl. tuæ addict.

Lincij 9 Sept. 1663 ✠ Anton
Epis.

Epistola 143.

Nobilissime Amplissime
Dne & Amice colende. Dum
cum meis hic appuli, & Ca-
sari visum, ut Majestatem
Suam expectarem, quæ certo quoq; hic, promovendarum Consultationum causa, futura, subeuntis eo percepi illustriss. Dno a Limburg non displicere moram quæ in exhibendo Panegyrico intervenit. Dabo tamen operam ut si cubi interea literæ, de quibus Dnus mentionem fecit

mihi tradita Cæsarg huc re-
verit, illa prompto exhibitio-
ne Audio consentet. Ver
umto, inique ferret Ill. Domi-
natio Tua si eousq responsum,
quod humanissimis ejus lite-
ris debeo, differam. Diploma
Cæsareum, cen nuper quoq scri-
psisse me opinor, mecum habeo.
Quid nunc, ubi nec Resalorrii
nec Tetterij opera forsan ali-
qua esse poterit, de eo fieri
velit, rescribe. Mihi tum
propter alia negotia tum
lethalem morbum filiola,
quo sub adventum nostrum
aliquot

aliquot ante septimanas con-
flictari coepit, integrum ha-
fuit alios invisere aut sci-
scitari, qua occasione potis-
mum in hoc uteres, ad ex-
plicandum meum in te, tu-
umq studium. Vec tamen
& in eo nunc quid a me
jure desiderari ut possit, ad-
vitam. Vidi de Disser-
tationes quinq ad Grotii li-
brum de Jure Belli & Pacis
publico quos donasse. Mul-
tum tibi debueto, si ex-
emplare a te impetrare
dabitur, qui & de co-

Vero Semper vivo
Nobiliss. Amplitud. Tua
addictissimus
Ulyssipon. 14. Nov. 1663. H. Schutz

Epistola 144

Nobilissime & Ampliss.
Dne & amice Colende. Con-
fusus sui non parum lite-
ris Tuis de 20. Nov. ac mul-
to magis nummis, quos mi-
hi a Civitatis Vestra Able-
gato restitui voluisti. Crede
quod illos numerando nihil
minus ac Te obligare animo
ind

induxerim. At nisi id mei
in Te studii argumentum
Te indignum reputassem,
prodidissem id sane aperti
Quod & nunc facit, ne
prodicto Legato denuo offe
re audeam. Spero atta
men fore, ut intelligas m
summa cura animi, quo
pro Te, Tuisq majora
prostare possim, prout
opto maneoq

Amplitud Tuæ

addictissimus.

Ratisbon. 17 Aug
1683

Chu

Epis.

Epistola 145.

Nobilissime Amplissime
Jne & amice Colende.
Literas diversas quas Ca-
sarei Diplomatis causa ad
me dedisti, accepi. atq;
prout justisti, ei tradidi
Civitatis vestro Ablegato
Dno. Franzio. Prigintia
autem florenos, qui ad-
huc petebant, Vienna
Cancellario solvi. Huic
ne transmisisse copiam
apocha. Nec ut de ip-

ne

restituendis solicity fir
velim. Si in quacunq;
alia re, mea opera Tibi
prodesse potero, deprehen
dei me vivere
Amplitud. Tuæ
addictissimum
Ratisb. 26 Nov. 1663. Hechtz

Epistola 146.

Nobilissime Amplissime
Fue.

Amice colende. Quanqu
epistola, finus & appendix
Caroloni conductoris, quib
me

me donare voluisti egregia
plane argumenta sint inde-
fesi laboris tui pro ornanda
veritate, cum tamen simul
referant furorem quorundam
hominum ineptientium, dolore
quoq me adficiernnt. Digna
quidem laude curâ Magistratu
vestri, dum istud concertan-
di genus inhibuit, utinam
vero & eousq se illa extende-
ret, quo imposterum studia
tua ab hominibq male seria-
tis amplius turbari non pos-
sent. Doleo sane tum de-
mum te aulo nostro favo-
re

rem provocasse, quando in
omnia alia intenta, quantu
mereatis, fere explicare ne-
quit. Spero attamen for
brevi, ut inanem Consiliari
titulum Tibi exprobrare er
bescant. Berneggerum hu
aliquot nunc septimanas qu
rari audio, non vero qui
rerum agat. Illustris.
Dominus à Limburg me
am salutem atq obsequia
nuntiari rogo. Caesar cle
mentissime interpretatur
ipsis studium; & destinavit
ipsi munus quod sub art
fici

ficit quam nunc foret.
Credo simul & literas gra-
tiam suam praeterea confir-
mantes adjicere velle. Ni-
hil fane intermittam, quod
ad ornandum Illustrissimum
juvenem, porro profuisse potero.
Vale vir amplissime, &
fave

Nobil. Amplit. Tuo
addictissimo
Ratisb. 19 Febr. 1664. Schütz

Epistola 147.

Nobilissime Amplis. Due.
Amice colende. Quod hacte-

tenus

nus ad Tuas non respon-
derim, haud iniqua fere-
si alio interea explicare
potuissem, quem Tibi debe-
affectum argumento, ad illu-
me promptissimum exhibu-
sem. Id te hisce saltem
monitum volui, à sacra-
tissimo Imperatore mihi
hisce diebus traditum fuisse
munus pro Illustrissimo
Duce à Limburg. Able-
gato Civitatis Hallensis ad
jeunum foret tradely in man
Illustriss. Dn. Fratris. Ego
gies.

Effigies ejs S. Majestatis
artificiosissimo manu depicta
pixidi adamantibus interdistin-
cta inserta. Liberd praterea
à Sua Majestate ut & Prin-
cipe Portia accedent. Quas
cubi accepero, & ipse quoq;
officio meo non deero, qui
sone jamdudum respondissem
ad humanissimas Illustriss.
juvenis, si citiq; obtinere da-
tum fuisset, quod ipsi ab
optimo Principe destina-
tum intellexeram. Domi-
ni Pufendorf à Pufendorff
magno desiderio tenent, Vien-
di

di, quos demum profectus
in studiis faciat, eorum ex
sorore Nepos Dns Comes à
Starhemb. significavit ipsius
profectu, cum jam ubi sua
informatione in addiscendo
jure Publico. Hinc spem
concipiunt à nullo rectius
ac à Te voti sui compotes
reddi posse. Et ipse quos
nullas tibi debebo gratias
si quando me de hoc certio
raveris, qui semper ero
Nobilitatis. Ampleitud. Tuae
addictissimus.

Ratisb. 5/15 April 1664. H. C. Schutz

Epistola 148.

Nobilys. aty Amplissimo
Jnō Le amice colende.

Litere Tue de 21. Nov.
rite mihi tradite fuerunt.
Deleo omnino fortunam V. V.
defensionem de qua in poste-
rius mentionem feci, nondum
videri mihi contigit quan-
quam nunc in plurium ma-
nibus versari audiam. In-
tra paucos dies certiorabor
de promotione preceptoris
liberorum meorum. Et si qui-
dem Grosius, quem nomina-
cum fructu illius profici poste

putaverit, facile alios pos
posuero. Hyperide latinitatis
studium, morer deinde eum
positor, potissimum desidero.
Salarium respondebit industr
quamvis mihi gratum erit
si ipse illud nunc exprimere
velit aut designare. De
homagio Civitati vestrae ta
cendum mihi foret, si ab
alio ac à Te rogarer. Nihi
de illo in consilio nostro hac
mi propositum; et si propo
neret, quod tamen ipsum ab
magna cautione decernetur
nunquam, erunt, qui quod
ipsu

insinuas non extra curam habe-
bunt, providebuntq; ne vobis
ulla aut crimina aut confes-
siones hinc quidem causa.
Non miror Lapidem Hyppo-
litum esse in deliciis eorum,
qui omnia nostra nunc à
multo tempore turbatum erunt.
Si tibi animq; otiumq; illig
calumniar. alq; nefariar. artes
orbi penitig explicare de
premio laborem perpetuo se-
cum esse poterit, meq; ejus
prodem nunc spondeo. Qui
olim non sine periculo con-
troverterebant, decisa fere res

Para

pacem Westphalicam, recen-
tiorem leges. Evangeliu
& circa ea grata admi utilitig
enitescere possit opera Docen-
do, quam facile in pernicies
patriæ vergere possint, qua
in salutem ipsius designata,
si ad sensum Hyppoliti usur-
pent. Q de cætero mihi
nunc aliqua spes ab Impe-
ratore optimo Tibi beneficii
us annuus destinatus iri,
velim ut prima occasione
literas mihi mittas ad Dnm
Vice Cancellarium Imperii, &
illis quidem gratias ipsi ag-
gra-

gos, pro favore, quo Defide-
ria sua circa honores à Ca-
sare sibi collatos usque pro-
secutus fuerit, eis porro se
commendet. Nam & hujus
opera nobis necessario, quip-
pe quod quæ Majestati Sue
placuerunt, in hoc quidem
negotiorum genere, ipsi expe-
dienda committant, nec è
re nostra aliam quidem sum
sectari viam. — Ruby acceptis
nihil prius habebo, quam ut
brevi intelligere possis neu-
trum vana spe lactatum fu-
isse. Vale cum tuis
optim.

optime & fave porro
Nobilis. Amplit. Tua
addictissimo
Viennæ 14 Dec. 1664. HC Schütz.

Grotii Statuam cum hoc
comitio quo non imminuat
veneratione discipulorum.

Epistola 149.

Nobilissime Amplis.

Tuæ & Amicæ Calendæ. Binas
Tuas recte accepi. Respondeo
tardius ob adversam nempe
valetudinem, quæ me hactenus
domi detinuit impeditq; quo
minus

ming pro nostro desiderio
obtinendo ea profare potuerim
que & aulo nostro mori, & me-
um in Te Tuorq studium effla-
gitabant. Literas quas ad
Vice Cancellarium Waldendorq.
sinq meis adjunxeras, ipsi
illicò perferri curavi, paulò
post rescivi illum respondere
velle. Rogavi quandoquidem
nonnulla haberem, que forsan,
ipse rescire vellet antequam
responsionem donaret, ut
hanc tantisper differret.
Sed ille quidem in proposito
perstitit mihiq illud nunciari
jussit

jussit

jussit, nihil nisi quo animo
suar acceperit, responsioni
argumentum fore, de quo
Tu nunc ipse rectiq judicabis.
Fecit sane hodie per amicu
Principi Portia Rem omni-
no Te illo beneficio donatum
iri ab Imperatore de quo nu
per scripsi. Id quod porro
urgere non desinam quamdi
quum exire licebit. Non in
que attamen feret, si quid
vero adhuc intercedat. Ne
enim genio hujus unda alte
fert. Lamberii labor non

dum
pra
hoi
D.N.
resti
nun
inst
rum
le c
cio
roga
resc
de
tum
ubi

dum

dum perfectus & adhuc sub
prælo, de cœlero nec in
hoc promissi immemor ero.
D.V. Boineburgium libertati
restitutum esse prosequ dubio
nunc intellexisti. Frigium
institutionem liberorum meo-
rum etiamnum suscipere vel-
le ac posse gaudeo tuo judi-
cio fretus. Id porro te
rogatum velim, ut ex ipso
rescisere velis, quo tempo-
re illam suscipere velit, neq
de eò certiorem reddas. Et
tum ipsi locum nominabo,
ubi liberi fidei ipsius com-
mittent

mittent, aly porro tum
in salario exhibendo, tum in
juvandis ipsius conatibus, quas
insinuas, me talem probebo,
ut intelligat, Tuæ commen-
dationis maximum gener me
esse fenus. Quod de cete-
ro iterum moneo de negotio
homagiali, scripsit mihi
Landaw Vice-Cancellarius lite-
ras quas Marchio Badensis
pro Civitate ad ipsum dedit.
Nihil earum præter dictum velim. Attamen jam
ipse judicabit, per hos argu-
menta, ejusmodi quidem
negot.

negotia absolvi seu definiri non posse. Quanquam, quod tamen nollem alijs innotescere, modo Landatg Vicecancellario hinc curam de componendo illo negotio se resumere posse ferat. Valeat me porro commendatum habe.

Amplit. Tuae Nobiljs.

addictissimum

Vienae 4. Febr. 1561. J. A. Schutz

Epistola 150.

Nobiljssime Amplissime Dne & Amice Colende. Quo so ne ex mora de Tui Desi-

Dnii

derii processu sinistre quid o. derio
quineris. Ista equidem, pa- pint
terquam quod ut nuper re- inter
scripsi negotia nostra tenuè eo q
expediri solemne sit, & tem- prin
pori rationi, & valetudini pa- ssen
ni ministri debet. Et cum dicin
hic quidem heri è vita hos- pui
in aliam migraverit, vereor Aqu
ne & hinc aliquod nobis im- quan
pedimentum porro evascat. mihi
Quanquam illi, quos succes- è p
res commune Aulæ judicium Dom
designat, & de virtutibus sui Cate
probe jamdum informati, pro- pule
lixum in promovendo hoc des illu
deri

derio favorem polliciti fue-
rint. Ast hic ipsis nunc
inter artes necessarias, ab omni
re quod ad curam primi
principis spectat, alienos se
ostendere. Monitus qui ju-
dicium Patrum Societatis de
suis scriptis profitetur suisse.
Aquum id fuisse spero, quan-
quam dubitationem aliquam
mihi injecerit regalis mus
è primariis, quidnam pro
Domo Austriaca scripserim.
Caterum de felici successu
nullum dubito, neq quod ad
illum promovendum à me
pro

proficisci poterit, intermitto
De rebus nuper meam men-
tem explicavi simul & preces
Quas preter nihil nunc habeo
quod adjiciam, nisi ut com-
datum porro habere velis.

Ampl. Nobis. Tua
addictissimus
Vienne 15 Febr. Hac Christ
1565

Epistola 151.

Nobilissr. atq Amplissime
Dñe
Domine & amice Colende.

Te morbo superato nunc
melij habere gaudeo, Deum
precor, ut multos annos fu
blico

plies Tuis q porro prodesse que-
ar, Tandem id obtinuit
ut Sua Cæsarea Majestas e-
lapso proxime die Lunæ de-
creverit posteritg, Tibi annua-
tim solvi quingentos Thaleros
Imperiales. Cui renunciavit
Dns Maximiliany Comes à
Lamberg, qui defuncto nuper
Principe Portia, intimioris
nunc admissionis in rebus
Domus Augustæ, & alias ut
supreny Cubiculi Præfecty lar-
gitiones ejus generis exhibe-
re consuevit. Spopondit
protenea se non tantum cu-
raturum

raturum ut Decretum Cæsa-
reum expediat in forma Aulæ
solenni, sed & ipso tempore
solutio fiat. Quod quidem
ipse rectiq; præstare poterit,
cum, uti conjicio, ex priva-
to Cæsaris Oratorio hoc ero-
gando veniant. Neq; alius
nunc restat, quam ut Tibi
id gratum accidisse literis te-
steris & quidem Cæsari, præ-
fato Comiti à Lamberg,
deinq; Comiti Amadeo de
Windischgrätz Consiliario Im-
periali Aulico. Cum enim
mihi tum per negotia, tum
per

per alias rationes non semper
deesse licuerit lateri Mini-
strorum, quorum aliqua in
hoc re opera esse potuit, hic
mira promptitudine & in-
dustria succurrit, quod ad ex-
pugnandas aulae moras necessa-
rium. Quinet ille inter sui
ordinis viros in Consilio no-
stro, nuperq in obeundis Le-
gationibus ad Principes Im-
perii, Regemq Sveciae quan-
tum sibi paravit famae, cujus
& ingens in eo studium, nec
minor hinc in literas literato-
rumq amor. Comes à
Lamb.

514.

Lamberg i. ipse qui Jacen alio
Shabruogensem nomine Cesari com
pacty, nuper ad Regem Hi- veli
spanie Legaty extraordinary his
summa doctrina, & cui omne huma
fere majorem dignitatem om citat
nati, si voluisset. Huic si- Sic
gnificabis si placet, me au Lit
tore te rescisse, benignitate ego
Cesaream non nisi ipsius inter fim
cessioni deberi. Nec in illi Nul
quar ad Windischgrätzium da Poja
bis dememinisse velis opera cult
ipsius à me summopere com debo
mendatam fuisse. Utig in pro
delicii elegans latinitas no a

alio itaq ipsor ut & Cæsarem
compellabis idiomate. Ignoscat
velim, temere quod adeò de
his minutiis. Te morere pro-
sumam. Scis quanta sollei-
citudine & circa illas opus,
Scribi cum Aulicis res est.
Literas mihi consignabis, quo
ego dehinc enixus urgere pos-
sim, quæ urgenda superesunt.
Nullus sane dubito, si aliquod
Cæsari, quem ipsi devoveris,
culty argumentum te dignum
debeo exhiberes, non saltem
promptig numeratum iri, quod
à Sua Majestate tibi desti-
natum

natum sed & majora obtinere
posse. Rumores de Itinere
& qui ejus forma ne cures.
Nunc sane vanissimi sunt. Va-
lere te denuo exopto quoreq
Amplitud. Tua Nobilis.
addictissimus
Viena 12 Martij
1665.

Epistola 152.

Nobilis. & Amplissime
Ac mihi amice colende.
Primas quas ad me dedisti
22 & 28 Martij ritè accepi.
In ruborem me das, cum
gratias mihi agis pro opera
qua

quo nequaquam respondet de-
siderio, quo teneor, justa sua
exequendi, nec meritis Tuis,
in quibus digne explicandis
nulla fere esse poterit. Lit-
teras ad Cæsaream Majestatem
suam & Excell. Comitem à
Lamberg ex promisso curavi.
Respondebit hic, interim me-
is verbis Te salutari, cer-
tionemq; reddi jussit de exhi-
bendo quantocyus decreto, si-
mulac suo tempore eo, quod
illo obsignat. Rogavi quoq;
judicium laudati modo Co-
mitis, quo maxime opere

Cæsaris

Cæsaris gratiam promereri po-
sse. Tandem in eo perstite
confutationem Hyppoliti a ra-
pide strenue exequendam esse
& successive ad me mittendam
quod elaboraverit, ab illius re-
videndum quiby ejus rei cau
à Cosare commissa fuerit.
Cæterum in eo propriam
fidem exigi, ne unquam in-
notescat alio ac privato au-
thoris studio illam exiisse
. Vix vero & te aliter stat
re posse, quam ut suppresso
nomine tuo dato. Quan-
Doquidem

aliquidem vero longiores fecerit labor, non minus autem è re tua, Tuorum sit, ut Cæsari aliquod cultus specimen quamprimum exhibeas, interea Friderici Percii historiam, cujus mentionem fecisti, auctam ornatamq; typis committi, suoq; Majestati inscribi posse. Windischgrätzius Bauer ducta in uxorem Joachimi Ernesti Comitis ab Ottingen ex domo Palatina Sultzbacensi solennia nuptialia nuper Norimbergæ celebrat. Mihi ad ipsum tuas, ad quas & ipse

ipse procul dubio respondebit ever
Caterum mala vtiq; sunt q tiora
de Iulino Scribis. Vix cre dra
do aliquem in aula nostra quan
esse, cui vel nomen ipsius liber
unquam innotuerit; At si
quanquam non abs re sit, quo terim
de Sueis dehortandis scrib in b
Dubium attamen valde, an tesa
ejus causa Legationem mit debe
tere Cæsar velit. Iulinum
sane nullus proposuerit, ni vie
si rationes per quas Legatio
num solennitas ab aliquot an
nis in hac aula instructa

eve

evertere presumat. Certiora de Frisii mente intra tres vel quatuor septimanas spero, secus de alio liberis meis proficiendo mihi statuendum erit. Interim pro affectu quem & in hoc mihi amicissimum tegari voluisti, summas debeo grates maneoq

Nobilissim. Ampt. Tue
addictissimus
Viennæ 19. aprils. A. Schutz
1655.

Epistola 153.

Nobilis.

522.

Nobilissime & Amplis.
Due & Amice colende.
Literas. T. huius ad me per
scriptas accepi, simulq ex ar-
nexis scriptis intellexi, quod
de alio, qui liberorum, stu-
dia & mores regat, mihi
cogitandum sit. Et cum
nunc mihi Iuvenis ab ali
amicorum valde commen-
datus, rogavi hunc, ut me
proxime certiorem reddat,
quibus conditionibus is, quam
operam locare velit, ut ta
men primum quoq de Lati
nitate ipsius me informet
Cuius

Scio intra septimanas ali-
quot me responsum obti-
nere posse. Quod si ex vo-
to Rd non sit, tum auxi-
lium porro implorabo.
Credo D.V. Comitem à
Lamberg, antequam ipse
cum Cesare Laxeburgum
se contulit, responsoriar ad
te dedisse. Neg nunc habeo,
quo prolem superar meas,
imprimis refutationem Hy-
politi a Lapide quod attri-
net, moneam. Illud saltem
contende ut porro favere
velit

524.

veliq.
Nobilissim. Amplit. Tuae
addictissimo
Vien. 30 April 1665. Schut

P. S. Liber primus de Bibliotheca Cesarea à Lambecio nunc evulgatus. Exemplaria ejus rara an hinc illi pretium conciliare velit? Scitari & desiderave-rim.

Epistola 154.

Nobilissime & Amplissime
Jure & Amice Colende.

Literas responsorias Tuas Comitis à Lamberg Tibi tra-ditas non scisse cum Tuas d. Rujus ad me exaraßi. Nec tamen dubito, quin nunc il-

las

illos accepere. Dominus Comes à Windischgrätz hactenus domestica tantum tractavit, & jam Posonii commoratur, brevi ad vos rediturus. Quæ vero interea, ut decernam Vestra, de quo supplicationem feci, expediat, aut extradat. Si literæ Lambergiano nihil tale attulerunt, quæso de eo mecum expostules, quo pro fide mea liberanda urgentius instare possim. Supplebit tamen, rem penitus confectam dabit, studium quod in adornanda vita Friderici

III.

526.

M.tii ostendit. Mihi cum Lambecio nulla intercedit familiaritas, aliunde itaq; opera nobis procuranda erunt quo desideratum. Nec ego interim illam quicquam quo illorum compos fieri possis, quamquam documenta quod attinet, nihil fere prorsus habeo quod mittere queam. Aulam reducem habebimus proxima septimana & tum de omnibus hisce certiora rescribere licebit. Lambecii librum primum ad manus habeo, transmittendum, quam primum occasionem commodam nactus fuero. Nisi velis potius

ut Posta tibi transmittat
successive. Primas paginas
lic habes. Vale & favere per-
ge Nobilis. ampl. Tuo
addictissimo
Vienne 23 Maj H. Schutz.
1660.

Epistola 155.

Nobilissime Amplissime
Dne & Amice Colende.
Silentium quod hactenus semi
multis de causis excusandum
habeo. Inter illas & absentia
Imperatoris & adversa valetu-
do, quam etiamnum patior.
Paginas priores Historiae Fri-

dericiana

dericiano Domino Comiti
à Lamberg tradi curavi.
Vidit illas & Cæsar. Maximam
industriæ commendationem con-
ciliabunt illustrationes quas
ex Documentis quibusque
promisisti: Jussit Cæsar ut
exemplar, si quod in Bibliothe-
ca Augusta extaret, ad descri-
bendum daretur. Lamberi-
us de eo convenire non potu-
it impedito morbo, quem quodo
meminit, describam autem pro-
xime, quid de eo expetere
possit. Sane quoad promissa
ta aut Documenta vix aliqui
promittere

promittere ausim. Nec
vellem ut horum spe editio-
nem inflammaveres. Tua pri-
vata industria collegisti atq;
operi accedent commovebunt
procul dubio Augustum ani-
mum, ut citig ac nunc voli
comporter fiang. Cancellario
pro expeditione decreti nihil
deber. Lambecii librum
cujus frontispicium nuper ac-
cepisti, nisi Ratisbonam ad
Jun Kirscherum, prout ulti-
mum mandasti. Vale & fave
Amplitud. Tuae
addictissimo
Vienna 24 Jun. 1665. HC Schutz

Epistola 156.

Nobilissime & amplissime Due & amice colende. Particulam alteram Hisporidericiano accepi. Ne crede sumptu aut operam te male collocare. Ubi opus perfectum benignitati Cesaree ejectum sentiet. Si Grossinum quem antehac mihi comendasti, adhuc fui juris, gratissimum mihi foret, si liberos informationem suscipere velit. Iber ibi instituent 23 hujus styli vet. Itag ille ne sua

ut comp.

ut componeret, opus foret,
quo circa ~~quidem~~ memoratus
quod diem Darmstadii le cer-
to fistere posset, literis tui
commendaty ad Socerum me-
um Philippum Ludovicum
Fabricium Dn Landgravii
Consiliarium & Cancellarium
intimum. De salario, quod
antehac scripsi, repeto, nec
illum poenitebit, credo, judi-
cium tuum fidemq meam sen-
tum fuisse. Summopere an-
ten que porro obligabit, si re-
scripseris proxime, quid de eo
expectan-

expectandum habeam. Vale
& fave.

Amplit: Tuæ
addictissimo
Vien: 4 Julij 1663: Schutz

Epistola 157.

Nobilissime & Amplissime Vir.
Hoc ipso momento Tuæ, nescio
quo fato Pragam delatæ mi-
hi traduntur literæ, gratissi-
mæ equidem, quod certi quid
de Informatore liberorum
meorum nuncti averint. Quan-
tum hinc tibi debeam ne ipsa
magis ac verbis explicare
contendam. Si Eminentissi-
mus

gnus Elector commendare ve-
lit merita Tua Cæsari, equi-
dem ad votum Tuum meum
id facere puto. Cæterum Do-
mino Comiti à Lamberg
cura erit ut Cæsarem decre-
tum justo tempore effectui man-
det resolvatur quod ipsum
Nec de eo Te solicitum esse
velim. Vale ac fave.

Amplitud. Tuæ Nobilis.
addictissimo

Viem. 8. Aug. 1661. Schut

Epistola 158.

Nobilissime & Amplis.
Due & Amice colende. Ne
dum

turberis quoso iis, quo D.V. Comes à Windischgrätz de authentico Hisp. Frid. III. ad Te perscripsit, quin progas Strenue in perficiendo opere procuro. Juvenet pretium quod ficuti Tuis omnibus ita & illi debebit. Tandig Tuo litero advenere. Nil cogitavi quin intentatq reliquissem, quin authentici illig compos factq fuissem. Bibliothecarig jam in procinctu erat. Neq vero credo, ullibi locorum itinera operosius institui ac hic.

Habebing

Habebimy iterum aulam intra Duos menses, & certo certiq, authenticum quoq illud si modo illud reperire datur. Inveniet itaq adhuc saltem inter additiones nunc nobis adeo frequentes locus, quid ex illo ad ornamentum operis accedere poterit. Fruisem & indigni beneficio tuo mihi exhibito in consilio. ando liberis meis informatore, si quod scribis, in alio adscisendo me facilem adeo probaturus. Quem mihi Guy Dilherry commendaverat, idem me

me rogante Collega meus
Bruning filius suis profecit
& ego quando finitum Darm-
stadium appulisse intellexi,
statim nonnii ut se itineri
committeret. At vero per-
spectum mihi habeo, illum brev
hic fore. Rem librum Lan
beoii acceperis fore aveo.
D. Kerckero ille ante duos
menses et quod exemplar tu
ditus fuit. Vale & porro fa
ve. Nobilis. Amplit. Tua
addictiss.
Vien. 12 Sept. Ott Schutz
1661.

Epistola 159.

Nobilis. & ampl. Dne.
Quod ad imperat. tuas non
responderim, factum itidem
adversa valetudine, qua hacte-
nus colluctatus fui. Nunc ff
Dei gratiam meliusculè habeo,
& si illud quoq impetrare daret
ut amicum tuum in me affe-
ctum quem literis tuis de 20
Nov. porro spondes meneri
posset, vix aliquid reliquum
foret ad votum quò nunc fundo
tuumq producta sit editio
Sylviana Historiæ, sine qua
nopere desidero, & nunc opa
Dni Comitis à Windischgrätz
ablin.

obtinuerit Codicem, qui in hac Bibliotheca extare creditur aut saltem ejus exemplar probum. Nolui enim illam provocare aut turbare. Hunc Lambecij propositum fuit, quorum Spem vobis feci, vix scripserim. Audivi ipsum gloriari nihil sibi deesse, quod conatu remorari possit. Vivit nunc in hac urbe Lunaeburgensis pedisequus, qui fortunae Brunsvigiandae, nactus Ducem, Principem Philippum Sultzbacensem, qui, ut dicit, cum titulo Consiliarii ornavit, satis benigne habet.

Finis.

finxisse talem se Pactum gessit, ut Tuam amicitiam, quæ me quoque complecteris, mihi cottidie præsentem sistat; Nescio an vivet Secorius illas curas omnibus incutiant, quas alicubi excitari literis ex Tuis colligo. Premenser. illis maxime angi nemo dubitaverit. Nec id quidem sine ratione, quod Vicini, à quibus præsentius auxilium, dominabeant quod agant. Interim magnam Loci curam ostentant, nec facile officium prætermittunt amici sensus in hanc

Aulam

Aulam jam denunciarunt
pressionem Balbizii, qui bre-
vi Colori expositurus sit, quam
to studio ferant in fidam am
citiam cum augusta domo co.
lendam. Deum precor, ut Te
nobilissime Due, cum familia
Tua lectissima sospitet, & quam
mox auspicaturi jam annun
ciet Tibi felicissimus.
Viennæ 13 Dec. 1661.

Nobilis. Ampl. Tuæ.
addict. [illegible] Schutz

Epistola 100.

Nobilissime amplis. Due
Amice colende.

Cras, quos et quos concepisti,
te quos pro desiderio Tuo face-
re possunt, Supremo Cubiculario
Suo Comiti à Lamberg jamdum
insinuavi. Quo illum urgen-
di mihi porro occasio sit, ipse
ut ad illum scribas, velim. Neg
nunc prorsus desponeo, quin
etiam ante operis Historici e-
ditionem, gratiis cosaree effe-
ctus consequi possit; Quan-
quam longe verisimile, moras
citius vinci non posse ac opere
ipso. Novi enim mores no-
stratium. Sparsit ante aliquot
dies Vice-Cancellarius Dom.
à Waldendorff Te a Cesare
fendo

fendo aliquo ornatum esse.
Quid rei sit, certo explorare
non potui. Etenim & ipse nunc
gravitee decumbit. Gravissimas
censuras patitur Adelsreuteri opus
historicum, mitiores quod Lu-
cius scripsit de Dalmatia. Va-
le & fave.

Amplitud. Tuae
addictiss. D. H. Schutz

Vienna 2 April
1666.

Epistola 161.

Nobilis. & Ampl.
Vir & amice colende. Stu-
dium Tuum in pertexendo opere
Sylviano non possum nos com-
mendare, id quod & apud
Auli

dulcor qua debeo fide prod-
sto. Sed uti aliquoties no-
mi, opere ipso convincendi
sunt, qui vel ignorantiam, vel
socordiam vel invidiam pretiu
illig nondum agnoscere sive vo-
lunt sive possunt. Sub de causa
Fleckensteiniana rescribis, ex
accepi fiducia, qua a se-
omnia, quem mihi favere tot
argumentis compertum habeo,
hincq nihil à me petere,
quod nec facere vos posse
credendum sit. Non mea
quidem sert consuetudo de ne-
gotiis quæ in Consilio nostro
decisionem nostram expectant,

ut

ut quicquam enunciem aut literis committam. Facere tamen & consilio & parti adversa injuriam, si vel sibi vel alicui id concederem, ac si ab ejus potentia seu authoritate causa periculum ullum Agit de re totius Domus. Attingunda. Vasco equidem, quantum ad Dominum Josephum nostrum ex victoria commodum. Quodcunq illud foret, scio sane, admissurum nunquam, nisi sciente jure. Hactenus partim adversa valetudine, partim alias negotiis propediu ad aulam redire non potuit

potuit. Brevi tamen hoc fore sperang. Et forsan ex illis causa impedimentis, ob quam per aliquot menses nihil actum. Ego meo officio non deero, & quicquid per illig rationes à me expectandum, & summa fide profabo, maxime quod & Tibi illud non ingratum fore intelligam, qui manco

Nob. ampl. Tuæ

Studiosissimus

Vienna 10 Martii 1668. D. H. Schut

Epistola 102.

Nobilissime & Amplissi.

Dne & amice colende. Ac. cepi binas Tuas literas, earum

dat.

adjunctis paginis in opere
quod vasi. Perplacuerunt
illa visa etiam Imperatori
& ut in illo perficiendo per-
gas, Majestati Sue gratum,
Tibiq profectum erit. Nume-
ratam dotem haud esse Hispa-
ni latent, sed negant generi
stetisse quo minus solveret, &
si vos soluta pacta tamen rum-
pendi nullum inde jus esse.
Non dubito, quin non nulla ab
hisce facta ad manus tuas pe-
venerint, ex quibus hujus qui-
dem rei seriem plenius edisce-
re potuisti. Si vos dabo ope-
ram

ram, ut unig vel alterig si-
bi copia fiat. Nondum cer-
to constitutum, an hic vel
Norimbergæ apud illud ex-
cudatur. Nulla tamen mora
in eo fiet, ubi tantum trans-
miserit, ne protinus interrum-
pere aut suspendere necesse sit,
quod sine praejudicio fieri non
posse ipse procul dubio statuet.
Literas ad Dominum Comi-
tem à Lamberg & Henschen-
gerum destinatas juste tradi cu-
ravi, fecitq; mihi hic fidem,
quingentos thaleros jam cam-
bio ad se transmissos. Ut
de studio quod Leipsic. im-
pendit.

pendi, Lachim aliquid ne-
sciat, ne vereari. Advenit
ille quidem, sed illa postulata
insituit, quæ in potestate mea
non sunt. Nempe ut filios
intra semestre ad Academiam
aliquam Germaniæ mitterem,
atq[ue] jam discedendi licentiam
petiit, quam illicò dedi, prod-
sertim quod si linguam Gallic-
cam acceperit, nihil ab ipso
is filiorum commodum profic-
ri posse non ego tantum sed
& alii deprehenderunt. Com-
morabit, tamen, aliquod Septi
monaq. adhuc nobiscum, quo
rum de itinere conquerendi
cau-

causam habere queat, & id quidem exhortantibus illis qui amicorum gratia de ipsis solicite solliciti sunt magis forsan ac ipse. Optime de valere cupio, & ut domestici illec lucrum cujus mentionem fecisti, cedat in argumentum coeli propitioris. quid de caetero sentiam

Nobiliss. Amplit. Tuae addictissimus
Viennae 3 t Aug. 1657. D. H. Schutz

Epistola 103.

Nobilis. atq Amplis. Dne.

Accepi literas quas 11. Octobris nuper ad me scripsisti. Vos

Salte

saltem publico Jed & tibi tu-
ig proficiuus erit, natuag-
le Fridericiano. Utut enim
quo Lambecio promittit mo-
ram ferre videng, suppicari
atlamen licet, illum is hisce ci-
tig ac alii ut fidem explevat,
datuous operam. Publica-
vit nuper Diarium Gallense, in
quo nonnulla, quo ad illa Fri-
dericiana faciunt, habentur.
Si id desideras nullam. Et
cum Deo à Greiffenclau &
Frenschengero egi, ut non tan-
tum inscripturo Jed & Caesarei
honorarii quamprimum com-
por fieri possit. Obtuli &

id quod ratione juriurij Cancellario peteret. Caeterum praechengeranj jam suam fidem interposuisse respondit, & quatenus diei investituras literas transmitti posse; sed expectatum mandatum, quo, & annon cum praedicto Duce à Greiffenclaw, quod quidem commodissime sibi videret. Promisit & Dux à Greiffenclau nomine Eminentissimi Electoris D. Praesidem Camerae denuò literas interpellare velle, quo tandem Caesarij voluntati satisfieret. Nec de successu

cessum

cessu dubito. Et vero quo-
ad submissionem nummorum
publicitus protervea Francfurtensem
geruit, illam absq; ullo dispen-
dio & vita sic curaturam, ut
de aliorum opera cogitandum
non sit. Sane quicquid ad
promovendum utrumq; nego-
tium à me profluere potuit,
summo studio profitebor, qui
nihil prius amicitia Tua hab-
eo, atq; hinc enixiori voto
Deum comprecor, ut Tibi tu-
isq; annum quem nunc auspi-
camur faustum felicemq; velit
Vienn. 29 Dec. 1666.

a Vob. ampl. T. deditissimus

Epistola 104

Nobiliss. ampl. Dñe &
amice Colende.

Quod tarde adeo ad tuas respondeam, quaeso ne mihi procenseas. Quid enim respondeam, nisi nuntiare liceret orthographum Hispanum Friderici tolier à Te expetitum, mihi traditum, perlectum collatumq; fuisse, cum paginis, quas typo exscriptas transmiseris, quoad residuum describi. Aut nec Domini Reinischgrätzii nec ego id pacto profanare potuimus.

Non

Non quod Cæsari id displi-
ceat, jam dudum etenim be-
nignissime annuit ut nobis
traderet, sed Lambecio ali-
ud videatur, qui nescio, quas
occupationes abtento itinere
quod Budam versus ipsi pro-
ficiscendum incumbat, causatus
illud hactenus declinavit. Et
cum spondere nequeam an &
quando hic se desiderii no-
stri facilioren probiturus sit.
Ego quidem iterum in eam ad-
ducor opinionem, te rectius
rebus Tuis consulturum esse,
si nec quicquam autographo

Roc

hoc expectato editionem na-
turer. Nisi enim illa de-
gueneris Caesarem ante diem
solutioni qui decreto remu-
neratorio nominaty verendum
ne & illiy beneficio carendum
tibi sit. Liberum de cetero
tibi erit summum Camera-
rium Dn. Comitem a Lam-
berg deinde rogare velis, quo
per Lambecium copia authe-
graphi tibi fiat, cum id ap-
prime faciat ad ornamentum
operis. Ut tibi ut ingenue
fatear cum Lambecio nihil
plane amicitiae intercedit,

aty

aty grave omnino exorare beneficium ab invito. Vale & porro fave.

Nobilis. Amplit. Tuæ addictissimo.

Vien. 28 febr. 1666. D. H. C.

Epistola. 165.

a Nobil. ac Ampl. Dne.

Tua desideria pro obtinendo promisso Cæsareo optimus & nemo negabit, Nec ego quicquam vere impatientiy fero quam Te illo tandiu frustrari. Convalui nuper Dn. Comes a Samberg, reddity hue francos ante diem cum aula. Dabo utiq operam ut si non totum quod debet

vel saltem aliquid impetre-
mus. Laudem sane meret,
& excitare possit memoriam
promissi studium quod occasio-
ne Jubilæi vestri academici
in excitando amore ad cultu
in posterum impendere volui-
sti. Vobis tamen hoc raro apud
omnes aquum invenire preti-
um. Ego interim pro illis,
(-)
proxime vero qui filiorum mea
rum studia porro moderet,
quod & solicitudinem aliqua
in seligendo Rore / adhibere
dignaty es, immortales ago
gratias. Valete quidem & ex
alijs

aliis locis mihi commendant,
sed Tuo judicio unice stare a-
mo. Scilicet, qui in humaniori literatura, insignites do-
ctus foret, vita preterea mo-
ribus probus. Scientiam juris
in illo non admodum desidero.
Ubi enim addiscenda erit, al-
teris opera uti debent, viri
nempe in foro versati. Sed
sitamen is Socichis, ut ex ipsi-
us moribus eruditi quas po-
sint, nec in humanioribus pla-
ne peregrinus, de aliis nos am-
plius laborandum rem gratis-
simam mihi facies, si illum

eo

eo induxerit, ut prima quaq
die huc se transferat. Abiit
enim jamdum sinckius quod
parenti ita vellet consuevisse mor-
bum sibi fatalem. Velim ta-
men quoneri, dictum Bocchium
ut minimum ad triennium
se obligaret, partim hic, partim
in itinere aut inter Exteros
cum filio transigendum, atq vi-
tam ab omni luxu, licentia,
alienam. Salarium annuum
erit quinquaginta thalerorum
praeter victum seu mensam,
qui ipsi cum liberis eadem erit.
Poterit & successu temporis ac

pro

pro ratione laborum, qui in filiorum studiis promovendis adhibebit, salarium illud augeri, quod tamen mei arbitrii perpetuo esse volo. Cumply itineris itidem suppeditabo, moderatos tamen. Devincies me porro non parum, si proxime rescribere dignaberis, quid mihi de hoc omni expectandum gaudendum sim erga

a Nobilis. Ampl. Tuae addictissimus

D. H. Chuk

Epistola 166.

a Nob. ampl. Tuae Amice col.
a Cuperas meas procul dubio
accep.

accepisti. Interim ad manus pervenere quas ad Finckium dederas cum facultate illa, ut à meis aperiri possent. Siquidem ille discesserat jamdum. Aperui itaq; & deprehendi tuum quod attinet, jam id eo perductum, ut putem, te hac Paschâ accepturum literas Cambii & quingentos thaleros. Hic enim de eo me certioravit Dnus Comes à Lamberg. Solvunt ex privato Cæsaris Oratio, ut ille ipse me admonuit. Integra itaq; pro nunc Tibi consa-

bit

bit Cæsaris gratia. Ludo-
vero protes omnem opem &
in hoc mora, denuò fiat ve-
lim, ut mihi id significes,
de remedio enim nullo dubito
Ego de libello gallico addidi
sti quo Regino Christiani
sinde jure in Brabanticam
asserere nonnulli studuere,
occasionem suppeditaverunt
plam doctrinam pertiamq
in reby ipsis porro comen-
dandi, Statimq placuit, ut
illig examinandi refutandiq
sibi provincia committeret
Obtulere

Obtulere sane operam & alii
Itali ac Germani, sed pro
omnibus visus idoneus, qui rem
ex voto perficere posset. Ipse
pro Italia sum ut ad illam pro-
vinciam suscipiendam me ad-
portarem, hic tamen conditio-
nibus. Primum ut nemo re-
sciat aulo huius fontis opus
hoc adornatum 2. Ut omni-
bus viribus illius evulgationem
procurem, 3tio Ut quicquid
ejus perficeris singulis septi-
manis huc mittas, cum quid
addendum vel demendum 4to.
Ut Latinitate studeas, quod
per-

1564

perspicuitate etiam ~~abiat~~
illos abiciat, qui sublimio-
ris styli adsueti non sunt.
Ego quidem vix judicare potero,
quid ad augendam tuam digni-
tatem utilitatemq magis facere
possit. Hinc & nullius dubi-
to id omne à te fide pron
ptitudine summa susceptum
curaturum iri. Et ut de
eo proxime referibar si quo
peto, ut quog Bocchium ex-
horteris ne iter differat am-
plig. Jam enim & aliorum in-
terpellionibg urgeor, qui cl
adeci ad destinatam ipsi
funct

functionem promoveri voluerunt. Vale & porro fave
Ampl. T. addictissimo
Vienn. 22 Jun. 1667. H. Schutz

Epistola 167.

Nobilis. Ampl. Due & Am. col.
Forsan per meas ultimas innovare curam conjecty finisti, quod eadem Tua literas Cambii, quarum mentionem feceras, non accepisti. Placuit audire ut summi Principes mutuent. Et habet nunc Frenschengerus quingentos thaleros, quos sibi prima gravis

vir occasione & quando ipsa-
rii, & transmissorum Spo-
pondit. Apochan ipse ea quan
ipsi miseras charta bianca
consignavit. Illam itaq; quan
tinatio nuper inclusera, hic
ce remitto, repetoq; simul, quo
ante, profatis meis ultimis
labij insinuavi, qui de cetero
semper vivo.

Nobl. ampl. Tuæ ad ora op
eia addictissimus
Vien. 29 Jun. 1664. Hbt Schut

Epistola 168.

Nobl. ampl. Due & amice colende
Duas interim paginas operis
de

de quo convenit ad me desi-
gnasti, rite accepi consignavig
ad manus ejus, cui hujus rei
inspectio demandata. Jussit
ut titulum seu inscriptionem
operis mitterem. Solum
enim pari passu procedere, ita
ut ubi ultima pagina vobis
tradita illico lucem aspicere pos-
sit opus. Neq dubito quin
labor dignus encomium ut &
premium inveniat. Decimo
proterita Septimana discessit
quo animalg genio quidem nescio.
Nam utut in humanioribus mul-
tam suam operam fore ingenue

fassus

Jaeruc, hinc necessitatem discedendi causatq, ab amicis tamq certioratus admonitusq fuit, ut quandoquidem aulæ aliarumq rerum explorandarum copia ipsi fieri posset, atq lubens annuam ut per aliquot menses suis studiis intentq meo hospitio fruat, idq in gratiam illorum à quibq commendatq, malit tamen ad vos reverti, in super habitis his aliisq quo in ipsius utilitatem proposita. Cæterum de cum familia optima valere cupio.

Nobl. Ampl. T. addictissimq
Viem. 18 Aug. 1667. H. Schutz

Epistola 169.

Nobl. ampl. Due & am. colende.
Accepi literas simul & pagi-
nas ultimas aperis cum pro-
fatione. Ha Latina a Supremo
Camerario Cæsari exhibita,
benigne fidei & industriæ tuæ
commendatione accepta. Im-
primi jam dudum cœpit opus
sed alibi alio loco. Cura ejus,
& ne quid erroris typographi-
corum irrepat, commissa tibi
docto. Quamprimum ad fi-
nem perductum, aliæ exempla-
ria ad nos perlata, dabo ope-
ram, ut nonnulla quæ ad te

pervenire

1570.

pervenire possint. Jussit quoq;
Cæsar, ut quingenti thaleri sibi
quamprimum numerent. Fide
ejus demùm mihi fecit fupra
laudatq; Supremus Camerarij
atq; nunc quidem à Francfor-
gero moneor, septimana hac fi-
bi solutum iri. Si proter
spem mora intercesserit, monit
fidem amici & in hoc prod-
stabo porro. Lætitiæ signa
in nativitatem Principis à
vobis edita, commendatio-
nem quoq; invenere, & im-
primis studium tuum, quo

illa

illa ornatiora reddere volui-
sti. Vacavit per aliquot
menses locus Consiliarii Auli-
ci ex Saxonibus, Et uti du-
dum aliorum votis proreptus,
ita tanta nunc circa illum An-
licorum certamina, ut de viro,
quem mihi commendas prosan-
tissimo, male me mereri pu-
tem, si quid pro ipso moliri
coner. Habebit de cætero
me ad omnia officia para-
tissimum, utpote qui semper
vivam non minus Tuus ac

Nobil. amplit. Tuæ

addictissimus

Viem. 4 Dec. 1674. J. H. Schut

Cp.

572.

Epistola 170.

Nobl. & ampl. Dne & am. colende. Binas quas ad me dedisti rite accepi. Procul dubio intellexisti ex literis à Domino Comite de Windischgrätz octidu abhinc ad Te datis, quo in tua opere desiderent. Mihi tunc per alias occupationes integrũ non erat, ut de eo Te ipse monerem. Vidi de cætero priora nitido sat stylo typo excusa. Et puto Frenchengerum nunc accepisse nummos, cum quidem ad me retulit, numeratum Tibi iri diebus reserva-

Si tamen adhuc aliquid in eò mea esse opera poterit, illam lubentissime impertiam; Nec vero desinam porro, de eo quod actum fuerit, me porro informare. Licebit libellorum, quales illi, quos notas, frustra coërcebit. Remediorum optimum, studia & artes Compilatorum detexisse. Vale & fave porro.

Ampl. Tua addictissima

Vien: 21. Jan. 1664. H. Schutz

Epistola 171.

Nobil & ampl. &c

Vellem utig ut desiderio suo quod

1574

quod nuper mihi insinuasti, satisfacere possem. Iterum abes aula, & nescio quas difficultates consarcinas, qui Orario prosunt, ut quid vice in amplitud. Tua commodum prodesse possim equidem non habeam. Sperabam tamen intra 14 diem aulam hic redituram, & tum vero nihil non tentabo, ut amplitud. Tua satisfiat, qui sum

ampl. Tuae addictiss.

D. H. Schutz.

Epistola 172.

Nobilissime & ampl. Dne Sp

Honorar

Honorarium à Cæsare jam
à biennio & quod excurrit ti-
bi destinatum non exolvi ani-
mitg doleo, maxime, quod &
circa illud in præsentiarum
nulla fere opera mea esse pos-
sit. Jam per menses aliquot
decumbit Excell. Comes à Lam-
berg. Accedit mctg quem ex
inopino fato Principis Portid
~~me~~ recens contraxit. Com-
morat Cæsar cum Heraclea Au-
la Luxemburgi, ubi longe diffi-
cilig negotia ejus generis pro-
cedunt. Nec ego quidem ali-
ter persuasus, quam quod sentio

aliquod

aliquod Tibi concessum, ita
ut forsan illi, quibus horum fol-
vendorum cura incumbit, eam
opinionem induerint, non esse
de quo jure conqueri possis.
Quicquid sit, scribi tandem
opus illud, prout Deus vo-
luerit jubet, absolvere, im-
pares difficultates, quas jam
ante memoravi, superari, at
quod de cetero ex lege muni-
ficentiae Tibi debet citius obti-
neri posse. Ego ego deero
officio meo, quin omni studio
efficere conabor, ne Te vani
promissis delusum esse con-
queri

queri possit, quod quidem à Cæsaris optimi mente longissime abesse scio. Interea Te cum lectissima familia bene valere, Tuoq favori me commendatum cupio, qui sum.

Nobil. Ampl. T. addictiss.

Viem. 11 Maij 1667. Schutz

Epistola 173.

Nobil. & ampl. &c.

Quod ad Tuas Pacten non responderim obtenderunt varia impedimenta. Persuasum eoteroquin habere potes, me in desideriis Tuis promovendis omne

omnem adhibere diligentiam
Quanquam nec dum expugnari
potuere illorum animi, qui
rem nummariam dispensant.
Et vero tales opponere difficul
tates, ut cum illis ex imperio
mihi agi potuerit hac tempesta
te. Si quod speramus pacatio
ra nunc nobis tempora, puto
accuratius profitendum iri, quod
tot nominibus Tibi debeat, de
latum ad Cæsarem, quod à me
petisti, ut Duci Berneggero
insinuarem. Iussit Majestas
Sua, ~~profari~~ Supremum Ca
merarium Dnum Comitem à
Lamberg

Lamberg ut ipsius nomine
profatum Dnum Pernegerum
moneret, de favore, quo Ma-
jestas sua se complecteretur &
quod rem Suae Majestati gratis-
simam profiturus Senatui se
commendatum haberet, nec
admitteret, quicquid ab invidis
Sui, Frischmanno proprimis,
in projudicium sui fingi vel
peti vellet. Nec tamen & in
eo officio meo deero, ut dicto
Pernegero ipse porro explicem,
quantum apud Caesarem initum
sit gratiam, si Su aliquando
prodicaret illum Senatui
hanc

1580

hanc Cesaris voluntatem non
exposuisse tantum, sed etiamnum
curare, ut illi suum consset ob
sequium. Errores qui et à ty
pographo & ab additionatore ne
scio quo in libello, quem nosti,
commissi emendatione indiges
omnes fatemur. De illa tamen
mihi cogitari deprehendo, qua
facta super pace mihi quaq
ex mora periculum conficiatur
Ea proterea scripta videntur
& Monzambani & Burgoldens.
sit quæ pretium longe majus
noctura essent, si in aula ha
damnari vellent. Satis itaq
visum, hoc ut & alia censura
Cru

Creditorum relinqui. Non dubito, quin reby Imperii multũ profutura sit plenaria restitutio Illustrissimi Boineburgii, quam animitg opto ut & sibi Tuisq omnigenam prosperitatem, meoq Nobl. Ampl. T. addicti. Vrsin. 20 Jun. 1668. D.A. Schutz

Epistola 174.

Nobl. & ampl. &c.

Accipies, ut puto, juxta Rasce, literas Cambii 200 Thaler. quas se transmittere velle promisit Mensehengerg, cui summa illa a Camera ante dies aliquot numerata. Nec de

reliqua.

residuo quod tibi debet du-
bites. Si Aneas Sylvii opus
tandem absolutum Cæsari offe-
res, multum ponderis adde-
justissimis ceteroquin deside-
riis tuis. Nec vero omnib
satisfacit, quod nuper in idio-
quale Germanico prodiit Spe
culum domus Austriacæ No-
rimbergæ excusum. Proxima
septimana ad vos revertet
Berneggerus, reby ita confe-
ctis, ut de cura Cæsaris in
fovenda civitate vestra du-
bium si quod fuit, facile ex
ani

ani posset. Rogauti, ut sui
tuorum{q} causam apud Ma-
gistratum commendatione
prosequeret. Porro, prolixe
exposuit, quot nominibus sibi
obstrictus, aty nullum nos Ami-
ci officium obtulit. Vale &
fave. Amplit. Tuae Nobl.
addictiss. [illegible] Schut
Vienne d. 25 Junij
1664.

Epistola 175.

Nobl. ac Ampl. Dne &c.
Duas hucusq{ue} paginas in la-
bore nolo transmittere, &
rite

rite ipse accepi, & ad vrang
Augusti perferri curavi. Ne
aliud de iis judiciis nisi ego
quam audivi. Ut igit in
opere perficiendo pergas, e re
tua esse puto optog; et ita
proterea rem totam agi video
ut nullum plane tibi ab ea
periculum, honorig plurimū
fore perspicuum habeat
posim. Spagno equidem
studio Galli pacis spem nobis
ostentant, sed irrito. Post
quam nobis Princeps nunc
natg, Anlog Hispanica medi
ta

fomenta circa id negotium
propius cognita, intentiori
quoq; cura aula illis incum-
bit, quo placem vel invitis
extorquere possint. Forsan
quoq; de pacifica ab Episcopo
in confinijs vestris collecto
aliquid certi decretum foret;
Ceterum dum Capitulum &
qui probrica se eo losor pu-
tant, & Cesarem & Comitia
implorarunt simul, lentius
eo remedium procedit. Ro-
go de Cobero ut porro com-
mendatum habeas.

Nobl. T. addict. Dr Schutz
Viennæ. 20. Oct. 1667.

Ex.

Epistola 176.

Ampl. ac Nobl. Dne rr
Solicitudinem Tuam de mea
meorumq valetudine eo quo
par est veneror affectu De-
umq precor, ut cum certissi-
ma familia Tua bene semper
valeas. Scripsit Magistra-
tus vester ad Excell. Dnum
Comitem à Lamberg se di-
rationem habiturum, quan-
dam ipsi, ut copi-
am illarum literarum mi-
hi legendam exhiberet quo
consilio

Consilio nescio. Fato autem
securitati Tuae sic satis con-
sultum; Quod si vero ulte-
riori Caesaris commendatione
Tibi opus videbit, nec illa
deerit. Paucos ante dies
huc appulit Comes de Taxis,
Caesarum, Augustae, cum me
convenit illico exploravi, num
aliqua Tuo filiumque Tuum ju-
vandi. At rem integram
non esse prolixe ostendit,
& quidem quod defuncti pro-
fecti filium eo unus alius
postponere potuisset, ex quo
illa

ille non tantum in officio
egregiam profitiſet fidem
ſed & Rho à Magiſtratu veſto
literis enixiſſimis ipſi com-
mendaty. De cætero non du-
bitandum ſ. Eminent. Electo
progunting profatum filium
Tuum Comiti denominaret,
quo ipſum officio Rocce in
primaria quadam civitate
Imperii proxime vacaturo
inveſtiret, Te voti compote
fore. Ego ſane multum mi
hi gratulabor, ſi in Tui tu
rum commodum, majus qui

ac

ac Lectæ prospere potero,
qui ut mihi porro faveas,
summopere peto vaneor.

Nobl. Tuæ
addictissimus Dr. Schutz
Vienna 25 Oct. 1668.

Epistola 177.

Nobl. & ampl. Dne. &c.

Ex meis postremum ad te datis, procul dubio intellexisti, etiam me non rogatum egisse cum Duo Comite à Taxis num Filio Tuo officium Magistri Postarum apud vos committi vellet, sed id subiisse re-

Spanh.

sponsi, ex quo nihil aliud
colligi potuerit ac frustra-
neam omnino fore operam
quo circa illud officium im-
penderetis, proinde consultius
fore, si quidem putaret tum
optime prospectum iri filio
suo, quando tale obtinere po-
set officii genus, ut interceden-
te D. Electore Trogentino
à profato Comite Taxis, ex-
spectantiam ut vocant, im-
petraret, ejus tenoris, ut
quando vacantia aliqua con-
tingeret in Civitate quadam
Imperiali

Imperiali, Filig Suus pro-
ulis eo investiri deberet.
Nec tamen quority à se
pem adhuc penes vos inte-
gram esse deberi meo officio:
Et Thesebengeros precer,
seu libellum nomine Suo con-
scripsit exhibuity Supremo Ca-
merario, qui ipse tamen majus
quid profare vos potuit, Co-
mite Taxis contendente sibi
facultatem ampliy vos esse in
hac re quicquam statuendi,
prout dubio procul dictus
Thesebengeros jandum pro-

lixe

lixe ad Te retulit. Nec
quid in hoc negotio porro hic
agi possit, conjicere datur, re-
mitto itaq; chartas, quas no-
mine ac sigillo Tuo insignitas
mihi concredere voluisti.
Non dubito, quin filium illi
instruxeris virtutibus atq; lite-
ris, ut altiora aliquando pe
tere possit; adeoq; minq nunc
dolendum sit amicis Tuis,
quod in prosens ipsum juva-
re haud potuerint. Ego sane
ut jam sopius fidem dedi,
nihil non actutum sum
quod

quod intelligat me vivere

Nobl. ampl. T.

addict. D. A. Schutz

Vien. 15 Nov. 1668.

Epistola 174.

Nobl. atq ampl. vr

Gratias ago quas debeo, ob fa-
vorem quem filiis meis offers
so utig vigum, q Deus au-
merit, e re ipsorum fore,
ut instant, vere ad acade-
miam regiam mittant. Se
Tua admiranda doctrina, de-
inde tot argumentis mihi pro-
bata benevolentia, ut in id
descendere consilium potiss-
um

num fecere. Nam nec alii
locorum amici deerant, qui
prolixam spondebant operam.
Ut tantis vivant alii nullum
desidero. De beneficii insto
habebo, si ipsis contingat vi-
ctg ratio, quod tenuem, quod
nunc ipsi ep, valetudinem ne
laedat, porro nec impediat,
quo ming alacritatem, quam
in studiis prosequendis haeten
offendere, retinere queant.
Certig tamen de eo quid tum
decreverim, si primum &
de eo certior factus, an non

Saltem

saltem hospitio tuo sed & pri-
vata informatione in historia
propriis universali, deinde
Germanica frui possint. Cujus
deinde opera an tua an D.
Schellesii in excolenda lingua
latina juvari porro possint.
Etenim ut in illa quantum fie-
ri potest, proficiant, desidero
Ab humanitate tua quæ vinci
non patitur. Quod hospitii
ac victus ergo debebitur, antici-
pabo, atq de cætero me ita gra-
tum geram, ut quicquid in illis
erudiendis laboris impendetis
bene collocatum perspectum habere
pos-

possis, qui rei de caetero qui
quam impatientius voveo, qua
ut re ipsa declarem me vive
Nobl. ampl. Tui
addictiss. Schutz
Vienn. 20 Dec. 1664.

P.S. Candidatum Iuris, qui ha-
ctenus filiorum Studia moder-
tus, ipsi porro individuum
volo comitem, unus tamen Iu
lium omnibus lubescit.

Epistola 179.

Nobl. ampl. ac Divae Tu-
ac recte accepi. Deus in
gratiam filiorum meorum pos-
ro

ro offero summo gratitudinis
affectu accepto: Quodo ipsis
contingat beneficium, sub in-
formationis, de cæteris quing
solicity ero. Mense Maio, si
& Deo ita visum fuerit, eos ad
vos mittere constitui. Ante
enim id tempus vix hic locorum
iter commode instituj potest.
Neq id velim ut tu illorum
causa priveris aliquo emolu-
mento, quod seu locando dece,
seu plures admittendo convicto-
res consequi poteris. Quan-
quam uti & antehac profes.

Sui Sum

sus sum, ubig & beneficii loco
id habebo si & hospitium apud
Te ~~vel~~ nancisci potuerunt.
Henschengerum hortatus sum,
ut qua ratione assignationis
sui honorarij desideras, omni
studio perficere conetur: alg ja-
dudum mihi retulit, propitia
as aures apud illos, quibus illa-
rum rerum cura commissa, in
venisse. Meo ego deero pro
ro officio meo, sed omnem im
pendam operam, quo desiderii cō
pos fiat, licet de coelebs mag
circumspectione in hoc negō-

fii

tii genere opus: Uti enim
assignationes sopiri aberg alla
positatione concedunt, ita vix
ingrata illarum effecty aliqui
obtineri poterit citra multam
contentionem. Chartas quas
tuis postremis adjunxisti mecum
servo; Dixit enim Menschen-
gerus se aliquas adhuc penes se
habere. Quicquid itaq de illis
constitueris, mouity prompte
exequar. Interim te cum le-
ctissima familia feliciter vi-
vere mihig porro favere opto
precorq. Nobl. ampl. Tuae
addict.
Dien. 10 febr. 1669.

Epistola 180

Nobl. & ampl. vr

Literas quibus porro mihi con
firmare voluisti curam pro
salute filiorum, recte accepi.
Quam grato mihi hinc fuerint,
rectius conjicere, quam ego ver-
bis exprimere potero, cum illa
nihil mihi pretiosius esse deb.
eat aut possit. Etiam vero
atq etiam rogo, ut sibi pro
ro commendatos habeas atq
credas, nos gratissimos fore
Proxima die martij, Deo vo
lente, hinc abibunt, atq fi
ites

ter institutum ut circa finem huius mensis, auxiliante Deo, vobiscum esse possemus. Buchlerus non minus ac ipsi, tota ab ore Tuo pendebit, atq ita se cum illis componet, ut publice constare possit, non alio magis consilio petitum Argentinam, quam ut Tuo convictu atq informatione frui possint! Faxit Deus ut se atq lectissimam familiam Superiores & ipsi offendant in columes in quo voto nunc desino Nob. ampl. T.

addict. H. Schutz

Dresd. 5 Maij 1669.

Cp.

602.

Epistola 181.

Nobil. & ampl. rr

Accepi quas ad me 15 hujus perscripsisti. De Itzenschengero nihil hujusce loci scribi debet. Omnia ex fide agit. Nec aliter agere audebit. Secretario cui harum rerum expediendarum cura incumbit, sancte protestatus, penes se non stetisse, quo minus desiderium Tuum Cæsari proposuerit, promiserit, inter reliqua primo loco enarraturum negotiatorem quemquam, quantus

ipse

ipse sciat, similem assignationem obtinuisse. Memineris procul dubio, quo antehac modo quam lentè negotia hic, præsertim ubi Cæsar abest, procedant. Memor & ego, quantum tibi debeam ob affectum in filios meos, quem denuò mihi confirmas, curabo fidelissime, quicquid ad vota tua juvanda facere poterit. Spero meos filios Rosce meos aut jamdum ad vos pervenisse, aut paucissimos intra dies perventuros esse, hinc litte-

ras

rae quae annexae videt, ibi-
lis ut tradat, rogo; proprii-
mis autem, ut adfectu illo
suo illos porro dignari veli-
Habebis me vicissim ad omnia
officia paratissimum, qui jam
dudum sum

Nobl. ampl. T.
add. D. H. Schutz

Vienn. 20 Jan.
1669

Epistola 182.

Nobl. ampl.
Gratum me affecerunt gaudio
litterae Tuae, dum ex iis in-
tellexi, vivere unum filiorum
meorum

meor. inter illor quor Tuo con-
victu dignor. reputar. Quæ-
me ex quo & ipsi prolixe com-
monstrarunt, humanitatem, qua
à Te, tuag lectissima famili-
tia excepti. Ut porro illarum
curam geras, summis precibg
contendo. Spero illor. in offi-
cio semper futuror; quod si
vero aliquid admittant quod
emendandum nec illico ad sa-
niorem mentem reverti velint
& sic quog ingenti me affectu
beneficio habebo, si de eo tem-
pestivè me nonneris. Va-

lor

sar jandum quam petiisti ad. Cre
signationem expediri jussit. cosa
Difficultas quidam ratione an. fron
norum superest, quo tamen ita di q
componet, quo constet merito & fo
rum suorum haberi rationem.
Quis ille Burgoldensis aut Vien
Itinerarii Autor nobis satis
constat. Hoc ut supprimeret, etiam Ratisbonæ placu
it. Num quis hic judi- Nov
cium Sarcuagii legerit, no
stri compertum habeo. Pre
Sti pretium, quod ejusmodi lett
Scriptis in Aulis ponitur. quei
hact
Credo ofte
plec

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

Credo in præsentiarum Comitij Cæsarem cum Statibus de refrenanda scribendi licentia certi quid definire velle. Vale & fovere perge

Nobl. ampl. Tuo
add. [illegible]
Vien: 27 Junij 1669.

Epistola 183.

Nobl. ampl. &c

Turbabit me nonnihil valetudo nostra minoris filii mei. Rogo ut adjecta quem hactenus in ipsum fraternum ostendisti, ipsum porro complectaris, officiaris cum Deo

Credico

Medico ne quid omittat, quod
ad ipsius salutem efficere possit
Judicia vindiciarum sub nomi-
ne Xaverii Saxonis evulgata,
quantum ego scio in officinis
librariis hujus loci nulla re-
perirunt amplius. Habes vero
hic literas optimi Caesaris ad
Electorem Saxonicum, ut & Ca-
talogum librorum, quibus Sa-
xoneis gratificandis, quam
inane sit existimationem atq;
amorem quem eruditione sua
incomparabili Tibi conciliasti,
imminuere velle. Sal-
vis illis utili, prout e re

Tua
cum
17.
Ac
Jorge
gio
se
firm
Jud
quing
Praxi
illo
luter

Tua fore putaverit. Vale
cum Tuis optime. Vienn.
17. Jul. 1669.

Nobl. ampl. Tui
add. Dr. Schultz

Epistola 184.

Nobl. ampl.
Argenter. ago gratias pro Elo-
gio Torfneri scripto vere
te digno & quod hic multum
firmavit famam eruditionis.
Tuae incom-parabilis, ubi non
minus ac alibi invidos reperit.
Proxime vero pro singulari
illo affectu, quo filiorum sa-
lutem procurare pergis. Non

me

que latent negotia, quæ sibi
incumbunt, hinc facile ratio
nem inire possum quam mole
stus sibi fuerit iter quod in
illorum gratiam instituere volui
sti. Vtinam & vires mihi sup
petant, quo compensandis hisce
beneficiis par esse possim. Ani
mus certe non habere potest, ni
hil mihi prius fore, quam ut
gratitudinem meam reipsa de
clarare possim. Vt filii acci
dulis uterent, postum fuit, cum
hic discederent. Faxit Deus
ut alacriores ad vos redeant
atq; prosequi valeant quæ tuo
consilio

consilio auspicati studia.
Dedi quoq; antehac in mandatis ut remittente ortu exercitium aliquod equestre Roris subcessivis addiscerent.
Quod ipsis utilis ad corroborandas vires corporis, tibi juxta ac medico perpendendum relinquo. Abig Luo enim arbitrio illos nihil agere velim. Frenchengerus Rodie assignationem, de qua nuper, transmittet, & nisi me omnia fallunt, Magistratus cursus publici apud vos impetrandi facultatem habebit.

Ego

Ego quog cum Præsidente Electorii Saxonia Loenty, quo
hujus Ministrog de negotio
Schurtzfleischiano plenius
informet. Id quod ad vo-
tum tuum profitug. Vale
cum lectissima familia. Vien
1. Aug. 1667
Nobl. ampl. Tuo
add. HC Schutz

Epistola 185.

Nobl. ampl. ss.
Dum rogo Menschengerum ni
assignatio quam desideraſi tran
mista, prout ipse quidem ejus
me plane securum reddiderat,
ecce

ecce repentinum morbum Secretarii cujus quam illa expediri debuit, obtendit, quo minus id fieri potuerit. Et vere. Quem tamen ille se quam habet. Ad Camera Proser. qui simul ex more quamam adponere debet, Cellas. abiit, rediturus demum circa finem hujus mensis. Te de hisce monere debui ne quid sinistri omineris. Nullum sane periculum adest, nec ex mora quidem. Nam utut majora, ceu vocant, de certa summa convenerint, quali Cæsar

Contenty

contenty foret, Coesorum
tamen Consensus adhuc desi-
derato. Et Francofurtum in
illorum Civitatum numero, qua
nihil adhuc certi obtulerunt.
Ego sane omnem impendam ope-
ram, ne frustreris beneficio
à Cesare Tibi benignissime mem
te depinato: Ego jam dudum to
tus in Aere Tuo sum ob bene
volentiam qua Filios meos
dignaris, ut porro Tibi com-
mendatos habeas etiam alios
etiam rogo.

Nobl. ampl. Tuae
add. Dr. Schutz
Vien: 15 Aug. 1669.

Ep.

Epistola 1886.

Nobl. ampl. r

Legi quæ circa formulam Rescripti Cæsarei ad Electorem Saxoniæ movere voluisti. Non puto illa facere posse, quo minus ad Electorem id mittere debeas. Schurtfleischius non condemnabit, non audiet; Nec Cæsar jubere potest, ut non audiat. Si non habet, quo crimen, quod ipsi intentatum est, excusat, justitia tum administrata habebit, quando digna coërcitæ pœna. Non vero si in re notoria tricis proces-

sus

sum implicari velis. Quo
si tentari animadverteris, prae
recursus ad Caesarem, qui effi
cacioribus literis tunc causam
suebitus, commonebis Electo-
rem, ne quod jure postulat, ab
tibi improbitati hominis prae-
cinantium porro differatur.
alia, ut nosti, Caesari, alia
tibi in ejusmodi negotiis inter-
cedendi ratio ac forma.
ab illa nobis recedere religio
Latulit Vesidem Electorii
Saxonici, quam primum innotu-
rit aulae Electoris Caesarem
quoq pro te intercedere velle
gravim

gravíg indignatam temeritati
hominis, atg promptissimam
fore impertiendum quod juri
congruum. Ut id re ipsa fiat,
monere non desinam. Evan-
gram & ibi nuper ab amico
significatum, dictum Schurtz-
fleischium ex academia Witten-
bergensi jamdum relegatum.
Nihil quog de cetero, ad quod
Tibi Tuog familiæ ab cura-
quas pro filiorum salute geris
perpetuas, me non devinctum
agnoscam. Vale optime &
illos porro Tua benevolentia
dignari perge. Ego semper eo
vien. 21. Aug. 1669. Tt Schut

P. S.

S. S. Assignationem quod attinet, nihil illig rogo timenda habes. Ubi Dns Professo Camerd reversus statim expediet.

Epistola. 187.

Nobl. Ampl. &c

Binas Tuas rite accepi, tester perennanti in filiorum meorum benevolentia, quas profunde summo gratitudinis affectu exosculatq, atq nunc aliud magis rogandum non habeo, quam ut Tuis consiliis illos porro regere digneris. Secretarium

cretarium Camera recognovit, & promptum se exhibet ad expediendam quam desiderat assignationem. Cunctatus attamen, Proscidem cum discessisset, ipsis, ut ad quadriennium restringeret. Ut talem acceptaret Frenchengerum suadere non potui, quod alia de Cæsaris mente, compertа haberem. Putavi itaq; Proscidis reditum expectandum esse, maxime quod nullum mora periculum subesse videretur, nec aliud remedium supperetet absente quoq;

summo

summo cubiculi Profecto,
quo tantum abtinenda itera-
ta ipsius ad vice Profidem.
Obstupui de cetero Tete lar-
gum exhibuisse in Frenschen
gerum. Dissimulare id qui-
dem nunc ex re sua esse du-
xi. Nescio tamen quo sti-
mulo motg multis verbis a-
gud me excusare voluit, qua
nihil sale unquam expetierit
aut etiamnum expetat. Ad
quae nihil respondi. Quid
in causa Bibliopolae Sponi
à Cosare decretum, Frenschen
gerus

gens perscribet. Damnatus-
simus & Discursus ad Instru-
mentum Itaq. & Itinerari-
um. Nec poenam evaderet
temeraria maledicentia, si ubi
in terris Imperii deprehensus
author. Si Schurtzfleischius
negat se authorem Scripti im-
peri, ut ulteriori Processu
in ipsum vel abiori se fatigei
opera pretium haud puto.
Major Tua gloria, quam ut
ab ejusmodi hominibus obfusca-
ri possit, nec illa parum
aucta studio, quod in illa
vindic.

vindicanda Imperatoris aty Eminentissimi Roty ostenderunt. Vale cum lectissima familia & mihi meisq; favere perge. Viennæ 5. Sept. 1669

I. H. Schmt

2c Epistola 188.

Literas ad me Augustissimi perscripsisti, recte accepi. Tui quantum potui, quo dilationis tandem compos fieres & puto non abiq; successu, prout ex schedula Frenschemeri annexa colliges. Tam-

dudum

dudum vota tua mea im-
pleta videbamus, nisi Came-
rae Praeses abesse distulisset, qui
nec dum revertitur. De causa
Schurtzfleischiana ut & Spo-
nana nihil addo. Ex mperii
enim fine dubio id depre-
hendisti, exhaustum plane,
quicquid nunc quidem in no-
stra potestate fuit. Spero
te felicitas ad tuos reduxisse,
repeto igit precer, ut filii-
os porro tibi commendatos
habere velis, qui sum

Nobl. ampl. Tuo
addict. I. H. Schurtz

Vien. 19 Sept. 1669

P. S.

P. S. Gratulor tibi de honoribus quos meruit Dnus filius. Augeat illos Deus in familia eternum deus.

Epistola 189.

Remitto quas nuper tuis ad me adjunxisti literas. Nihil fane magis mihi in votis, quam ut tandem obtineas quo promeruit, & Cæsar dudum tibi destinavit. Veterum tale nuper à Cæsare emanavit decretum, ut Rescripti ad Civitates T. Spem tibi facere nequeam, & for-

Jan

ho-
nur
r. in

Tri
ar.
in
obti
Ca-
rit.
Bfare
Ze-
Spen
for-
Lan

san nulla quicunq tandem
is fiet. Neq minus tamen
d'illud persuasum habere pot-
eris, quod de assignatione
Commissario facta narratur,
divinationi proximum esse.
Quamprimum de cetero no-
bis constiterit, Ratq Latif-
bona de quanto inter se con-
venisse, nihil intermittam,
quo Rescriptum id citra mo-
ram expediat. Nunc sane
nullum prorsus periculum
Lum video. Interea si
cum testissima familia
optime valere opto, precor
ut

ut filiorj pro meorj porro
tuo patrocinio dignerjs
Vienn. 23 Oct: 1669.

Hoc Schutz

Epistola 190.

Jandiu ad binas tuas re-
spondeo. Videbam, nimirum
quo in illis desiderabas jam
effecta. Nec vero dubito,
quin assignationem acceperis.
Omnes ad quos allarum re-
rum cura spectat mihi af-
firmant, nihil simile ad
Civitatem Francofurtanam
huncq; ab alio abtentum.

Agit

Egit penes illum nunc stat,
num promissi fidem de an-
ticipando implere velit.
Negotium vtig Collectarum
ipsud per menses aliquot in
Comitiis suspendere aulae no-
stra visum. Nunc vero jus-
sus D. Commissarig ut de
illo reassumendo stato com-
moneat. Summopere de
obsero totaly sum se ad suas
redijsse incolumem. Et ad
novam gratiarum actionem
me invitant filiorum litera,
in quiby suam propriam
in

in illorum studiis promo-
vendis benignitatem prodi-
xe enarrant laudantq. Ut-
nam in alio officii genere pa-
rem tenuy facere tuis
prodesse possem. Duo ta-
men nihil unquam prius habe-
bo. Vale cum lectissima fa-
milia & mihi meis porro
fave. Rapt. Viennæ 17 Oct.
1669 Tui studio & cultu ad-
dictissimus Th. Schuy

Epistola 191.

Etsi non possint non di-
spliceare quæ de Buchlero
nuntiat

muntiat, plurimum tamen
& eo nomine me tibi ob-
strictum profiteor quippe
quod & ad salutem filiorum
meorum & meam famam ap-
prime faciat, de iis tempe-
stive moneri. Ita cetero-
quin nobiscum vixit Buch-
lerus ut nihil tale de eo su-
spicari potuerim. Eua cau-
tione uti deberet in regendo
victu, atq etiam contrahenda
cum aliis imprimis Gam:
amicitia, antequam hinc cum
filiis discessit, prolixe in-
structus fuit. Promisit
abs.

obsequium exactissimum.
At nunc quidem spes me fo-
vet, eum facile ad Saniora
reductum iri. Non equide
rerum quarum conditio est,
ut filii Gaimannorum con-
sortio plane abstineant, pro-
ut ipse prudenter judicas, sunt
& alia quæ rigidum parsimo-
nia studium non permittunt.
Nec ulla tamen ratio unquam
apud me ~~præualebit~~ efficiet
ut indulgeam, quo valetu-
dinem, mores ac studia
filiorum corrumpere pos-
sint citius quam fovere.

Te

Te quog enixissime rogo,
ut si quid hactenq peccatum,
illorum otati condonare veli-
atq porro commendatam habe-
re eorum salutem. Ea &
à que && à matre subinde ac-
cipient monita, quo ipsor no
dememinisse patientq, quan-
tum tibi tuisq ob benefi-
cia hactenq ipsis profita,
& quo etiammum expectant,
debeant. Neq de cetero
dubites, quin illa in corri-
gendis seu Buchleri seu illo-
rum erroribq circumspe-
ctione usuri simq, quo nihil
dece-

decedat amori, alij cultui
quem in omnibus literis facta
mus in se suorum professi.
Forsan jam ad vos venit
Cesaris Resalorri nuper de-
functi filij unicij. Mater
illij demùm me rogavit, ut
apud te intercederem, quo
& illij curam aliquam gerere
velles. Nec erit ingrata
& tanto viro rejicienda illij
precer, quod ceteri tutores
illum ceteroquin Heidelber-
gam mittere constituerant,
quo ibidem imbueret fide
ut vocant reformata, cui
quidem

quidem patet addicty fuit.
Collectarum negotium in Co-
mitiis nondum compositum.
La quorundam Statuum po-
stulata, ut Sibig fuerit pla-
ne illud deserere. Intra men-
sem ut puto de eo quid ex-
pectandum nobis certig con-
stabit. Audivi Widerhagium
commendasse cuidam hic rei
suae; Sed huno operam suam
denegasse. Literas quas ad
Te ab Authore Itinerarii ſ-
scriptas circumferri nuper
memini, Rijcae annexas habes
vale cum lectissima Tua
fam.

familia & favere perge.
Viennæ 30 Oct. 1669
Dr Schutzio

Epistola. 192.

Francofurtenses Rescriptum Cæsareum de solvendo desiderare posse nullum dubium. Nec puto id in argumentum aliquod circumventionis trahi posse. Wenceslaus certe nihil tale audebit. Et hactenus omnia bona fide hic acta aly etiamnum agi persuasum haberi poterit. Interim ilay tantum aliquot quem-

simus

sum, an adeo gravem habeat
ut Cæsar demùm interpellandus
porro expenderet. Ego rebus tu-
is id nec profícuum, alq etiam
inane crediderim. Jam enim
ante aliquot septimanas se mo-
ui, decretum à Cæsare, Came-
rog exhibitum, ne imposterùm
ulli quicung tandem foret, as-
signatione gratificaretur, expe-
ctaretur, quid tandem in Comi-
tijs circa hoc negotium con-
cluderet. Atq id quidem gra-
uibus adeo de causis, quas ex
ceptionem non ferunt. Com-
missarij Episcopus Ciistadien-

sis

sic Civitates jamdum mo-
nuit de maturanda solutio-
ne, atq ut accederent ma-
jori Statuum reliquorum
quod parti placuisset. Quid
tandem conventum fuerit,
expectandum. Sane Civitas
Francofurtensis non adeo im-
memor erit sui muneris, ut
nimq offerre vellet, quam
quod expungendo sua assig-
tionis sufficere posset. Qui
quid de cetero sive in hoc
sivi in alio gratum sibi pr
stare potero ad illud, ut

Sopin

sopine professus me paratis-
simum habebis, curabo ut
libelli exemplaria quæ desi-
deras, proxime assequi possis.
Sed sane nunquam à me
impetrabis, ut paria facere
non debeant filii mei cum ali-
is, quos convictu aly vicis-
sim tua dignaris, qui plu-
ra ac quicunq; alii tibi debe-
ant. Rogo saltem ut illos
porro commendatos habere
velis, teq; cum lectissima fa-
milia divinæ protectioni com-
mendo. Viennæ 5 Nov. 1669.

Abbas Schut
Ep.

6ª Epistola 193.

Quæ binis Tuis literis mihi de Consilio Electoris Moguntini exitiosis tum de filiorum in Studiis progressu significasti, eo accepi animo, quem mutuæ amicitiæ debeo. Illa jamdudum fama huc allata, sed negligi videntur, forsan quia vana. Filios hortari non desino, quo & favore suo porro dignos præbeant. Iterum atq; iterum rogo ut illorum salutem porro Tibi commendatam habere velis.

Sunt

Sunt qui sibi assignari velint, quod Civitas Francofurtensis ex decreto Comitiali Cæsari solvere tenebit, sed ut ad hunc dum integra, nec in sui præjudicium quicquam decretum iri Spes mihi facta. Neg decero officio meo. Widerholdius quog cassationem Rescriptorum Cæsareorum in favorem Sponii emissorum solicitare præsumit, atg illius causam mihi amicus cui nihil facile denegare soleo, enixe commendavit, jamq ratione typis exscriptor. Divulgant

gantz, quibz id evincere co-
natur, grandem haud fieri
privilegio, si id opus impri-
mendi distrahendiq facultas
permittatz. Nihil atta-
men fiet, de quo Sporerus
jure conqueri possit, quin a-
geri, cujus opera uti gestu-
it Wiederholt remisit do-
cumenta quibz usus. Vale
cum lectissima familia. Vien
nae 19. 8bris. 1669.

D. A. Schutz

Epistola 194.

Ad suas fere nihil nisi
votum

votum pro felici quem auspi-
camur anno, reponere possimus.
Fecit Deus ut cum lectissi-
ma familia illum prosperri-
mis transigat. Filiorum meo-
rum Joly & in hoc vertit.
Nolo ibag pluribus adornare
verbis. Elector progunting
desistit ab assignatione in Ci-
vitatem Francofortensem, &
uti mihi fidem certissimam
faciunt Cameralium rerum
dispensatores, nihil ungrati,
quod sua deroget dict. Er-
go id jam expetendum, ut

tandem

tandem certi aliquid sta-
tuat Ratisbonæ. Fama de
morbo Cæsaris uti solet, gra-
vissima paucis dubio nun-
ciavit, Sed ille jam melius
se habet, & extra periculum
porro fore medicorum est ju-
dicium. Quod Deus rata habe-
at, cui Te cum ornatissi-
ma familia, tibi vero fi-
lios meos iterum alios iterum
commendo, manesq3.
Vien-
næ 23 Dec. 1669.

D.V. Schutz

Epistola 195.

Quod

Quod ad Tuas respondeam,
nihil nunc quidem habeo,
quam ut Deus vota nostra
pro successu hujus anni rata
habeat. Deinde, ne dubitare
velis, omnia quoad desideri-
um Tuum salva esse, uti qui-
dem illi mihi faciunt fidem,
quorum interest, ne ludibrio
me exponam. Dum vero
omnia Ratisbonae in delibe-
rationibus haerent, nec liquet
quis & quantum solvere debeat,
et hic & nobis subsistendum.
Dum, quos charissimos habeo,

Tuo

643.

Tua cura commissos cupio rogo, id tibi persuasum habere velis, me nihil neglegere velle, quod documento esse possit me vivere. Vienne 16 Jan. 1570

D. H. Chyt.

Epistola 196.

Te propinqui salutis reputatum voto accepi animo. Satisbono meo dum certi quid conventum de collatis, & videtur mora difficilius reddi negotium. Supremus Cubicula-

rius

pus Dns Comes à Lamberg
jam ultra quensem domi Lo-
dagra detinet. Mensehenge-
rus attamen spem fecit etiam
eo absente Cesari approbatum
iris
dli Rescriptum ad Magistra-
tum Francofurtensem quod
desiderat. In aula quidem
Jerno nunc Principi a Lob-
cowitz, relicto Supremi aulæ
Magistri officio, directorium
Consilii Status obtenturo, eig
in profato Supremi Magistri
officio succesturus sit Lam-
bergius, sed de eo nihil certi
asserere

asserere nunc quidem potero
quod si vero tale quid conti-
gerit, Te de eo illico mone-
bo. Nec quo in Camera
quitas Seu Speranda Seu ti-
menda quicquam rescire dati
Plerung rumores ex invidia
originem trahunt. Quod
de cetero filiorum meorum
salutem procurare pergis,
id vero adeo me tibi devin-
cit, ut nihil magis cogitan-
dum habeam quam quo maxi-
me pacto gratum me exhi-
bere possim. Iubere non

desino

desino Bucklerum, ut omnia
ex Tuo proscripto agat. Et
retulit quidem se ipse authorem
fuisse, ut Filii soli interentur
operæ Mathemat. Professorii:
sera ut audiant, adhuc intem-
pestivum reor. Et nisi in lati
tale, Historia & Politica
singulares profecty fecerint,
haud video quid illorum notitia
ad eorum fortunam facere pos-
sit. Denno Tuo benevolentiæ
illos committo manco.
Vienna 8 Febr. 1670 H. Schut

Epistola 197.

qua

Sua cura Filiorum meorum
salutem porro procurare di-
gneris, nimis quantum liter-
de eo hujus. faciunt. Utinam
mihi suppeteret facultas illam
alio modo, ac qui verbis con-
stat compensandi. De abitu
meo nihil certi nec mecum
constitui. Multorum invi-
dia hic premor, qua quan-
doq in sycophantias erum-
pit. Et hisce diebus quidem
à Vice Cancellario Comite à
Koenigseck delatus apud Cæ-
sarem mihi ex dignitate sui
officii suorum natalium,

quibus

quiby forsan nihil pretiosius habet. Num & jandum majori poenitentia torqueat ac pruritu, quo ad impigrum illud officii genus se induci passus, in medio id relinquo. Severo quem amicum summum habeo, illa de causa latere iussi, & quandoquidem quamprimum ad vos deferri quamorari, nec illi quidem qui illis perscribendis vacant mihi ignoti, & vero ad unum dicti vice-Cancellarii se componere necesse habeant, singulis illorum relationibus

haud

649

haud turbemini. Sporii
causa in nostro consilio ad-
huc salva: Nec puto in Can-
cellaria vulneratam. Si se-
cus remedio Lorq. De negot-
tio suo pecuniario nunc
quicquam addere haud licet.
Ex quo illud vires capere debe
ab eo quod Ratisbonae placue
rit, ubi omnia adhuc in in-
certo. Nihil de cetero in
prejudicium sui hic statu-
tum iri, spero mihi pro-
mittit. Vale cum lectissima
familia, & filiolo meo. Por-
ro commendator habeto Vien-
nae. 26 Febr. 1670. Dr Schutz
Ep.

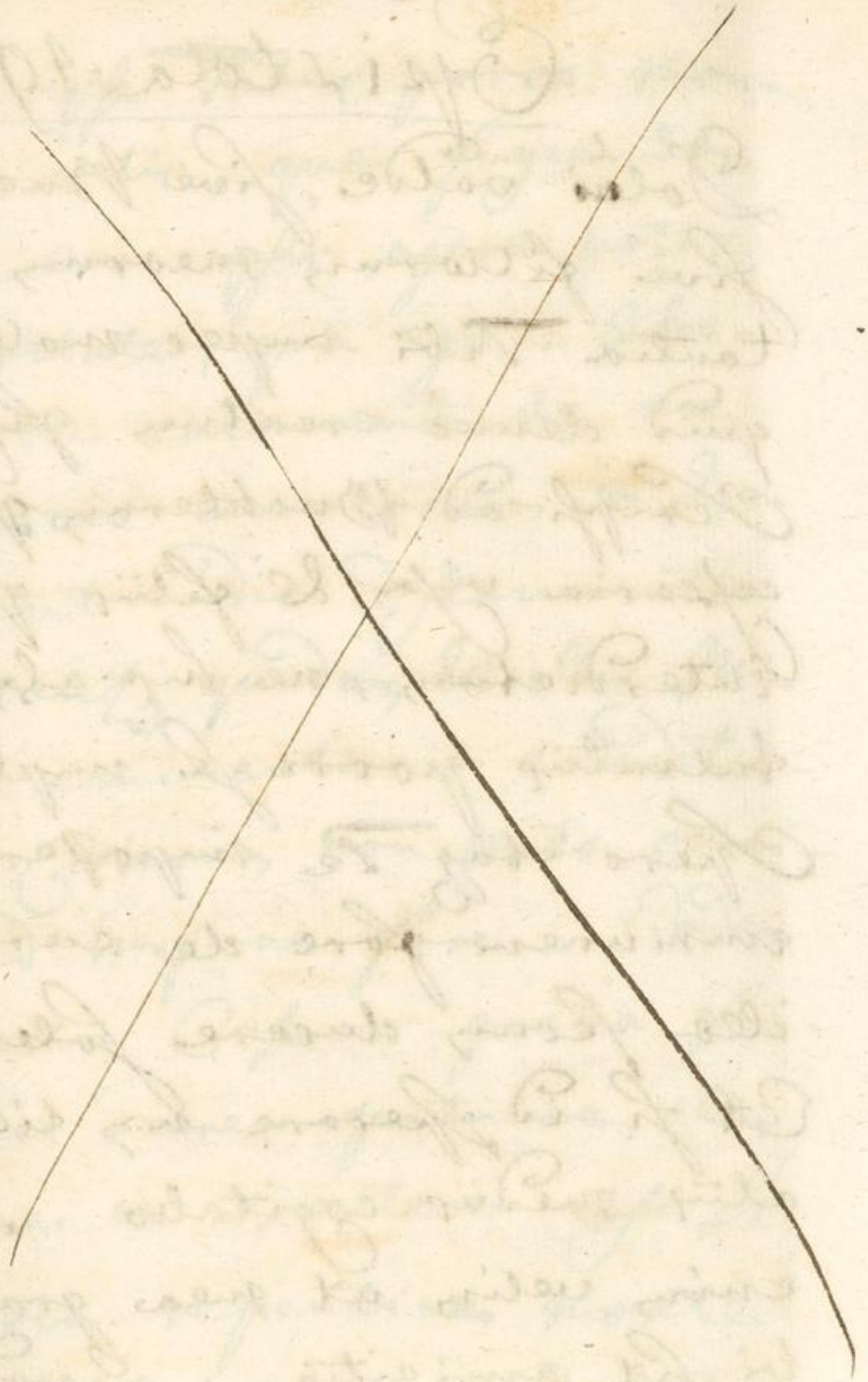

Epistola 198.

Doleo valde, sive Buchleri sive filiorum meorum oscitantia tibi unquam molestiae quid dennò creatum fuisse. Scripsi ad Buchlerum quid necessaria visa & filiis quoque interdictum, ne hic alicui gratulantur. porro se implicent spero. Vbag se imposterum immunem fore de cuius quaestu illo secum ducere solent. Et si id sperare hoc licet, de alio medio cogitabo. Nolo enim velim ut mea gravitati tibi sit amicitiae. Quod si etiam

etiam ipse Filii porro monstrare velit, quo fugienda, eadem cum ipsis agere posse authoritate, qua ego. Abominanda calumnia de me artificio amulorum in Imperio, ut audio disseminata. Impetrent quidem ab illis Principibus eminentioris conditionis. Interim non puto omnibus id impune fore. Eadem qua olim Caesaris gratia fruor, nec aures patuere, illis qui me ea excutere nisi Lt. Interim repentina morte

Profidij.

652.

Præsidis nostri, rei Consilii demùm valde turbatæ in. ficiari non assim. Quæ ultimum ad te exaravi, intertorbavit amici meum de negotio quodam publico ipsi adventy. Si quid igit in ibi mihy concinnum, condona bis. Vienn. 6. Martij 1670

H. Schutz

Epistola 199.

Novum favoris argumentum mihi suppeditavere litera, quibus filiorum natu majorem ad exercitium publicam excitatum nuntias. Spero se

ita

ita gessisse, ne malevolis oc-
casionem probuerit vobis in-
sultandi. Est jam vobiscum D.
Portugesi Copiam & ille nihil
fecit Commentarii. Orat hinc
Ratisbonam iter remetiet.
In Hungaria res Patri pro-
spere cedunt Imperatori.
Serinj serio veniam rogare
videt. Nec enim subsidium
auxiliam nunc quidem aliquod
sibi promittere poterit. For-
tunam Juniorii Pepalurri
doleo. Mater ejus nec dum
quicquam statuere volunt, vi-
dum ad meas superiores re-

Spon-

Sponsum dederis, quod brevi
me obtenturum spero. Quod
ipsam ejusq amicos, & qui
nostra religionis curam ge-
runt, angit, id potissimum,
quod ipsius aequali altiores
spiritq sumere, alq vel invi-
tum adolescentem in potestate
redigere possint. Ego patri
nunc omnem relictam cupio
curam, ne tibi & aliorum
causa porro gravis sim. Ro-
go vero summopere ut filio
quandiu vobiscum erunt be-
nevolentia tua commen-
datos habeas, perspectum
habeas

habeas, me haud ingratum
futurum, qui semper quoq
ero. Vienn. 17 Aprilis
1670. J. A. Schutz

Epistola 200.

Lud. de Pfalburrii fortu-
na nonnihil mutari ejus ex-
posui. Idea Ephorum quo hacte-
nus usa removere decrevit,
& ut puto nunc literas di-
missorias ipsi consignandas
transmittet. Me vero roga-
vit, ut te quoq; rogarem,
quo meliorem substituere,
et

et de omni reliquo, quod
ad salutem Filii pertineat,
prospicere digneris. Et ve-
ro si desiderio sientissimo
patronos locum dabis quod
spero atq summopere peto eo
quoq nomine me obstrictum
habebis. De itinere meo aut
filiorum ad aciduas Schwal
bacenses nihil certi adhuc de
nuntiare possum: Nec hacte-
nus aliud in votis fuit, quam
ut stationes molestissimas libe
rer. Interim beneficii lo-
co habebo plane singularis
quicquid porro ad erudiendos
filios

filios profugere voluerit. Re-
staurig vero ut mater mi-
hi retulit, modo Tu annue-
ris dintig vobiscum commora-
bitur. Et adjunt rationes, pe-
quam graves, ob quas locum
mutare hoc vel altero anno
haud debeat. Duo tandem
nuptui mota in Superiori Hun-
garia haerent; si qui inter
se juncti divelli non poterunt,
vix aliud adhibebit remedium,
quod non malo pejus sit.
Auxilia quae hactenus oblata,
nondum admissa. Vale cum
lectissima familia, & filio-
porro

porro commendator. habe. Vienna 24. April. 1670.

Abr Schutz.

Epistola. 201.

Valde me perturbavere literæ tuæ de 14 hujus mensis, maxime quod Sebastianus in literis ad Matrem ita rem narraret, ac si quicquid tibi aliisq; displicere potuit filiis meis elaberet. Quo itaq; tandem te tuamq; pertinacissimam familiam, imo me ipsum familiis illis liberarem, ipsi Buchlerum alq; filios, ut post festum ascensionis Le Darmstad.

stadium ad avium conferrent,
ibig ulteriora mea ipsa pro-
stolarent. Quod si in insti-
tuendo hoc itinere juvare ipso-
dignatus fueris, ad omnia hu-
manitatis officia me vicissim
paratissimum habebis. Quori-
geros, ut spero, nec ingratos
se exhibebunt erga Buchle-
rum de eo omnia. Quamquam
beneficia tua ipsis propita
eo semper loco habebo, ut
nulli mortalium ac tibi
me plus debere, bona sem-
per fide agnaturus sim. Quod
à Postalutio petis, ut illico

Jol.

Solvat mater jam curavit.
Vale cum lectissima familia
optime Vienne 1. Maij 1670
Tuus Schutz

Epistola 202

Literas Tuas de $\frac{23}{13}$ Maij,
simul & filios meos heri, dum
hic appuli, offendi. Atq; hos
quidem multos in prædicandi
beneficium, quibus ad abitum usq;
prosequuntur es. Si quod tibi
Tuisq; inserviendi occasio mi
suppeditabit, illam diligenti
sime observabo. Trecentos
thalleros, quos à Johanne Tho
ma

ma Cau mutuo sumpserunt,
cras numerari curabo Ser-
vatio Pickeu, ex conditione
proscripta, ita ut nihil perien-
li inde pertimescendum habeas.
Quos proterea triginta Rthā-
leros ipsis ipse credidisti ab
eodem Cau accipies. Quicquid
denig apud Dnm Lersnerum
pro Dō profuere potero, non
intermittam, qui quidem ubi-
cung locorum vixero semper
ero. Darmstadii 23 Maji
1670.

Tuus Schutz

Epistola 203.

Ad

662

Ad vos quog mendacia de
offenso mihi Cesare probrijs
injectijs delata esse non mi-
ror. Scio enim nonnullos
ex vobijs commercium habere
literarum cum ijs, qui mihi
inimicissimis, atq illud pro-
cipuo intentarunt studio, ut
in Imperio mihi omnem fi-
dem abrogare possent. Si
enim fore, ut quandoquidem
per officii rationem multos et
iam meo Religionis offen-
dere necesse habuerim, in so-
lentissima insurgerent hi cum
pluribus Catholicorum, atq
exos.

exosum redderent Cæsari.
Etsi enim & hic Clerum in
portas suas jamdudum traxis-
sent, id tamen compertum sunt,
omnes illorum artes irrita-
fore, nisi & fidem facere
possent, plerosq; Patres aver-
sos à me plane esse animo,
atq; id vel maxime velle, quod
officio privarer. Nam quod
in Cæsarem aut ejus domum
quid peccarim de cætero, id
neq; asserere ausi, & si quid
tale ausi fuissent, facile con-
ficiebant, sentiri nunquam
defuturo quidam quibus

calumn.

calumniarum Stricturam
dissolveret. Nego illi in to-
tum falsi. Qui enim adim
ex eo, quod illorum studiis
non gratificatur, olim in me
conceperant, quicquid tan-
dem in mei contumeliam
effictum, ut verum suscipe-
runt atq; latius divulgarunt.
Mihi alioquin contumeliam
publice illatam, aut injuri-
as graves ingestas, falsum
plane. Aluisius à Comite
de Loewenstein, Landgra-
vio Hassio-Homburgico Pontifi-
cio ac Comite à Cronēberg
impo-

impotentiæ dicta audivi, sed absenti. Nec neglexi quæ in similibus factis jura fugerunt. Cæsar ipse quæ transfugæ ab improbo homine disseminata conficta esse rescripsit, ipsiusque in illum animadverti. Legati quæ Ratisbonæ in me concitati, per literas certiorati à principis Ministris alium in me Cæsaris animum esse, non admissas delationes, atq; grata habere mea servitia; & evidentioribus argumentis id omne confirmatum fuisset nisi ere

fore
e re publica visum, si hæc
turbæ illico sopirent. Vo-
luntati Cæsaris & meam accom-
modavi, ady quantum Ego scio,
nihil mihi rerendum habeo,
quam ut loco pelar. Quanquam
nec ille mihi adeo charus, ut
illum no[n] lubens quandoq; de-
sertum sim: Et forsan id jam
dudum fecissem, nisi ad calu-
mnias magis magicq; retunden-
das id ad tempus aliquod di-
ferre consultius duxissem. A-
lii sane quam Comiti à König-
eck mihi Præsidia commis-
sum iri, verisimum. Cæ-
cetera

cotero graviores curæ nunc
aulam agitent ob motus in Cro-
tia & Ucrania gliscentes, pro-
cul dubio jam noveritis. Aty
hinc quidem multi suspicantur
Poly Imperii novas facturos
moras circa negotium pecunia-
rium. Sunt tamen plurima
quæ nobis spem faciunt, intra
breve tempus motus illos com-
pori posse, aty ex eo quoq
argumentum desumunt ad fa-
cendos, qui in eo se difficilio-
res probuere. Civitas vestra
ad tractandum cum Camera
admissa, & illos credo obti-

nebit

nebit conditionem, quo exemplo etiam
aliarum, se tueri haud opus
habeat. De omnibus te mate-
re monebo, nec de reliquo qui-
quam intermittam, quod ab a-
mico petere poterit. Ego-
autem hac vice eadem cura
qua filiorum, & Postumii
salutem tibi commendare.
Perbato summopere mater il-
lius foemina honestissima
nescio quibus rumoribus, filium
atq; imprimis Ephorum suum
in curriculo offensionem, nec ea-
dem benignitate haberi qua
coteri convictores. Timet
etiam

etiam, nisi eos in gratiam
recipere velis artibus insidian-
tium juveni effici posse, ut non
tantum de convictu sed & loco
mutando cogitet, atq; demùm im-
pergato periculo religionis, quod
vix evasit. Quid apud te
preces mee poterunt, condo-
nabis quicquid peccatum, pie-
tati matris, amori religionis,
existimationi amici. Meum
hanc consilium sanctas maximè
in eligenda vestra Academia,
tuaq; informatione, atq; mensa.
Si quid corrigenda communi-
tus cum matre efficiam, ut
corrig

670

corrigant. Quod si id obti-
neri non possit ab Cyboro
seu Pepaturrio, operam dabo,
ut quo ex ipsig Pepaturrii con-
modo aut potig Tuo videbun-
mater sequat. Interea verò,
& vig dum mater statuere
possit quid sibi faciendum, ab-
storo ne illor iniquius tra-
ctari patiarig. Quod & eo fa-
cilig à Te impetrari posse co-
fido, ex quo justi nunc iteri
ut Te Tuoig omni cultu atq
obsequio placare annitant.
Vale & porro favere perge
mihi meig. Vienna 27 May
1670

Ill. Schutz

Epistola 804

Spirari non debet quod ni-
hil hactenus ad tuas responsi
dederim, varijs itineribus
atq; distractionibus occupationi-
bus quod de cætero lubentis-
sime facere soleo, negligere co-
acti sui. Se vero cum le-
ctissima familia valere lætor,
optoq; ut hunc quoq; annum
suorum, ut & reipubl. bono
transigas. Quod si id mihi
simul contigerit, ut grato quo-
dam officio amicitiam tuam
porro demereri queam, me no-
strarum reputabo beatiorem.

Spero

672

Sporii causas amicis quor
vienus observo, commendabo
Quo enim alio pacto illum
juvare queam, nunc non oc-
currit. Breve intra tem-
vis Spatium Filii mei Belgi
um petent. Illis de avo
randis porro studio quando
commonere haud gravaberis
quam id beneficii instar hab
bo. Iterum Te valere cu
mity opto, qui sum. Celsi
ig Jan. 1671.

Hc Rutz

Epistola 205.

Iterum beneficio me a Te
ad-

dfectum, video ex literis
14 Sept. ad me perscriptis,
mihig a liberorum meorum
praeceptore transmissis. Uti-
nam & illico mihi occasio so-
net, gratum animo expli-
candi. Quam sane omni stu-
dio lectabor, & dabunt forsan
paciora tempora quae nunc
ingredimur. Quamquam enim
nulla unquam nobis quies
sive per rerum humanarum
vicissitudines sive invidiam
aliorum esse potest, cum Ori-
ente tamen sicubi constat, pa-
rum turbari potuerunt aut

Suff.

Sufflaminari, qua decora lem
paris, & optimi Principis de q
in literas prosertim benigni mat
tatem referre queant. Sub mun
prelo nunc calet scriptio Bi- Jno
bliotheca augusta, authore Lan ter
becio. Mittam si placet. usi
Exegit Blumius librum pa gra
produxit sub titulo Innocen- per
tia Boinburgica. Si is coo
apud vos extat rogo summo van
pere, ut ejus me compotem utr
faciat. Dabo ego operam, cita
ne & ejus beneficio me im- inn
memorem fuisse recipsa ali- fac
quando deprehendas. Vel dul
len

lem praterea, ut Trigin. ille
de quo meministi reditum
maturaret filiorum suo-
rum institutionem suscip̃eret
tuo consilio. Jam enim al-
ter ille, cujus opera hactenus
usi Ministerii Candidatj. Et
graves mihi causæ ob quas
periculum facerem in aliquo
cooptando dum Filii commo-
rantur in Patria. Nec enim
utrig commodum ego aut fa-
cile foret hoc in loco alias
inire rationes divortium
facere. De cætero nullus
dubito, superas meas rite
Tibi

Tibi traditas, nec mihi quidem nunc aliud relictum, quam ut deinceps me favori Tuo commendem, qui semper vixero.

Ad Schut.

Epistola 206.

Non puto Buchleri lamentationes tanti esse, ut Tibi vel uxori lectissimae fastidium creare possint. Me petunt, nec tamen ille tale quid in literis suis prodit, quin Tuam industriam, quam filiorum causa impendere accurate refert laudatq, quam ut

ut porro mihi confirma-
ret missis filiorum literis fau
opus erat: postquam & illor
fidelissimor precibus me ha
it ad me habet. Dago itaq
ut si quidem Bucklerus ab
ejusmodi vanis sibi tem-
perare non possit, quod ta-
men factorum spero, ut il-
los condemnare velis, id de
catero persuasum habere,
nihilo mihi prius fore si
aliud quoddam medium osten-
deris, quo te molestia illa
liberare possim. Exemplar
libri

libri, quem desideras hic
mitto, sequet alterum pro-
xime. Fatigaty Cæsar sta-
tuum tergiversationibus, alter-
cationibus, aliisq; gravibus profe-
tibus in concedendis collectis
quas quoquo petiit, jam eo
inclinat ut in cujusq; Stat
arbitrium remittere velit
quantum vere solvere velit
Ut cum Francofurtensibus tra
ligas nullas quidem conjun
ego conjicere possum. Sti
omnia salva, & intra quem
Jem totum hoc negotium com
grositum

positum iri credo. Quan-
quam de cetero nullum ve-
lim esse consilium meum in
hisce, cum studia Francofur-
tensium in Caesarem vel te non
satis mihi perspecta. Vale
cum lectissima familia, & fi-
lios porro adfectu benigno di-
gnare. Ego semper ero.

I. H. Schutz

Epistola 707.

Viro Magnifico ac Nobilis-
simo Domino ac Patro-
no colendo.

Lodsionen.

Quæstiones, quas Magnifi-
centia Vestra mihi propo-
suit accepi, ex iis subsequen-
tes elegi, & quia materia in-
dagatione digna erat, & de pro-
sentibus tutis sententiâ ferri, ut
arbitror, quam de futuris.
Causas quas Clarissi. sorgi-
nem conjunctionis. Duarum
linearum ex domo Austria-
câ, non habeo unde requiram.
Sed profecto nimis durus &
iniquus Domini Austriaco mi-
hi videtur, cum dicit, Imperii
decus haud procul Regia pote
state per tot Cæsares in una
domo

dom
pro
Speci
Aug
cum
sem
& à
gau
exta
um
tepar
tia,
prog
Qui
alig
tan

domo continuatum. Multum profecto à successione regia specie abest, hoc Imperatorum Austriacorum continua series, cum ab Electoribus unanimi & semper & liberrimo voto electi, & à cordatioribus maximo cum gaudio accepti fuerint. Tanta extabant Caroli V. in Imperium merita, tanta ejus erga Protestantes ac Catholicos clementia, ut similem huic precari magis, quam sperare audeam. Huic enim quilibet Imperator alius, & ex qua domo natus, qui tanta benignitate dissentiente

a sua

a sua Religione deficiet, quem
nec suorum crebra fides precesque,
sive rationes ad fidem violan-
dam impellere potuissent. Alia-
rum certe Legionum mala, bona
nobis ostendunt nostra. Sui
ipsi objiciunt novi, magis à Mi-
nistris ejus proficiscunt, quam
ab eo, Episcopus Granvellanus
est, qui post cæsos ad Albim con-
foederatorum copias, dolum illum
insignem in detinendo Philippo
Magnanimo commisit, ad
ulciscendam ut dicit injuriam,
quæ fœderis Smalcaldici
asciscendi ei affecere, linguam
Germ.

Germanicam ignorare dicentes?
Imo potius fingendum esse
credo quam inveniendum Prin-
cipem, qui non interdum zelo Re-
ligionis, justas ergas victor. ira, im-
portunitates consiliariorum de-
flecti patiatur. Reliquorum Im-
peratorum Austriacorum benigni-
tatem & commoda insignia, quæ
attulerunt imperio, non capit hoc
pagella. Nonne Serenissima
~~Regia~~ hoc Domus, hucusq; clypeus
fuit Germaniæ contra Turcas,
& tantis sumptibus Imperatoriæ
Majestatis deous semper sustinuit,
ut nullus intra Germaniam in-

veniendus

veniendo fuerit Princeps, a
quo talia commoda expectari
potuerint. Nec video quare
invidenda Serenissimo huic
domui successio in regno Bo-
hemico armis capta. Sunt,
qui scribunt, Mathiam et
consilia Hispanorum studio ita
irritasse Bohemos, illorum pri-
vilegia impugnasse quo illos
ad seditionem impellerent, & pos-
modum plane debellare posset.
Ego miror, quod aliqui reve-
niant, qui talia fingere non
erubescant, & cum Politicam &
artes hujus domus exaggerare
cupiant

dapiant, dalia enunciant quo
illam maximo imprudentio
arguerent. Quonam enim, quo-
so, ratio tanta, quo impellere
potuisset Imathum, ut tuno tem-
poris defectionem Bohemio
procuraret, optimo suarum
Regionum partis, & toties Ger-
manio cordis, plane impossibi-
le fuisset, ut Ferdinandus II. Bo-
hemos ad officium faciendum re-
ducere potuisset, sine auxilio
Hispanorum, accedentibus pro-
sertim Electoris Palatini viri-
bus; Implicati insuper erant
Hispani bello Belgico. Bethlem
Gabor

Gabor Transilvanus Princeps potentissimus infestum gerebat animum. Nulla Provincia erat ab odio erga legitimum suum Principem immunis, & quæ non tempus rebus novandis opportunum optabat. Accusat impune Austriacorum erga Hungaros animum: quem potentiorem autem & benigniorem sibi Regem eligent Hungari? Vires eorum continuis bellis ita sunt attritæ, ut se ipsos defendere nequeant. Austriaci ergo sunt, qui illos per tot annos, tantis sumptibus, tantis viris a miseranda Turcarum servitute

feritate vindicarunt. Protereas illorum munimenta extruunt, profidiis firmant, & tot tantarq; illorum injurias tam benigno animo ferunt, & dissimulant. Descendit inde ad successiones Juliacenses, cui judicio Aretas esse ait. De jure non est quod hic loquamur; Sed profecto ita aperiam utriusq; partis jus est, ut una momento dijudicari nequiverit. Et hic adhuc pendet, haud itaq; iniquum erat, duas optimas has regiones bello duorum potentissimorum Principum

eripere

eripere & usq; ad causa cogni-
tionem sequestrari. Suspecty
fuit hic mody, & semper ab o-
mnibus litigantibus armorum
quam juris sortem experiri
prooptantibus improbatus. Ac-
cessit, quod & ese ex modis ad-
versarii declamaverint, qui-
bus Imperatores Germaniam
sibi subjicere tentent, quam
necessaria autem tunc fuerit,
hoc juris vias, quot nostra
mala, quoty insequentia bella
inter competitores non mon-
strarunt? erant regiones
in finibus Imperii sita & ad-
versus

vestros insidias Gallorum, Hispanorum & Batavorum non satisfuto, qui sub specie auxilii Imperium intrare, lacerare, Imperatoriam Majestatem diminuere & impugnare potuissent, non sunt autem hoc solum tempora seu impatientia, sed altioris originis est hoc malum, & auxilia exterorum quibus jura nostra vindicare voluimus clades nostras procurarunt. Lacessit adhuc amplius Domum Austriacam dum dicit: Una omnibus imposita serviendi necessitas; quoso, quando? quo-

quodo

690

modo? videt, ex antecedenti-
bus clarum esse, Torsperum
hoc de Ferdinandi II. tempori-
bus intellectum velle. Verū
est, fateor, proscriptio Trin-
cipum Megapolitanorum &
aliorum non minimam hujus
rei suspicionem attulit Ser^mo
Imperatori. Sed ecquis, quod
prohibitum Ferdinando fuerit,
quod Seculo superiori Caroly
V^tus fecit, cum Johannem Fri-
dericum proscriberet, dignitati-
bus & ditionibus proscriberet
exueret, earq; in fidelissi-
mum Mauritium conferret.

Non

Non inierat cum extero Johannes Fridericus foedus, quemadmodum Neapolitani inierant cum Dano, contra leges Imperii Duce Circuli electo. Et hic est, cui debent sua mala, à quo deserti, & pace cum Caesare inita exclusi fuere. Cui nam gratiam petenti Caesar eam denegavit? Annon Princeps Anhaltinus & Landgravius Hassiae Philippus gratiam ejus experti sunt? quam si fortasse alii etiam ante perditas res expetissent, tanta mala & sibi & Imperio non induxissent. Quam imposita serviendi necessi-

tas

tar, aut quo ejus imponendi cupido si hoster vicit Divus Ferdinandus, ditionibus cede exuit, sibiq fidelem ac commodatum fecit. Laccessebant arma victricia Imperatoris, & quot victoriæ tot novi hostes, tot invidi. Immo cum longe potentissimus esset, & facile potuisset Germaniam sub jugum mittere, vires suas ipse infregit, cum XXXM militum dimitteret, Wallensteinium officio Generalissimi privaret, optimos in Italiam contra contra Ducem Mantuanum mitteret, sibiq exinde novos hostes & novam invidiam excita-

excitaret. Id profecto non erat tempus, si Cæsar voluisset supprimere Germaniam, ut ibi tum terrore Wallensteinii, & maxima copiarum parte liberaret. Attingit inde Car. Torquem. auxilia, quibus utrag linea Lemnius adjuvit. Postquam hæc percurrit, recenset causas, quæ interdum pene domum Austriacam divisissent. Orditur à Ferdinando I. & Maximiliano Bavaro. Ego mihi haud persuadere possum, quod Ferdinandus II. dum tempori, tali rerum suarum statu, cum omnia quæ tenebat, Hispani deberet ab illis secessionem

ut

ut faceret, in animum induce
re potuerit. Hispani enim
sunt, quibus debebat regnum Bo-
hemicum, & cessionem regionum
ad albertum Archiducem pos-
quam Mathias ad se pertine-
tium sibi factam. Et tamen
discrepaverint in hoc, tamen in
nullas dissidia abiit res, ac fa-
cile ab initio statim sopita fu-
it, profecto innumera Hispano-
rum beneficia ita animum ejus
devinxere, ut nulla unquam
de causa infensus in eos potuerit
fieri. Quam salutiferum au-
tem fuisset Domui Austriacæ,
si Bavaria non tantam poten-
tia

ductionem concessisset, cum ab ea Maximilianus Regis Galliae imploraret opem, ad retinendam Electoralem dignitatem, quam tanquam Imperatori debebat, & proxima bello maxime flagrante, Imperatorem deseret, non hic locus est ut multa dicamus. Venit inde ad Carolum V. postulans nihil tamen ille ut ipse dicit, nihil movens, ut Maximilianus ejus dignitati Imperatoriae deesset, & in Patruelem transferret. Tentavit hoc Carolus V. nulla alia vi, nisi per Mariam Hungariae Reginam, & cum Ferdinando Sororis ejus consilio

B 2 ejus

rex precibus flecti animadverte-
ret, ultro Ferdinando per Prin-
cipem Auriacum Coronam Impera-
lem misit, immo eo citius deposuit
quo ipsi citius imponeret. Ferdi-
nandus III. ut dicit Galli aliqui
infortunia damnat perpetua,
& per matrimonii inter Regem
Hungariæ & Infantem Hispa-
niæ in officio Hispanorum de-
finisse. Concludo igit, nul-
lam adhuc extitisse causam, quæ
potuisset interrumpere indi-
solubilem commodorum utrius-
que rationem, quam super
hoc arma Suecica, machina-
tiones Richelii & Mazarini

gis discrepant. Finis tandem excedens genus prolixitatis justum epistolae modum, & peto hanc meam prolixitatem boni consulere, meisq; studiis amplig favere velis, quibus te quam optime valere jubeo, qui sum

Magnificentiae vestrae

devotus famulus

d. 22. Nov. 1669. Valentin Kurtz

Epistola 208.

Viro Magnifico ac Nobilissimo

Fautori & Patrono colendissimo.

Litteras quas 13 Febr. ad me dedisti, accepi Hamelae. Vola

quam

paucis gratias tibi agere pro
tam immenso favore, quam ille
est quam ut satis cum verbis ex
primere possim, hocq unum
dixisse sufficiet, me cum tanti
facere quantum omnia quæ a
te proveniunt merenty. Dolet
tamen ponderosissimas tuas
literas compensari meis non
posse. Vidi ex literis quas
Magnificentia Tua ad Dñum
Parentem dedit, solicitos vos
esse de salute libertateve ve-
stræ Reipubl. Verum est, mul-
ta sunt omina, quæ vobis ma-
la quovis minant. Jam dudū
cum

enim Galeus quidam in Politica sua Gallica, uti appellat, scribit, Argentorato indigere Regem Galliæ, ad universam Germaniam quietam tenendam, ut potis sibi ~~esse~~ sit. Intelligi etiam cum Hanelo modo esse, ex literis, quas Galeus quidam singulis septimanis ad Serenissimum Principem nostrum emittit; Marschallo de Schomberg jam negotium datum esse, ut proximo vere exercitum in Germaniam ducat, pro quo vero, aut contra quem, aut quorsum ducendus sit, neq; ipsum Schomb.

Schombergius, neq ullum alium protestantium Regem, & pauciores ministros faire. Quod Colonienses fecerunt vos si non timidos saltem cautos reddent. Credo attamen Coloniam à Bavaris nunquam desertam iri, poterunt forte Colonienses ab instituto etiam retrahere vires Domini Vestri, at unde vos petetis auxilium, a Deo videlicet & Cosmo. Orate igit & operate. Nos hic inter bellum Pacem medii armati parati vivimus. Petiit Episcopus illas pacis conditiones, quas ipsi a Serenissimo Princ.

Principes nostri Legatis ipsi
oblato fuerunt, Statim ejus-
dem Coffeldiae Castrum pauci a
Monasterio milliariby dispar abi-
it. Retulerunt hoc Legati qui-
bg injunctum, ut demum eadem
conditiones ipsi offerrent, quas
si iterum spreverit, post quatu-
or nec amplig dierum ~~Spatium~~
quorum Statim Hamelam iter fa-
cient. Ante tres quatuorve
septimanas alias quidem Pacis
conditiones Episcopus accipere vo-
luit, sed a Ser^ma Domo no-
stra tanquam rationiby ejus
ming convenientes rejecta sunt.

Ante

Ante 8 dies Legatus quoq; Gallicus Hamelam venit, mediationem sui Regis offerens, quæ nisi si pacis ab utraq; parte ges acceptæ. Abiverunt etiam ante dies aliquot Monasterium, Dux de Scho -- & Doctor Jodoci Eminentissimi Electoris Progenitini Legati, qui deposuerunt Commissariorum Cæsareorum personas & arbitrorum suscepere. Potuit Elector hic plura apud Dominum Episcopum quam alii, quippe suo exemplo ipsi demonstratus mala, quæ Clericis ex bello cum Laicis oriuntur.

adfuit

Adfuit quog Hanelo Boinebur-
gius vester, qui valde est soli-
citus de salute Imperii. Gra-
tulor magnificentiæ tuæ, de
fellenstribus hospitibus, quos jam vo-
biscum habetis, utq quam diutiß.
sine vobiscum sint, precor, nec
quotibg belli inde abigant. Red-
it heri Serenß noster Princeps
Hanelam, ubi & reliqui Prin-
cipes iterum futuri sunt; Epi-
scopus Monasteriensis in conseri-
endis militibus gergit, deog Prin-
ceps noster etiam gusit, ut ma-
gnog suorum militum ad decem
millia augeret. Cæterum

Ex Vempel-

id tempus quo Hanelo est no-
ster Princeps nullum alium
Consiliarium intimum Loco habu-
it, quam Dominum Parentem.
Fuisse interim est alig, Nullerg,
qui apud Lotharingicum & Nas-
sovienser Legati Cesarei parter
egit, ad conventum Circuli Sa-
xonici Inferioris, Luneburg
indictum. Deprecor si magnu
ficentiam Tuam Dintig recensen
dis rebg Tuis detineo, nihil ja
quidem habeo quod sciam alind,
& quod, ut credo Salutem Im
perii nostri magis tangat.
Quod reliquum est, Deum precor
ut Te

ut Te, Vir illustris, una cum lectissima conjuge, ornatissima familia diu incolumem, mihique vestrum favorem conservet, qui sum

Magnificentiæ Vestræ

Devotissimus.

L. S. Schütz

Epistola 209

Vir Magnifice ac Nobilissime Dne & Patrone Colende.

Quamquam hucusq nullas a Te acceperim responsorias, quamquam merito gravissimis Tuis negotiis tribuam, attamen demum anxie sum ea recensio-

ne.

ne nostrarum rerum interpel-
lare. Magnificentia Vestra
itaq; sciat, tandem Serenissi-
mam Dominam suorum
sericum vicissa. Legei illa
dedit Episcopo, qui exercitu
duodecim M. hominum labori-
xus, nil nisi bellum spirabat.
Coacty is fuit subscribere pa-
cis conditionibus, quas Ser^ma
nostra Domina ipsi per Dnum
de Schönborn una cum com-
minationes abtulerat; nisi il-
las intra quatuordecim die-
rum spatium adoiperet ar-
mis ad pacem compulsum iri

Avocati

Avocati Ser^morum Georgii
Wilhelmi & Joh. Frid. Lega-
ti jam redierant, ac Episcopus
coelum & terram movebat, mi-
scebat precibus, exteros
in auxilium vocabat. Ipse Papa
ejus Pater suebat, Ducem Jo-
hannem Frid. à bello dehorta-
batur. Eminentissimi Electo-
ris Moguntini Legati multum
ad hanc Pacem suâ industria
contribuere. Acta est à
Ser^ma nostra domo hoc re-
tanto cum applausu aliorum, ut
Episcopus Aichstadiensis Com.
Cæsareus

Cæsarem in congressu com-
pluribus Legatorum dixerit;
Gerunt se hac in re Princi-
pes Brunsvicenses mitissime
fortissime ac prudentissime.
Mediatores fuere, nomine Re-
gis Galliæ Duc de Verjus, E-
minentissimi Electoris Mogun-
tini Schönborn & Dodoci E-
lectoris Coloniensis Princeps Wil-
helm de Fürstenberg & Vice-Can-
cellarius Nicola, Batavorū tra-
nsecio, quorundo appellent.
Paucos ante dies Hamelam red-
rat Ser. noster Princeps una
cum Duce Parente. Dedicerat
huc

huc die sequenti etiam Lega-
tus quidam Svevicus Puffen-
dorffius Holmia missus, qui ta-
men mox illuc iterum abiit,
qua egerit tanta fide celant,
ut nihil de iis percipere potue-
rim. Conventus Circularis Lu-
neburgicus jam finitus est. Hodie
vel cras Legati nostri redibunt.
Ibit illuc Dnus quarens quanam
intra diem, quo conveniendo
& aliorum Legati, qua de
causa nescio. In Belgio Hi-
spani & Batavi a Gallis sibi
metuunt, ac proinde utrinq
copias colligunt. Rex Galliæ
Lyon.

Lyonnoo $\frac{m}{40}$ Thaleror. dono de-
dit, dignum Rege munus. In-
ter suos in Flandrias Rex mox
suscipiet exercitum $\frac{m}{20}$ Militum
secum ducturus, qui auro, ar-
gento & versicoloribus vestibus
splendet. Nunquam magni He-
roes vel Conquerantes ita in bel-
lum profecti sunt; quidam re-
dire. Conjunget se cum Regis
copiis. Fulmen hoc omnibus
minatur, unum saltem feriet,
vel fortasse neminem. Nam
ista fulmina, quae tanta toni-
trua antecedunt plerumq; ~~mq~~
magno cum fragore incassum
cadunt. Cursores abeuntes me-

gro

prohibent quo minus plura si-
bi scribam finio itaq; cum
precibus ad Deum ut Te magni-
fice Vir Seculo, familiis, & mi-
hi, qui Te plus quam quivis ali-
us colit, incolumem diutissimo
servet. Datum Gellis. d. 11. Aprilis
1671.

Magnificentiæ Tuæ D.

devotus

[illegible]

Finit: 24 Febr. 1726.

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

7/14

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

7,16

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

7/18

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

F39

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

763

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

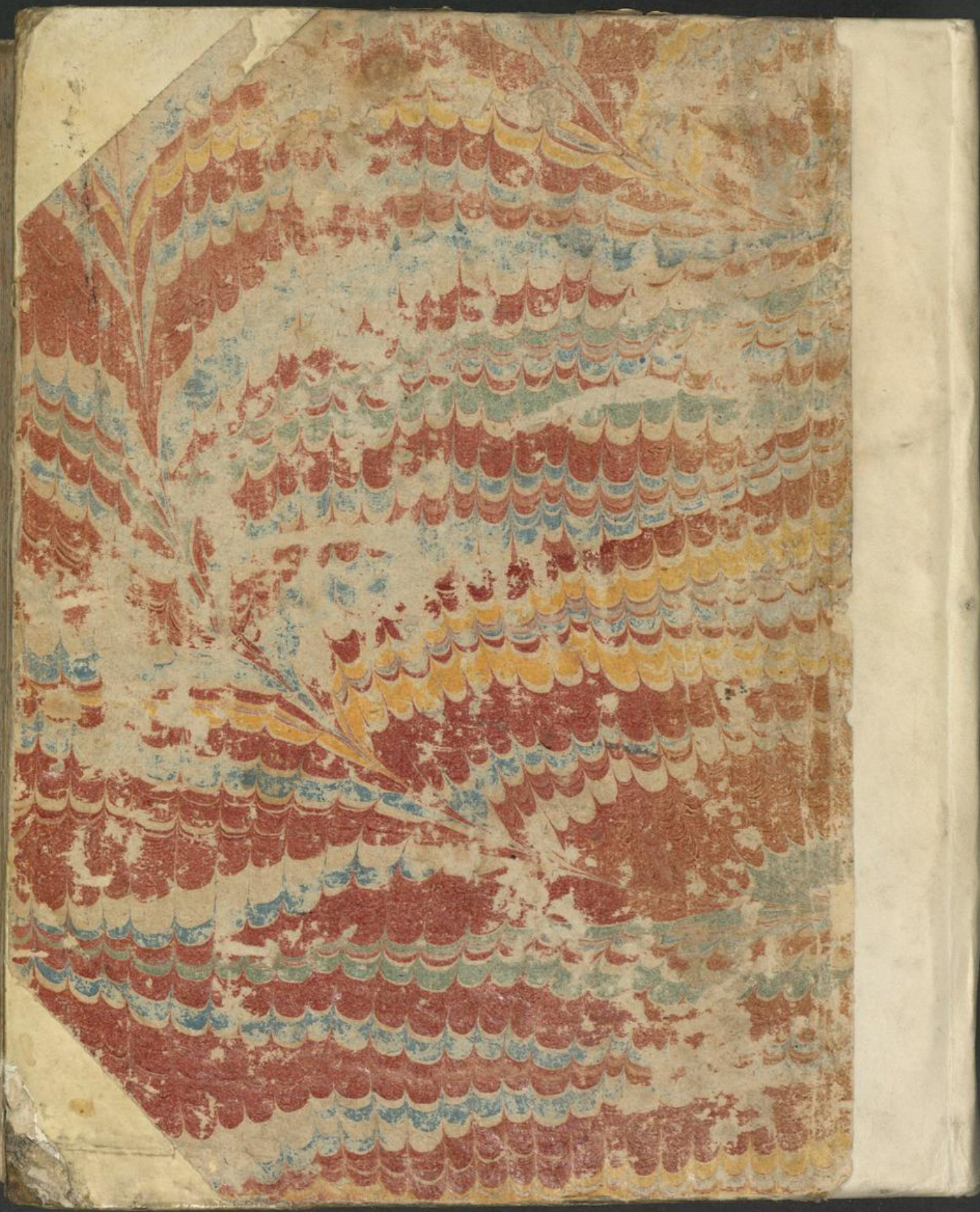

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

Handschr.
121

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

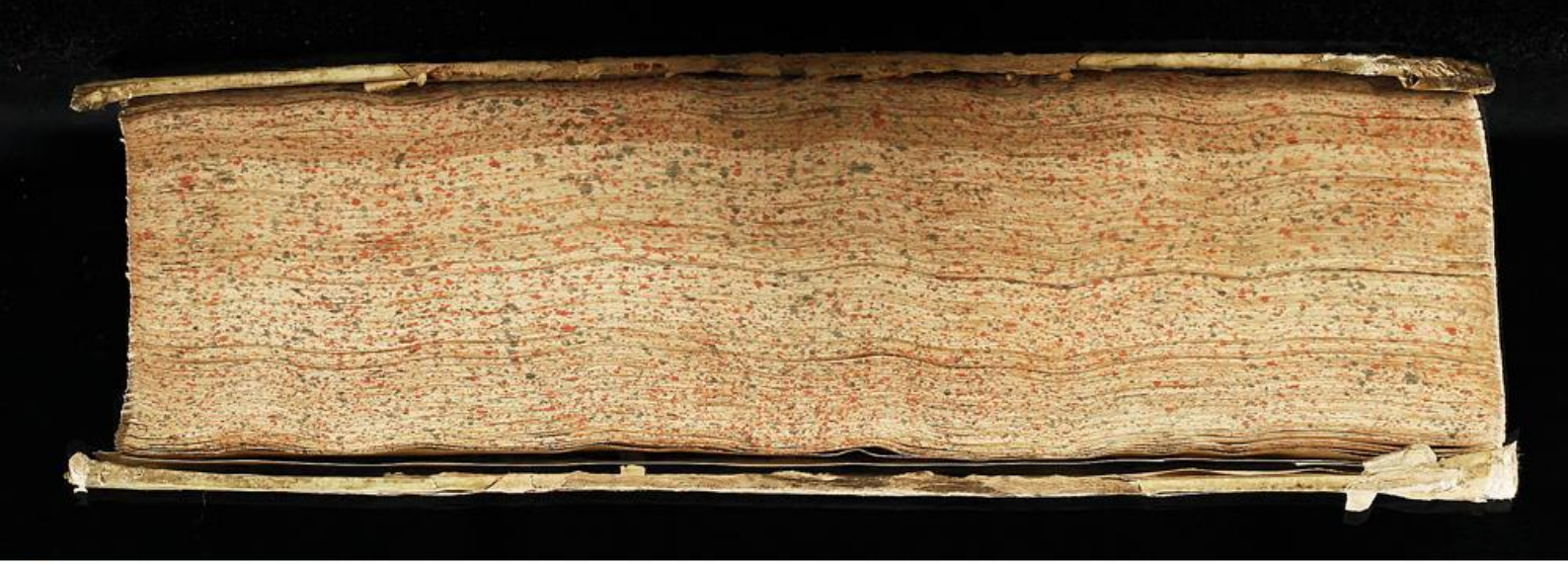

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN